

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX 513K A

3254.104

**HARVARD COLLEGE
LIBRARY**

**BOUGHT WITH INCOME
FROM THE BEQUEST OF
HENRY LILLIE PIERCE
OF BOSTON**

Louis De Gray
April 1 1899

RU^{//}DIMENTS
OF
THE BHILI LANGUAGE^{//}

BY THE
REV. CHAS. S. THOMPSON,
CHURCH MISSIONARY SOCIETY, RAJPUTANA.

AHMEDABAD :
UNITED PRINTING PRESS.

1895^{//}

3254.104
✓

Registered under Act XXV of 1867.

TO

COLONEL J. M. HUNTER, I. S. C.

FORMERLY POLITICAL AGENT, MAHIKANTHA,

IN GRATEFUL REMEMBRANCE

OF HEARTY CO-OPERATION

IN EFFORTS MADE FOR THE WELFARE OF THE BHILS,

THIS BOOK

IS RESPECTFULLY DEDICATED

BY

THE AUTHOR.

PREFACE.

In the year 1880 the C. M. S. began Mission Work among the Bhils inhabiting the Hilly Tracts of Rájputáná. Up to that time no attempt, so far as I know, had been made to reduce to writing the language spoken by the hillmen. For several years I was collecting words which I then thought belonged to a separate and distinct language. Eventually my attention was drawn to Gujarátí, and I found that many of the words in common use among the Bhils were simply corrupt forms of Gujarátí words. Some of the letters had been changed, others had been dropped and a few were differently pronounced. Still I felt that there must be, along with the Gujarátí element, a substratum of a language peculiar to the aborigines. Investigation has, however, considerably weakened this impression.

There may be in the speech of the tribes of Central India a considerable percentage of words unrelated to the Aryan vernaculars, inasmuch as the Bhils of that district are probably of comparatively pure descent. So far, however, as I have yet

been able to discover, the dialect spoken even there is principally a corruption of Gujarátí, Maráthí and Hindí.

The Gujarátís have a proverb to the effect that their language changes every twenty miles. Bhilí changes too, and the changes that are found are due to the Maráthí and Hindí words which have been added to the predominating Gujarátí element. Naturally in those portions of the Bhil country bordering upon districts where Maráthí or Hindí is spoken, one finds a larger admixture of Maráthí and Hindí words.

Besides the actual change of letter, there is also to be noted a difference in pronunciation. The tone and the accent are not quite the same in places separated by, say, a score of miles. For example, the dialect in the Kotrá district differs from others in its partiality for the vowel *e* (pronounced as *ai* in *aid*). For the word *pog*, the Kotrá dialect has *peg*; for *hukam*, *hekam*, for *Bhagwan*, *Bhegwan*.

There are a considerable number of words in common use among the Gujarátís and Bhils which are not found in any dictionaries. The question is: Did the Bhils borrow any or all of these words from the Gujarátís, or did the Gujarátís borrow them from the Bhils, or did Gujarátís and Bhils each add special words of their own to the common vocabulary? The enquiry may be pursued even farther: May not many of the words now known as Gujarátí and found in the Gujarátí dictionaries have been obtained originally from the Bhils? This supposition seems not unlikely when we remember that probably the whole of the country of Gujarát belonged at one time exclusively to the Bhils. The language spoken by them must have, more or less, influenced that spoken by the neighbouring

Aryans. This external influence may have operated to some extent in moulding Gujarátí to its present form.

As to whether there is a Turanian or Aboriginal element preserved in Bhillí, very little can at present be affirmed. From enquiries made, it seems evident there is no connexion between Bhillí and the Dravidian languages of Southern India, nor with Gondí, Santálí and Kolí. Of the words in the following vocabulary about 84% are probably derived from Sanskrit, 10% from Arabic and Persian, while 6% are of uncertain origin.

The Bhillí words contained in the Collection now published are in common use in Rájputáná and the Mahikánthá, but how far they may be in vogue in Central India I am not in a position to state. There are, as will be seen from the column headed "Gujarátí Equivalents", comparatively few words not identified with that language. Bhillí bearing such a close resemblance to Gujarátí, I have, in the absence of any distinctive Bhillí character, adopted for this Book the character employed in Gujarátí, some slight acquaintance with which language is presupposed on the part of the reader. In the Grammar portion I have followed, in the main, the lines of Taylor's "Students Gujarátí Grammar", a work which should be in the hands of all who are studying either Gujarátí or Bhillí.

The printer being unable to supply at the time the necessary type, no accents have been placed over the long vowels in Bhillí or other words transliterated in this Book.

It is not with a view to conserve in any way the Bhillí tongue, which is after all only a corrupt form of one of the principal languages of India, that I have compiled this Grammar and Vocabulary. My object will be fulfilled should this Book prove of service to those whose work may lie among the Bhils.

For many helpful suggestions, for advice often sought and always readily given, and for patient kindness in reading over the proofs, I am greatly indebted to the Revd. Dr. G. P. and Mrs. Taylor of Ahmadábád. This work indeed could not have appeared in its present form but for their constant help and ready co-operation, for all which I tender them my warmest thanks.

HISTORICAL SKETCH OF THE BHILS.

The purpose of the following sketch is to place the history of the Bhils simply and concisely before the reader.

Very little is known of the earliest inhabitants of India. Among the few traces they have left behind them are some rude stone circles, upright slabs, earthen pots, agate knives and rough flint-axes. Some of these have been unearthed in the valley of the Nerbudda. It is impossible now to say who the people were that made these implements, for no written annals have been left to tell us anything about them.

Turning from these primitive races, we come to the tribes which entered India by the North-east and North-west passes. They have been divided into three stocks—the Thibeto-Burman, the Kolarian and the Dravidian. The Bhils, *from the language spoken by them*, have been classified as belonging to the Kolarian tribes. We do not know from what material this result has been arrived at. So far as we are aware the conclusion cannot have been based on linguistic affinities, for the Bhili language does not seem ever to have been carefully studied. This much, however, is clear: The Bhils have from remote times

occupied the country in which the rude implements already referred to were found. The strong presumption is that they came in contact with the aborigines, and that the two races, living in proximity, intermixed. We have, therefore, very probably, in the Bhils of to-day some of the blood of the earliest inhabitants of India. For this, if for no other, reason they are a most interesting people. They have, moreover, as will be noticed farther on, some Rájput blood in their veins. They form, therefore, as it were, a completed arch, resting upon two distinct pillars—one representing the aborigines of India and the other the Aryans. There can be hardly any doubt that the Bhils unite in themselves a strain of both these stocks.

In now glancing over the History of the country we purpose to cull from it only such portions as relate to the Bhils.

In old Sanskrit works they are called "Children of the Forest" and "Lords of the Pass". The Mahábhárat contains a long fabulous account of their origin, which we quote later on, and a further legend of the son of a Bhil king. We cannot, however, trust very much to these accounts, seeing they are so interwoven with absurd traditions. In the same poem the aboriginies are called "enemies" "servants" "noseless" and "flat-nosed". On the other hand, the Aryans describe some of them as wealthy, possessing castles and forts, and ruling over powerful kingdoms. This statement is confirmed by the fact that in some parts now inhabited by the Bhils traces are still found of ruined towns, indicative of prosperity and power in the past.

At the time of the Aryan invasion of Rájputáná the Bhils were in possession of Márwár, but they soon migrated to the South under pressure from the invaders.

About B.C. 1400 Krishna is supposed to have established a kingdom in Gujarát after a severe struggle with the inhabitants,

many of whom were probably Bhils, inasmuch as Vairátanagar, a town in Gujarát, was at this time governed by Shridoshra, a Bhil Queen.

In B. C. 850 Dhanji was king of Málwá. He is generally considered to have been a Bhil, which view receives support from the fact that the name Dhanji is very common among the hillmen even at the present day. Evidently at that early period the Bhil race was very powerful in Málwá. The descendants of Dhanji reigned 387 years, and his successor is said to have shaken off, in B. C. 730, the yoke of the sovereign of Delhi.

After a long interval of more than 1300 years the scene shifts from Málwá back again to Gujarát, and one of the three Bhil women mentioned in history is brought to notice, in 696 A.D., in the following connexion. Ráni Rupsundri, the wife of Jayashekar, king of PUNCHÁSAR, fled into the forest when the capital was besieged. A kind-hearted Bhil woman gave her shelter and food. In this woman's hut Rupsundri gave birth to a son who became the famous Vanráj. The Queen and her child remained with their humble benefactress six years.

In the eleventh century the country called Mewás was held by the hillmen. The chief's name was Ashá whom Karan, the Gujaráti king, defeated and slew at Asháwal, the site of the present city of Ahmadábád.

From the history of Udaipur we find that in this same century a great part of Mewár and the North-west parts of Central India belonged to the Bhils.

In 1134 A. D. the king of Udaipur invaded their country, and took a portion of it from them. Some of the predatory Rájput chiefs too, bent on plunder, and desirous of gaining possession of the land, entered the hills with the purpose of

subduing the inhabitants. To effect their object they are said to have broken their caste rules by taking in marriage Bhil women. They gradually blended with that race and gained authority over it. To this cause, doubtless, is due the transmission to the present day of those Rájput features which are so marked in many of the Bhils. The intermixture of the Rájputs and Bhils has produced various castes, such as the Garásiás, Bhilálás &c., who claim to be socially superior to the hillmen.

About 1190 A. D. the ^{Rájput} king of Ábu, Jethsi Parmár, had a daughter, Ichani Kumári. The Gujarát king, Bhimdev II., wished to marry this princess, and sent an ambassador to the Ábu king with a request for his daughter's hand. Jethsi Parmár could not, however, entertain the proposal, as his daughter had been already betrothed to the son of the Ájmir king. Bhimdev, greatly annoyed, declared war against Ábu, and took the fort on the summit of the hill. It may be mentioned that Parmár is the name of a ^{half-caste} Bhil clan in Mewár at the present time.

The next event in history brings Suká Náik, the Bhil ruler of Jábuá, on to the stage in 1300 A. D. He and the Rájput chief of Dholitá had slain the family and a number of the retainers of a Governor of Gujarát. Kishandás, a favourite of the Emperor Alá-ud-din, received orders from Delhi to avenge the murder. Suká Náik and his principal followers were put to death, and their strongholds taken.

In 1677 an entirely new phase appears in this history, in the attempt made by the Emperor Aurangzeb to pervert the whole of his Hindu subjects to the Muhammadan faith. With this object in view, colonies of the followers of the prophet were placed among the hillmen some of whom eventually embraced Islám.

About 1767, Alia Bai, the widow of the king of Málwá, was Queen over the kingdom that formerly belonged to Dhanjí. In ruling the Bhils, she first tried gentle measures, but, these failing, she had recourse to a rigorous policy. She, however, continued to allow them their claim to levy a small duty on goods passing through the hills.

Under the Mughals the Bhils were probably never sorely oppressed, except during the reign of the mad Emperor Tagh-luk. Under the Maráthás, however, they suffered terribly. "During the eighteenth century", writes Sir William Hunter, "the Maráthás, failing to bring the Bhils to order, treated them as outlaws, and permitted their lowest officers to take their lives without trial. A Bhil caught in a disturbed part of the country was flogged and hanged without an enquiry. Torture was freely used. Exposed to the sun with his nose slit and his ears shaved from his head, the Bhil was burned to death, chained to a red-hot iron slab. Hundreds were thrown over a cliff near Antur, and large bodies of them, assembled under a promise of pardon, were beheaded and blown from guns. Their women were mutilated, or smothered by smoke, and their children dashed to pieces against the stones".

From 1804 to 1817 the Pindáris, following the example of the lawlessness of the Maráthás, plundered the hillmen, and laid waste their villages. Parties of two thousand or more horsemen rode rapidly from place to place, and carried off all the cattle and property they could find. Their excursions were characterised by horrible atrocities. Terror and anarchy filled the land, and the inhabitants were driven to choose between throwing in their lot with the Pindári free-booters or of going into exile. Many chose the former, and became robbers and plunderers.

It was in the midst of such troublous times as these that all the Bhils in 1818 came under the protection of the British.

Although possessing only bows and arrows as their national weapons of warfare, they have never been entirely conquered. Their numbers have again and again been decimated by sword and famine and disease, yet there are still two millions of them left as a witness to their vitality. Could they now but have the simpler helps that civilization offers, and were the products of their labours secured to them from the extortions of the tax-collectors, they would undoubtedly develop in time into a great race, and take their place among the classes that are the mainstay of India. They have, as a people, no national aspirations, and, so long as they are left alone, are indifferent as to who their rulers may be. Some of them, however, have been heard to say that the English Government is to retain its power only for a time, and that the good old days are coming back again when one of their own people shall be their king. Be this as it may, it is gratifying to note that during the Mutiny of 1857 the Bhils stood true and loyal to the English, and protected British officers when menaced by sepoys.

* * * * *

As indicating some of the various conjectures that have been made with regard to the origin and history of the Bhils, the following quotations from well-known works are appended :—

“The Bhils are quite a distinct race from any other Indian tribe, yet few among the latter have higher pretensions to antiquity”.

Malcolm's Central India. p. 517. 1823.

“ The Bhils were regarded both by him (Capt. McDonald) and the other officers as unquestionably the original inhabitants of the country. This the Rájputs themselves in this part of India virtually allow, it being admitted in the traditional history of most of their principal cities and fortresses that they were founded by such and such Bhil chiefs ”.

Heber's India. p. 495. 1829.

“ They are assuredly an aboriginal race whether we regard their superstitions, their habits or their language, for although the latter contains much of Sanskrit derivation, their vocables are distinct. I advance this, however, more from the report of their neighbours than from personal investigation ”.

Tod's Travels in Western India, p. 34. 1839.

“ There is every reason to believe that the original race of Bhils may claim a high antiquity, and that they were once masters of the fertile plains of India, instead of being confined, as they now are, to the rugged mountains and almost impenetrable jungles ”.

Dr. Wilson's Evangelization of India, p. 308. 1849.

“ In the Mahábhárat they appear to the South of the Jamna, and in the immediate neighbourhood of the Ráj of Bhárat, whilst in the Rámáyan they make their appearance farther to the East, near to the junction of the Jamna and Ganges.

Talbot Wheeler's History of India, p. 82. 1867.

“ The original settlers are identified with the various tribes

of Bhils, Cols, Gonds, Meenas and Chooars still living in a state almost of nature, in the forests of the Soane, the Nerbudda, and the Muhanudde, and in the hills of Surgooja and Chota Nagpur. Their languages have no affinity with the Sanskrit, and their religion differs from Hindooism. In those fastnesses, amidst all the revolutions which have convulsed India, they have continued to maintain, unchanged, their original simplicity of habits, creed and speech. They were apparently driven from the plains by fresh colonies of emigrants; and these were in their turn conquered by the Hindoos, who brought their religion and language with them from regions beyond the Indus, and, having reduced the inhabitants to a servile condition, branded them with the name of Sudras".

Marshman's History of India, vol. 1, p.p. 2 & 3. 1871.

"Those pre-Aryans Scythians, by whom I have been supposing the Dravidians to have been expelled from the Northern Provinces, are not to be confounded with the Kóls, Santáls, Bhils, Dóms, and other aboriginal tribes of the North. Possibly these tribes had fled into the forests from the Dravidians, prior to the pre-Aryan invasion, just as the British had taken refuge in Wales before the Norman Conquest. It is also possible that the tribes referred to had never crossed the Indus at all, or occupied Northern India, but had entered it, like the Bhútán tribes, by the North-East, and had passed from the jungles and swamps of Lower Bengal to their present abodes—taking care always to keep on the outside of the boundary line of civilization. At all events, we cannot suppose that it was through an irruption of those forest tribes that the Dravidians were driven Southwards; nor does the non-Sanskritic element supposed to be contained in the Northern vernaculars appear to accord distinctively with the peculiar structure of the Kolarian languages.

The tribes of Northern India whom the Aryans gradually incorporated in their community, as Súdrás, whoever they were, must have been an organized and formidable race. They may have been identical with the 'Ethiopians from the East', who, according to Herodotus, were brigaded with other Indians in the Army of Xerxes, and who differed from other Ethiopians by being 'straight-haired'".

Caldwell's Grammar of the Dravidian Languages,

p. p. 108, 109. 1875.

"The Bhils are now a mixed people, but the true original race is easily distinguished by the dark colour, diminutive size, prominent cheek-bones, large nostrils, activity, powers of enduring fatigue and rare qualifications for the chase".

Captain Rose's Report on the Bhils,

Bombay Government Selections Vol. X. p. 226.

"Whether the Bhils be numbered among the aboriginal tribes of India or not, it is indisputable that they have existed in the country from a remote period. Certainly their habits and characteristics and the barbarism and lawlessness they maintained for many ages lead to the supposition that they belong to the original races of the Indian peninsula, which have never amalgamated with the Hindoos, but have always striven to retain their independent and separate national existence. The Bhils are often alluded to by Muhammadan historians of Gujará and Málwá as a powerful tribe occupying the hills and forests of Mewár and Udaipur under their own chiefs; from which position they were eventually driven out and gradually

found their way into Khandesh and its vicinity where they are now settled in considerable numbers ”.

Sherring's Hindu Tribes and Castes. Vol. II. p. 291. 1879.

“ They represent the lowest and oldest stratum of the population and may be taken to represent generally the barbarian type before the earliest civilizations had brought in ideas and prejudices about food, worship and connubium ”.

Sir A. Lyall's Asiatic Studies. p. 160. 1822.

“ Popular tradition ascribes to them a fabulous origin from Mahadev, who is said to have fallen in love with a forest girl by whom he had a numerous progeny, one of the children being particularly ugly and vicious, who distinguished himself finally by slaying his father's favourite “ *Brisa*, ” or bull, for which he was expelled from the habitations of men. The Bhils pretend to be descended from this outcast, and to have inherited crime and outlawry as “ Mahadev's thieves ”—that is, with their descent. They are divided into so many tribes that the opinion has been hazarded that the name “ Bhil ”, when it was originally assumed, perhaps only denoted a confederacy of various robber races thrown together and associated by local circumstances and events ; but the inference is farfetched and scarcely tenable, for the Bhils are mentioned as an aboriginal people in the Mahábhárat, and the history of India shews that, like the Gonds, they were at one time a ruling race, though not exactly in the places they now occupy. Their original residence, it is supposed, was Márwár or Jodhpur, whence they were driven South by other races ; and the local history of the Rájput princes confirms the belief by stating that the Bhils were expelled from the plain country by the Rájputs ”.

Rowney's “ Wild Tribes of India, ” p. 24. 1882.

“ I may mention too that no one in India could give me any clue to the ethnical classification of the Bhils ”.

Prof. M. Monier-Williams' Hinduism. p. 2. 1882.

CONTENTS.

PART I :—GRAMMAR.

Page.

CHAPTER I.

§ 1.	The Alphabet	1-2
------	---------------------	-----

CHAPTER II. NOUNS.

§ 2.	Gender.	3
§ 3.	Number.	4
§ 4.	Case.	5
§ 5.	Declension of Nouns.	8
	(a) Nouns not ending in अ, ऐ, ए or ई.	8
	(b) Nouns ending in अ.... ..	9
	(c) Nouns ending in ऐ or ई.	9
	(d) Nouns ending in ए.	10

CHAPTER III. Adjectives.

§ 6.	Adjectives declinable and indeclinable.	12
§ 7.	Declension of the adjective with a noun.	13
§ 8.	Degrees of comparison.	14

CHAPTER IV. Numerals.

§ 9.	Cardinals.	16
§ 11.	Ordinals.	16
§ 12.	Fractional Numbers.	17
§ 13.	Multiplicatives... ..	17

CHAPTER V. Pronouns.

§ 14.	Personal Pronouns.	18
§ 15.	Possessive and Reflexive Pronouns.	20

B

§ 16.	Relative and Correlative Pronouns.	20
§ 17.	Demonstrative Pronouns...	21
§ 18.	Interrogative Pronouns...	21
§ 19.	Indefinite Pronouns.	22
§ 20.	Distributive Pronouns.	22
§ 21.	Compound Pronouns.	22
§ 22.	Table of Allied Pronominal Forms.	23
§ 23.	Pronominal Adjectives.	23

CHAPTER VI. Verbs.

§ 24.	The Infinitives...	24
§ 25.	The Participles...	24
§ 26.	The Moods.	25
§ 27.	Conjugation of the Verb <i>भू</i> , to be.	26
§ 28.	Conjugation of the Verb <i>पठ</i> , to fall.	28
§ 29.	Verbs ending in <i>अ</i>	31
§ 30.	Verbs ending in <i>इ</i>	31
§ 31.	Monosyllabic roots ending in <i>इ</i>	31
§ 32.	The Infinitive in <i>त्</i>	32
§ 33.	The Infinitive form in <i>ञ्</i>	32
§ 34.	Irregular Verbs.	32
§ 35.	The Agential Construction.	33
§ 36.	The Passive Voice.	33
§ 37.	The Passive Voice used in a Potential sense...	35
§ 38.	Causative Verbs.	35
§ 39.	Double Causatives.	36

CHAPTER VII. Compound Verbs.

§ 40.	Intensives.	37
§ 41.	Completives.	38
§ 42.	Potentials.	38
§ 43.	Frequentatives...	38

§ 44.	Continuatives.	39
§ 45.	Obligatives.	39
§ 46.	Desideratives.	40
§ 47.	Permissives.	40
§ 48.	Inceptives.	41
§ 49.	Nominal Verbs...	41

CHAPTER VIII. Adverbs.

§ 50.	Adverbs of Manner.	42
§ 51.	Adverbs of Time.	43
§ 52.	Adverbs of Place.	44
§ 53.	Adverbs of Affirmation, Negation, Doubt, Degree.	44
§ 54.	Adjectival Adverbs.	45
§ 55.	Pronominal Adverbs.	46
§ 56.	Adverbial Expressions.	47
§ 57.	Participial Adverbs.	48

CHAPTER IX. Prepositions.

§ 58.	List of Prepositions	49
-------	--------------------------	-----	-----	-----	----

CHAPTER X. Conjunctions.

§ 59.	List of Conjunctions.	50
-------	---------------------------	-----	-----	-----	----

CHAPTER XI. Interjections.

§ 60.	List of Interjections.	51
-------	----------------------------	-----	-----	-----	----

Miscellanea.

§ 61.	The Famine Years.	52
§ 62.	Months of the Year.	52
§ 63.	Days of the Week.	52
§ 64.	Divisions of the Day and Night.	53
§ 65.	Names of Relatives.	55

PART II:—VOCABULARY

(A). Bhili-English Vocabulary....	...	57—198
(B). English-Bhili Vocabulary....	...	199—316

Miscellanea.

Short Specimen Sentences.	317-319
Bhil Proverbs....	320-322
A Bhil's Prayer when presenting his offerings.			323
A Specimen Bhil Ballad.	324

PART I.

GRAMMAR.

BHILI GRAMMAR.

CHAPTER I.

The Alphabet.

The Alphabet may be said to consist of 34 letters—6 vowels and 28 consonants—most of which are pronounced as in Gujarati.

Vowels:— $\text{अ}, \text{आ}, \text{इ}^1, \text{उ}^1, \text{ए}, \text{ओ}.$

Consonants:—
Mutes:—
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{क}, \text{ख}, \text{ग}, \text{घ}, \\ \quad \text{च}, \text{ज}^2. \\ \text{ट}, \text{ठ}, \text{ड}^3, \text{ढ}, \text{ण}, \\ \text{त}, \text{थ}, \text{द}, \text{ध}, \text{न}, \\ \text{प}, \text{फ}, \text{ब}, \text{भ}^4, \text{म}.$

Semi-vowels:— $\text{य}^5, \text{र}, \text{ल}, \text{व}^6.$

Sibilant:— $\text{स}.$

Aspirate:— $\text{ह}^7.$

Added Semi-vowel:— $\text{ऌ}.$

Notes—1. As the इ sound seems generally long and the उ sound generally short, each sound is represented by one single vowel.

2. The Gujarati palatals च and ज are not found in Bhili, the letter स being used instead of them. The letters $\text{च}, \text{ज}$ represent the sounds z, zh , not j or jh . The letter च is sometimes pronounced a little like स .

3. The letter **૩** has often more of an *r* sound than is heard in Gujarati.

4. The letter **૧** is in many words pronounced so like **૩** that it might be optional which letter to use when writing the word.

For example, in the word **૧૧૪** the sound is something between **૧૧૪** and **૩૧૪**.

5. There is no initial **૫**, as the Bhils cannot pronounce it without the help of a preceding **૬**, *e. g.* **૬૫૧** this.

6. The letter **૧** has two distinct pronunciations :—*w* when it precedes long *a*, and *v* in all other cases.

7. The aspirate **૬** is sometimes pronounced so slightly that it is scarcely perceptible, and it becomes optional to spell the word with or without it.

In the formation of compound letters the same rules are followed as in Gujarati.

CHAPTER II.

Nouns.

Nouns admit of Gender, Number and Case.

2. Gender.

The Gender of many Nouns can be learned only by practice, but as a general rule words ending in એ are Masculine, in ઈ are Feminine and in ઉ are Neuter.

Exceptions : ગહું *m.* ઘે *f.* એ *f.*

Several nouns ending in ઈ denoting male members of castes, trades or professions are masculine, *e. g.* જોગી *a Jogi*; ખોઈ *a palanquin-bearer.*

With regard to nouns not ending in એ, ઈ or ઉ we may say briefly :—

Nouns ending in અ are usually abstract and feminine, as આપસા *hope.* There are a few, however, which denote males and are consequently masculine, as રાજ *a king*, આતા *a father.*

In the few nouns ending in ઉ, all the three genders are found. *e. g.* ટાપુ *m.* આપર *f.* ગીર *n.*

The only nouns in એ seem to be દે *m.* વને *m.* ફે *m.* વેહણીએ *f.*

For the nouns ending in a consonant no definite rule can be laid down as to gender.

Some few words take their gender from their meaning, as, for instance, the names of the months, the days of the week, and the famine years are masculine, because the words મહીના *month*, વાર *a day of the week*, and કાળ *famine* are masculine.

Names of human beings and animals ending in ઐ frequently have a feminine in ઇ, as સોરો *a boy*, સોરી *a girl*, આકરો *a he-goat*, આકરી *a she-goat*.

There is sometimes a neuter form in ઉ, when the word is used without any special reference to sex, સોરું *a child*, આકરું *a goat*.

There are also a few feminines having terminations other than ઇ.

e. g.	જોગી <i>m.</i> a Jogi.	જોગેણી <i>a Jogi's wife.</i>
	વાધ <i>m.</i> a tiger.	વાધેણી <i>a tigress.</i>
	બીલ <i>m.</i> a Bhil.	બીલડી <i>a Bhil woman.</i>

Some few are quite different in the feminine from the masculine.

આતા <i>father,</i>	આઈ <i>mother.</i>	વેર <i>a husband,</i>	વહુ <i>a wife.</i>
આપ <i>„</i>	મા <i>„</i>	પાડો <i>a he-buffalo,</i>	લેંસ <i>a she-buffalo.</i>
ભાઈ <i>brother,</i>	બેન <i>sister.</i>	મેર <i>a peacock,</i>	ટેલ <i>a peahen.</i>

3. Number.

The Bhil Noun has two numbers—the Singular and the Plural.

The Nominative Plural is the same as the Singular in all nouns except those ending in એ and ઉ.

Nouns ending in એ substitute આ for એ, as સોરો *a boy*, સોરા *boys*.

Nouns ending in ઉ substitute આં for ઉ, as સોરું *a child*, સોરાં *children*.

[For Plurals of nouns in the oblique case see § 4.]

4. Case.

There are eight cases, and the meanings attached to, and the purposes served by, them are the same as in Gujarati, with the exception that in Bhili the ablative is used to denote the *place whence*, and not the *person from whom*, an action proceeds. This latter idea is always expressed by the Agential Case wherever the Nominative is not used.

<i>Cases.</i>	<i>Case endings.</i>
Nominative.	
Objective.	Same as Nom. or else એ.
Agential.	એ.
Dative.	એ.
Ablative.	હો, હી, હું, હા, હાં.
Genitive.	નો, ની, તું, ના, નાં.
Locative.	માં or માંય and એ.
Vocative.	Same as Nom. or else આ.

In the declension of Nouns in the Singular ending in એ or ઉ, the terminations એ or ઉ are changed to આ before affixing the other case-endings.

In the declension of all other Nouns the case-endings are affixed to the form the word bears in the Nominative, except that in nouns ending in ઈ, ઈ is changed to આ before affixing the Objective, Agential and Dative case-endings.

For the declension of Nouns in the Plural:—

(a). Nouns not ending in આ, એ, ઈ, or ઉ insert the letter એ between the base and the oblique case-endings.

Exception: The word ગૈર, a house, has આ inserted instead of એ.

(b). Nouns in આ have no distinctive plural termination.

(c). Nouns ending in એ and ઉ change એ and ઉ to આ and આ respectively throughout the plural before affixing the case-endings.

(d). Nouns ending in ઈ change ઈ to આ before affixing the case-endings.

In the Agential Case આએ is usually contracted to એ, thus forming a distinction between the Agential and the Dative. The Agential case is used not only with a past tense to indicate the doer of an action,

but is also used with the Infinitive to indicate the person by whom an action must be done.

e. g. સોરે કામ કીદું, the boy did the work.

સોરે કામ કરવું, the boy must do the work.

The Ablative, properly speaking, should agree with the nominative of the sentence, but it is more frequently used in the form હું. It is sometimes combined with the Locative, forming thus મહું.

The Locative in એ *at, on or to*, is not used very frequently. The termination is often omitted with nouns denoting a place, but if an adjective precede, then that adjective will take the Locative in એ, as બીજે ગામ, *at another village*.

The Vocative is the same as the Nominative, unless the Nominative ends in એ or ઉ, in which case એ or ઉ changes to આ.

—oOo—

5. Declension of Nouns.

(a). Nouns not ending in આ, ઐ, ઈ, or ઉ.

ઉદુ *m.* a camel.

Singular.	Plural.
Nom. ઉદુ.	ઉદુ.
Obj. ,, or ઉદુએ.	ઉદુઓ or ઉદુઓએ (or same as Singular).
Ag. ઉદુએ.	ઉદુઓએ.
Dat. ઉદુએ.	ઉદુઓએ.
Abl. ઉદુહું.	ઉદુઓહું.
Gen. ઉદુનો, ની, તું, ના, નાં.	ઉદુઓનો &c.
Loc. ઉદુમાં or માંય or એ.	ઉદુઓમાં or માંય or એ.
Voc. ઉદુ.	ઉદુ.

ગેર a house.

Singular.	Plural.
Nom. ગેર.	ગેર.
Obj. ગેર.	ગેર.
Ag. ગેરે.	ગેરાંએ.
Dat. ગેરે.	ગેરાંએ.
Abl. ગેરહું.	ગેરાંહું.
Gen. ગેરનો &c.	ગેરાંનો &c.
Loc. ગેરમાં or માંય or ગેરે.	ગેરાંમાં or માંય or એ.
Voc. ગેર.	ગેર.

(b). Nouns ending in आ.

Nouns ending in आ are the same in the Singular as in the Plural, with this exception that the Agential Case Singular ends in ऐ, and the Agential Case Plural in आऐ.

राज *m.*, a king.

	Singular.	Plural.
Nom.	राज.	राज.
Obj.	राज.	राज.
Ag.	राजे.	राजऐ.
Dat.	राजऐ.	राजऐ.
Abl.	राजहुं.	राजहुं.
Gen.	राजनो &c.	राजनो &c.
Loc.	राजमां or मांय.	राजमां or मांय.
Voc.	राज.	राज.

(c). Nouns ending in ऐ or ई.

सोरो *m.*, a boy.

	Singular.	Plural.
Nom.	सोरो.	सोरा.
Obj.	सोरो or सोराऐ.	सोराऐ.
Ag.	सोरे.	सोराऐ.
Dat.	सोराऐ.	सोराऐ.
Abl.	सोराहुं.	सोराहुं.
Gen.	सोरानो &c.	सोरानो &c.
Loc.	सोरामां or मांय.	सोरामां or मांय.
Voc.	सोरा.	सोरा.

સોરૂં *n.*, a child.

Singular.	Plural.
Nom. સોરૂં.	સોરાં.
Obj. સોરૂં or સોરાએ.	સોરાં or સોરાંએ.
Ag. સોરાએ.	સોરાંએ.
Dat. સોરાએ.	સોરાંએ.
Abl. સોરાહું.	સોરાંહું.
Gen. સોરાનો &c.	સોરાંનો &c.
Loc. સોરામાં or માંય.	સોરાંમાં or માંય.
Voc. સોરા.	સોરાં.

(d). Nouns ending in ઈ.

સોરી *f.*, a girl.

Singular.	Plural.
Nom. સોરી.	સોરી.
Obj. સોરી or સોળ્યે.	સોરી or સોળ્યાએ.
Ag. સોળ્યે.	સોળ્યાએ.
Dat. સોળ્યે.	સોળ્યાએ.
Abl. સોરીહું.	સોળ્યાહું.
Gen. સોરીનો &c.	સોળ્યાનો &c.
Loc. સોરીમાં or માંય.	સોળ્યામાં or માંય.
Voc. સોરી.	સોરી.

The declension of the word આદમી, *a man*, is peculiar.

આદમી *m.*, a man.

	Singular.	Plural.
Nom.	આદમી.	આદમી.
Obj.	,, or આદમ્-યે.	,, or આદમ્-ત્યાએ.
Ag.	આદમ્-યે.	આદમ્-ત્યા.
Dat.	આદમ્-યે.	આદમ્-ત્યાએ.
Abl.	આદમીહું.	આદમ્-ત્યાહું.
Gen.	આદમીનો &c.	આદમ્-ત્યાનો &c.
Loc.	આદમીમાં or માંય.	આદમ્-ત્યામાં or માંય.
Voc.	આદમી.	આદમી.

The Plural of the word કીરણ, *a ray*, is declined like the plural of સેરી.

e. g. કીરણ, કીરણ્-જ્યાએ, &c.

CHAPTER III.

Adjectives.

§ 6. Adjectives declinable and indeclinable.

All adjectives except those ending in એ or ઉ are uninflected.

Adjectives ending in એ for the masculine and ઉ for the neuter change these terminations to આ throughout all the oblique cases singular.

If an adjective qualify a Locative in એ, the termination આ changes to એ.

The plural termination for all the cases is આ in the masculine and આં in the neuter.

Examples.	હાઉ સોરો,	a good boy.
	હાઉ સોરી,	a good girl.
	હાઉ સોરાંએ,	for the good children.
	આકરો આદમી,	a stern man.
	આકરા આદમી,	stern men,
	આગલું ગેર,	the house in front.
	આગલાં ગેર,	the houses in front.
	ઉસા ગેરમાં,	in the high house.
	ઉસાં ગેરાંનું,	of the high houses.

§ 7. Declension of the adjective with a noun.

Masculine : થાકો પાંમણો, a tired guest.

	Singular.	Plural.
Nom.	થાકો પાંમણો.	થાકા પાંમણાં.
Obj.	થાકો પાંમણો or થાકા પાંમણાં.	થાકા પાંમણા or થાકા પાંમણાં.
Ag.	થાકા પાંમણાં.	થાકા પાંમણાં.
Dat.	થાકા પાંમણાં.	થાકા પાંમણાં.
Abl.	થાકા પાંમણાં.	થાકા પાંમણાં.
Gen.	થાકા પાંમણાનો &c.	થાકા પાંમણાનો &c.
Loc.	થાકા પાંમણામાં or માં.	થાકા પાંમણામાં or માં.
Voc.	થાકા પાંમણા.	થાકા પાંમણા.

Feminine: કડવી આમલી, a bitter tamarind.

	Singular.	Plural.
Nom.	કડવી આમલી.	કડવી આમલી.
Obj.	કડવી આમલી or કડવી આમલી.	,, or કડવી આમલી.
Ag.	કડવી આમલી.	કડવી આમલી.
Dat.	કડવી આમલી.	કડવી આમલી.
Abl.	કડવી આમલી.	કડવી આમલી.
Gen.	કડવી આમલીનો &c.	કડવી આમલીનો &c.
Loc.	કડવી આમલીમાં, માં or એ.	કડવી આમલીમાં, માં or એ.
Voc.	કડવી આમલી.	કડવી આમલી.

Neuter: હાંકડું આરણું, a narrow door.

	Singular.	Plural.
Nom.	હાંકડું આરણું.	હાંકડાં આરણાં.
Obj.	હાંકડું આરણું or હાંકડા આરણાંએ.	હાંકડાં આરણાં or હાંકડાં આરણાંએ.
Ag.	હાંકડા આરણાંએ.	હાંકડાં આરણાંએ.
Dat.	હાંકડા આરણાંએ.	હાંકડાં આરણાંએ.
Abl.	હાંકડા આરણાંહું.	હાંકડાં આરણાંહું.
Gen.	હાંકડા આરણાનો &c.	હાંકડાં આરણાનો &c.
Loc.	હાંકડા આરણામાં or માંચ or હાંકડે આરણે.	હાંકડાં આરણાંમાં, માંચ or એ.
Voc.	હાંકડા આરણા.	હાંકડાં આરણાં.

§ 8. Degrees of comparison.

The Comparative Degree is expressed by the simple adjective preceded by the ablative of the noun with which the comparison is made : *e. g.*

વણા ગેરહું ધયું ગેર મોટું હે, this house is larger than that.
વણા આદમીહો ધયો આદમી બલો હે, this man is better than
that one.

The words ખુબ, *much*, and ઘણું, *much* (plural, *many*), are prefixed to adjectives to express a high degree of comparison : *e. g.*

વણા ગેરહું ધયું ગેર ઘણું ઉચું હે, this house is much higher
than that.

The Superlative Degree is expressed by the simple adjective preceded by હગળાહું or હગળા કરતાં, *than all*.

ધ્યે સોરો હગળાહું મોટો છે, *this boy is the biggest of all.*

The Superlative Degree may also be expressed by placing the noun or pronoun with which comparison is made in the Locative Case in માં with or without હગળું: *e. g.*

ધ્યે સોરો હગળા સોરામાં વાકમ છે. } This boy is the cleverest
ધ્યે સોરો સોરામાં વાકમ છે. } of all.

The words ખુબ and ઘણું are used to express a superlative degree, when no idea of comparison is intended: *e. g.*

ખુબ મોટો મલક, *a very large country.*

CHAPTER IV.

Numerals.

§ 9. Cardinals.

Bhili has numbers up to 20 only.

1	એક	6	સો	11	અગ્યાર	16	હોળ
2	બે	7	હાત	12	બાર	17	હતર
3	તણ	8	આઠ	13	તેર	18	અડાર
4	ચાર	9	નોવ	14	સૌદ	19	ઓગણી
5	પાંસ	10	દોહ	15	પનર	20	વીહ.

The numbers after 20 are reckoned by twenties: *e.g.*

21	વીહ ને એક	40	બે વીહ
22	વીહ ને બે	60	તણ વીહ
30	વીહ ને દોહ	80	ચાર વીહ
31	વીહ ને અગ્યાર	100	પાંસ વીહ or હો.

The word એક added to a numeral conveys the idea of "about", as વીહેક, *about 20*.

The Bhili idiom in indefinite expression is બેચાર, "two four", *a few*.

§ 11. Ordinals.

1st.	પેલો	3rd.	તીજો	5th.	પાંસમો
2nd.	બીજો	4th.	સોથો	6th.	સોતમો.

Higher numbers are not much used, but may be formed by adding મો to the cardinal numbers.

The ordinals for the Lunar days are not generally known, but a few are used, such as ખીજ, તીજ.

§ 12. Fractional numbers.

$\frac{1}{4}$	પાહેરો.	$\frac{3}{4}$	પોણું.	$1\frac{1}{2}$	દોઢ.
$\frac{1}{2}$	અર્ધું.	$1\frac{1}{4}$	હવા.	$2\frac{1}{2}$	અઢી.

§ 13. Multiplicatives.

2-fold,	બાહેરો.	Twice as many,	બમણું.
3-fold,	તણહરો.	Thrice as many,	તમણું.
4-fold,	ચારહરો.	Four times as many,	ચારગણું.

CHAPTER V.

Pronouns.

The declension of many of the pronouns is irregular.

§ 14. Personal Pronouns.

First Person.

	Singular.	Plural.
Nom.	હું or મેં, I.	અમાં, We.
Obj.	મય.	અમે.
Ag.	મય.	અમાં or અમાંએ.
Dat.	મય.	અમે.
Abl.	મારાહું &c.	અમારાહું &c.
Gen.	મારો, રી, ફે, &c.	અમારો, રી, ફે, &c.
Loc.	મારામાં or માંય.	અમારામાં or માંય.

Second Person.

Nom.	તું, Thou.	તમાં, You.
Obj.	તય.	તમે.
Ag.	તય.	તમાં or તમાંએ.
Dat.	તય.	તમે.
Abl.	તારાહું &c.	તમારાહું &c.
Gen.	તારો, રી, ફે, &c.	તમારો, રી, ફે, &c.
Loc.	તારામાં or માંય.	તમારામાં or માંય.

Third Person.

	He, It.	She.	They.	
Nom.	वी or वे.	वे.	वा, <i>m., n.</i>	वी, <i>f.*</i>
Obj.	वसुय.	वसुीअे.	वसुअे.	वसुीअांअे.
Ag.	वसे.	वसुीअे.	वसुा or वसुांअे.	वसुीअांअे.
Dat.	वसुाय.	वसुीअे.	वसुअे.	वसुीअांअे.
Abl.	वसुाहुं &c.	वसुीहुं &c.	वसुाहुं &c.	वसुीअांहुं &c.
Gen.	वसुानेो or वेनेो.	वसुीनेो or वेनेो &c.	वसुानेो &c.	वसुीअानेो &c.
Loc.	वसुाभां or भांय.	वसुीभां or भांय.	वसुाभां or भांय.	वसुीअांभां or भांय.

हुं is derived from the Gujarati, and नेो from the Hindi.

The 3rd Personal Pronoun is also used for the Demonstrative Pronoun, *that one*. When it is accompanied by a noun, it becomes वसु throughout all the oblique cases, and the noun alone takes the case-endings.

The pronoun आपसि, *we*, includes the 1st and 2nd person.

Nom.	आपसि, We.
Obj.	आपसि or आपसिअे.
Ag.	आपडे.
Dat.	आपसिअे.
Abl.	आपसिहुं &c.
Gen.	आपसिनेो &c.
Loc.	आपसिभां or भांय.

* वी is used as a respectful feminine plural.

§ 15. Possessives and Reflexives.

The Possessive Pronoun is simply the Genitive of the Personal Pronoun, and is treated as an adjective agreeing with the noun it qualifies.

The Reflexive idea is conveyed by એકલો, *alone*, or by પડે, પડુપડ, or આપઆપડો, *self*.

§ 16. Relative and Correlative Pronouns.

Relative.	Correlative.
Nom. જ, Who.	તી, That one, Those.
Obj. જણાય.	તણાય.
Ag. જણે.	તણે.
Dat. જણાય.	તણાય.
Abl. જણાહું &c.	તણાહું.
Gen. જણાનો or જેનો &c.	તણાનો or તેનો &c.
Loc. જણામાં or માંય.	તણામાં or માંય.

The forms જે and તે are sometimes used instead of જ and તી respectively.

When જ and તી are accompanied by a noun, the forms જણા, and તણા are used throughout the oblique cases, and the noun alone takes the case-endings.

§ 17. The Demonstrative Pronoun.

Singular.			Plural.		
Masc. & Neut.	Fem.		Masc. & Neut.	Fem.	
Nom.	છયો, ઇયું.	છયે, this.	છયા.	છયી	these.
Obj.	અણાય.	અણીએ.	અણાય.	અણીઆંએ.	
Ag.	અણે.	અણીએ.	અણાં or અણાંય.	અણીઆંએ.	
Dat.	અણાય.	અણીએ.	અણાંય.	અણીઆંએ.	
Abl.	અણાહું&c.	અણીહું.	અણાંહું &c.	અણીઆંહું.	
Gen.	અણાનો&c.	અણીનો &c.	અણાનો &c.	અણીઆનો &c.	
Loc.	અણામાં or માંય.	અણીમાં or માંય.	અણામાં or માંય.	અણીઆમાં or માંય.	

When ઇયો, ઇયે (singular), ઇયા, ઇયી (plural), are followed by a noun, the forms અણા, અણી, અણાં, and અણીઆં, respectively, are used throughout the oblique cases, and the noun only takes the case-endings.

The form એ is sometimes used for the Nominative and એનો for the Genitive, Singular and Plural, of all three genders.

For the Demonstrative Pronoun, *that, that one*, see Personal Pronouns 3rd person.

§ 18. The Interrogative Pronoun.

Nom.	કોણ, Who ?	હું ? What ?
Obj.	કોણાય.	હાય.
Ag.	કોણે.	હેણે.
Dat.	કોણાય.	હાય.
Abl.	કોણાહું &c.	હેના હું &c.
Gen.	કોણાનો or કોનો &c.	હેનાનો or હેનો &c.
Loc.	કોણામાં or માંય.	હેનામાં or માંય.

§ 19. The Indefinite Pronouns.

	Masc. & Neut.	Fem.	Masc. & Neut.	Fem.
Nom.	કણું.	કણી, some one.	કણુંક, કણીક, any one.	
Obj.	કણાય.	કણીએ.	કણાયક.	
Ag.	કણે.	કણીએ.	કણેક.	
Dat.	કણાય.	કણીએ.	કણાયક.	
Abl.	કણાહું &c.	કણીહું.	કણાયકહું &c.	
Gen.	કણાનો or કનો &c.	કણીનો &c.	કણાયકનો &c.	
Loc.	કણામાં or માં.	કણીમાં or માં.	કણાયકમાં or માં.	

The pronouns કોઇ, *some one*, કોક, *any one*, કંઈ or કંઈ, *anything*, are indeclinable.

§ 20. The Distributive Pronoun.

The Distributive Pronoun એકેક, *each*, is indeclinable.

§ 21. Compound Pronouns.

કણું બીજું,	some other.
કણુંતું કણું,	some one or other.
કાંઈ વતું,	some more.
કાંઈને કાંઈ,	something or other.
બીજું કણું,	some one else.
બીજું હું ?	what else ?
વતું કાંઈ,	something else.
હગળા કણું,	several.

§ 22. Table of Allied Pronominal Forms.

Pronoun.	Adjectives.		Adverbs.	
	Quality.	Quantity.	Manner.	Place.
ઇયું or એ.	ઇયું or એવું.	અતરૂં.	ઇમિ or એમ.	ઇયાં.
જ.	જવું.	જતરૂં.	જમ or જેમ.	જ્યાં-જ્યાં.
તી or તે.	તીવું or તેવું.	તતરૂં.	તીમ or તેમ.	ત્યાં.
વી.	વીવું.	વતરૂં.		વ્યાં.
કોણ.	કીવું or કેવું.	કતરૂં.	કીમ or કેમ.	ક્યાં-ક્યાં.

§ 23. Pronominal Adjectives.

હમણું, હેતું, આખું	all, the whole.	એ,	both.
પારકું,	another's.	વરું,	more.
એક,	one.	ધણું,	much, (pl. many).
બીજું,	another.	ખુબ,	much.

CHAPTER VI.

Verbs.

The Verb in its conjugation possesses Infinitives, Participles, Moods, and Tenses.

§ 24. The Infinitives are formed by adding to the verbal stem :—

वे-वी-वुं or वो-एी-वुं,	to express indefinite action.
ति,	continuous „
वानो-वानी-वानुं,	intentional „
क्यो-क्यी-क्युं,	completed „

In Transitive Verbs the Infinitive, if declinable, agrees with its object.

§ 24. The Participles are formed by adding to the verbal stem :—

तो-ती-तुं.	(Present) to express action as continuing:
	<i>e. g.</i> पडतो, <i>falling.</i>
वानो-वानी-वानुं.	(Future) to express action as intended :
	<i>e. g.</i> पडवानो, <i>going to fall.</i>
क्यो-क्यी-क्युं.	(Past) to express action as completed :
	<i>e. g.</i> पडक्यो, <i>fallen.</i>
ध or धने.	(Connective Past) to express action as completed: <i>e. g.</i> पडी-पडीने, <i>having fallen.</i>

Instead of वानो-वानी-वानुं, the Hindi terminations वाजो-वाजी-वाजुं may be used, affixed *not* to the stem but to the oblique form of the Infinitive, as पडवावाजो.

In the Gujarat portion of the Bhil country, the Gujarati Participle ending in એલે-લી-હું is sometimes used instead of the Past Participle, as પડેલે instead of પડ્યેલે.

The Connective Past Participle is the only one that is indeclinable. It is most frequently employed as the first finite verb in a compound sentence ; *e. g.* આવીને કામ કર્યું, Having come, he did the work, *or* He came and did the work.

Similarly a succession of these Participles may take the place of a succession of finite verbs ; *e. g.*, વી આવીને મનખ જોઇને ઓખદ આલીને ગેર ગીજ્યે=Having come, and having seen the man, and having given the medicine, he went home, *or* He came and saw the man, gave the medicine and went home.

§ 26. The three Moods in Bhili are the Indicative, the Imperative and the Subjunctive. The Indicative has nine Tenses—three Simple and six Compound. The Subjunctive has ten—two Simple and eight Compound. The Imperative has two Simple Tenses.

All verbs follow the same method of conjugation. There are about a dozen verbs which may be called Irregular, but they are irregular only in the Past Participle.

§ 27. Conjugation of the Verb હોવું, to be.

The Verb હોવું is conjugated only in the following five tenses, which also enter as auxiliaries into the conjugation of every verb.

		Indicative.		
Present.	S.	1	હું or મેં* હું.	I am.
		2	તું હે.	Thou art.
		3 m.	વી હે.	He is.
		3 f.	વે હે.	She is.
	P.	1	અમાં હાં.	We are.
		2	તમાં હો.	You are.
		3 m.	વા હેં.	They are.
		3 f.	વે હેં.	„ „
Past.	S.	1	હું અતો.	I was.
		2	તું „	Thou wast.
		3 m.	વી „	He was.
		3 f.	વે અતી.	She was.
	P.	1	અમાં અતા.	We were.
		2	તમાં „	You were.
		3 m.	વા „	They were.
		3 f.	વે અતી.	„ „
Future.	S.	1	હું અહી.	I shall be.
		2	તું અહે.	Thou wilt be.
		3 m.	વી અહે.	He will be.
		3 f.	વે અહે.	She will be.
	P.	1	આમાં અહાં.	We shall be.
		2	તમાં અહો.	You will be.
		3 m.	વા અહેં.	They will be.
		3 f.	વી અહેં.	„ „ „

* The pronoun મેં, I (Hindi मैं), is used in the Rajputana States.

Subjunctive.

Present.	S.	1	હું હોયું.	I may be.
		2	તું હોયે.	Thou mayst be.
		3 m.	વી હોયે.	He may be.
		3 f.	વે હોયે.	She may be.
	P.	1	અમાં હોયાં.	We may be.
		2	તમાં હોયે.	You may be.
		3 m.	વા હોયે.	They may be.
		3 f.	વી હોયે.	” ”
Past.	S.	1	હું હોયેક or હોયેત.	I might be.
		2	તું ”	” Thou mightst be.
		3 m.	વી ”	” He might be.
		3 f.	વે ”	” She might be.
	P.	1	અમાં,,	” We might be.
		2	તમાં ”	” You might be.
		3 m.	વા ”	” They might be.
		3 f.	વે ”	” ” ”

Alternatives* for the Subjunctive are :—

Present.	{	S.	મેા તું, 2 તું વે, 3 m. વેા વે, 3 f. વે વે.
		Pl.	અમાં વા, 2 તમાં વેા, 3 વે વે.
Past.	{	S.	મેા અતેા, 2 તું અતેા, 3 m. વેા અતેા. 3 f. વે અતી..
		Pl.	અમાં અતા, 2 તમાં અતા, 3 m. વે > 3 f. વે

Imperative Mood.

ative.

as Ind.

Present.	હો.	Be thou, or be ye.
Future.	{ હોજે.	Thou shalt be.
	{ હોજે.	Ye shall be.

* These alternative forms are used both independ and as auxiliaries in the Rajputana States.

५ 25. Conjugation of the Verb पड़, To fall.

Infinitive	{	Present. 1 पड़े-वी-जुं. To fall.
		2 पड़.
		Future. पड़ाने-ली-जुं. To be about to fall.
Participle	{	Past. पड़ने-ली-जुं. To have fallen.
		Present. पड़ते-वी-जुं. Falling.
		Future. पड़ाने-वा-ली-वा-जुं. About to fall.
		Past. पड़ने-ली-जुं. Fallen.
C. Past.	{	पड़ी or पड़ने. Having fallen.

Indicative Mood.

Present Indefin. (I) fall.	{	S. 1	हुं or भो पड़ुं,	P.	अगं पड़ं.
		2	तुं पड़े,		तगं पड़े.
		3 m.	वी पड़े,		वा पड़े.
		3 f.	वे पड़े,		वी पड़े.
Fut. Ind. (I) shall fall.	{	S. 1	हुं पड़ही,	P.	अगं पड़ही.
		2	तुं पड़हे.		तगं पड़हे.
		3 m.	वी पड़हे,		वा पड़हे.
		3 f.	वे पड़हे,		वी पड़हे.
Past Ind. (I) fell.	{	S. 1	हुं पड़यो,	P.	अगं पड़यो.
		2	तुं "		तगं "
		3 m.	वी "		वा "
		3 f.	वे पड़यो.		वी पड़यो.
Pres. Contin. (I) am falling.	{	S. 1	हुं पड़ुं हुं,	P.	अगं पड़ं हीं.
		2	तुं पड़े हे,		तगं पड़े हो.
		3 m.	वी पड़े हे,		वे पड़े हें.
		3 f.	वे पड़े हें,		वी पड़े हें.

Past Cont. (I) was falling.	}	S. 1	હું પડતો અતો,	P. અમાં પડતા અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m. વી	," "	વા "
		3 f. વે	પડતી અતી,	વી પડતી અતી.
Pres. In- tentional (I) am a- bout to fall.	}	S. 1	હું પડવાનો હું,	P. અમાં પડવાના હાં.
		2	તું " હે,	તમાં પડવાના હો.
		3 m. વી	," હે,	વા પડવાના હેં.
		3 f. વે	પડવાની હે,	વી પડવાની હેં.
Past Int. (I) was a- bout to fall	}	S. 1	હું પડવાનો અતો,	P. અમાં પડવાના અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m. વી	," "	વા "
		3 f. વે	પડવાની અતી,	વી પડવાની અતી.
Present Perfect. (I) have fallen.	}	S. 1	હું પડ્યો હું,	P. અમાં પડ્યા હાં.
		2	તું " હે,	તમાં પડ્યા હો.
		3 m. વી	," હે,	વા પડ્યા હેં.
		3 f. વે	પડ્યી હે,	વી પડ્યી હેં.
Past Perf. (I) had fallen.	}	S. 1	હું પડ્યો અતો,	P. અમાં પડ્યા અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m. વી	," "	વા "
		3 f. વે	પડ્યી અતી.	વી પડ્યી અતી.

Subjunctive Mood.

Present Indefinite, *I may fall.* Same as Indicative.

Future Indefinite, *I may be about to fall.* Same as Ind.

Past Indef. (I) might fall.	}	S. 1	હું પડક.	P. અમાં પડક.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m. વી	," "	વા "
		3 f. વે	," "	વી "

§ 28. Conjugation of the Verb पड्जुं, *To fall*.

Infin.	{	Present. 1 पडवे-वी-जुं. To fall.
		2 पडती.
Partic.	{	Future. पडवानो-नी-जुं. To be about to fall.
		Past. पड्ज्यो-ज्यी-ज्यु. To have fallen.
		Present. पडतो-ती-जुं. Falling.
		Future. पडवानो-वानी-वाजुं. About to fall.
	{	Past. पड्ज्यो-ज्यी-ज्यु. Fallen.
		C. Past. पडी or पडीने. Having fallen.

Indicative Mood.

Present Indefin. (I) fall.	{	S. 1 हुं or भो पडुं, P. अमां पडां.	
		2 तुं पडे,	तमां पडो.
		3 m. वी पडे,	वा पडे.
		3 f. वे पडे,	वी पडे.

Fut. Ind. (I) shall fall.	{	S. 1 हुं पडडी, P. अमां पडडां.	
		2 तुं पडडे.	तमां पडडो.
		3 m. वी पडडे,	वा पडडे.
		3 f. वे पडडे,	वी पडडे.

Future.	{	S. 1 हुं पड्ज्यो, P. अमा पड्ज्या.	
		2 तुं ,,	तमां ,,
		3 m. वी ,,	वा ,,
		3 f. वे पड्ज्यी.	वी पड्ज्यी.

on- s. * Thal- Sg.	{	S. 1 हुं पडुं हुं, P. अमां पडां डां.	
		2 तुं पडे हे,	तमां पडो हो.
		3 m. वी पडे हे,	वे पडे हे.
		3 f. वे पडे हे,	वी पडे हे.

Past Cont. (I) was falling.	}	S. 1	હું પડતો અતો,	P. અમાં પડતા અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m.	વી " "	વા "
		3 f.	વે પડતી અતી,	વી પડતી અતી.
Pres. In- tentional (I) am a- bout to fall.	}	S. 1	હું પડવાનો હું,	P. અમાં પડવાના હાં.
		2	તું " હે,	તમાં પડવાના હો.
		3 m.	વી " હે,	વા પડવાના હેં.
		3 f.	વે પડવાની હે,	વી પડવાની હેં.
Past Int. (I) was ab- out to fall	}	S. 1	હું પડવાનો અતો,	P. અમાં પડવાના અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m.	વી " "	વા "
		3 f.	વે પડવાની અતી,	વી પડવાની અતી.
Present Perfect. (I) have fallen.	}	S. 1	હું પડ્યો હું,	P. અમાં પડ્યા હાં.
		2	તું " હે,	તમાં પડ્યા હો.
		3 m.	વી " હે,	વા પડ્યા હેં.
		3 f.	વે પડ્યી હે,	વી પડ્યી હેં.
Past Perf. (I) had fallen.	}	S. 1	હું પડ્યો અતો,	P. અમાં પડ્યા અતા.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m.	વી " "	વા "
		3 f.	વે પડ્યી અતી.	વી પડ્યી અતી.

Subjunctive Mood.

Present Indefinite, *I may fall.* Same as Indicative.

Future Indefinite, *I may be about to fall.* Same as Ind.

Past Indef. (I) might fall.	}	S. 1	હું પડક.	P. અમાં પડક.
		2	તું " "	તમાં "
		3 m.	વી " "	વા "
		3 f.	વે " "	વી "

Pres. Cont. (I) may be falling.	{	S. 1	હું પડતો ઉથું	P. અમાં પડતા ઉગાં.
		2	તું ,, ઉગે	તમાં ,, ઉગો.
		3 m.	વી ,, ,,	વા ,, ઉગેં.
		3 f.	વે પડતી ,,	વી પડતી ,,

PastCont. (I) might be falling.	{	S. 1	હું પડતો ઉગેક.	P. અમાં પડતા ઉગેક.
		2	તું ,, ,,	તમાં ,, ,,
		3 m.	વી ,, ,,	વા ,, ,,
		3 f.	વે પડતી ,,	વી પડતી ,,

Pres. Int. (I) may be about to fall.	{	S. 1	હું પડવાનો ઉથું	P. અમાં પડવાના ઉગાં.
		2	તું ,, ઉગે.	તમાં ,, ઉગો.
		3 m.	વી ,, ,,	વા ,, ઉગેં.
		3 f.	વે પડવાની ,,	વી પડવાની ,,

Past Int. (I) might be about to fall.	{	S. 1	હું પડવાનો ઉગેક,	P. અમાં પડવાના ઉગેક.
		2	તું ,, ,,	તમાં ,, ,,
		3 m.	વી ,, ,,	વા ,, ,,
		3 f.	વે પડવાની ,,	વી પડવાની ,,

Present Perf. (I) may have fallen.	{	S. 1	હું પડ્યો ઉથું,	P. અમાં પડ્યા ઉગાં.
		2	તું ,, ઉગે,	તમાં ,, ઉગો.
		3 m.	વી ,, ઉગે,	વા ,, ઉગેં.
		3 f.	વે પડ્યી ઉગે,	વી પડ્યી ઉગેં.

PastPerf. (I) might have fallen.	{	S. 1	હું પડ્યો ઉગેક,	P. અમાં પડ્યા ઉગેક.
		2	તું ,, ,,	તમાં ,, ,,
		3 m.	વી ,, ,,	વા ,, ,,
		3 f.	વે પડ્યી ,,	વી પડ્યી ,,

Imperative Mood.

Present, પડ fall thou. પડો fall ye.
Future, પડજે thou shalt fall. પડજો ye shall fall.

In Rajputana the alternative forms *जुं* &c., (§ 27) are generally used instead of *जु* throughout the Present Subjunctive, and *वेही* instead of *अही* throughout the Future Subjunctive.

§ 29. When the root of a verb ends in *आ*, this *आ* is dropped in the 1st and 2nd pers. plur. of (a) the Pres. Indef. Indic., (b) the Cont. Indic., (c) the Pres. Indef. Subj., also in the 2nd pers. plur. of the Pres. Imperat. Thus in the conjugation of *गजुं*, *to go*, we have :

Pres. Indef. Indic.	अमां गी,	तमां गे.
„ Cont. „	अमां गी हां,	तमां गे हो.
„ Indef. Subj.	अमां गी,	तमां गे.
„ Imperative.	गे.	

§ 30. When the root of a verb ends in *अे*, this *अे* is dropped in the 2nd and 3rd pers. sing. and in the 3rd pers. pl. of the Pres. Indefinite and Pres. Continuous of the Indic., the Pres. Indef. Subj., and the 2nd pers. sing. of the Pres. Imperative.

Thus in the conjugation of *केजुं*, *to say* we have :

Pres. Indef. Indic.	जुं के, वी or वे के, वा or वी के.
„ Cont. „	जुं के हे, वी or वे के हे, वा or वी के हे.
„ Indef. Subj.	जुं के, वी or वे के, वा or वी के.
„ Imperative.	के.

§ 31. Monosyllable roots ending in *ई* drop the *ई* before the ending *अे*. *e. g.*

<i>दीजुं to give,</i>	जुं दे, वी or वे दे, वा दे.
<i>लीजुं to take,</i>	जुं ले, वी or वे ले, वा ले.

§ 32. The Infinitive in *di* is used after verbs of learning and teaching :

e. g. વે ગાતી હીકે, She learns singing.
વી લખતી હીકારે, He teaches writing.

di is also used as equivalent in meaning to the Loc. *તિમિ* ; e. g. જાગે ફાટતી, at day-break.

§ 33. The Infinitive form in *ણું* is generally found with Causatives, and with some other verbs the final letter of whose stem is *વ* : e. g. ખવરાવણું, to feed (cause to eat). આવણું, to come.

Irregular Verbs.

§ 34. As any irregularities which occur in the verbs are to be found only in the Past Participles and in the tenses which are formed from them, it will be sufficient to give a list of these verbs along with their Past Participles.

Infinitive.	Past Participles.
કરવું, to do.	કીદો-દી-દું, દા-દી દાં.
ખાવું, to eat.	ખાદો &c.
જવું, to go.	ગીજ્યો ,,
દેખવું, to see.	દીદો ,,
દીવું, to give.	દીદો ,,
નાહવું, to run away.	નાહો ,,
પેહવું, to enter.	પેહો ,,
પીવું, to drink.	પીદો ,,
ખીવું, to fear.	ખીનો ,,
બેહવું, to sit.	બેહો ,,
મરવું, to die.	મુઓ ,,
લીવું, to take.	લીદો ,,

§ 35. The Agential Construction.

The Agential Construction with regard to the Past Tenses of most Transitive Verbs obtains in Bhili just as in Gujarati :

e. g. મય કીદુ, =Gujarati મેં કીધું, *I did.*

The Transitive Verbs which form an exception to this rule are :—

અડવું, to touch.	ભણવું, to learn.
અડકવું ,, ,,	લાવવું, to bring.
જમવું, to eat.	વળગવું, to cling to.
પામણું, to obtain.	હીકવું, to learn.
ખીવું, to fear.	હમજવું, to understand.
બોલવું, to speak.	

These verbs, although distinctively transitive in meaning, are conjugated throughout all their tenses as though they were Intransitives.

§ 36. The Passive Voice.

The Passive Voice is very rarely used to convey a passive idea, but is generally employed to indicate potentiality or possibility. It is formed by inserting આ between the stem of the verb and its termination :

e. g. કરવું, to do, કરાવું, to be done,
 મોકલવું, to send, મોકલાવું, to be sent.

The Passive Voice is rarely used except in the Simple Tenses.

મોકલાવું, *to be sent.*

Indicative Mood.

Pres. Ind. (I) am sent.	S. 1	હું મોકલાજી,	P. અમાં મોકલાયાં.	
		2	તું મોકલાએ,	તમાં મોકલાએ.
		3 m. વી	„	વા મોકલાએં.
		3 f. વે	„	વી „
Past Ind. (I) was sent.	S. I	હું મોકલાજ્યો,	P. અમાં મોકલાજ્યા.	
		2	તું „	તમાં „
		3 m. વી	„	વા „
		3 f. વે	મોકલાજ્યી,	વી મોકલાજ્યી.
Fut. Ind. (I) shall be sent.	S. 1	હું મોકલાહી,	P. અમાં મોકલાહાહાં.	
		2	તું મોકલાહે,	તમાં મોકલાહાં.
		3 m. વી	„	વા મોકલાહેં.
		3 f. વે	„	વી મોકલાહે.

Subjunctive Mood.

Past Ind. (I) might be sent.	S. 1	હું મોગલાક.	P. અમાં મોગલાક.	
		2	તું „	તમાં „
		3 m. વી	„	વા „
		3 f. વે	„	વી „

There is another method of forming the Passive Voice, namely by conjugating the Past Participle of the principle verb with the verb જવું :

e. g.	મોકલાજ્યો જવો,	to be sent.
	હું મોકલાજ્યો જાઉં,	I am sent.
	„ ગીજ્યો,	I was sent.
	„ જાઇ,	I shall be sent.

If the root of the verb contains **आ**, this **आ** is shortened to **अ** in the formation of the Passive:

e. g. बाँध्नुं, to bind, बाँध्नुं, to be bound.

§ 37. When the Passive Voice is used in a potential sense, the verb, if originally intransitive, will always be in the neuter, as though agreeing with the inherent idea of the verb. But, if the verb was originally transitive, it agrees in the Passive Voice with what would have been its object, had it remained transitive :

e.g. मयं नवाम्यं नही=Guji. मारथी नवाम्यं नही, I could not go.
 तयं सोपदी वंसांन्यी नही=Guji. तारथी सोपदी वंसांन्यं नही,
 Thou couldst not read the book.

In either case the person by whom the action can, or cannot, be performed will be put in the Agent. Case—not as in Gujarati, in the Ablative.

§ 38. Causative Verbs.

If the stem of a Primary verb end in a consonant, the stem of the Causative derived from it is formed by simply adding **आव** or **आड**.

When the Causative stem ends in **आव**, the Infinitive ending is almost invariably **ए**, not **उ**, though in some cases either of these may be used.

If the stem of the Primary verb contains medial

ଆ, it is shortened to ଅ before adding causative ଆଵ
or ଆଃ :

- e. g.* ଖଣ୍ଡୁ, to learn, ଖଣ୍ଡାଵୁ, to teach.
 ବଢ଼ୁ, to dwell, ବଢ଼ାଵୁ, to colonise(cause to dwell).
 ବଜୁ, to sound, ବଜାଵୁ, to cause to sound.
 ଯେଉଁ, to sit, ଯେଉଁଠାଵୁ, to seat.
 ଜାଗୁ, to wake up, ଜାଗାଵୁ, to cause to wake.

A few Causatives are formed by adding ଵ, the stem receiving medial ଐ :

- e.g.* ଝରୁ, *v.i.* to turn, ଝରାଵୁ, to cause to turn, to change.

It the stem of the Primary verb ends in a vowel, a euphonic ଵ is inserted before adding ଆଵ or ଆଃ :

- e. g.* ଗା଼ୁ, to sing, ଗା଼ାଵୁ, to make to sing.

Some verbs, neuter or intransitive, become active or transitive (differing not at all in meaning from causatives) by the insertion of ଆ :

- e. g.* ଘଜୁ, *v.i.* to burn, ଘଜା଼ୁ, *v.t.* to set on fire.
 ଡା଼ୁ, ,, to become hot, ଡା଼ା଼ୁ, ,, to heat.

Note also ଧି଼ୁ, *v.i.* to drink, ଧା଼ୁ, ,, to give to
 drink, to water.

- ଧରୁ, ,, to die ଧାରୁ, ,, to strike.

§ 39. Double Causatives.

From ordinary Causatives, Double Causatives are sometimes derived quite regularly, the former being regarding as primary to the latter. In meaning these Double Causatives are scarcely to be distinguished from Simple Causatives :

- e. g.* ଧା଼ୁ, to eat, ଧା଼ା଼ୁ, to feed, ଧା଼ା଼ା଼ୁ, to cause to feed.

CHAPTER VII.

Compound Verbs.

Compound Verbs, taken in their widest sense, may be classified as I. Intensives, II. Completives, III. Potentials, IV. Frequentatives, V. Continuatives, VI. Desideratives, VII. Obligatives, VIII. Permissives, IX Inceptives.

§ 40. Intensives.

Intensives are formed by combining the Connective Past Participle of the principal verb with one of the following verbs :

આવણું, *to come*, implying approach :

e. g. લીવું, *to take*. લી આવણું, *to take up*.

જવું, *to go*, imparting idea of thoroughness and finality:

e. g. ખાવું, *to eat*. ખાઈ જવું, *to eat up*.

ડણું, *to throw*, (of. Guj. નાખવું), implying vigour, resoluteness :

e. g. ભાંગવું, *to break*. ભાંગી ડણું, *to break to pieces*.

દીવું, *to give*, implying emphasis or intensity:

e. g. ડણું, *to throw*. ડી દીવું, *to throw down*.

પડવું, *to fall*, implying suddenness, unpreparedness :

e.g. આવણું, *to come*. આવી પડવું, *to come unexpectedly*.

લીવું, *to take*, implying acquisition :

e. g. અસકડવું, *to lift*. અસકી લીવું, *to carry away*.

§ 41. Completives.

Completives denote the completion of an action. They are formed by combining the Connective Past Participle of the primary verb with the verb રેડું, or, less frequently, યુકવું:

e. g. કરડું, to do. કરી રેડું, or કરી યુકવું, to finish doing.

The Connective Participle with રેડું sometimes expresses continuity rather than completeness, and might then be placed amongst the Intensives:

e. g. ગાજડું, to resound. ગાજ રેડું, to keep on resounding.

§ 42. Potentials.

Potentials indicate ability to perform a certain action. They are formed by combining the verb હકડું, to be able, with the Connective Past Part. of the verb expressing the action:

e. g. જડું, to go. જઇ હકડું, to be able to go.

(See also Passive Verb §§ 36, 37).

The યડે form of the Connective Past Participle is never used in the formation of Compound Verbs.

§ 43. Frequentatives.

Frequentatives indicate the frequent repetition of an action. They may be formed:—

(1) by doubling the root of the principal verb before the verb કરું :

e. g. બોલ બોલ કરું, to speak often.

(2) by combining the mas. pl., past partic. of the principal verb with કરું :

e. g. કૈભા કરું, to say frequently.

§ 44. Continuatives.

Continuatives denote the continuance of an unfinished action. They are formed by combining the pres. partic. of the principal verb with the verb જાતું or રેતું :

e. g. સાલતું, to walk. સાલતું જાતું, to go on walking.
કેતું, to say. કેતું રેતું, to go on saying.

The participle agrees in Gender and Number with the Subject.

§ 45. Obligatives.

Obligatives imply duty or obligation. They are formed by placing the Infinitive of the principal verb before પડું. This Infinitive being in reality the subject of પડું, it is doubtful whether obligatives should be regarded as true compound verbs. The person upon whom necessity lies is put in the dative :

e. g. મય જાતું પડે, I must go.

If the infinitive be a Transitive Verb it agrees with its object :

e. g. વણીએ રોટી કરવી હે, she must bake the bread.

The idea of obligation may also be expressed by the Infinitive with જુને, *it is necessary*, the person standing in the Agential Case :

e. g. મય જવું જુને, I must go.

The Infinitive is sometimes used with હે in this sense, but it then expresses more or less of desire :

e. g. મય જવું હે, I wish to go.

§ 46. Desideratives.

Desideratives are formed by adding the verb સાવું, *to wish*, to the oblique form of the Infinitive of the principal verb :

e. g. જવા સાવું, to wish to go.

But it is more usual to use some such periphrastic expression as મય કામ કરવાવું મન હે, I wish to work.

47. Permissives.

Permissives are formed by combining the verb દીવું, *to give*, with the inflected Infinitive of the principal verb :

e. g. મય જવા દે,

Let me go.

વણાય સોરાએ જવા દીદો. He let the boy go.

Under this head we may also include the use of પામણું, and less frequently મળણું, to receive permission :

- e. g. તય જવા ન મળે, you are not allowed to go.
હું જવા પામજ્યો, I got leave (or managed) to go.

§ 48. Inceptives.

Inceptives indicate the beginning of an action. They are formed by placing the verb માંડણું or લાગણું, to begin, immediately after the oblique Infinitive of the verb expressing the action :

- e. g. તે કામ કરવા માંડે, he is beginning to work.
વે ગાવા લાગ્જી, she began to sing.

The verb લાગણું sometimes conveys the idea of helping :

- e. g. કામ કરવા લાગ્જો, he helped to do the work.

§ 49. Nominal Verbs.

There is another class of verbs which may be ranked as Compound Verbs. In these the substantive or adjective is so united with the verb as to form but one idea :

e. g. ઉચ્ચ થાણું,	to stand up.
„ રાખણું,	to keep (one) standing or waiting.
„ રેણું,	to wait.
„ કરણું,	to raise up.
વેસાણું લીણું,	to buy.
વાટ જોવી,	to expect (with genitive of person or thing expected).

CHAPTER VIII.

Adverbs.

The following is a list of the Adverbs most commonly in use. As will be seen, a good many are Locatives in એ or માં, and a few are Ablatives.

§ 50. Adverbs of Manner.

અટકળમાં or અટકેળમાં, By guess.	ઠીક, Well, exactly.
અભુજ્ઞે, Unwittingly.	ઠીકઠીક, Neatly.
અમથું, In vain, for no reason.	ડબ્બડબ્બક, In a flutter.
અસાઉ, Unexpectedly.	તીમ or તેમ, Thus.
ઇમ, Thus, so.	પનામાં, Breadthways.
ઇમજ or ઉમુસ, Just so.	પાદરું, Straight.
ઉતાવળું, Quickly.	પોગે, On foot.
ઉપરપાટ, Unexpectedly.	બગલમાં, Under the arm.
ઉચ્ચું ઉચ્ચું, Immediately.	બાડે, On hire.
કસડપસડ, In a state of disorder.	મનહું, Spontaneously.
કીમ? or કેમ? How?	મારમાર, At once, quickly.
જટ or જટપટ, Quickly.	મોક્ત, For nothing.
જબરાઇહું, By force.	રળીને, With great difficulty, (lit. having earned).
જુએ જુએ, Separately.	વેડમાં, On forced labour.
જોરાવરીહું, By force.	વેલાંવેલાં or વેહું, Quickly.
જોરહું or જોરેહું, Vigorously, aloud.	સાનાંસાનાં, Quietly, secretly.
ઠાલાં ઠાલાં, For no purpose.	હળેહળે, Slowly, gently.
	હાઉ, Well.
	હાંહાંહાં, Slowly.

§ 51. Adverbs of Time.

अतराकभां, Meanwhile.
 अतरा इरा, So often.
 आगम or आगण, Before.
 आज or आज्जे, To-day.
 आजकाल, Now-a-days.
 आथमते, At sunset.
 आथमये, At eventide.
 जेवां, Now.
 आज्जे, The current year.
 कन्यांक, Sometimes.
 कन्यांजु? How long ago?
 Ever so long ago.
 काल or काले, Yesterday, to-
 morrow.
 क्करे? When?
 क्करेक क्करेक, Now and then.
 जट, Immediately.
 ठेठ्ठुं or ठेठ्ठुंभां, From the
 beginning.
 ततराकभां, Meanwhile,
 तत, At once.
 तेरे, Then.
 दाडे, During the day.
 दाडे दाडे, Daily, constantly.
 पमने दाडे { The day before
 or yesterday.
 { The day after
 परमदाडे, { to-morrow.

परभाते, At break of day.
 परार, The year before last,
 or the year after next.
 पेदां, First, formerly.
 पोर, Last year, next year.
 शीर or इर, Again.
 महीने, Monthly, *per month*.
 मोडुं, Late.
 मोरे, Before.
 मोरेडुं, Beforehand.
 राते, At night, to-night.
 लगतुं, Quickly, soon.
 वारां वारां, Alternately.
 वाइवार, Often.
 वाड्डुं, Last.
 वेजुंभां, In the morning.
 वेजु, Early.
 सदा, Always.
 सेडे, Lastly.
 सेडे सरवाणे, At length,
 finally.
 हदवांडे or हदसेडुं, Finally.
 हवारे, In the morning,
 to-morrow morning.

§ 52. Adverbs of Place.

અગાડી, In front.
 અદ્વેસમાં, Half-way, midway.
 અહીં, Here.
 આગળ, In front.
 આહુપાહુ, Around.
 ધ્યાં, Here.
 ધ્યુંધ્યાં, Hither and thither.
 એઠે, Beneath.
 ડ્યાં ? Where ?
 ળી or ળ્યાં, There.
 ઠેઠે, Right up to the end.
 તેહું or તેહાં, Thence.
 ળ્યાં, There.
 થેડમાં, Near.

પરમે, Beyond.
 પસાડી, Behind.
 પાસું, Back again.
 પાહે, Near.
 પુઠે, Behind.
 બાપડું, Without, outside.
 મેરે, On one side, apart.
 મેરે મેરે, On all sides.
 મોરે, In front.
 વાંહે, Behind.
 વાંહે મોરે, Behind and before
 ળ્યાં, There.
 ળ્યાંનેળ્યાં, In that very place.
 સમકેર, Around.

§ 53. Adverbs of Affirmation, Negation, Doubt and Degree.

Affirmation.	ખરું, ખરેખરું, નકી, હાંસેહાંસ,	Certainly, truly.
	તેર or તેરે, તેરહું or તેરેહું,	Of course.
	હોવે,	Yes.
Negation.	આહાં, ઉહું,	No.
	ન, નહીં, નકે,	Not.
	નહું,	Not at all.
	રખે,	Not (with Imperative).

The word નહીં is rendered emphatic by placing

it at the end of a sentence. A click of the tongue means *No!* emphatically.

Doubt.	કદાક, જણીએક,	Perhaps.
Degree.	પુખ, ધણું,	Much.
	લગાર લગાર, સણી સણી,	Very little.
	વણું,	More.

The adverb સાવે before a pronominal adjective is equivalent to *however, no matter how*:

e. g. સાવે તીવે મોટો હો, No matter how great he may be.

The adverbs વણી and વળતે are simply conjunctive.

§ 54. Adjectival Adverbs.

Some adverbs are merely adjectives treated as adverbs. These either remain always in the neuter plural form, as એવાં, *now*; સાની સાની, *secretly*, or else they are treated as adjectives agreeing with the subject of the verb, if the verb is intransitive, and with the object, if the verb is transitive:

e. g. સોરી મોડી આજ્ઞથી, The girl came late.

સોરીએ કામ મોડું કીદું, The girl did the work late.

All adverbs ending in ઊ come under this rule.

The following may be considered adjectival

Adverbs of Direction:

ઐતરાણું, Northward.	ઐતરાતોજ, Go N. (addressing a man).
દખણાણું, Southward.	દખણાતી જ, Go S. („ woman).
આથમણું, Westward.	આથમણા જો, Go W. („ men).
ઉગમણું, Eastward.	ઉગમણી જો, Go E. („ women).

§ 55. Pronominal Adverbs.

Some adverbs are formed from Pronouns.

(a). From the Relative **જી** with its correlative **તી** :—

જણીવેલા, ... તણીવેલા,	When, then.
જાં or જ્યાં, ... ત્યાં,	Where, there.
જાંજાં or જ્યાંજ્યાં, ... ત્યાંત્યાં,	Wherever, ... there.
જાંહુદી or જ્યાંહુદી, ... ત્યાંહુદી,	Until, then.
જેરે, ... તેરે,	When, then.

These adverbs may be regarded as partly conjunctive.

In a complete sentence both the relative and its correlative are expressed : *e.g.* જીમ તમાં કરહો તીમ તમાં પામહો, *As you act so will you receive*, but it is more frequent to omit the relative.

In sentences containing a command the correlative alone is used :

e.g. હું આવહી તેરે આવજે, *Come (thou) when I shall come.*

Sometimes even the correlative is omitted, and the relative takes its place in the sentence :

e.g. હું જહી જેરે તમાં જહો. *I shall go when you go.*

(b). From the Demonstratives **ધ્યું**, **એ**, **તી**, **વી** :—

ધ્યાં,	Here.
ધ્યુંધ્યાં,	Hither and thither.
ધમ or એમ,	Thus.
એવાં,	Now.
ત્યાં or વ્યાં,	There.

(c). From the Interrogative કોણ ? હું ? :—

કેરે ? , When ? ક-ચાતુ ? How long ago ?

કીમ ? How ? ક્યાં ? Where ?

કેહું ? or કેહાં ? Whence ? હે ? Why ?

§ 56. Adverbial Expressions.

અણીઆર,	On this side.
અતરા ફેરા,	So often.
એક નજર (with જોવું to look at),	Fixedly, intently.
એક સપાટું, or એકે હાતે,	At once.
કણીક વેળા,	Sometimes.
કેરે નહી,	Never.
જમણે or ઉપલે હાથ,	To the right, on the right.
ડાવે or નીચલે હાથ,	To the left, on the left.
ઠોડને ઠોડ,	In the same place.
થાતે થાતે,	Gradually, slowly.
નમતી રાત,	At the turn of night.
	About 1 A. M.
નમ-ચે દાડે,	At the turn of day.
	About 1 P. M.
પમને દાડે, }	{ The day before yesterday.
પરમ દાડે, }	
પરમ પેલે દાડે,	The day after to-morrow.
	Three days ago, or three
	days hence.
બારે પોર,	Always.
પેલી આડ, પેલી પાહ, પેલે હેડે,	On the furtherside, beyond.
બે આડ્જ્યામાં,	On both sides.

The negative particle ન may be interposed between two cognate adverbs, or the adverb may be reduplicated to imply a certain kind of indefiniteness :

<i>e. g.</i> કેરે ને કેરે or કેરેક કેરેક,	Sometimes.
મેરેમેરે,	On all sides.
વારવાર,	Often.

Adverbial Expressions of Time are generally in the Locative, or in તી (= તામાં) :

<i>e. g.</i> ઉગતી કીરણ્યામાં, જાક ફાટતી,	At break of day.
(See Divisions of Day and Night § 64).	

§ 57. Participial Adverbs.

The Connective Participle united with some noun or adjective is sometimes equivalent to an adverb. This is especially the case with કરીને and થાઇને :

<i>e. g.</i> એક એક કરીને,	Singly.
જમ તેમ, or ગમે તેમ કરીને,	No matter how, somehow toother.
ધણું કરીને,	Especially.
ભલાઇ કરીને,	Please, kindly.
એકઠા, ભેગા, or ભેળા કરીને,	Together.

The participle કરીને is often used adverbially for *as*.

<i>e. g.</i> હું તય ભાઈ કરીને રાખું,	I look on you as a brother.
--------------------------------------	-----------------------------

CHAPTER IX.

Prepositions.

The prepositions govern both the genitive and the objective cases, and apparently with no difference of meaning, whichever of the two cases be governed.

§ 58. List of Prepositions.

આગે, Before.	બાહરું, Outside.
આહુપાહે, Around.	માટે, On account of.
ઐડે, Beneath.	માથે, Above, upon.
આલે, On account of.	માપક, Suitable to, like.
કને or કેને, Near, beside.	મારે, By reason of.
કનેહું, From.	મેારે, In front of.
કરતાં, Than.	લગણુ, As far as, until.
કરવે, On account of.	હારે, Along with.
કાજેણુ, For the sake of.	વગર, Without.
ગમ, In the direction of.	વળું, Like.
જોડે, Along with.	વડે, With, by means of.
જોરે, By the force of, by means of.	વના, Without.
તળે, Beneath.	વસે, Between.
થાપને, Past, by the way of.	વાસ્તે, For the sake of.
નગીસ, Near.	વાંહળે or વાંહે, Behind.
નીચું or નીસે, Below.	વેસમાંય, In the middle of.
પસે, After.	વેસી or વેસે, About, concerning.
પાર, On the other side of.	સમકેર, Around.
પાહે, Near.	હરકું, Like.
પાહે થાપને, Past, <i>vid.</i>	હાટે, In exchange for.
પુડે, After, behind.	હાતે, Along with,
બદલે, Instead of.	હામાં-મું-મે, Opposed to.
બરાબર, Equal to, like.	હાર, For, for the sake of.
	હુદી, Until, as far as.

The prepositions ending in ઉ are treated like adjectives, agreeing with the nouns to which they refer.

CHAPTER X.

Conjunctions.

§ 59. List of Conjunctions.

Copulative : ने, and.

शीर, again.

वणी, वणते, further, moreover.

Disjunctive : सावे, or.

सावेती...सावेती, }
केती...केती, } Either...or.

के, or [used as a disjunctive in alternative questions]:

e. g. तमां नहो के नही ? Will you go or not ?

Concessive : [जे]...तो, If...then.

Illative : कीमके, केमके, Because.

तथे, Therefore.

Final : ते, In order that [introducing the subordinate clause].

तथे, In order that [placed at the end of the subordinate clause].

e. g. वी नअे तथे मेा आनये हूं, I have come in order that he may go.

—oOo—

CHAPTER XI.

Interjections.

§ 60. List of Interjections.

અરે, અરે અરે, હાય હાય, આપરે, Alas !

અલા, I say !

ખેર, Well ! No matter !

દુખ, હાડ હાડ, Get away ! (said to animals).

જય મરીપરવર, Polite form of salutation.

(*lit.* Victory to the cherisher of the poor).

રામ રામ, Usual form of salutation.

હા, Oh !

વાર, Well !

વાહ, વાહ વાહ, Bravo !

સહ, Hush !

§ 61. The famine years.

ઓગણીસીતરે	Famine of 1869.	=A. D. 1812.
ઉદળ્યો,	,,	marked by a plague of rats.
ગોહળ્યો,	,,	during which the cattle were reduced to feed on nests.
એકાહળ્યો,	,,	of 1881. =A. D. 1824.
નીવુંઓ,	,,	,, 1890. ,, 1833.
હતરે,	,,	,, 1917. ,, 1860.
પસીહો	,,	,, 1925. ,, 1868.
સોતરીહો.	,,	,, 1934. ,, 1877.

§ 62. Months of the Year.

કાતી,	Oct.-Nov.	વીહાક,	Apr.-May.
માગસર,	Nov.-Dec.	જેક,	May-June.
પો,	Dec.-Jan.	અહાડ,	June-July.
મા,	Jan.-Feb.	હરાંમણ,	July-Aug.
ફાગણ,	Feb.-Mar.	બાદરવો,	Aug.-Sept.
સાષ્ટર,	Mar.-Apr.	આહો,	Sept.-Oct.

§ 63. Days of the Week.

દીતવાર,	Sunday.	બદવાર,	Wednesday.
હોમવાર,	Monday.	બરસવાર,	Thursday.
મંગળવાર,	Tuesday.	હકરવાર,	Friday.
	થાવોર,	Saturday.	

§ 64. Divisions of the Day and Night.

The Bhils do not measure time by hours. Their day begins at sunrise, and their night at sunset. The following Tables show the expressions most commonly used to denote the time of day or night.

Day.

6 A. M.	{	जलप फुटी गीज्यो, <i>lit.</i> The sun has burst forth. <i>or</i> ढुगती डीरफन्त्यामां, ,, at the rising of the rays.		
7 ,,	}	वाढडो ढाडो सङ्ख्यो,	The day has risen the	
8 ,,		जे वाढडा ,,		height of one, two,
9 ,,		तथु ,, ,,		three or four bamboos
10 ,,		स्यार ,, ,,		respectively.
11 ,,		कुणा अङ्कैर,	Opening noon.	
Noon		अङ्कैर, <i>or</i> ढन माथे आज्यो,	Noon. The day has come over the head.	
1 P. M.	}	नभ्तो ढाडो,	At the bend of day.	
2 ,,				
3 ,,		भोडुं गणासुं,		
4 ,,		नातुं गणासुं,		
5 ,,		वाढडो ढाडो,	A bamboo's length of day (left).	

Night.

- .. The day has sunk.
 .. (Sufficient for) perceiving
 arrows.
 .. Twilight.
 .. At the falling of darkness.
 .. Darkness has fallen.
 .. One watch of the night.
 .. The time of dreaming has
 fallen.
 .. Half the night.
 .. The bend of night.
 .. Long before dawn.
 .. Shortly ..
 .. At break of dawn.

§ 65. Names of Relatives.

Grand-father,	{ Fathers's father,	મોટા બાપ.
	{ Mother's ,,	મામો દાજી.
Grand-mother,	{ Father's mother,	મોટી આઈ.
	{ Mother's ,,	મામા આઈ.
Uncle,	{ Father's elder brother,	ભાભો.
	{ ,, younger ,,	કાકો.
	{ Mother's brother,	મામો.
	{ Father's sister's husband.	પુઓ or ભુઓ.
	{ Mother's ,, ,,	માહો.
Aunt,	{ Father's sister,	ફાઈ or ભુઈ.
	{ Mother's ,,	માહી.
	{ Father's elder brother's wife.	ભાભી.
	{ ,, younger ,, . ,,	કાકી.
Father,	આતા, દાદા, દાજી, બાપ.	
Mother,	આઈ, મા.	
Brother,	ભાઈ. (elder sometimes called દાદા).	
Sister,	બેન.	
Son,	દીકરો, સોરો.	
Daughter,	દીકરી, સોરી.	
Grandson,	{ Son's son,	દીકરાનો દીકરો, સોરાનો સોરો.
	{ Daughter's son,	દીકરીનો ,, સોરીનો ,,
Grand-daughter,	{ Son's daughter,	દીકરાની દીકરી, સોરાની સોરી.
	{ Daughter's daughter,	દીકરીની દીકરી, સોરીની સોરી.

Night.

6 P. M.	દન યુદી ગીજ્યું,	<i>lit.</i>	The day has sunk.
7 "	{ હરબ્યા હુંજણું, ખણખણહું,	„	(Sufficient for) perceiving arrows.
		„	Twilight.
8 "	{ ઝાપકી પડતાં, ઝાપકી પડબી,	„	At the falling of darkness.
		„	Darkness has fallen.
9 "	પેર રાત,	„	One watch of the night.
10 "	{ હોપો પડબો,	„	The time of dreaming has
11 "			fallen.
	Midnight.	અદરાત,	„ Half the night.
1 A. M.	નમતી રાત,	„	The bend of night.
2 „	ગલાંમ રાત,		
3 „	ભોટું પરોટું,	„	Long before dawn.
4 „	નાતું પરોટું,	„	Shortly „ „
5 „	ફે ફાટતાં,	„	At break of dawn.

§ 65. Names of Relatives.

Grand-father,	{ Fathers's father, Mother's ,,	મેટા બાપ. મામે દાજી.
Grand-mother,	{ Father's mother, Mother's ,,	મેટી આઈ. મામા આઈ.
Uncle,	{ Father's elder brother, ,, younger ,, Mother's brother, Father's sister's husband. Mother's ,, ,,	ભાભો. કાકો. મામે. પુઓ or ભુઓ. માહો.
Aunt,	{ Father's sister, Mother's ,, Father's elder brother's wife. ,, younger ,, . ,,	ફાઈ or ભુઈ. માલી. ભાભી. કાકી.
Father,	આતા, દાદા, દાજી, બાપ.	
Mother,	આઈ, મા.	
Brother,	ભાઈ. (elder sometimes called દાદા).	
Sister,	બેન.	
Son,	દીકરો, સોરો.	
Daughter,	દીકરી, સોરી.	
Grandson,	{ Son's son, દીકરાનો દીકરો, સોરાનો સોરો. Daughter's son, દીકરીનો ,, સોરીનો ,,	
Grand-daughter,	{ Son's daughter, દીકરાની દીકરી, સોરાની સોરી. Daughter's daughter, દીકરીની દીકરી, સોરીની સોરી.	

Son-in-law,	જામાઇ.		
Daughter-in-law,	વહુ.		
Brother-in-law,	{	Husband's elder brother,	જેઠ.
		„ younger „	દેઓર.
		„ sister's husband,	નણદોષ.
		Wife's brother,	હાળા.
		„ sister's husband,	હાળાતરી.
Sister-in-law,	{	Husband's sister,	નણદી.
		„ elder brother's wife.	જેઠાણી.
		„ younger „ „	દેરાણી.
		Wife's sister.	હાળી.
		„ brother's wife,	હાળાઓડી.
Nephew,	{	Brother's son,	ભત્રીજે.
		Sister's „	ભાણેજ <i>m.</i>
Niece,	{	Brother's daughter,	ભત્રીજી.
		Sister's „	ભાણેજ <i>f.</i> or ભાણીજી.
Cousin,	ભાઇ <i>m.</i>	બેન <i>f.</i>	

PART II.

VOCABULARY & MISCELLANEA

BHILI--ENGLISH.

An asterisk is placed opposite those Bhili words
for which no equivalent has been found.

અ.

	Gujarati Equivalent.
અકલ, <i>f.</i> Wisdom. અકલવાળું, <i>adj.</i> Wise...	અક્કલ.
અગકું પડવું, <i>v. i.</i> To stoop.	આગળ પડવું.
અગધેર, <i>m.</i> A boa-constrictor.... ..	અજગર.
અગન કુઆરો, <i>m.</i> A bachelor	કુવારો.
અગાર, <i>m.</i> A memorial-stone erected to male ancestors... ..	અઘાટ.
અગાડી, <i>adv.</i> In front. અગાડી પસાડી, Head and heel ropes for a horse.	અગાડી, પછાડી.
અંગારો, <i>m.</i> A live coal.	અંગારો.
અંગાહી, <i>f.</i> The firmament.	આકાશ.
અંગુઠો, <i>m.</i> A toe.	અંગુઠો.
અંગુસો or અંગોસો, <i>m.</i> A handkerchief...	અંગુછો.
અજવાળું, <i>v.</i> Light.	અજવાળું.
અટકળ or અટકેળ, <i>f.</i> Conjecture.	અટકળ.
અટકળમાં, <i>adv.</i> By guess. મારી અટકળમાં, In my opinion... ..	અટકળમાં.
અટકાવણું, <i>v. t.</i> To hinder.	અટકાવવું.
અડદ, <i>m.</i> A kind of pulse.	અડદ.
અડવું, <i>v. i.</i> To touch.	અડવું.
અડસન, <i>f.</i> Inconvenience	અડચણ.
અડાણી, <i>adj.</i> Obstinate, self-willed.	અડાણી.
s. m. A rascal...

	Guj. Equiv.
અડી, <i>adj.</i> Two and a half.	અડી.
અડીવીટા, <i>m.</i> A coarse sheet (2½ widths wide).	અડી+વીટા.
અડું દીડું, <i>v. t.</i> To lean upon.	આડું+દેડું.
અડુએઠે લીજડું, <i>v. t.</i> To mislead, to lead astray.	આડું+હેઠે+લખજડું.
અડુલું, <i>n.</i> A pad of leaves for the head on which to place a load.	ઉંદણ.
અડેલું, <i>n.</i> Hiring cattle for ploughing under a certain agreement.	*
અણુજણે, <i>adv.</i> Unwittingly.	અણુજણે.
અણીઆડ, અણીપાહ, <i>adv.</i> On this side...	આ+આડ, આ+પાહું.
અતિક, <i>adj.</i> A very little.	*
અતરા, <i>adj.</i> So many... ..	એટલા.
અતરાકમાં, <i>adv.</i> Meanwhile.	એટલામાં.
અતરા ફેરા, <i>adv.</i> So often.	એટલા ફેરા.
અતરું, <i>adj.</i> So much. અતરુંજ, Just so much.	એટલું, એટલુંજ.
અતો, <i>v. past tense.</i> Was.	હતો.
અથડાડું, <i>v. i.</i> To stagger... ..	અથડાડું.
અથડાડું જડું, To walk in a staggering manner... ..	,,
અથુઆર, <i>m.</i> An implement, a tool...	હથીઆર.
અથેલી, <i>f.</i> The palm of the hand, a painful.	હથેલી.
અથોડી, <i>f.</i> A hammer... ..	હથોડી.
અદમણ, <i>m.</i> Half a maund—20 seers...	અધમણ.
અદમણી, <i>f.</i> A copper water-vessel (containing half a maund)... ..	,,
અદરાત, <i>f.</i> Midnight.	અર્ધી રાત.

અદ્વેસમાં, <i>adv.</i> Half-way, midway...
અંધારી, <i>f.</i> Darkness.
અંધારૂં, <i>adj.</i> Dark.
અદાવત, <i>f.</i> Enmity.
અધુરૂં, <i>adj.</i> Unfinished... ..
અધેલી, <i>f.</i> Half a rupee.
અદોળ, <i>m.</i> One-sixteenth of a seer. ...
અનણો, <i>m.</i> A deer.
અનર, <i>f.</i> Care. અનર રાખવી, To take care.
અનાજ, <i>n.</i> Corn. ઉંચું અનાજ, A standing crop.
અનાડી, <i>adj.</i> Clumsy, foolish.
અનુઆડી, <i>f.</i> Roaring, bellowing. ...
,, કરવી, To roar (like a lion). ...
અન્ન, <i>n.</i> Food.
અવતાર, <i>m.</i> Incarnation.
અપાહ, <i>m.</i> A fast.
અખરોટ, <i>m.</i> Threshold... ..
અંબાવ માતા, <i>f.</i> The goddess Amba. ...
અમથું, <i>adj.</i> In vain, for no reason...
અમય, <i>pron.</i> Us (Agential case. See Grammar § 13).
અમલ, <i>m.</i> Opium.
અમાં, <i>pron.</i> We.
અમાએ, <i>pron.</i> Us (Agent. case. See Grammar § 13).
અમારામાં, અમારાહું, અમારૂં (See Gr. § 13).
અમુડો, <i>m.</i> A plait, or coil, of hair...
,, વાળવે, To plait, or roll up, the hair.

Guj. Equiv.
અર્ચુ+વચે+માં.
અંધારૂં.
અંધારૂં.
અદાવત.
અધુરૂં.
અધેલી.
અદોળ.
હરણુ.
*
અનાજ.
અનાડી.
અનુ+આરડું.
,,
અન્ન.
અવતાર.
અપવાસ.
ઉંખરો.
અંબા માતા.
અમથું.
અમે.
...
અમલ.
અમે.
,,
...
,,
અંબોડો.
,, વાળવે.

	Guj. Equiv.
અમે, <i>pron.</i> Us, to us (See Gr. § 13).	અમે.
અમોર, <i>adj.</i> Immortal.... ..	અમર.
અમોહ, <i>m.</i> The day of the new moon.	અમાસ.
અરજી, <i>f.</i> A petition. અરજી કરવી, To request.	અરજી.
અર્ધું, <i>adj.</i> Half. અર્ધું કરવું, To diminish, lessen.	અર્ધું.
અરે, <i>interj.</i> Alas!	અરે.
અલકું, <i>adj.</i> Light (not heavy). ...	હલકું.
અલગું, <i>adj.</i> Separate.	અલગું.
અલદી, <i>f.</i> Turmeric.	હળદ.
અલડબલડ, <i>adv.</i> In a confused way. ...	અદલબદલ.
અલપ, <i>adj.</i> Out of sight. અલપ થાવું, To disappear.	અલોપ.
અલા, <i>interj.</i> I say!
અલાડવું, <i>v. t.</i> To cause to give, to distribute.	અલ્યા.
અલાણું, <i>adj.</i> Steep. <i>s. n.</i> A declivity... ..	આલવું.
અલો, <i>m.</i> A brawl, a quarrel...
,, કરવો, To create a disturbance.	ઉંલ્લાણું.
અવળું, <i>adj.</i> Inside out, different, the reverse of.	હલ્લો.
,, હમજવું, <i>v. t.</i> To misunderstand.
અવાલો, <i>m.</i> Possession.	અવળું.
અવાલે કરવું or દીવું, To hand over.
અસકવું or અસકી લીવું, <i>v. t.</i> To pick up... ..	અવળું સમજવું.
અસકાવવું, <i>v. t.</i> To lift up.	હવાલો.
અસખરી માતા, <i>f.</i> Chicken-pox... ..	હવાલે કરવું.
અસાઉ, <i>adv.</i> Unexpectedly.	ઉંચકયું.
અસાઉનો-ની-જું, <i>adj.</i> Unexpected.	ઉંચકી લેવું.
	અછબડા.
	અચાનક.
	..

અસાખ, <i>m.</i> An account.
અસારી, Name of a Bhil clan at Bhilak.
અસારો, <i>m.</i> Help.
અસીક, <i>adv.</i> A very little.
અસ્વાર, <i>m.</i> A mounted policeman, a sowar.
અહાડ, <i>m.</i> June-July... ..
અળાડવું or અળાંદી જવું, To cross, go over.
અળાંડી દડવું, To cross right over. ...
અળવું, <i>adj.</i> Light (in weight). ...
,, માનવું, To despise... ..
અળીસવું, <i>v. t.</i> To bale out water. ...
અળેટવું, <i>v. t.</i> To roll over and over. ...

આ.

આધ, <i>f.</i> A mother.
આધડો, <i>m.</i> A long necklace... ..
આકરું, <i>adj.</i> Passionate, severe. ...
,, ઉડવું, <i>v. i.</i> To get into a passion...
આકવું, <i>v. t.</i> To exaggerate (rarely used except in the phrase ગપ આકવી).
આંખ, <i>f.</i> An eye.
,, આવવી, To have sore eyes. ...
આંખ દેખાડવી, To glare at, to threaten.
,, મસતામી, In a twinkling, at once.
આખું, <i>adj.</i> All, the whole.
આગ, <i>f.</i> Fire.
,, ઝોળવવી, To extinguish a fire, to pacify.

Guj. Equiv.

હિસાખ.
...
આશ્રો.
આહું.
અસ્વાર.
આશાડ.
ઝોળંગવું.
ઝોળંગી જવું.
હળવું.
,,
ઉલેચવું.
અળોટવું.
આધ.
હારડો.
આકરું.
,,
ગપ હાંકવી.
...
આંખ.
આંખ આવવી.
આંખ દેખાડવી.
આંખ+મિચતામાં.
આખું.
આગ.
,,

	Guj. Equiv.
આગનમાતની, <i>m.</i> Aborigines.	આગમ+મત.
આંગડી, <i>f.</i> or આંગડું, <i>n.</i> A coat... ..	આંગરખી-પું.
આંગણું, <i>n.</i> A court-yard.	આંગણું.
„ સોડી દીવું, To go away in a huff and not come back.	„ ...
આગમ, <i>adv.</i> Before.	આગમ.
આગલું, <i>adj.</i> Previous, former... ..	આગલું.
આગળ, <i>adv & prep.</i> Before.	આગળ.
„ —ની વાત, Tradition.	„
આંગળી, <i>f.</i> A finger.	આંગળી.
આગુઓ, <i>m.</i> A guide.	આગુવો.
આજ, <i>adv.</i> To-day. આજ કાલ, Now-a-days.	આજ.
આજર, <i>adj.</i> Present.	હાજર.
આજે, <i>adv.</i> To-day.	આજે.
આઠવાડિયું, <i>n.</i> A week.	અઠવાડિયું.
આડ=આડી, Used in such expressions as અણીઆડ, પેલીઆડ.	આડ. ...
આડી, <i>f.</i> Side, direction.	આડ.
આડું, <i>adj.</i> Across. આડું પડવું, To lie on one's side, to lie down.	આડું. ...
આણવું, <i>v. t.</i> To bring, to fetch.	આણવું.
આણી, <i>f.</i> A point.	અણી.
આંતરું, <i>n.</i> Entrails.	આંતરડું.
આતા, <i>m.</i> A father.	આતા.
આથડવું, <i>v. i.</i> To stagger.	અથડવું.
આથડીયાં, <i>n. pl.</i> Staggering.	આથડિયાં.
„ ખાવાં, To stagger.	„

આથમણું, <i>adj.</i> Western. આથમણો દેશ, The west.
આથમવું, <i>n.</i> Evening. આથમતે, In the evening.
આથમ્-ન્યુ, <i>n.</i> Evening. આથમ્-ન્યે, At eventide.
આથમવું, <i>v.</i> To set (as the sun). ...
આથેડ, <i>f.</i> Giddiness.
,, આવણી, <i>v. i.</i> To be giddy (with dat. of pers.) ...
આંથો, <i>m.</i> A handle.
આદમ્-ન્યા, <i>oblique. pl.</i> of આદમી... ..
આદમી, <i>m.</i> A man, a person... ..
આદરવું, <i>v. t.</i> To begin, to undertake...
આંધળું, <i>adj.</i> Blind.
આપ, <i>pron.</i> Sir, Your Honour (term of respect, but seldom used). ...
,, આપડું, <i>pron.</i> One's own... ..
આપડી, <i>pron.</i> We (=you and I, you and we. See Gr. § 13)... ..
આપડાંએ, <i>pron.</i> Us (obj. and dat. case. See Gr. § 13).
આપડું, <i>adj.</i> Our... ..
આપડે, <i>pron.</i> We (Agent. case. See Gr. § 13).
આખર, <i>f.</i> Honour, credit.
,, રાખવી, To keep one's self-respect...
આખું, <i>v.</i> The sky.
આંખો, <i>m.</i> A mango-tree.
આમલી, <i>f.</i> A tamarind-tree, the tamarind fruit.

Guj. Equiv.

આથમણું.
...
આથમવું.
...
”
”
આથડવું.
”
...
હાથો.
આદમી.
”
આદરવું.
આંધળું.
આપ.
...
આપ.
આપણે.
...
આપણે.
...
આપણું.
આપણે.
આખર.
”
આભ.
આંખો.
આમલી.
...

	Guj. Equiv.
આમળવું, <i>v. t.</i> To twist... ..	આમળવું.
આયકન, <i>v.</i> Respect.	આયનો.
,, રાખવું, To show respect to. ...	,,
આયડો, <i>m.</i> Hunting. આયડો કરવો, To hunt.	આહેડી.
આયસા, <i>f.</i> Hope.	આશા.
આલ્યો, <i>m.</i> A niche in a wall... ..	આલય.
આવજ્ઞે, <i>imperat.</i> Farewell! Come back!	આવજ્ઞે.
આવજ્ઞ, <i>f.</i> Coming and going... ..	આવજ્ઞ.
આવડવું, <i>v. i.</i> To be known (dat. of person to whom known). ...	આવડવું.
આવડેત, <i>f.</i> Practice, habit, experience.	આવડત.
આવણું or આવવું, <i>v. i.</i> To come... ..	આવવું.
આવી સડવું, To attack, to invade...	આવી ચડવું.
આવાડો, <i>m.</i> A water-trough at a well...	હવાડો.
આવતે, <i>f.</i> Income, revenue.	આવક.
આસકી લીવું or અસકી લીવું, <i>v. t.</i> To snatch away.	હંચકી લેવું.
આસરો, <i>m.</i> A refuge... ..	આસરો.
આસરે પેવું, To seek protection...	,,
આસરેમાં, About, nearly.	આસરે.
આંસોળ, <i>f.</i> A cow's teat.	આયળ.
આહવું, <i>adj.</i> Near	આહિવું.
આહવું, <i>v. i.</i> To laugh... ..	હસવું.
આંહાં, <i>adv.</i> No.... ..	ઊહું.
આહેપાહે, <i>adv.</i> Around... ..	આસપાસ.
આળું, An affix, signifying "full of",... ..	આળું.
<i>e. g.</i> ઉનાળું, Summer (the season full of heat)...
	...

આળી, <i>m.</i> A ploughman.
આળેહ, <i>f.</i> Laziness, indolence... ..
આળેહજ્યુ', <i>adj.</i> Lazy, idle.

ઈ.

ઇક, <i>f.</i> A shooting pain.
„ ડુટવી, <i>v. i.</i> To shoot (of a pain')... ..
„ સડવી, <i>v. i.</i> To be uneasy (with dat. of person).
ઇક', <i>f.</i> A brick... ..
ઈકું, <i>n.</i> An egg... ..
ઇયાં, <i>adv.</i> Here, hither... ..
ઇયાંવ્યાં, <i>adv.</i> Hither and thither.
ઇમ, <i>adv.</i> Thus... ..
ઇમજ, or ઇમુસ, <i>adv.</i> Just so... ..
ઇયો, <i>pron.</i> This... ..
ઇવું, <i>adj.</i> Such... ..

ઉ.

ઉકળવું, <i>v. i.</i> To boil.
ઉકાળવું, <i>v. t.</i> To boil.
ઉકાળું આવવું, <i>v. i.</i> To boil.
ઉખીલ, <i>adj.</i> Barren (land), fallow.
ઉખેડો, <i>m.</i> Manure in a heap... ..
ઉખેલવું, <i>v. t.</i> To root up.
ઉંગ, <i>f.</i> Sleep... ..
„ આવવી, To feel sleepy (with dat. of person).

Guj. Equiv.

હળ.
આળસ.
આળસુ.
હીક.
„
„
...
ઇટ.
ઇકું.
અહીં.
અહીં તહીં.
એમ.
એમજ.
H. યહ.
એવું.

	Guj. Equiv.
ଓଘଝୁ, <i>v. i.</i> To open... ..	ଓଘଝୁ.
ଓଘମଞ୍ଜୁ, <i>adj.</i> Eastern, eastward. (See Gr. § 51).	ଓଘମଞ୍ଜୁ.
ଓଘମଞ୍ଜୋ ଝେସ, The East.
ଓଘଝୁ, <i>v. i.</i> To grow, to rise (as the sun).	ଓଘଝୁ.
ଓଘତେ କିରଞ୍ଜାଞ୍ଜାଞ୍ଜା, At break of day...	ଓଘଝୁ+କିରଞ୍ଜା.
ଓଘଝୁ, <i>v. i.</i> To sleep.	ଓଘଝୁ.
ଓଘାଝ, <i>f.</i> Fair weather, clearing away of rain.	ଓଘାଝ.
ଓଘାଝଝୁ, <i>v. t.</i> To open... ..	ଓଘାଝଝୁ.
ଓଘାଝୁ, <i>adj.</i> Open, exposed.	ଓଘାଝୁ.
ଓଘଝୁ, ଓଘେ, ଓଘେକ, (See Gr. § 26).	ଓଘାଝ, ଓଘାଝ, ଓଘାଝ.
ଓଘଞ୍ଜୁ, <i>adj.</i> Bright.	ଓଘଞ୍ଜୁ.
ଓଘଞ୍ଜ, <i>adj.</i> Waste, uninhabited.	ଓଘଞ୍ଜ.
ଓଘଝଝୁ, or ଓଘଝଝି ଝଝୁ, <i>v. t.</i> To polish.	ଓଘଝଝୁ.
ଓଘଝଝି, <i>m.</i> A thistle... ..	ଓଘଝଝି.
ଓଘଝୁ, <i>m.</i> A camel.	ଓଘଝୁ.
,, ନୋ ଗୋବାଞ୍ଜ, A camel-keeper... ..	ଓଘଝୁ+ଗୋବାଞ୍ଜ.
ଓଘଝୁ, <i>v. i.</i> To rise.	ଓଘଝୁ.
ଓଘଝେଝେ, On all occasions (<i>lit.</i> on rising and sitting).	ଓଘଝୁ+ଓଘେଝୁ.
ଓଘାଝଝୁ, <i>v. t.</i> To lift up... ..	ଓଘାଝଝୁ.
ଓଘାଝାଝଝୁ, To desert a Pal, to leave in a body.
ଓଝଝୁ, <i>v. i.</i> To fly.	ଓଝଝୁ.
ଓଝାଝଝୁ, <i>v. t.</i> To cause to fly.	ଓଝାଝଝୁ.
ଓଝାଝଝୁ, or ଓଝାଝଝୁ, <i>v. t.</i> To spend, to squander.	ଓଝାଝଝୁ.
ଓଝାଝଝୁସ, <i>s. n.</i> Extravagance... ..	ଓଝାଝଝୁ.
,, ଝଝୁ, To be extravagant.

	Guj. Equiv.
ઉડાવસ, <i>adj.</i> Extravagant.	ઉડાઉ.
ઉડું, <i>adj.</i> Deep... ..	ઉડું.
ઉણું, <i>adj.</i> Less... ..	બાણું.
ઉતરવું, <i>v.i.</i> To alight, to descend, to cross (a river)... ..	ઉતરવું. ...
ઉતરસર, <i>adj.</i> High and low, uneven... ..	ઉતર+ચડ.
ઉતરાણ, <i>n.</i> Festival of the winter solstice.	ઉતરાણ. ...
ઉતરાવણું, or ઉતરાવવું, To sharpen.	ઉતરાવવું.
ઉતાનણું, <i>n.</i> Driving away sickness by enchantments.	ઉતાર. ...
„ કરવું, To remove sickness by enchantments.	„ ...
ઉતારવું, <i>v.t.</i> To take down, to let down. ઉતારી પાડવું, To contradict flatly.	ઉતારવું. „
ઉતાવળ, <i>f.</i> Haste. ઉતાવળ કરવી, To hurry.	ઉતાવળ.
ઉતાવળું, <i>adj.</i> Hasty... ..	ઉતાવળું.
ઉદરહ, <i>f.</i> A cough.	ઉધરસ.
ઉદરો, <i>m.</i> A rat... ..	ઉદર.
ઉદું, <i>adj.</i> Upside down. ઉદું હમબવું, To misunderstand.	બા'ધું. ...
„ પડીને હુવું, To sleep on one's face.	„
ઉદેધ, <i>f.</i> A white ant... ..	ઉધૈ.
ઉન, <i>n.</i> Wool.	બાન.
ઉનણી, <i>f.</i> A small sari... ..	*
ઉનાળો, <i>m.</i> The summer.	ઉનાળો.
ઉનાળો પાટ, <i>m.</i> The summer crop.	ઉનાળો+પાક.
ઉનું, <i>adj.</i> Warm... ..	ઉનું.

	Guj. Equiv.
ઉપડવું, <i>v. i.</i> To be lifted up, to rise....	ઉપડવું.
જીભ નહીં ઉપડતી, One who refuses to answer (<i>lit.</i> tongue not lifted).	,,
...	...
ઉપર, <i>prep.</i> Over, above....	ઉપર.
ઉપરપાટ, <i>adv.</i> Suddenly, unexpectedly.	,,
ઉપરી, <i>m.</i> A superintendent. ઉપરી રેવે, To superintend.	ઉપરી.
...	...
ઉપરું, <i>adj.</i> Upper.	ઉપરું.
ઉપરે હાથ, <i>adv.</i> To the right, on the right side.	,,
...	...
ઉપાડવું, or ઉપાડી લીવું, To pick up, to raise.	ઉપાડી લેવું.
ઉપાધ્યો, <i>m.</i> A troublesome person.	ઉપાધિ.
ઉપેજ, <i>f.</i> Income, revenue.	ઉપેજ.
ઉભું, <i>adj.</i> Standing, upright.	ઉભું.
,, અનાજ, A standing crop...	,,
,, યાવું, <i>v. i.</i> To rise, to stand up...	,, યાવું.
,, રેવું, <i>v. i.</i> To remain standing, to wait.	,, રહેવું.
...	...
ઉચું દીવું, <i>v. t.</i> To winnow.	ઉચું.
ઉચુંઉચું, <i>adv.</i> Immediately.	,,
ઉચું ને ઉચું આવીને માગવું, To demand something at once...	,,
...	...
ઉમ, <i>m.</i> A sacrifice.	હોમ.
ઉમર, <i>f.</i> Age.	ઉમ્મર.
ઉમાર, <i>m.</i> Epilepsy.	અપરમાર.
ઉલેખ, <i>f.</i> Sickness (vomiting).	? ઉલટી.
ઉલેર, <i>f.</i> A tumult.	હુલસ.
ઉસકાવણું, or ઉસકાવવું, <i>v. t.</i> To stir up, to agitate.	ઉસકેરવું.

ઉસાધ, <i>f.</i> Height.
ઉસાટ, <i>f.</i> Care, anxiety. ઉસાટમાં પડવું, To be anxious, to be depressed. ...
ઉસીનું, <i>adj.</i> On loan.
„ આલવું or દીવું, To lend.
„ લીવું, To borrow.
ઉચું, <i>adj.</i> High. ઉચું કરવું, To lift up, to raise.
ઉચું કરીને લીજવું, To carry away. ...
ઉહાહો, <i>m.</i> Rest. ઉહાહો ખાવો, To rest...
ઉહીકું, <i>n.</i> A pillow.
ઉહું, <i>adv.</i> No.
ઉહો, <i>m.</i> A festival.

એ.

એ, Agential, dative, and locative case ending :—By, with, in... ..
એ, <i>pron.</i> He. She. It.
એક, Affix implying indefiniteness... <i>e. g.</i> વીસ, 20 ; વીસેક, about 20. ...
એક, <i>adj.</i> One. એક ધડીમાં, Suddenly.
એક ફેરો, Once.
એક બાઇડીવાળો, <i>m.</i> A man with only one wife.
એકજ, <i>adj.</i> Only one.
એકગત, <i>adj.</i> Uniform, very good. ...
એકઠું, <i>adj.</i> United, together. ...
„ કરવું, <i>v. t.</i> To gather together, to collect.

Guj. Equiv.

ભિંચાધ.
ઉચ્ચાટ.
...
ઉછીનું.
„ આપવું.
„ લેવું.
ભિંચું.
„
વિસામો.
ઉસીકું.
ઉહું.
ઉત્સવ.

એ.

...

એ.

એક.

...

એક.

એક ફેરો.

એક બાઇડીવાળો.

...

એકજ.

એકગત.

એકઠું.

„ કરવું.

...

એકઠાં થાવાં, *v.i.* To meet together, to assemble.
 એકરાઇ, *f.* Pride.
 એકલું, *adj.* Single, alone, only, solely.
 એકસપાડું, *adv.* At once.
 એકદરકું, *adj.* Alike.
 એકાર, *m.* Pride... ..
 એકાદજયો, *m.* The feminine of Samvat
 1881 (A. D. 1824)... ..
 એકાદહુલું, *n.* 'A fast for one day.
 એકુજ, *adj.* Only one, the same.
 એકેક, *pron.* Each, one by one.
 એકે હાતે, *adv.* At once.... ..
 એજ, *pron.* This very one, the same.
 એટકું, *adj.* Together, united... ..
 એઠે, *prep.* Under, beneath... ..
 એને, *pron.* To him, to it. એને આણે, For
 this reason.
 એનો, *pron.* His, her, its.
 એબ, *f.* Shame, disgrace.
 એમન, *n.* Faith. એમન રાખવું, To trust... ..
 એમાની, *adj.* Faithful, trustworthy... ..
 એરાન, *adj.* Perplexed.
s. n. Distress, trouble.
 એલમ, *m.* A prize.
 એવાં, *adv.* Now. એવાં હું, Henceforth.
 એવાં કેરે, Sometimes.
 એવું, *adj.* Such, like this.
 એહુંવ્યાં ને વેહુંવ્યાં, Hither and thither... ..

Guj. Equiv.

એકહું થવું.
 ? અહંકાર.
 એકલું.
 એક+સપાટો.
 એકસરખું.
 ? અહંકાર.
 એપ્રાસી.

 *
 એકજ.
 એકેક.
 એક+હાથ.
 એજ.
 એકહું.
 હેઠે.
 એને.

 એનો.
 એબ.
 ઇમાન.
 ઇમાની.
 હેરાન.

 ઇનામ.
 એવાં.

 એવું.
 H. વે+વહ.

ઓ.

Guj. Equiv.

ઓખર, <i>m.</i> Common ornaments for the arms, hands, legs, and feet...	*
ઓખાળવું, <i>v. t.</i> To vomit... ..	ઓકવું.
ઓખદ, <i>f.</i> Medicine. ઓખદ કરવી, To treat patients.	ઓસડ.
ઓગળવું, <i>v. i.</i> To melt, to be melted...	ઓગળવું.
ઓગાળવું, <i>v. t.</i> To melt... ..	ઓગાળવું.
ઓગીન્ધાં, <i>n. pl.</i> Ornaments worn on the upper part of the ear. ...	ઓગનિયાં.
ઓજરૂં, <i>n.</i> The stomach.	હોજરૂં.
ઓટકાર, <i>m.</i> Eructation. ઓટકાર કરવો, To belch.	ઓડકાર.
ઓટલો, <i>m.</i> A terrace, a mound. ...	ઓટલો.
ઓટો, <i>m.</i> An outlet.	ઓટ.
ઓઠ or હોઠ, <i>m.</i> The lip... ..	હોઠ.
ઓઠો, <i>m.</i> Shade... ..	ઓથો.
ઓઠામાં પેહીરવું, To lie in ambush, to hide.	”
ઓડવું, <i>v. t.</i> To cover (the body), to put on (clothes).	ઓઢવું.
ઓડેક, <i>f.</i> A clan.
ઓણ, <i>adv.</i> This year, the current year.	*
ઓણું or ઉણું, <i>adj.</i> Less, insufficient...	ઓણ.
ઓત્તર, <i>f.</i> The North	ઊણું.
ઓતરાવું, <i>adj.</i> Northern.	ઉત્તર.
ઓદ, <i>f.</i> An arrow-head.	”
ઓદન, <i>adj.</i> Pregnant.	*
ઓદરૂં, <i>n.</i> A cave, a den.	ઓધાન.
	ઉદર.

ઓયડી, <i>f.</i> A room.
ઓરી માતા, <i>f.</i> Measles... ..
ઓરો, <i>m.</i> A heap of grain.
ઓલવણું or ઓલવી દીવું, <i>v. t.</i> To extinguish.
ઓલા, <i>m.</i> Roasted green gram.
ઓલી or ઓલો, A ringed dove... ..
ઓલીઉં, <i>n.</i> A back-room.
ઓલે, <i>prep.</i> On account of.
ઓસકવું, or આસકી પડવું, <i>v. i.</i> To start (with fright)... ..
ઓસુ, <i>adj.</i> Less, wanting.
ઓળ, <i>f.</i> A line, a row... ..
ઓળખવું, <i>v. t.</i> To know, to recognise.
ઓળખાવવું, <i>v. t.</i> To cause to be known, to introduce
ઓળખીતો, <i>m.</i> An acquaintance, a friend.
ઓળખેણુ, or ઓળખેણુ પાળખેણુ, <i>f.</i> Acquain- tanceship, intimacy... ..
ઓળગણો, <i>m.</i> A sweeper.

ક.

કંઈ, <i>pron.</i> Anything.
કંઈજ, Anything at all.
કકળવું, <i>v. i.</i> To grumble.
કંગાલ, <i>adj.</i> Poor.
કજીઓ, <i>m.</i> A quarrel, a contention in words.

Guj. Equiv.

ઓરડી.
ઓરી માતા.
ઓરવું.
હોલવવું.
ઓળા.
હોલો.
ઓરડીયું.
ઓલે.
આચકો.
...
ઓહું.
ઓળ.
ઓળખવું.
ઓળખાવવું.
...
ઓળખીતો.
ઓળખાણુ.
...
*

કંઈ.
કંઈજ.
કકળવું.
કંગાલ.
કજીઓ.
...

	Guj. Equiv.
કટારા, Name of a Bhil clan at Natara...	...
કટારી, <i>f.</i> A dagger.	કટારી.
કટકું, <i>n.</i> A piece of cloth.	કડકો.
કટી, <i>f.</i> Gleanings of corn... ..	*
,, વીણવી, To glean....
કટોરી, <i>f.</i> A cup, a bowl.	કટોરી.
કડબો, <i>m.</i> A mason... ..	કડિયો.
કડબ, <i>f.</i> Stubble.	કડબ.
કડવું, <i>adj.</i> Bitter. કડવું મીઠું, Acid.	કડવું.
કડવું, or કડી ખાવું, <i>v. t.</i> To bite... ..	કરડવું, કરડી ખાવું.
કડાડો, <i>m.</i> An axe.	કુહાડો.
કડી, <i>f.</i> A hook, a ring... ..	કડી.
,, દીવી, To shut a door.	કડી દીવી.
કડો, <i>adj.</i> Stern, severe.	કડો.
કડો, <i>m.</i> Coarse bamboo-matting.	Skr. कटा.
કઢાઈ, <i>f.</i> A frying-pan... ..	કઢાઈ.
કઢારવું, <i>v. t.</i> To put to flight	ખદેડવું.
કઢારી નાહી જવું, To marry into one's own clan, contrary to Bhil custom; toelope.	,, ...
કણ્ઠું, <i>n.</i> An ear of corn.	કણસણું.
કણીક વેળા, <i>adv.</i> Sometime.	કોઈ વેળા.
કણું or કણુંક, <i>pron.</i> Some, some one... ..	કંઈ.
કણે ઠેકાણે, Somewhere...
કતરાક, <i>adj.</i> Several.	કેટલાએક.
કતરું, <i>adj.</i> How much ?..	કેટલું ?
કતરોક, કતરીક, કતરુંક, <i>adj.</i> Some, a certain quantity of... ..	કેટલુંએક. ...

	Guj. Equiv.
કચલો, <i>m.</i> A crab.	કચલું.
કદર, <i>f.</i> Deception, shamming. ...	*
„ કરવી, To deceive, to sham.
કદાક or કદાસ, <i>adv.</i> Perhaps... ..	કદાચ.
કંદુષ, <i>m.</i> A sweetmeat seller, a confectioner.... ..	કંદોષ.
કંદોરો, <i>m.</i> A cord worn round the waist by men... ..	કંદોરો.
કને, <i>prep.</i> Beside, by, near, with. ...	કને.
કનેહું, From.
કન્યાંક, <i>adv.</i> Some time or other. ...	ક્યારે.
કન્યાંતું, <i>adv.</i> How long ago? Ever so long ago... ..	ક્યારતું.
કપટ, <i>n.</i> Hypocrisy, deceit.	કપટ.
કપાળ, <i>n.</i> The forehead, fate... ..	કપાળ.
„ સડી જવું, To have a head-ache. ...	„
કબજો, <i>m.</i> Charge, possession... ..	કબજો.
કબજામાં કરવું, To suppress, to subdue... ..	„
કબીથી, <i>f.</i> The wood-apple tree. ...	કોહી.
કબીયું, <i>n.</i> A wood-apple.	કોહું.
કમતી, <i>adj.</i> Less, insufficient... ..	કમતી.
કમદી, <i>f.</i> The corinda tree.	કરમદી.
કમદું, <i>m.</i> The corinda fruit... ..	કરમદું.
કમાષ, <i>f.</i> Earnings.	કમાષ.
કમાડ, <i>n.</i> A leaf of a door.	કમાડ.
„ દીવું, To close the door... ..	„
કમાણ્યો, <i>m.</i> A cultivator.	*
કમાવું, <i>v. t.</i> To acquire, to earn. ...	કમાવું.

	Guj. Equiv.
કરગેડો, <i>m.</i> A kind of lizard... ..	કાંકીડો.
કરજ, <i>n.</i> Debt... ..	કરજ.
કરજદાર, <i>m.</i> A debtor... ..	કરજદાર.
કરતાં, <i>prep.</i> Than.	કરતાં.
કરવત, <i>f.</i> A saw.	કરવત.
કરવું, <i>v.t.</i> To do, to make.	કરવું.
કરવે, <i>prep.</i> On account of.	”
કરાં, <i>n. pl.</i> Hail... ..	કરાં.
કરાર, <i>m.</i> An agreement.	કરાર.
કરાવું, <i>v. pass.</i> To be done, to be made.	કરાવું.
કરાવણું, <i>v. caus.</i> To cause, or order, to be done... ..	કરાવણું.
કરીને, <i>adv.</i> As...
કરીને=કહીને, <i>connect. part.</i> By name (<i>lit.</i> having called)... ..	કરીને.
કરી પૂગવું, <i>v.t.</i> To finish... ..	કરીને.
કરોબો, <i>m.</i> An end-wall.
કરોબો, <i>m.</i> A spider... ..	કરી પુગવું.
કલડો, <i>m.</i> A partridge (name possibly derived from the sound it makes).	કરા.
કલાંતરો, <i>m.</i> Coming back to life after being at the point of death....	કરોળીઓ.
,, વળવો, To recover from the point of death (with dat. of person).	*
કલાલ, <i>m.</i> A liquor-seller.
કલી, <i>f.</i> A tickling sensation.	કાળ+અંતર.
,, કરવી, To tickle.
કવરવું, <i>v. t.</i> To scratch.	”
	...
	ખવડવું.

કસડપસડ, <i>adv.</i> In a state of dirt and disorder.
કસર, <i>f.</i> An omission... ..
,, પડવી, To fall short.
કસરવું, <i>v.t.</i> To tread down, to trample down.
કસરો, <i>m.</i> Rubbish.
કસરો, <i>m.</i> A feverish cold.
કંહારો, <i>m.</i> A copper-smith, an ornament-maker.
કહેટ, <i>f.</i> Scarcity.
કહેટવેડો, <i>m.</i> A miser... ..
કહોળખેમ, <i>m.</i> Comfort, pleasure.
કળગસ, <i>f.</i> The world... ..
કળતર, <i>n.</i> Rheumatism... ..
કળથી, <i>f.</i> A certain grain.
કળવું, <i>v.i.</i> To be painful, to ache.
કળાંમેણુ, <i>f.</i> The banks of clouds which float from S. W. to N. E. before the Monsoon breaks.
કળાડુઆ, Name of a Bhil clain at Kagdar.
કળેકળે, <i>adv.</i> Gradually, gently.
કાંઇ, <i>pron.</i> Something, anything.
Some, any... ..
,, નહી, Nothing, none, no one.
કાઉ or કાઉડા, A term of endearment to a child.
કાકડી, <i>f.</i> A cucumber... ..

Guj. Equiv.

કિચડખિચડ.
...
કસર.
...
કચરવું.
...
કચરો.
*
કંસારો.
...
? ખોટ.
..
કુશળ+ખેમ.
ખલકત.
કળતર.
કળથી.
કળવું.
કાળા+મેહ.
...
...
...
કળા.
કાંઇ.
...
કાંઇ નહી.
*
...
કાકડી.

	Guj. Equiv.
કાકી, <i>f.</i> An aunt (father's younger brother's wife).	કાકી.
કાકો, <i>m.</i> An uncle (father's younger brother)	કાકો.
કાખ, <i>f.</i> The arm-pit... ..	કાખ.
કાગડો, <i>m.</i> A crow.	કાગડો.
કાગદ, <i>m.</i> A letter. કાગદકરવો, To write a letter.	કાગળ.
કાગલો, <i>m.</i> Tonsillitis.	કાકડો.
કાંગડી, <i>f.</i> Gravel... ..	કાંગરી.
કાંગળી, <i>f.</i> A hair-comb... ..	કાંસકી:
કાટ, <i>m.</i> Form, build (rarely used except in Loc.) <i>e g.</i> કાટમાં ડીક છે, He is well-built.	ધાટ.
કાટવું મેલવું or દડવું, <i>v. t.</i> To leave a piece of cloth at the burning-ground for the use of the departed in the next world.	*
કાંટો, <i>m.</i> A thorn.	કાંટો.
કાઠું, <i>n.</i> A feast twelve days after death.	કાપટું.
„ કરવું, To give a feast twelve days after the death of a relative...	„
કાઠું, <i>adj.</i> Strong, firm... ..	કાઠું.
કાઠો, <i>m.</i> A hard man, a miser...
કાંઠો, <i>m.</i> The bank of a river... ..	કાંઠો.
કાડવું, <i>v. t.</i> To take, or put out; to spend (of time)... ..	કાડવું.
કાદળ્યું, <i>n.</i> Chana-straw... ..	કાટું.
કાણુરાઇલો, <i>m.</i> Name of the mythical sweeper who is supposed to cause lunar eclipses by standing	કૃષ્ણ + રાવ.
	...
	...

	in front of the moon to claim from her the payment of a debt.	
કાણું, <i>n.</i>	A hole. કાણું પાડવું, To perforate.	
કાતર, <i>f.</i>	Scissors.	
કાતરો, <i>m.</i>	A horse's mane.	
કાતી, <i>m.</i>	November-December.	
કાંત્રો તાવ, <i>m.</i>	Intermittent fever.	
કાચલી, <i>f.</i>	A cocoa-nut shell... ..	
કાદવ, <i>f.</i>	Mud... ..	
કાંદો, <i>m.</i>	A bulb (like an onion in shape and smell).	
કાન, <i>n.</i>	The ear.	
કાનની યુટી, <i>The</i>	lobe of the ear.	
કાનાહારવેલ, <i>m.</i>	A centipede... ..	
કાપડું, <i>n.</i>	A bodice.	
કાપવું, <i>v. t.</i>	To cut.	
કાપી દડવું, <i>v. t.</i>	To cut off, to cut down.	
કાંપણું, <i>v. i.</i>	To shiver... ..	
કાંચડી, <i>f.</i>	A split bamboo (for matting).	
કાંચડો, <i>m.</i>	Thick split bamboo (for roofing).	
કાચરું, <i>adj.</i>	Variegated. <i>s.n.</i> The maina bird.	
કાચરો, <i>s. m.</i>	A white leper... ..	
કામ, <i>v.</i>	Work, business.	
,, કરવા લાગવું.	To help to do work... ..	
કામવું, <i>adj.</i>	Useful. કામવું ફેરું, <i>adj.</i> Active, energetic.	
કામળ્યા, <i>m. pl.</i>	Wedding-anklets.	
કાંમડી, <i>f.</i>	A bow.	

Guj. Equiv.

...
...
કાણું.
કાતર.
*
કારતક.
એકાંત્રો તાવ.
કાચલી.
કાદવ.
કાંદો.
...
કાન.
કાન+યુટી.
? કાનખજુરો.
કાપડું.
કાપવું.
કાપી નાખવું.
કાંપવું.
કાંચડી.
,,
કાચરું.
,,
કામ.
,,
કામવું.
...
કાંચી.
કાંમડું.

કામળી, <i>f.</i> A bangle worn on the fore-arm... ..
કામળો, <i>m.</i> A blanket... ..
કાંચળે, <i>m.</i> A barber... ..
કાયર or કાયલ, <i>adj.</i> Helpless, tired out.
કાયા, <i>f.</i> The body.
કારભારી, <i>m.</i> A manager.
કલ or કલે, <i>adv.</i> Yesterday, to-morrow.
કલતું, <i>adj.</i> (Of yesterday, of to-morrow.
કલની વાત, That which happened yesterday, or will happen to-morrow.
કાવ, <i>m.</i> An agreement. કાવ કરવો, To settle, to arrange... ..
કાવડાં, <i>n. pl.</i> Imperial copper coins.
કાસ, <i>m.</i> Glass... ..
કાંસળી, <i>f.</i> A shell. The half of a coconut shell.
કાચું, <i>adj.</i> Imperfect, raw.
કાંઠગી, See કાંઠહી.
કાંઠણી, <i>m.</i> A farm-labourer.
કાંઠું, <i>n.</i> Bell-metal.
કાંઠેટ, <i>f.</i> A bell fastened to the neck of cattle... ..
કાળ, <i>m.</i> Time, death, famine.
કાળજું, <i>n.</i> The liver.
કાળું, <i>adj.</i> Black.
કાળું કાળું થાવું, To frown, to be angry.
કાળે પાણી ઉતારવી દીવું, To transport. ...

Guj. Equiv.

Skr. कंठु.

...

કામળો.

કાંચળે.

કાયર.

કાયા.

કારભારી.

કલ, કાળે.

કલતું.

કલની વાત.

...

કાવદો.

...

? કોરી.

કાચ.

કાચલી.

...

કાચું.

કાંસડી.

કરશણી.

કાંસું.

"

...

કાળ.

કાળજું.

કાળું.

"

કાળા પાણી.

	Guj. Equiv.
કીકલી, <i>f.</i> The Bhil war-cry (pron. "kilki" by Europeans). ...	કીકલી.
„ કરવી, To sound the war-cry. ...	„
કીડલો, <i>m.</i> A weevil that bores into wood.	કીડો.
કીડી, <i>f.</i> An insect.	કીડી.
કીડુઓ, <i>m.</i> A hay-stack.	કુંદવું.
કીમ? or કેમ? How? કીમતું? Whither.	કેમ?
કીમકે or કેમકે, <i>conj.</i> Because... ..	કેમકે.
કીરણ, <i>n.</i> A ray of the sun. [See Gr. § 5 c.].	કીરણ.
ઉગતી કીરણન્યાંમાં, At day-break. ...	„
કીવું? <i>adj.</i> Of what kind?	કેવું?
કુઆરી, <i>f.</i> A maiden. કુઆરી કન્યા, Queen Victoria.	કુંવારી.
કુઆરો, <i>m.</i> A bachelor.	કુંવારો.
કુઘડી or કુએડી, <i>f.</i> A muzzle.	*
„ „ યાંદવી or માંદવી, To muzzle (an ox).	„
કુઘડો, See કોયડો... ..	કોયડો.
કુએડ, <i>m.</i> A large owl (whose cry is much disliked by the Bhils)... ..	ધુંએડ.
કુએર, <i>m.</i> A prince.	કુંવર.
કુએરી, <i>f.</i> A hole made in a river-bed for drinking water to flow into... ..	કુઓ.
કુકડી, <i>f.</i> A hen.	કુકડી.
કુકડો, <i>m.</i> A cock. કુકડો બોલે, Early morning, <i>lit.</i> at cock-crow.	કુકડો.
કુક, A sound made in calling a dog.	*

	Guj. Equiv.
કુંગરો, <i>m.</i> A little bell... ..	કુંધરો.
કુંગણ, <i>m.</i> Husks of grain.	*
કુટવું, <i>v. t.</i> To beat the breast... ..	કુટવું.
કુટેલ, <i>adj.</i> Disobedient, obstinate.	કુટિલ.
કુંડાળું, <i>n.</i> A circle.	કુંડાળું.
કુંડું, <i>n.</i> A basin.	કુંડ.
કુણી, <i>f.</i> The elbow.	કોણી.
કુતરી, <i>f.</i> A bitch. કુતરીનો બલો, A mushroom.	કુતરી.
કુતરો, <i>m.</i> A dog.	કુતરો.
કુતું, <i>n.</i> Assessment on the produce of land.	*
કુંબાર, <i>m.</i> A potter.	કુંબાર.
કુંબી, <i>f.</i> A pillar.	કુંબી.
કુરાડ, <i>m.</i> A witch-finder, a sorcerer... ..	*
કુરી, <i>f.</i> A certain kind of grain.	*
કુવો, <i>m.</i> A well.	કુવો.
કુસી, <i>f.</i> A key... ..	કુંચી.
કુળું, <i>adj.</i> Opening (of plants &c.) young, growing... ..	કળી.
કુળા બફાર, About 11 A. M.	કળી+બપોર.
કે, <i>conj.</i> Or (used as disjunctive in alternate questions).	કે.
કેળ્યાગરું, <i>adj.</i> Obedient...
કેળ્યું, <i>Past Part.</i> Said, ordered.	કહ્યું+કરનારું.
„ કામ કરવું or કેળ્યું માનવું, To obey... ..	કહ્યું.
કેળ્યામાં રેવું, To submit, to be obedient.	„
કેડ, <i>f.</i> The waist. કેડ તોડવી, To work hard.	કેડ.
„ બાંધવી or માંધવી, To gird up the loins, to get ready.	„

કડ હાવું, To carry a child on the hip.			
કેલું, <i>n.</i> A small bamboo.			
કેદ, <i>m.</i> or કેદખાનું. <i>n.</i> A jail... ..			
કેદી, <i>m.</i> A prisoner.			
કેનો ? <i>pron.</i> Whose ? કેને ઓણે ? For what reason ?...			
કેરી, <i>f.</i> A mango.			
કેરે ? <i>adv.</i> When ?			
કેરેક or કેરેક કેરેક, <i>adv.</i> Sometimes.			
કેવત, <i>f.</i> A saying, a proverb... ..			
કેવું ? <i>adj.</i> Of what sort ?			
કેવું, <i>v.t.</i> To say, to tell.			
કેસર, <i>m.</i> Saffron.			
કેસરીઓ, A name given to the temple and the town of Rishabhath.			
કેહું ? (કેહો ? કેહી ? કેહા ?) Whence ?			
કેહોર, <i>m.</i> Saffron.			
કેળ, <i>m.</i> Mud.			
કેળ, <i>n.</i> The plaintain tree.			
કેળું, <i>n.</i> A plaintain.			
કોઆદરીહું, <i>adj.</i> Indolent.			
કોઆરી, See કુઆરી.			
કોઇ, <i>prov.</i> Some, any... ..			
કોક, <i>pron.</i> Some one... ..			
કોકાકું, <i>adj.</i> Ill-formed, ugly... ..			
કોગળું, <i>n.</i> Cholera.			
કોગળો, <i>m.</i> The throat... ..			
,, કરવો, To gargle... ..			

Guj. Equiv.

કેડે સાવું.
*
કેદ.
કેદી.
કોનો.
...
કેરી.
ક્યારે ?
..
કહેવત.
કેવું ?
કહેવું.
કેસર.
કેસરી.
...
આંથી ?
કેસર.
કિચલ.
કેળ.
કેળું.
કુ+આદર.
કુવારી.
કોઇ.
કોક.
કુ+ધાટ.
કોગળીઉં.
ધોધળો.
..

કેમળો મથી દડવો, To seize by the throat, to choke.
કેમોડા મેર, <i>m.</i> The black pheasant...
કેગી, <i>n.</i> The <i>Seven Sisters</i> bird. ...
કેધે મારવું, To pour in torrents, to blow fiercely.
કેટ, <i>f.</i> A coat... ..
કેટ, <i>f.</i> A fort, a city wall... ..
કેટ, <i>m.</i> A grey snake.
કેઠાર, <i>m.</i> A granary... ..
કેઠારી, <i>m.</i> One who has charge of a કેઠાર.
કેઠી, <i>f.</i> A large earthen vessel for hold- ing grain. A flat-roofed bungalow.
કેડ, <i>f.</i> Leprosy.
કેડી, <i>f.</i> A small shell, a <i>cowry</i>
કેડું, <i>n.</i> A large shell... ..
કેડ્યાળું, <i>adj.</i> Leprous. કેડચો, <i>s.m.</i> A leper.
કેણુ ? <i>pron.</i> Who ? કેણુ જાણે, Perhaps (<i>lit.</i> Who knows ?)
કેયલી, <i>f.</i> A bag.
કેયલો, <i>m.</i> A sack.
કેદરા, <i>m.</i> A certain kind of grain...
કેદાળો, <i>m.</i> A pick-axe with one prong.
કેમ્ધ્યાળું, <i>adj.</i> Cruel.
કેમાનીતું, <i>adj.</i> Hard-hearted... ..
કેયડો, <i>m.</i> A whip, a scourge... ..
કેયડો મારવો, To scourge.
કેયલા, <i>m.</i> Charcoal.

Guj. Equiv.

ધોધળો.
...
કુ+ગોડા+મેર.
કેગી.
Skr. कट+ओष
...
Coat.
કેટ.
કેઠ.
કેઠાર.
કેઠારી.
કેઠી.
...
કહેડ.
કેડી.
કેહોડિયું.
કેડી.
કેણુ.
...
કેયલી.
કેયલો.
કેદરા.
કેદાળો.
...
કુ+દ્યાળું.
કુ+માનવું.
કેયડો.
"
કેયલા.

કોર, <i>f.</i> An edge, a border, a brim...
કોરવું, <i>v. t.</i> To carve, to scoop out...
કોરાજી, <i>adj.</i> Displeased...
કોરાડ, <i>m.</i> A stable.
કોરૂં, <i>adj.</i> Dry, unused...
કોરૂં કરવું, To dry.
કોરો કાગદ, Blank paper.
કોરેણુ, <i>f.</i> A hurricane...
કોલ, <i>m.</i> An agreement.
કોલ કરવો, To promise.
કોહ, <i>f.</i> A small crowbar. A leather bucket. A distance of from two to three miles.
કોળી, <i>f.</i> A small quiver.
કોળું, <i>n.</i> A red pumpkin.
ક્યાં? <i>adv.</i> Where?
ક્યાંક, <i>adv.</i> Somewhere...
ક્યાડી, <i>f.</i> A square piece of land, under cultivation, banked round so as to hold water....

ખ

ખખડવું, <i>v. i.</i> To rattle...
ખખડાવણું, <i>v. t.</i> To rattle.
હાંકળી ખખડાવણી, To rattle the door chain (to seek admission).
ખખલવું or ખખલી જવું, <i>v. i.</i> To crumble, to fall to pieces.
ખખું, <i>adj.</i> Rough.
ખખેહ, <i>f.</i> The poppy-seed.

Guj. Equiv.

કોર.
કોરવું.
કુ+રાજી.
કોરાડ.
કોરૂં.
”
કોરો કાગળ.
કોરેણુ.
કોલ.
”
કોસ.
...
...
Skr. स्कोलि.
કહોળું.
ક્યાં ?
ક્યાં+એક.
ક્યાડી.
...
...

ખખડવું.
ખખડાવવું.
...
...
ખખરી જવું.
...
*
ખખખસ.

	Guj. Equiv.
ખજુરાં, <i>n. pl.</i> The date fruit... ..	ખજુર.
ખજુરી, <i>f.</i> The date-palm.	ખજુરી.
ખટપટ, <i>f.</i> Intrigue.	ખટપટ.
ખટલો, <i>m.</i> Household property.	ખટલો.
ખંડ, <i>m.</i> A division of the globe.	ખંડ.
ખડક, The name given to the Kherwara district.
ખડખુલો, <i>m.</i> A water-melon.	ખડખુલ.
ખડા, <i>f.</i> Resin.	*
ખડોડો, <i>m.</i> Hiring cattle for ploughing land under a certain agreement.	કંધોડું.
ખણખણું, <i>v.</i> Twilight... ..	Skr. कन.
ખણવું, <i>v.t.</i> To dig.	ખણવું.
ખણહો, <i>m.</i> Care, attention.	*
,, રાખવો, To be careful, to apply oneself (to study &c).
ખપ, <i>m.</i> Use, demand (gen. used in Loc. case, <i>e. g.</i> ખપમાં છે, It is in use, in demand).	ખપ.
ખપવું, <i>v.i.</i> To be used, to be in demand.
ખબર, <i>f.</i> News.	ખપવું.
ખબર પુસવી or લીવી, To enquire.	ખબર.
,, રાખવી, To look after, to take an interest in (with Gen.)...
ખબરદાર, <i>interj.</i> Beware! take care!... ..	ખબરદાર.
ખભો, <i>m.</i> The shoulder.	ખભો.
ખરસ, <i>m.</i> Expense, expenditure. Marriage or funeral expenses.	ખરચ.
	...

	Guj. Equiv.
ખરસ કરવો, To spend.... ..	ખરચ કરવો.
ખરવું, <i>v.i.</i> To fall off (as leaves). ..	ખરવું.
ખરહાડ, <i>f.</i> Foot and mouth disease...	? ખરી + સડવું.
ખરાડી, Name of a Bhil clan at Kherbo.	...
ખરી, <i>f.</i> A hoof... ..	ખરી.
ખરેલી પડવું, <i>v.i.</i> To collapse, to crumble away... ..	ખરવું.
ખરૂં, <i>adj.</i> True... ..	ખરૂં.
ખરેખરૂં, <i>adj.</i> Real. <i>adv.</i> Truly, certainly.	ખરેખરૂં.
ખરેરો, <i>m.</i> A curry-comb.	ખરેરો.
ખલી, <i>f.</i> A squirrel.	ખિસકોલી.
ખવડાવણું, <i>v.t.</i> To feed... ..	ખવડાવવું.
ખળું, <i>n.</i> A threshing-floor.	ખળું.
ખાઈ જવું, <i>v.t.</i> To eat up, to peculate...	ખાઈ જવું.
ખાખરો, <i>m.</i> A certain tree.	ખાખરો.
ખાંટ, <i>m.</i> Name of an agricultural caste in Idar State.
ખાટલો, <i>m.</i> A bed-stead.	ખાટલો.
ખાટલામાં પડ્યું ને પડ્યું રેવું, To be con- fined to bed... ..	"
ખાટું, <i>adj.</i> Sour. ખાટું પટ, Very sour...	ખાટું.
ખાંડ, <i>f.</i> Sugar.	ખાંડ.
ખાંડું, <i>adj.</i> Broken, bruised.	ખાંડું.
ખાડો, <i>m.</i> A pit... ..	ખાડો.
ખાડાકુસ્લ, <i>f.</i> Uneven-ground...
ખાણ, <i>f.</i> A mine, a quarry.	ખાણ.
ખાતર, <i>f.</i> A breach in a wall... ..	ખાતર.

	Guj. Equiv.
ખાતર પાડવી, To commit burglary. ...	ખાતર પાડવી.
ખાતર, <i>n.</i> Manure.	ખાતર.
ખાતરી, <i>f.</i> Assurance.	ખાતરી.
ખાતરીહું વસન દીવું, To promise faithfully.	”
ખાદી, <i>f.</i> Coarse cotton cloth... ..	ખાદી.
ખાંદું, <i>n.</i> The hump on the back of an ox.	ખાંધ.
ખાલખી, <i>f.</i> A drum-stick.	*
ખાર, <i>m.</i> Malice. ખાર કરવો, To shew malice.	ખાર.
ખારી, <i>f.</i> Salt (of an inferior kind). ...	”
ખાલ, <i>f.</i> A skin, a hide.	ખાલ.
ખાલી, <i>adj.</i> Empty, vain, vacant. ...	ખાલી.
,, જગા, <i>f.</i> Vacancy... ..	”
ખાવાનું, <i>n.</i> Food, victuals.	ખાવાનું.
ખાવું, <i>v.t.</i> To eat.	ખાવું.
ખાંડી <i>f.</i> or ખાંડું, <i>n.</i> A shoe, a slipper.	ખાસડું.
ખાલસા, <i>f.</i> Land held direct from Government, or land of which the State is sole proprietor. ...	ખાલસા.
	...
	...
ખીખી, <i>f.</i> Giggling.	ખીખી.
ખીજવવું, <i>v.t.</i> To provoke.	ખીજવવું.
ખીલ, <i>m.</i> A pimple.	ખીલ.
ખીલો, <i>m.</i> A nail.	ખીલો.
ખુટવું or ખુટી જવું, <i>v.i.</i> To be lacking, to be insufficient, to fall short. ...	ખુટવું.
	...
ખુટું, <i>adj.</i> Insufficient.	ખુટવું.
ખુંટી, <i>f.</i> A peg, a stake.	ખુંટી.
ખુણો, <i>m.</i> A corner.	ખુણો.

	Guj. Equiv.
ખુદ્ધું, <i>v. t.</i> To vaccinate... ..	ખોદ્ધું.
ખુદારો, <i>m.</i> A vaccinator.	”
ખુની, <i>m.</i> A murderer... ..	ખુની.
ખુબ, <i>adv.</i> Much, very	ખુબ.
ખુલાસો, <i>m.</i> Explanation.	ખુલાસો.
ખુલાસો કરવો, To explain.
ખુલું, <i>adj.</i> Open.	ખુલું.
ખેખી, <i>f.</i> A silver fox (the name possibly derived from the sound it makes).	*
ખેડવું, <i>v. t.</i> To till. ખેડવા હરકું, Arable.	ખેડવું.
ખેતર, <i>n.</i> A field.	ખેતર.
ખેતી, <i>f.</i> Agriculture, cultivation.	ખેતી.
ખેપ, <i>f.</i> An effort.	ખેપ.
ખેપ કરવી, To work diligently...
ખેર, <i>interj.</i> Well ! No matter !	ખેર.
ખેર, <i>n.</i> The <i>minosa catechu</i> tree.	ખેર.
ખેહ, <i>f.</i> Dust.	ખેહ.
ખેહ or ખેહડો, <i>n.</i> Itch.	ખસ.
ખેહવણું, <i>v. t.</i> To push.... ..	ખસવું.
ખો=ખાઓ, Eat (ye).	ખાઓ.
ખોટ, <i>f.</i> A mistake, a blunder.	ખોટ.
ખોટી, <i>f.</i> Delay, ખોટી કરવી, To keep waiting.	ખોટી.
ખોટું, <i>adj.</i> Untrue, false, bad... ..	ખોટું.
ખોટા હમ ખાવા, To swear falsely.	ખોટા સમ ખાવા.
ખોડ, <i>f.</i> A defect, a blemish.	ખોડ.
ખોડવું, <i>v. t.</i> To rake.	ખોડવું.
ખોડાવું, <i>v. i.</i> To limp.	ખોડાવું.
ખોડી, <i>f.</i> A rake.	ખોડવું.

ખોડીયાબચું, <i>n.</i> A stile.
ખોડું, <i>adj.</i> Lame.
ખોભો, <i>m.</i> The two hands full.
ખોમણી, <i>f.</i> Jeering. ખોમણી પાડવી, To jeer.
ખોરતું, <i>v. t.</i> To fashion, to shape. ..
ખોરાક, <i>m.</i> Good food.
ખોલડી, <i>f.</i> An umbrella made of leaves.
ખોલવું, <i>v. t.</i> To open....
ખોલું, <i>n.</i> A shelter made of leaves to sit under in the fields when watching the crops.
ખોલું, <i>n.</i> A young donkey.
ખોલેલું, <i>adj.</i> Evident.
ખોલો, <i>m.</i> A donkey. ".... ..
ખોવાઇ જવું, <i>v. pass.</i> To be lost.
ખોવું, <i>v. t.</i> To lose.
ખોળથું or ખોળીજી, <i>v.</i> The body.
ખોળેતર, <i>adj.</i> Adopted, ખોળેતર લીવું, To adopt.
„ કુએર, An adopted prince.
„ સોરો, An adopted son.
ખોળો, <i>m.</i> The lap.
ખ્યાલ, <i>m.</i> A scheme, imagination.

ખ

ગઈ, <i>m. pl.</i> Wheat.
ગંગાળ, <i>adj.</i> Poor.

Guj. Equiv.

*
ખોડું.
ખોભો.
*
ખોરતું.
ખોરાક.
ખોલ.
ખોલવું.
ખોલ.
...
...
*
ખોલેલું.
*
ખોવાઇ જવું.
ખોવું.
ખોળિયું.
ખોળો.
...
ખોળા+કુંવર.
„ +છોકરો.
ખોળો.
ખ્યાલ.
...
ધઈ.
કંગાલ.

	Guj. Equiv.
ગજબ, <i>m.</i> Violence, oppression. A wonder... ..	ગજબ. ...
ગજવેલ, <i>f.</i> Steel.	ગજવેલ.
ગટ્જો, <i>m.</i> A dwarf, a little man. ...	ધટવું.
ગડ, <i>m.</i> Smoke... ..	ગિરદ.
ગડકું, <i>v.</i> A snake.	*
ગણ, <i>n.</i> An eclipse.	ગ્રહણ.
ગણણું, <i>n.</i> See ગનણું.	ધરેણું.
ગણતરી, <i>f.</i> A calculation, an estimate.	ગણતરી.
„ કરવી, To calculate.	„
ગણવું, <i>v. t.</i> To count, to reckon. ...	ગણવું.
ગદેડો, <i>m.</i> ગદેડી, <i>f.</i> ગદેડું, <i>n.</i> A donkey...	ગધેડો.
ગનણું, <i>n.</i> An ornament (of silver or gold).	ધરેણું.
ગનણે, <i>adj.</i> In pawn, pledged. ...	ધરેણે.
ગનણે મેલવું, To pledge.	„
ગનો, <i>m.</i> A fault.	ગુનો.
ગપ, <i>f.</i> Rumour, gossip.	ગપ.
„ આકવી or મારવી, To spread idle reports.	„
ગફળાઇ, <i>f.</i> Negligence.	ગફલત.
ગમ, <i>f.</i> Understanding.	ગમ.
ગમકું, <i>n.</i> A waist-band.	? કમરપટ્ટો.
ગમવું, <i>v. t.</i> To be pleasing.	ગમવું.
ગમે તીમ કરીને, No matter how. ...	ગમે તેમ કરીને.
ગમાર, <i>m.</i> A boor.	ગમાર.
ગમેતી, <i>m.</i> A village-chief.	? ગામપતિ.
ગરગેડ, <i>f.</i> The back-bone.	*
ગરજ, <i>f.</i> Need.	ગરજ.
ગરજી, <i>adj.</i> Needful. !... ..	„

	Guj. Equiv.
ગરથ, <i>m.</i> Money.	ગરથ.
ગરદ, <i>m.</i> A vulture.	ગરડ.
ગરબો, <i>m.</i> The song sung at the Dasara festival.	ગરબો.
„ રમવો, To sing the Dasara song, with dancing and clapping of hands.	ગરબો રમવો.
ગરાસ્યો, <i>m.</i> A Grassia (a caste somewhat higher than that of the Bhils).	ગરાસિયો.
ગરી પડવું, <i>v. i.</i> To fall... ..	H. ગિરના.
ગરીપરવર, <i>interj.</i> A form of salutation (<i>lit.</i> Cherisher of the poor)... ..	ગરીખ+પરવર.
ગરીખ, <i>adj.</i> Poor, meek, humble. ...	ગરીખ.
ગરીબાઈ, <i>f.</i> Meekness, poverty. ...	ગરીબાઈ.
ગરૂડી, <i>f.</i> The wife of a ગરૂડો... ..	ગરૂડી.
ગરૂડો, <i>m.</i> A priest who officiates for the weaver caste.	ગરૂડો.
ગરેડી, <i>f.</i> A pulley.	ધરેડી.
ગલાખ, <i>m.</i> A rose.	ગુલાખ.
ગલાખ્ચુ, <i>adj.</i> Pink.	ગુલાખી.
ગલી or ગળી, <i>f.</i> A street.	ગલી.
ગવાઈ, <i>m.</i> A witness... ..	ગવાઈ.
ગવાળ or ગોવાળ, <i>m.</i> A cowherd.	ગોવાળ.
ગળજીબી, <i>f.</i> A throat disease among cattle. Quinsy	ગળ+જીબ.
ગળદ્યુ, <i>adj.</i> Sweet.	ગળદ્યું.
ગળવું, <i>v. i.</i> To trickle through.	ગળવું.
„ <i>v. t.</i> To swallow.

ગાંધિ રાત, <i>f.</i> A certain time of the night—about 2 a. m.
ગાંધિ, <i>n.</i> The period from 3 to 5 p.m.	...
નાતું ગાંધિ, 4 p. m...
મેઠું ગાંધિ, 3 p. m...
ગાંધ, <i>n.</i> The throat.	ગાંધ.
ગાંધ, <i>m.</i> A distance of a mile and a half.	ગાંધ.
ગાંધવું, <i>v. i.</i> To make a gurgling sound (as a camel).	ગાંધવું.
ગાંધવું, <i>v. i.</i> To thunder.	ગાંધવું.
ગાંધે, <i>m.</i> Dried hemp flowers... ..	ગાંધે.
ગાંધી, <i>f.</i> A low mountain-pass.	ધાટ.
ગાંધી, <i>m.</i> A high mountain-pass.	”
ગાંધુ ઉડવું. See કાંધુ ઉડવું.	*
ગાંધ, A knot. ગાંધ વાળવી, To make a knot.	ગાંધ.
ગાંધી, <i>f.</i> A bundle.	ગાંધી.
ગાંધરૂં, <i>v.</i> A sheep.	ગાંધરૂં.
ગાંધવે, <i>m.</i> The smaller of the two water pots which women carry on their head.[The larger one is called ગાંધી, and the two together are called બેઠું].	ગાંધવે.
ગાંધું, <i>adj.</i> Mad, crazy... ..	ગાંધું.
ગાંધી ભાંગ, An intoxicating tobacco...
ગાંધી, <i>n.</i> A song.	ગાંધી.
ગાંધણું, <i>v.</i> A large earthen vessel... ..	*
ગાંધણ, <i>adj.</i> Careless.	ગાંધણ.
ગાંધેર, <i>f.</i> The neck.	? શીવા.
ગાંધો, <i>m.</i> A rag. An ear of Indian corn.	ગાંધો.

Guj. Equiv.

*
...
*
...
...
ગાંધ.
ગાંધ.
ગાંધવું.
...
ગાંધવું.
ગાંધે.
ધાટ.
”
*
ગાંધ.
ગાંધી.
ગાંધરૂં.
ગાંધવે.
...
...
...
ગાંધું.
...
ગાંધી.
*
ગાંધણ.
? શીવા.
ગાંધો.

	Guj. Equiv.
ગામ, <i>n.</i> A village.	ગામ.
ગામોગામો ફરવું, To wander from village to village... ..	” ...
ગાયરી, <i>m.</i> A shepherd... ..	ગાડર.
ગાયરો, <i>m.</i> A ram.	”
ગાર, <i>f.</i> A mixture of cow-dung, earth and water for <i>leeping</i> ...	ગાર. ...
ગાલ, <i>m.</i> The cheek.	ગાલ.
ગાળ or ગાળી, <i>f.</i> Abuse. ગાળ દીવી, To abuse.	ગાળ.
ગાળવું, <i>v. t.</i> To strain... ..	ગાળવું.
ગીર, <i>n.</i> Blight on corn.	ગેર.
ગુબ્બડ, <i>m.</i> A large owl... ..	ધુબ્બડ.
ગુભરો, <i>m.</i> Maintenance.	ગુભરો.
ગુબું, <i>n.</i> A pocket.	ગબવું.
ગુડી, <i>f.</i> The knee. ગુડી વાળવી, To kneel.	ધુંટણી.
ગુરુબ્યે ગુરુબ્યે ઢીડવું, To crawl (like a child).	”
ગુણ, <i>m.</i> Kindness. ગુણ માનવો, To be grateful, to thank.	ગુણ. ...
ગુદરવું, <i>v. i.</i> To pass by, to happen. To die.	ગુબરવું.
ગુદરેલી વાત, A thing that has happened.	”
ગુનો, <i>m.</i> A fault, a sin.	ગુનો.
ગુબડું, <i>n.</i> An abscess.... ..	ગુમડું.
ગુમાર, Name of a Bhil clan in the Bhanswara district.
ગુર, <i>m.</i> A spiritual guide.	ગુર.
,, કરવો, To have a <i>guru</i> as a spiritual guide by paying certain fees...	” ...

	Guj. Equiv.
ગેઆન, <i>n.</i> Knowledge....	ગાન.
ગેઆન હીકવણું, To preach.	„
ગેટી, <i>f.</i> A sheep. ગેટો, <i>m.</i> A ram.	થેટું.
ગેર, <i>n.</i> A house.	ધર.
„ કરીને કામ કરવું, To attend to one's own business.	„
ગેરઆનર, <i>adj.</i> Absent...	ગેરહાનર.
ગેલો, <i>m.</i> A track, a foot-path.	*
ગલે ગલે, By, or along, the foot-path...	...
ગહુડો, <i>m.</i> A club, a cudgel.	ગદા.
ગાઆળ or ગોવાળ, <i>m.</i> A cowherd.	ગોવાળ.
ગાઆળેણુ or ગોવાળેણુ, <i>f.</i> A cowherdess...	ગોવાળેણુ.
ગાઝેડ, <i>f.</i> A herd of cattle.	*
ગોખલો, <i>m.</i> A nest.	ગોખલો.
„ <i>m.</i> A niche in a wall.	„
ગોઠ, <i>f.</i> A feast. A present given at the <i>Holi</i> festival.	ગોઠ.
ગોઠ્યો, <i>m.</i> A friend, a companion...	...
ગોડ, <i>m.</i> An incline.	ગોડીઓ.
ગોડાડામેર, Name of a Bhil clan at Dhankawara.	*
ગોદડું, <i>n.</i> A mattress...	...
ગોફણુ, <i>f.</i> A sling.	ગોદડું.
ગોફણુવણું or ગોફણુએ દડવું, To sling.	ગોફણુ.
ગોર, <i>m.</i> Snoring. ગોર કરવો, To snore.	„
ગોલી, <i>f.</i> A female slave.	ધોરવું.
ગોલો, <i>m.</i> A man slave.	ગોલી.
	ગોલો.

ગોહળ્યો, <i>m.</i> The famine during which the cattle were reduced to feeding on nests...
ગોહળો, <i>m.</i> A nest.
ગોળ, <i>m.</i> Molasses.
ગોળ, <i>m.</i> A circle. <i>adj.</i> Round.
ગોળી, <i>f.</i> The larger of the two water vessels carried by women on their head. See ગાડવો...
ગોળી, <i>f.</i> Gun shot. A ball. A pill...
ગોળી સોડવી, To fire off a gun.

ધ.

ધંટ, <i>m.</i> A lime-mill. A gong.
ધટવું, <i>v. i.</i> To be expended, to be les- sened. To be right, befitting.	...
ધંટી, <i>f.</i> A small mill.
ધંટો, <i>m.</i> A gong.
ધડતેલ, <i>adj.</i> Fashioned with the hand.	...
ધડીઆલ, <i>f.</i> A watch, a clock.
ધડું, <i>adj.</i> Old.
ધડો, <i>m.</i> An earthen vessel.
ધણું, <i>adj.</i> Much, (<i>pl.</i>) many.
ધણું કરીને, Possibly.
ધા, <i>m.</i> A wound.
ધાધરો, <i>m.</i> A petticoat.
ધાટ, <i>m.</i> Shape, form...
ધાયલ, <i>adj.</i> Wounded...
ધાલવું, <i>v. t.</i> To thrust into, to put into.	...

Guj. Equiv.

ઘસ્ટા.

...

...

”

ગોળ.

ગોળ.

ગોળી.

...

ગોળી.

”

ધંટ.

ધટવું.

...

ધંટી.

ધંટ.

? ધડવું.

ધડીઆલ.

ધડું.

ધડો.

ધણું.

ધણું કરીને.

ધા.

ધાધરો.

ધાટ.

ધાયલ.

ધાલવું.

ધાંસી, <i>m.</i> An oil-man.
,, ઢરકું, <i>adj.</i> Dirty (<i>lit.</i> like an oil-man).
ધી, <i>n.</i> Clarified butter.
ધુટી, <i>f.</i> The heel.
ધેરકું or ધેરી કીકું, <i>v. t.</i> To besiege. ...
ધો, <i>f.</i> The bis-cobra.
ધોગળો, <i>m.</i> The throat.
ધોધરા, Name of a Bhil clan at Vada.
ધોટકું, <i>v. t.</i> To pound.
ધોડસો, <i>m.</i> A weevil that bores into wood.
ધોડો, <i>m.</i> A horse.
,, પલાણુવો, To saddle a horse. ...
ધોર, <i>m.</i> A grave.
ધોરાડ, <i>m.</i> A stable.

Guj. Equiv.

ધાંચી.

,,

ધી.

ધુટી.

ધેરકું.

ધો.

*

...

કૂટકું.

*

ધોડો.

,,

ધોર.

ધોરાડ.

જ.

જ, An emphatic particle = Certainly, exactly : <i>e. g.</i> જહે, He will go.
જહેજ, He will certainly go...
જખોળકું, <i>v. i.</i> To shake (as the branch of a tree).
જગનાથી, <i>f.</i> Jaconet.
જંગલ, <i>n.</i> A forest.
જંગલી, <i>adj.</i> Wild.
જગા, <i>f.</i> A place.
જગાડકું, <i>v. t.</i> To awaken.
જઘડો, <i>m.</i> A quarrel, a dispute. ...
જટ or જટપટ, <i>adv.</i> At once, quickly. ...

જ.

...

...

? જોળકું.

...

જગનાથી.

જંગલ.

જંગલી.

જગા.

જગાડકું.

જઘડો.

જટ.

Guj. Equiv.

જટકો, <i>m.</i> A wound.	ઝટકો.
જડ, <i>f.</i> A root... ..	જડ.
જડવું, <i>v. i.</i> To be found. <i>v. t.</i> To join, to fix.	જડવું.
જણ, <i>com.</i> A person.	જણ.
જણાવું, જણામી, જણાવ, જણાવું. See Gr. § 14.	જે.
જતરું, <i>adj.</i> As much as.	જેટલું.
જનાણું, <i>adj.</i> Bankrupt... ..	*
જનાવર, <i>n.</i> An animal... ..	જનાવર.
જપતી, <i>f.</i> Attachment of property.	જપતી.
જપતીદાર, <i>m.</i> An officer employed to attach property.	જપતીદાર.
જબરાઇ, <i>f.</i> Force.
જબરાઇકરું કરાવણું. To force one to do a thing.	જબરાઇ.
જબરું, <i>adj.</i> Strong, stout.	”
જબાબ, <i>m.</i> An answer... ..	જબરું.
જબાબ દીવો, To answer... ..	જવાબ.
જમ or જેમ, <i>m.</i> The angel of death... ..	”
જમણું, <i>adj.</i> Right (<i>opp.</i> to left).	જમ.
જમણે હાથ, To the right.	જમણું.
જમન or જમણે, <i>m.</i> A security.	જમણે હાથ.
જમવું, <i>v. i.</i> or <i>v. t.</i> To dine.	જમીન.
જમાડવું, <i>v. t.</i> To feed, to give a dinner to.	જમવું.
જમારી, <i>adj.</i> Lasting.	જમાડવું.
જમી, <i>f.</i> Land... ..	*
જરેણા, <i>m.</i> A blister.	જમીન.
જલપ, <i>m.</i> Sunshine. જલપ ફાટતી, At day-break.	જરેરો.
જલમ, <i>m.</i> Birth.	ઝળઝળ.
જલાબ, <i>m.</i> An aperient.	જનમ.
	જુલાબ.

જળ, <i>n.</i> Water. જળકુકડું, <i>n.</i> The water-fowl.	જળ.
„ જળ અંબારકાર થાવું, To pour in torrents.	...
જળવી, <i>f.</i> A leech.	જળો.
જળાદરો, <i>m.</i> Dropsy.	જળધર.
જાં or જ્યાં, <i>adv.</i> Where. જાંડુદી, Until.	જ્યાં.
જાક, <i>f.</i> Mist. જાક ફાટા. In the early morning (<i>lit.</i> at the clearing away of the mist)... ..	જાકળ.
જાંખ, <i>f.</i> Dimness.
જાંખું, <i>adj.</i> Dim.	જાંખ.
જાગવું, <i>v. i.</i> To awake.	જાંખું.
જાજ, <i>n.</i> A ship.	જાગવું.
જાંજરા, <i>m.</i> Anklets with small bells attached.	જાજ.
જાડાઇ, <i>f.</i> Thickness, coarseness. ...	જાંજરા.
જાડું, <i>adj.</i> Thick, coarse, stout,
જાણ, <i>f.</i> Knowledge.	જાડાઇ.
જાણવું, <i>v. t.</i> To know... ..	જાડું.
જાણીએક, <i>adv.</i> Perhaps.	જાણ.
જાણીવું, <i>adj.</i> Known, famous. <i>adv.</i> Openly.	જાણવું.
જાત, <i>f.</i> A tribe. A kind, quality. ...	જાણીએક.
એકજાત, <i>adj.</i> Uniform, good... ..	જાણીવું.
જાત્રા, <i>f.</i> A pilgrimage.	જાત.
જાત્રાવાળો, <i>m.</i> A pilgrim.	એકજાત.
જાડું, <i>adj.</i> More.	જાત્રા.
જાન, <i>f.</i> The procession accompanying a bride-groom on his way to the bride.	„
	જાડે.
	જાન.
	...

Guj. Equiv.

જળ.
...
જળો.
જળધર.
જ્યાં.
જાકળ.
...
...
જાંખ.
જાંખું.
જાગવું.
જાજ.
જાંજરા.
...
જાડાઇ.
જાડું.
જાણ.
જાણવું.
જાણીએક.
જાણીવું.
જાત.
એકજાત.
જાત્રા.
„
જાડે.
જાન.
...

જાનંડી, <i>f.</i> The female friends in the marriage procession. ...	જાન.
જાન્યા, <i>m.</i> The male friends in the marriage procession.
જાંતુઓ, <i>n.</i> A swelling of the right knee.	જાનૈયા.
જાપ, <i>m.</i> An incantation.
જાંપો, <i>m.</i> A field-gate.	જાતુ.
જાંપો થાવો, <i>v.i.</i> To be delivered of a child (with dat. of the mother).	જપ.
જાખી, <i>f.</i> A small bell attached to armlets.	જાંપો.
જાતું, <i>n.</i> A bell which women wear at their back... ..	સાંપડતું.
જાચગ, <i>f.</i> Land...
જાર, <i>adj.</i> Known, manifest. ...	*
,, કરવું, To publish, to make known.	*
જાર, <i>f.</i> Jowar (a kind of grain).
જાવું, <i>v. i.</i> To go. જાતું રેવું, To disappear.	જગ્યા.
જાળ, <i>f.</i> A net... ..	જાહેર.
જ, <i>pron.</i> Who (used with its correlative તી. See Gr. § 16)...
જીવું, <i>adj.</i> Fine (not coarse)... ..	જુવાર.
જીતવું, <i>v.t.</i> To conquer, to beat (in a contest)... ..	જવું.
જીતાડનાર, <i>m.</i> A redeemer.	જાળ.
જીમ, <i>f.</i> The tongue.	જે.
જમ or જેમ, <i>adv.</i> As.
જમ તીમ કરીને, Somehow or other. ...	જીવું.
જલવું, <i>v.i.</i> To bathe.	જીતવું.
જીવ, <i>m.</i> Life.
	જીતાડનાર.
	જીલ.
	જેમ.
	જેમ તેમ કરીને.
	*
	જીવ.

અવ ક્કળવો, To be vexed, to grumble (with genit. of person)...	
„ યળવો, To fret. „ „ ...	
અવડું, <i>pres. part.</i> Living, alive. ...	
અવડું, <i>v.i.</i> To live.	
અવી, <i>adj.</i> Living, alive. <i>s.v.</i> A living person.	
અવીની હેર જેવી, To feel the pulse. ...	
અવું or જેવું, <i>adj.</i> Like, the same as...	
જી, <i>f.</i> A louse... ..	
જીઆર, <i>f.</i> Indian corn... ..	
જીલ્લો, <i>adj.</i> Different.	
જીવ જીવ જાતડું, Various... ..	
જીએ જીએ, <i>adv.</i> Separately.	
જીવે, <i>def. verb.</i> It is necessary (with agent. of person)... ..	
જીલું, <i>adj.</i> False. <i>s.n.</i> A lie.	
„ પાડવું, To contradict flatly... ..	
„ બોલવાવાલો or જીલો, <i>m.</i> A liar. ...	
જીડી, <i>f.</i> A pair, a couple.	
જીવું, <i>adj.</i> Old... ..	
જે or જી, <i>pron.</i> Who (used with its cor- relative તે or તી. See Gr. § 16).	
જે...તે or જે...તે, <i>conj.</i> If...then. ...	
જેઠ, <i>m.</i> May-June.	
જેઠ, <i>m.</i> A husband's elder brother...	
જેર, <i>n.</i> Poison. જેર સડાવણું, To provoke.	
જેરબંદ, <i>m.</i> A whip. જેરબંદ મારવો, To flog.	

Guj. Equiv.

અવ ક્કળવો.
...
અવ યળવો.
અવડું.
અવડું.
અવ.
...
અવ+સેર+જેવું.
જેવું.
જી,
જીવાર.
જીલું.
„
„
જેવે.
...
જીલું.
„
„
જેડો.
જીવું.
જે.
...
જે.
જેઠ માસ.
જેઠ.
જેર.
જેરબંદ.

જેરી, <i>adj.</i> Poisonous.
જેરે, <i>adv.</i> When (used with its correlative tive તેરે. See Gr. § 55)... ..
જેરે તેરે, Now and then... ..
જે...તો or જે...તે, <i>conj.</i> If...then (See Gr. § 59)... ..
જેખમ, <i>n.</i> A wound.
જેખવું, <i>v.t.</i> To weigh, to estimate.
જેખો, <i>m.</i> A contrivance for catching fish.
જેગી, <i>m.</i> A priest who officiates for the Bhils... ..
જેગેણી, <i>f.</i> The wife of a <i>Jogi</i>
જેડા, <i>m.pl.</i> Shoes.
જેડો, <i>m.</i> A couple.
જેમ or જમ, <i>m.</i> The angel of death... ..
જેર, <i>n.</i> Strength, force. Oppression... ..
જેરહું or જેરેહું, By force. Loudly.
જેરાવર, <i>adj.</i> Strong.
જેરાવરી, <i>f.</i> Force. Oppression.
જેરાવરીહું, By force.
જેવ, <i>m.</i> Barley.
જેવન, <i>m.</i> A young man.
જેવું, <i>v.t.</i> To see.
જેહાર, <i>interj.</i> A form of salutation... ..
જેળી, <i>f.</i> A fakir's wallet.
જેલ્યા, <i>m.pl.</i> Twins.

Guj. Equiv.

ઝેરી.
બ્યારે.
...
બ્યારે સારે.
જે...તો.
...
જેખમ.
જેખવું.
*
જેગી.
...
જેગેણી.
જેડા.
જેડો.
જમ.
જેર.
”
જેરાવર.
જેરાવરી.
”
જવ.
જુવાન.
જેવું.
જુહાર.
ઝોળી.
જેળ.

ઝ.

ઝળકું, <i>v. i.</i> To shine.	ઝળકું.
ઝટા, <i>f.</i> Matted hair.	ઝટા.
ઝાડ, <i>n.</i> A bush.	ઝાડ.
ઝાડો, <i>m.</i> Diarrhoea, a stool	ઝાડો.
„ યાવે, To have the bowels moved (with dat. of person)... ..	„ ...
ખુબ ઝાડો લાગવે, To be purged (with dat. of person)... ..	ઝાડો. ...
ઝાપકી, <i>f.</i> Dusk. ઝાપકી પડ્યી, Darkness has fallen.	ઝાંપ. ...
ઝાંપો, <i>m.</i> A field-gate... ..	ઝાંપો.
ઝાંપેટ, <i>f.</i> A shower.	ઝાંપટું.
ઝાંબ, <i>f.</i> Reflection, shadow.	? ઝાંબા.
ઝાંરી, <i>f.</i> The bottle-bird.	*
ઝાંલેર, <i>f.</i> A gong (used especially by the <i>waitis</i>).	ઝાંલર. ...
ઝાંપડી, <i>f.</i> A small hut... ..	ઝાંપડી.
ઝાંલડી, <i>f.</i> A small coat... ..	ઝાંલડી.
ઝેર, <i>m.</i> A spring of water.	ઝેરો.
ઝેળ, <i>f.</i> A cobweb.	ઝેળ.
ઝાંખાં, <i>n. pl.</i> Nodding from sleep.	ઝાંખાં.
„ ખાવાં, To nod from sleep.	„
ઝોટ, <i>f.</i> Butting.	ઝોટ.
„ મેલવી, To butt, to strike with the horns.	„
ઝોટો, <i>m.</i> A web of cloth.	*

૨.

ટગરાટ, <i>f.</i> A dispute, a contention. ...	તકરાટ.
„ કરવી, To quarrel.	„
ટગલો, <i>m.</i> A pace, a step.	ડગલો.
ટલેડો, <i>f.</i> The curlew. [Its cry sounds like “ Did you do it?”]. ...	*
ટંબો, <i>m.</i> A quarrel. ટંબો કરવો, To quarrel.	ટંબો.
„ લગાડવો, To begin to quarrel. ...	„
ટંદુ, <i>n.</i> A pony.	ટંદુ.
ટંદાં, <i>n.</i> Cattle (usually combined with સોપાં, as ટંદાં સોપાં).	*
ટપો, <i>m.</i> A distance.	ટપો.
ટવળવું, <i>v. i.</i> To be troubled, to chafe... ..	ટવળવું.
ટાંકવું, <i>v. t.</i> To close, to shut... ..	ટાંકવું.
(ધંડી)ટાંકવી, To roughen a grinding stone.	„
ટાંગવું, <i>v. t.</i> To hang.	ટાંગવું.
ટાટ, <i>f.</i> Dandruff.	*
ટાંટણું, <i>v.</i> Carrion.	*
ટાંટયો, <i>m.</i> A leg. ટાંટયા રેઈ જવા, To be paralysed in the legs. ...	ટાંટીઓ.
ટાડ, <i>f.</i> Cold. ટાડ લાગવી, To be cold.	ટાડ.
„ સડવી, To tremble with cold. ...	„
ટાંડું, <i>adj.</i> Cold, cool, pacified... ..	ટાંડું.
„ પાડવું, To pacify, to cool... ..	„
ટાડે પોર, or ટાડે પોર, The afternoon... ..	ટાડું+પોર.
ટાપડો, <i>m.</i> A large flat tile.	થાપો.
ટાપડા ફેરવણા, To turn tiles.	„

દાપુ, <i>m.</i> An island.	દાપુ.
દાંપો કરાવવો, <i>v.t.</i> To dun, to urge for payment	દાંપવું.
દાલ, <i>f.</i> Baldness.	તાળ.
દાહી, <i>f.</i> A cow. દાહી રે, The cow gives milk.	*
દાહો, <i>m.</i> A bull.	*
દીટકો, <i>m.</i> A stick.	*
દીડ, <i>m.</i> A locust.	દીડ.
દીપ, <i>f.</i> Imprisonment... ..	દીપ.
દીપમાં નાંખવું, To send to jail... ..	”
દીપ, <i>n.</i> A drop.	દીપું.
દીપકી, <i>f.</i> A tiny drop. A spot, a blot.	”
દીપણું, <i>v. t.</i> To hammer out (metal)...	દીપવું.
દીપરૂં, <i>n.</i> The tip of the finger. ...	? ટેરવું.
દીપાવણું, <i>v. caus.</i> To get hammered out.	દીપાવવું.
દીબરૂં, <i>n.</i> A certain wild fruit (red when ripe).	*
દીબરૂંઓ સીતરો, <i>m.</i> A leopard... ..	દીપડું+ચિતરો.
દીધું, <i>n.</i> Sectarian mark on the forehead.	દીધું.
ડુંકું, <i>adj.</i> Short, too short, insufficient.	ડુંકું.
,, કરવું, To shorten.	”
ડુડું, <i>adj.</i> Broken.	ડુડું.
ડુટયો, <i>m.</i> An arm. ડુટયા રેખ જાવા, To be paralysed in the arms....	
ડુડી, <i>f.</i> A small hut.	
ડુસ, <i>f.</i> Top (as of a hill, tree &c)	
ટેકરી, <i>f.</i> A hillock.	
ટેકરો, <i>m.</i> A hill... ..	
ટેકો, <i>m.</i> Strength. ટેકો કરવો, forth strength. ...	

	Guj. Equiv.
ટેગડું or ટેગડુલ, <i>adj.</i> Glaring at. ...	ટગરટગર.
„ <i>s.com.</i> One who glares at another.
ટેડું, <i>n.</i> The young of any animal... ..	*
ટેડું, <i>n.</i> A clod of earth.	ટેડું.
ટેલો, <i>m.</i> A turtle-dove... ..	*
ટેવ, <i>f.</i> A custom, practice.	ટેવ.
ટેવ પાડવી, To accustom.
ટોડી, <i>f.</i> An ear-ornament.	ટોડી.
ટોપલી, <i>f.</i> A small basket.	ટોપલી.
ટોલ, <i>n.</i> (more usu. ઢોલ) A drum.	ઢોલ.
ટોળવું, <i>v.t.</i> To swing.	ઢોળવું.
સમરો ટોળવો, To fan, to drive away flies.	ચમર+ઢોળવું.
ટોળું, <i>n.</i> A crowd, a herd.	ટોળું.
ઢ.	
ઢંડાઇ, <i>f.</i> Weakness.	ઢંડું.
ઢપકાવણું, <i>v.t.</i> To hinder.	ઢપકો.
ઢપકો, <i>m.</i> Censure. ઢપકો દીવો, To censure.	„
ઢરવું or ઢરી જવું, <i>v.i.</i> To congeal.	ઢરવું.
ઢરાવ, <i>m.</i> A decision. ઢરાવ કરવો, To decide.	ઢરાવ.
ઢાકોર, <i>m.</i> A chief.	ઢાકોર.
ઢાંબડું or ઢાંમડું, <i>v.</i> An earthen vessel... ..	ઢાંમ.
ઢાર, <i>m.</i> Dew.	ઢાર.
ઢાલું, <i>adj.</i> Empty. ઢાલી જગા, Vacancy.	ઢાલું.
ઢાલું ઢાલું, <i>adj.</i> Empty-handed. In vain.	„
ઢાવડું, <i>adj.</i> Experienced. At the head of affairs; e.g. ઢાવડો આદમી, An overseer.	ઢાવડું.
	„

ઠાણું, <i>adj.</i> Known. ઠાણું કરવું, To find out.	ઠાણું.
ઠીક, <i>adj.</i> Right, proper, correct. ...	ઠીક.
ઠીકઠીક, <i>adv.</i> Neatly, correctly. ...	ઠીકઠીક.
ઠેકવું ઠેકવું, Jumping, leaping. ...	ઠેકવું.
ઠેકવું, <i>v. i.</i> To jump. ...	”
ઠેકવું જાવું, To go leaping along...	”
ઠેકાણું, <i>n.</i> A place, abode, address. ...	ઠેકાણું.
ઠેકાણે, <i>prep.</i> Instead of, in the place of.	”
ઠેક, <i>adv.</i> Right up to... ...	ઠેક.
ઠેકઠું or ઠેકમાંઠું, From the beginning...	”
ઠેપ, <i>f.</i> A stumble. ઠેપ લાગવી, To stumble;	ઠેસ.
e. <i>g.</i> આદમ્-એ ઠેપ લાગ્યી, The man	...
stumbled (with dat. of person)..	...
ઠેલવું, <i>v. t.</i> To push. ...	ઠેલવું.
ઠેલાઠેલ કરીને, Pell-mell. In utter confusion.	ઠેલાઠેલ.
ઠોડ, <i>adj.</i> Stupid, dull. <i>s.m.</i> A blockhead.	ઠોડ.
ઠોડ, <i>f.</i> A place. ઠોડની ઠોડ, In the same place.	ઠોર.

ડ.

ડંક, <i>f.</i> A sting, a bite (of a snake).	ડંખ.
ડંકવું, <i>v. t.</i> To sting, to bite (as a snake).	ડંખવું.
ડકારી, <i>f.</i> Indigestion... ...	? ઝોડકાર.
ડકારી પડવી, To suffer from indigestion...	”
ડંડ, <i>m.</i> A fine. ડંડ કરવો, To fine ...	દંડ.
ડકુએણું or ડકુએણું હોંડવું, To grope. ...	*
ડખકડખક, <i>adv.</i> In a flutter. ...	ધખકધખક.
ડખકડખક કરવું, To palpitate
ડમરા, Name of a Bhil clan at Tankawara.	...

	Guj. Equiv.
ડમકે, <i>n.</i> A boil, a tumour.	*
ડમાડવું, <i>v.t.</i> To mislead, to misinform...	H. ઢામ.
ડર, <i>m.</i> Fear.	ડર.
ડરવું, <i>v.t.</i> To fear.	ડરવું.
ડરાવણું, <i>v.t.</i> To frighten.	ડરાવવું.
ડસકી, <i>f.</i> A small bird, black with a red spot under its tail... ..	દેવચકલી.
ડળી, <i>f.</i> A pad-cloth placed under saddles.	...
ડાક, <i>f.</i> The mail, the post.	*
ડાકડો, <i>m.</i> A leap, a spring.	ડાક.
ડાકડો ભરવો, To leap.	ટોકડો.
ડાકેણુ, <i>f.</i> A witch.	"
„ સોટવી, <i>v.t.</i> To bewitch : <i>e.g.</i> ડાકેણુ સોઠ્યે સોટવ્યી, The witch cast a spell over the girl.	ડાકેણુ-
ડાગ, <i>f.</i> A very cold wind causing frost-bite.	...
ડાગ, <i>m.</i> A spot, a blot, a stain.	ધગા.
ડાગળો, <i>m.</i> A watch-hut.	ડાધ.
ડાડ્યું, <i>n.</i> A kind of muffler... ..	*
„ બીડવું, To cover up the mouth, to muffle up.	ડાડી.
ડાડલા, <i>n.pl.</i> The jaws... ..	"
ડાડણું, <i>n.</i> The chin.
ડાડી, <i>f.</i> The beard. Moaning.	*
ડાડી કરવી, To moan... ..	*
ડાંડો, <i>m.</i> A pole.	ડાડી.
ડાબી, Name of a Bhil clan in Gujarat.	"
ડામ, <i>m.</i> A brand. ડામ દીવો, To cauterize.	ડાંડો.
	...
	ડામ.

ડામહું, <i>n.</i> or ડામસો, <i>m.</i> A small watch-hut.
ડામેણ, <i>f.</i> A string of oxen which tread out corn...
ડામેણ ફેરવણી, To drive round the oxen...
ડામેર, Name of a Bhil clan at Dhankawara.
ડાલવું, <i>v.t.</i> To put down.
ડાવું, <i>adj.</i> Left. ડાવે હાથ, To the left...
ડાસાં ભરવાં, To maul (as a tiger).
ડાહી or ટાહી, <i>f.</i> A cow....
ડાળી, <i>f.</i> A branch.
ડાળીદર, <i>adj.</i> Weak, poor.
ડીગહું, <i>n.</i> A block of wood.
,, માંદવું, To fasten a log to the neck of roaming cattle.
ડીલ, <i>n.</i> The body.
ડીલફોફાં, <i>adj.</i> Active, energetic.
ડુંગરાળું, <i>adj.</i> Hilly.
ડુંગરો, <i>m.</i> A hill...
ડુંગળી, <i>f.</i> An onion.
ડુબવું, <i>v.i.</i> To sink, to dive.
ડુલવું, <i>v.i.</i> To swing from side to side.
ડેડકો, <i>m.</i> A small frog.
ડેરો, <i>m.</i> A tent. ડેરો કરવો, To encamp.
ડોકરી, <i>f.</i> An old woman.
ડોકરો, <i>m.</i> An old man.
ડોક્યાં, <i>v. pl.</i> Peeping.

Guj. Equiv.

ડામચીઓ.

ડામણ.

...

ડામણ ફેરવવી.

...

...

...

H. ઢાલના.

ડાબું.

ડાયાં + ભરવાં.

*

ડાળી.

દરિદ્ર.

ડિંગહું.

,,

...

ડીલ.

ડીલ + ફોફાં.

ડુંગર.

,,

ડુંગળી.

ડુબવું.

ડોલવું.

દેડકો.

ડેરો.

ડોકરી.

ડોકરો.

ડોક્યાં.

ડાક્યાં કરવાં, To peep.
ડાટ, <i>m.</i> A ball made of rags. ...
„ રમવો, To play a game something like hockey.
ડાટડી, <i>f.</i> A small ball... ..
ડાડ, <i>adj.</i> One and a half.
ડાડીઆર, Name of a Bhil clan at Palihora.
ડાડો, <i>m.</i> An ear of corn.
ડાણ, Name of a Bhil clan at Thur.
ડાળી, <i>f.</i> A she-buffalo.
ડાલવું, <i>v. i.</i> To shake (as a tree, the earth &c).
ડાસી, or ડોહી, <i>f.</i> An old woman. ...
ડાસો or ડોહો, <i>m.</i> An old man. ...
ડોળ, <i>f.</i> The seed of the <i>mowra</i> tree.
ડોળ, <i>n.</i> A jungle.
ડાલસો, <i>m.</i> An iron well-bucket. ...
ડોળું, <i>adj.</i> Blunt.
ડાળો, <i>m.</i> The eye-ball.
ડાળા કાઢવા, To glare, to scowl....

Guj. Equiv.

ડાક્યાં કરવાં.
દડો.
„
„
દડી.
દોઢ.
...
ડોડો.
...
ડાળું.
ડાલવું.
...
ડાસી.
ડાસો.
ડોળી.
*
ડોળચી.
*
ડાળો.
„

ઢ.

ઢગલો, <i>m.</i> A heap.
ઢયુ, <i>m.</i> A copper coin, a pice. ...
ઢાંકણી, <i>f.</i> A lid, a cover.
ઢાંકવું or ઢાંકી દીવું, <i>v. t.</i> To cover, to close...
ઢાલ, <i>f.</i> A shield.
ઢાળ, <i>m.</i> A slope, an incline.

ઢગલો.
ઢયુ.
ઢાંકણી.
ઢાંકવું.
ઢાલ.
ઢાળ.

દાળો, <i>m.</i> The settlement of a dispute.	તાળો.
„ કરવો, To settle a dispute... ..	„
દીકવો, <i>m.</i> A basket-lift for water ...	*
„ ઝાલવો, To irrigate by means of a basket-lift.
દીકું, <i>adj.</i> Loose, slack.	દીકું.
દુલવું or દુલી દીવું, <i>v. t.</i> To pour out. ...	દોલવું.
દેબરૂં, <i>n.</i> The Indian jay.	*
દેલ, <i>f.</i> A pea-hen.	દેલ.
દોલ, <i>n.</i> A large drum... ..	દોળ.
દોસ, <i>f.</i> Sawars or sepoy's billeted upon a person until he comes to terms.	*
„ મેલવી, To place a દોસ.

ત.

તંગ, <i>m.</i> A girth.	તંગ.
તગદીર, <i>f.</i> Fate, luck.	તકદીર.
તંગાષ or તંગાસ, <i>f.</i> Scarcity, want. ...	તંગાસ.
તડકો, <i>m.</i> The heat of the sun. Glare.	તડકો.
તણખોણ્યું, <i>adj.</i> Three-cornered. ...	ત્રિકોણ્યું.
તણપૂકે, <i>adv.</i> Afterwards.	તેપૂકે.
તણે, <i>conj.</i> That is to say, to wit. ...	તણે.
તતરાકમાં, <i>adv.</i> Meanwhile.	તેટલામાં.
તતરૂં, <i>adj.</i> So much.	તેટલું.
તણવું or તણવું મેલવું, <i>v. t.</i> To suspend, to hang.	તોલવું.
તપ, <i>m.</i> Asceticism. Religious austerities.	તપ.
તપસી, <i>m.</i> An ascetic.... ..	તપસ્વી.
તપાસ or તપાહ, <i>f.</i> Inquiry, investigation.	તપાસ.
„ „ કરવી, To examine, to enquire.	„

તંબુ, <i>m.</i> A tent.	તંબુ.
તંબુરો, <i>m.</i> A guitar with four strings.	તંબુરો.
તમય, <i>pron.</i> You [agent. case. See Gr. § 14].	તમે.
તમાં, <i>pron.</i> You.	”
તમારામાં, તમારાહું, તમારૂં. [See Gr. § 14]...	”
તય, <i>pron.</i> Thee, by thee, to thee. (See Gr. § 14).	તું.
તર, <i>f.</i> Thirst... ..	તરસ.
,, લાગવી, To be thirsty (with dat. of person).	”
તરકડી, <i>f.</i> A bier.	કરકડી.
તરગેહ, <i>n.</i> A large quiver.	તરકસ.
તરગેળ, <i>f.</i> An earth-quake.	? થરકવું.
તરત, <i>adv.</i> Immediately.	તરત.
તરતવું, <i>adj.</i> Urgent.	”
તરવાર, <i>f.</i> A sword.	તરવાર.
તરવું, <i>v. i.</i> To float, to swim.... ..	તરવું.
તરહાદી, <i>m.</i> An intercessor.	તરકહારી.
તરી, <i>f.</i> Cream... ..	તર.
તલપ, <i>f.</i> A leap, a spring.	તલપ.
તલપવું or તલપવું જવું, <i>v. i.</i> To gallop, to leap.	તલપવું.
તલી, <i>f.</i> Sesame... ..	તલ.
તલબ્યાદ, Name of a Bhil clan at Lambawara.
તલી, <i>f.</i> An iron plate for baking bread.	તલી.
તળવું, <i>v. t.</i> To fry.	તળવું.
તળાવ, <i>m.</i> A tank, & lake.	તળાવ.

	Guj. Equiv.
તડુ, <i>m.</i> An inch.	તડુ.
તાકવું, <i>v. t.</i> To lie in wait for... ..	તાકવું.
તાકીદ; <i>f.</i> Haste. તાકીદહું, Quickly.	તાકીદ.
તાજણો, <i>m.</i> A whip.	P. તાજીઆના.
તાજું, <i>adj.</i> Fresh, green, new.	તાજું.
તાણવું, <i>v. t.</i> To stretch, to pull, to draw.	તાણવું.
તાણી તેડીને, <i>adv.</i> With great difficulty.	તાણી તેડીને.
તાણીને આંધવું, To tie tight.	તાણીને આંધવું.
તાપ, <i>m.</i> Heat.	તાપ.
તાપવું, <i>v. t.</i> To heat.	તાપવું.
તાંબડી, <i>f.</i> A drinking vessel.	તાંબડી.
તાંબુ, <i>n.</i> Copper.	તાંબુ.
તાબે, <i>adv.</i> Under subjection... ..	તાબે.
<i>prep.</i> Under subjection to.	"
,, કરવું, To subdue.	તાબે કરવું.
,, થાવું, To be under subjection.	તાબે થવું.
તામણુતોહું, <i>n.</i> A rain-bow.	*
તાર, <i>m.</i> Wire.	તાર.
તારનાર or તારવાવાળો, <i>m.</i> A redeemer, a saviour	તારનાર.
તારવું, <i>v. t.</i> To save, to rescue.	તારવું.
તારામાં, તારાહું, તારું. [See Gr. § 14].	તારું.
તારો, <i>m.</i> A star.	તારો.
તાવ, <i>m.</i> Fever	તાવ.
તાવડી, <i>f.</i> A shallow copper or iron vessel with two handles.	તાવડી.
તાળી, <i>f.</i> Clapping the hands... ..	તાળી.
,, પાડવી, To clap the hands.	"

તાળું, <i>n.</i> A padlock. તાળું ફીવું To lock.	તાળું.
તી, or તે, <i>pron.</i> That one. Those. ...	તે.
તીજ, <i>f.</i> The third day of the moon...	તીજ.
તીમ or તેમ, <i>adv.</i> Thus, so.	તેમ.
તીર, <i>m.</i> An arrow.	તીર.
તીર કામડું, Bow and arrows.	”
તીરથ, <i>n.</i> A place of pilgrimage. ...	તીથ.
તીવું or તેવું, <i>adj.</i> Such....	તેવું.
તું, <i>pron.</i> Thou.	તું.
તુમરું, <i>n.</i> A long gourd.	તુમડી.
તે. See તી.	તે.
તે or તે, <i>conj.</i> Then.	તો.
તેઆર, <i>adj.</i> Prepared, ready.	તૈયાર.
તેજેત, Name of a Bhil clan at Ghudimandav.
તેડ, <i>f.</i> The bank of a river.	તેડ.
તેડવું, <i>v. t.</i> To send for, to invite. ...	તેડવું.
તેપણ, <i>conj.</i> Nevertheless.	તોપણ.
તેમ or તીમ, <i>adv.</i> Thus.	તેમ.
તેમ ને તેમ, Just so.	”
તેર or તેરે, <i>adv.</i> Then. Of course ! ...	હાંરે.
તેરેહું, <i>adv.</i> Of course ! Certainly ! ...	હાંરે શું ?
તેલ, <i>n.</i> Oil.	તેલ.
તેવાં, <i>adv.</i> Then....	તેવે.
તેવું, <i>adj.</i> Such.	તેવું.
તેહી or તેહું, <i>adv.</i> Thence.	તેથી.
તો or તે, <i>conj.</i> Then.	તો.
તોકારે બોલવું, To speak disrespectfully.	તું+કર+બોલવું.
તોડવું, <i>v. t.</i> To break.	તોડવું.

તોડા, <i>m.</i> Anklets.
તોપ, <i>f.</i> A cannon.
,, સોડવી, To discharge a cannon. ...
તોફાન, <i>n.</i> Malicious mischief... ..
,, કરવું, To make mischief.
તોબરો, <i>m.</i> A horse's mouth bag. ...
તોરણ, <i>f.</i> A rope stretched across a road with wisps of hay fastened to it to ward off evil. ...
ત્યાં, <i>adv.</i> There... ..

થ.

થાઇ રેવું or થાઇ સુકવું, <i>v. i.</i> To be finished.
થાક, <i>m.</i> Fatigue. થાક ખાવો, To rest.
થાકડી, <i>f.</i> A step (of a ladder &c.) ...
થાકવું, <i>v. i.</i> To be tired.
થાકું, <i>adj.</i> Tired.
થાતે થાતે, <i>adv.</i> Gradually, by degrees... ..
થાણદાર, <i>m.</i> A police officer in charge of a district.
થાણું, <i>n.</i> A police station.
થાન, <i>m.</i> A web of cloth.
થામલો, <i>m.</i> A pillar.
થાવોર, <i>m.</i> Saturday.
થાળ or થાળી, <i>f.</i> A brass tray or dish.
થુએર, <i>n.</i> A kind of cactus.
થુકલો, <i>m.</i> Saliva.
થુરી, A gipsy caste.

Guj. Equiv.

તોડા.
તોપ.
,,
તોફાન.
,,
તોબરો.
તોરણ.
...
...
ત્યાં.

થઈ રહેવું, થઈ ચુકવું.

થાક.
*
થાકવું.
થાકું.
થતે થતે.
થાણદાર.
...
થાણું.
થાન.
થામલો.
*
થાળ, થાળી.
થુવર.
થુંક.
...

થેડ, <i>n.</i> The trunk of a tree.
થેડમાં, Near.
થેણાવું, <i>v. i.</i> To be congealed.
થોડું, <i>adj.</i> A little (in quantity). <i>plur.</i> Few, a few.
„ કરવું, To make less, to diminish.
થોડું ધણું, <i>adj. or adv.</i> A little. More or less.
થોબરબો, <i>m.</i> Influenza.
થોબણું, <i>v. i.</i> To be patient, to wait.

૬.

દકાળ, <i>f.</i> A famine.
દખ or દુખ, <i>v.</i> Pain.
„ કરવું or ફીવું, To annoy, to oppress
„ વેકવું, To put oneself to great trouble. To suffer greatly.
દખણ, <i>f.</i> The South.
દખણાવું, <i>adv.</i> Southwards.
દખવું or દુખવું, <i>v. i.</i> To hurt, to be painful.
દખોરો, <i>m.</i> A noise.
દગાખોર, <i>adj.</i> Deceitful. <i>s. m.</i> A trea- cherous person.
દગાત, <i>m.</i> A deceiver.
દગો, <i>m.</i> Treachery, deceit.
„ કરવો, To deceive.
દડવું, <i>v. t.</i> To throw (chiefly used to form Intensive comp. verbs).

Guj. Equiv.

થડ.
„
સ્થાણું.
થોડું.
...
થોડું કરવું.
થોડું ધણું.
...
*
થોબવું.
...
દકાળ.
દુઃખ.
„
„
...
દક્ષિણ.
„
દુખવું.
...
? બખોર.
દગાખોર.
...
દગો.
„
„
H. ઢાલના.
...

	Guj. Equiv.
દડી દીવું, <i>v.t.</i> To throw down.... ...	H. ઢાલના.
દતુરો, <i>m.</i> The <i>datura</i> plantt (the wild poppy).	દતુરો.
દન, <i>m.</i> A day. દન આવસી, The sun. ...	દિન.
દન ઉગે, At sunrise.... ...	"
દન યુડે, At sunset.... ...	"
દમ, <i>m.</i> Breath... ...	દમ.
„ સડવે, To be out of breath (with dat. of person). ...	દમ ચડવે.
દમકી, <i>f.</i> Threatening. ...	ધમકી.
દમકી ખતાવણી, To threaten. ...	"
દરબી, <i>m.</i> The sea. ...	દરીબી.
દરસણુ, <i>v.</i> A sight (of anything). Visit- ing an idol. ...	દરસણુ.
„ કરવું, To visit (an idol or a person of high rank). ...	દરસણુ કરવું.
„ દીવું, To grant a sight of oneself.	દરસણુ દેવું.
દરડયો, Name of the Manpur pass near Som. ...	દરો.
દરો, <i>m.</i> A chasm. A pool of water.	દરો.
દરોણો, <i>m.</i> The pole-star. ...	ધર.
દલ, <i>n.</i> The heart. ...	દલ.
દલાહો, <i>m.</i> Comfort. ...	દિલાસો.
દસમણુ, <i>m.</i> An enemy, an adversary... ..	દુશમન.
દહી, <i>n.</i> Curds. ...	દહીં.
દળવું, <i>v.t.</i> To grind (fine). ...	દળવું.
દળેલી ભાંગ, <i>f.</i> Snuff (<i>lit.</i> ground tobacco).	"
દાખલો, <i>m.</i> An example, an illustration.	દાખલો.
„ દીવે, To illustrate. ...	"
દાગજો, <i>m.</i> A watch-house. ...	*

દાદા, <i>m.</i> A father.	
દાટવું, <i>v.t.</i> To bury.	
દાડી દીવું, <i>v.t.</i> To bury out of sight...	
દાડી, <i>f.</i> A beard.	
દાડુ or દાડે દાડે, <i>adv.</i> Always, constantly.	
દાડો, <i>m.</i> A day.	
દાડો યુડી ગીબ્યો, Sunset (<i>lit.</i> the day has sunk)... ..	
દાણ, <i>n.</i> Import and export duties...	
દાણો, <i>m.</i> Grain... ..	
દાંત, <i>m.</i> A tooth. અગાડા દાંત, Ugly. ...	
દાંત ખાંડડી, <i>f.</i> Lock-jaw (used with the verb ખેહવું).	
દાંતણ, <i>n.</i> A tooth-brush.	
,, કરવું, To brush one's teeth. ...	
દાંતડી, <i>f.</i> A sickle, a bill-hook. ...	
દાંદર, <i>f.</i> Ringworm.	
દાંદરો, <i>m.</i> Stairs.	
દાંદા, <i>m.</i> A father. An elder brother...	
દાંન, <i>v.</i> A gift.	
દાંનગી, <i>m.</i> A labourer. Labour, work.	
દાંપું, <i>n.</i> The amount paid for a bride.	
,, બરવું, <i>m.</i> To pay down money &c., for a bride... ..	
દામ, <i>m.</i> Price.... ..	
દામસો, <i>m.</i> A small watch-house. ...	
દામા, Name of a Bhil clan near Kher- wara.	

Guj. Equiv.

દાદો.
દાટવું.
”
દાડી.
દહાડે દહાડે.
દહાડો.
”
...
દાણ.
દાણો.
દાંત.
*
...
દાંતણ.
”
દાંતરડી.
દાંદર.
દાંદરો.
દાંદો.
દાંન.
*
દાંપું.
”
...
દામ.
દામચીઓ.
...
...

	Guj. Equiv.
દાર, <i>m.</i> Spirituous liquor. Gunpowder.	દાર.
દારૂચો, <i>m.</i> A drunkard.	દારૂચો.
દાવવું, <i>v.i.</i> To please, to suit.... ..	ધાતવું.
દાવે તે કરો, Do whatever suits you...	...
દાવો, <i>m.</i> A claim, a demand.... ..	દાવો.
„ કરવો, To prosecute.	„
દાબીદર, <i>adj.</i> Weak.	દરિદ્ર.
દીકરી, <i>f.</i> A daughter.... ..	દીકરી.
દીકરો, <i>m.</i> A son... ..	દીકરો.
દીંગળું, <i>n.</i> A block of wood.	ડિંગલું.
દીટ, <i>prep.</i> Per : e.g. મનખદીટ, per head, ગેરદીટ, per house.... ..	દીટ.
દીઠું, <i>v.</i> Saw, seen (Irreg. past of દેખવું).	દીઠું.
દીતવાર, <i>m.</i> Sunday.	આદિત્યવાર.
દીલ, <i>n.</i> The body.	ડીલ.
દીલે દુખ દીને કામ કરવું, To exert one- self beyond one's strength.	„
દીવાહળાધ, <i>f.</i> A match..	દીવાસળી.
દીવું, <i>v.t.</i> To give. To shut. To allow.	દેવું.
દીવું લીણું or દેવું લેણું, <i>n.</i> Dealings, trans- actions.	લેણુદેણુ.
દીવો, <i>m.</i> A lamp.	દીવો.
„ લગાડવો, To light a lamp.	„
દુકડો, <i>m.</i> A small copper coin, a pice.	દોકડો.
દુખ or દખ, <i>n.</i> Pain.	દુઃખ.
દુખો, <i>adj.</i> Unhappy, afflicted... ..	દુઃખી.
દુબળ, <i>f.</i> A milch-cow... ..	દુબળી.
દુધ, <i>n.</i> Milk.	દુધ.

Guj. Equiv.

ફુંદો or ફુંદો, <i>m.</i> A leaf-cup.	ફુંદો.
ફુન્ના, <i>f.</i> The world.	ફુન્ના.
ફુખળું, <i>adj.</i> Thin, weak, lean.... ..	ફુખળું.
દે, <i>m.</i> The body.	દેહ.
દેઓર, <i>m.</i> Husband's younger brother.	દિઓર.
દેખવું, <i>v.t.</i> To see.	દેખવું.
દેખાવું, <i>pres. part.</i> Being seen ; visible.	દેખાવું.
દેખાહેખી, <i>f.</i> Imitation. દેખાહેખી કરવી, To copy, to imitate.	દેખાહેખી.
દેર or દોર, <i>m.</i> A cave, a hole.	દર.
દેરાણી, <i>f.</i> Husband's younger brother's wife.	દેરાણી.
દેરો, <i>m.</i> A temple.	દેરું.
દેવ, <i>m.</i> A god. દેવ બાણે, Perhaps (<i>lit.</i> God knows !)	દેવ.
દેવતરબો, <i>m.</i> The " brain fever " bird.	દેવતરબો.
દેવતા, <i>m.</i> Fire.	દેવતા.
દેવી, <i>f.</i> A goddess (<i>esp.</i> the goddess <i>Kali</i>). Name of a certain bird. ..	દેવી.
દેવું, <i>n.</i> A debt. દેવું કરવું, To fall into debt.	દેવું.
દેવું લેણું or દીવું લીણું, <i>n.</i> Dealings, transactions.	લેણુંદેણું.
દેસ, <i>m.</i> A country.	દેશ.
દેહ, The district round about Tanka-tunka.
દોકાન, <i>f.</i> A shop.	દુકાન.
દોડ, <i>adj.</i> One and a half.	દોહ.
દોમાર, <i>adj.</i> Sick.	? ખીમાર.
દોર, <i>m.</i> A cave, a hole,	દર.

દોરવું, <i>v.t.</i> To lead.	
દોરી, <i>f.</i> Fine cord, thread.	
દોરો, <i>m.</i> Cord.... ..	
દોઢ, <i>adj.</i> Ten.... ..	
દોહરા, <i>m.</i> The <i>Dasara</i> festival. ...	
દોળો કાકાજી, Name of a former Rao of Jawas.	

દોરવું.
દોરી.
દોરો.
દસ.
દસરા.
...
...

ધ.

ધગધગવું, <i>v.i.</i> To blaze up.	
ધભ, <i>f.</i> A banner, a flag.	
ધણવું, <i>v.i.</i> To shake the head. To roll under a fit of frenzy.... ..	
ધણી, <i>m.</i> A master. A husband. ...	
ધન, <i>n.</i> Riches, wealth... ..	
ધનવતી, <i>adj.</i> Rich, wealthy.	
ધનેડો, <i>m.</i> A weevil that eats grain...	
ધમસી, <i>f.</i> An uproar (combined with the verb ઉડવું, <i>to rise</i>).... ..	
ધરતી, <i>f.</i> The earth.	
,, ડોલે, The earth shakes (said of an earthquake)... ..	
ધરમ, <i>m.</i> Religion. Alms.	
,, કરવેા, To give alms. To perform good deeds... ..	
ધરમસાળા, <i>m.</i> An inn, a caravanserai...	
ધરાણો, <i>adj.</i> Satisfied.... ..	
ધરાવું, <i>v. pass.</i> To be satisfied... ..	

ધગધગવું.
ધભ.
ધુણવું.
...
ધણી.
ધન.
ધનવતી.
? ધાન્ય.
ધમાચક્રડી.
...
ધરતી.
,,
...
ધર્મ.
,,
...
ધર્મશાળા.
ધરાયો.
ધરાવું.

Guj. Equiv.

धवाड्डुं, <i>v.t.</i> To suckle....	धवाड्डुं.
धाक, <i>f.</i> Threatening.	धाक.
धाक दीवी, To threaten...	”
धान, <i>n.</i> Corn in general. Rice in the husk.	धान.
धामजुं, or धामजुं नजुं, <i>v.i.</i> To run.	धामजुं.
धामारोण, <i>f.</i> A commotion.	धामधुम + रंगरोण.
धारजुं, <i>v.t.</i> To think, to suppose.	धारजुं.
धारो, Suppose that....	”
धावजुं, <i>v.t.</i> To suck.	धावजुं.
धीपजुं, <i>n.</i> A wall of wattle and daub.	*
धीरत, <i>f.</i> Patience.	धीरत.
धीरत राखी, To be patient....	”
धीर, <i>adj.</i> Patient.	धीर.
धीस, <i>f.</i> Ordeal by fire or water.	धीस.
,, करवी, To put to the ordeal.	”
धुलुजुं, <i>v.i.</i> To shake (as when under supposed demoniac possession)....	धुलुजुं.
माथुं धुलुवावळुं, <i>v.t.</i> To roll the head round and round when practising divination.
धुणव, A name of the town of Ri- shabhnath.
धोवुं, <i>v.t.</i> To wash.	धोवुं.
धोवुं धुवुं, To wash out thoroughly...	धोवुं नाखुं.
धोवुं, <i>f.</i> A bow.	धुवुं.
,, उतारवी, To unstring a bow.	”

ધોણી સોડવી, To string a bow.	
„ હરબાં, Bow and arrows	
ધોણું, <i>adj.</i> White. ધોળી ગાર, Chalk.	
ધ્યાન, <i>n.</i> Memory.	
„ રાખવું, To remember.	
ધ્યાનમાં લીવું, To consider.	

ધનુષ્ય.

„

ધોણું.

ધ્યાન.

„

„

ન.

નદી, <i>f.</i> A river... ..	
નકકું, <i>adj.</i> Indecent, impudent.	
નકસથ, <i>f.</i> Damage, loss, injury.	
નકસો, <i>m.</i> A map, a plan.	
નકાચું, <i>adj.</i> Useless.	
નક્કી, <i>adj.</i> Certain. <i>adv.</i> Certainly.	
„ કરવું, To make certain, to settle... ..	
નખ, <i>m.</i> A nail of the finger or toe... ..	
નખોજ, <i>m.</i> The extinction of a family.	
નખોજ્યુ, or નખોજ્યો માલ, The property of a man who has died without leaving a son.... ..	
નખોજ્યું ખાવું, To distribute among relatives and Brahmans the property of a man who has died without leaving a son, giving a small portion to the widow.	
નખોફું, <i>v.</i> A nostril.	
નગદ, <i>adj.</i> Prime. Very good. Pretty... ..	
નચુટી, <i>f.</i> A very small loin-cloth worn by the forest Bhils.	

નદી.

નકકું.

નુકસાન.

નકસો.

નકાચું.

નક્કી.

„

નખ.

નખોજ્યું.

„

...

...

નખોજ્યું.

...

...

...

...

નરકોફું.

નગદ.

નચુટી.

...

	Guj. Equiv.
નજર, <i>f.</i> Sight. માથે નજર રાખવી, To look after. To be kind to.	નજર.
એકનજર, Intently. <i>e. g.</i> એકનજર જોઈ લીજું, To look intently at.	એક નજર.
નટખટ, <i>m.</i> A rascal.	નટખટ.
નહાફે, <i>adj.</i> Bad, evil.	નહાફે.
નથુવું, <i>v.t.</i> To break off the ears of corn, to reap.	લથુવું.
નથુચું, <i>v.</i> Harvest.	લથુવું.
નણદી, <i>f.</i> A husband's sister.	નથુદ.
નણદોષ, <i>m.</i> A husband's sister's husband.	નથુદોષ.
નદી, <i>f.</i> A river... ..	નદી.
નનાંમા, Name of a Bhil clan beyond Dhebar...
નફેા, <i>m.</i> Advantage, gain.	નફેા.
નબળાઇ, <i>f.</i> Weakness, infirmity.	નબળાઇ.
નબળું or નમળું, <i>adj.</i> Weak, faint.	નબળું.
„ વર, <i>adj.</i> A year of scarcity.	„
નમળું, <i>v.i.</i> To bend. નમતી રાત, About 1 a. m. (<i>lit.</i> the bending night)... ..	નમળું.
નમતો દાડો, About 1 p. m. (<i>lit.</i> the bending day).	„
નમાવણું, <i>v. t.</i> To cause to bend.	નમાવણું.
નમી જવું, <i>v. i.</i> To bend down. To be frail.	નમી જવું.
નમુનો, <i>m.</i> A pattern.	નમુનો.
નરકુંડ, <i>m.</i> Hell... ..	નરક+કુંડ.
નવટાંગ, <i>n.</i> An eighth of a <i>seer</i>	નવટાંક.

નરમ, <i>adj.</i> Gentle, soft.
નરમાઇ, <i>f.</i> Gentleness... ..
નવરાઇ, <i>f.</i> Leisure.
,, થાવી, To be at leisure (with dat. of person).
નવરૂં, <i>adj.</i> Disengaged, at leisure.
નવાઇ, <i>f.</i> A wonder.
નવાઇ જેવું, Strange.
,, ઘાગવી, To be astonished (with dat. of person).
નવું, <i>adj.</i> New... ..
નસો, <i>m.</i> Intoxication... ..
નસોવવું or નસોવી દડવું, <i>v. t.</i> To wring out (clothes).
નહાડવું, <i>v. caus.</i> To put to flight.
નહીં, <i>adv.</i> Not. નહીં તે, Otherwise... ..
નહું, <i>adv.</i> At all, wholly.
નહું નહીં, Not at all.
ના, <i>f.</i> No.
ના કેવી, To say No, to deny, to refuse.
નાકો, <i>m.</i> A pass between hills.
નાખવું, <i>v. t.</i> To throw... ..
નાચું, <i>adj.</i> Naked.
નાડ, <i>f.</i> The pulse.
,, જોવી, To feel the pulse... ..
નાડા, Name of a Bhil clan at Thur... ..
નાડું, <i>n.</i> Tape... ..

Guj. Equiv.

નરમ.
નરમાસ.
નવરાસ.
,,
...
નવરૂં.
નવાઇ.
,,
,,
...
નવું.
નીશા.
નિચોવવું.
...
નસાડવું.
નહીં,
*
,,
ના.
,,
નાકું.
નાખવું.
નાચું.
નાડ.
,,
...
નાડું.

નાડો, <i>m.</i> A thick rope.
નાણાવટી, <i>m.</i> A banker, a money-dealer.
નાણું, <i>n.</i> Coin, money... ..
નાનડો, <i>m.</i> A piece of cloth for a petticoat... ..
નાનું, <i>adj.</i> Small, little.
નાનેક, <i>adj.</i> Very small.
નામ, <i>n.</i> A name.
,, પાડવું, To name, to give a name to.
,, ઠીવું, To mention the name of...
પડતે નામે, Of an inferior class.
સડતે નામે, Of a superior class.
નાંમણું, <i>v. t.</i> To pour out.
નાર, <i>m.</i> A male.
નારાં, <i>n. pl.</i> Honey-comb.
નારાજ, <i>adj.</i> Displeased.
નારાજ કરવું, To displease.
નારી, <i>f.</i> A female.
નારેળ, <i>n.</i> A cocoa-nut... ..
નાવ, <i>f.</i> A boat.
નાવું, <i>v. i.</i> To bathe.
નાસવું, <i>v. i.</i> To dance.... ..
નાહવું or નાહી જવું, <i>v. i.</i> To run away, to escape.
જીવ ધીને નાહી જવું, To flee for one's life.
નાળી, <i>f.</i> A tile.
નીક, <i>f.</i> A water-course for irrigation.

Guj. Equiv.

નાડું.
નાણાવટી.
નાણું.
*
...
નાનું.
,,
નામ.
,,
,,
,,
નામવું.
નાર.
*
નારાજ.
,,
નારી.
નારિયળ.
નાવ.
નાહાવું.
નાચવું.
નાસવું.
...
નાસવું.
...
નાળી.
નીક.

	Guj. Equiv.
નીકળવું, <i>v. i.</i> To go out.	નિકળવું.
નીકાળવું, <i>v. t.</i> To 'put out, to cast out.	નિકાળવું.
નીચકું, <i>adj.</i> Lower.	નીચકું.
નીચથે હાથ, To the left. Below. ...	”
નીદવું, <i>v. t.</i> To weed.	નીદવું.
નીહું, <i>adj.</i> Green, moist.	હીહું.
નીવુંઝો, <i>m.</i> The famine of Samvat 1890 (A. D. 1833).	નેવું.
નીચું, <i>adj.</i> Low.	નીચું.
નીચું or નીસે, <i>prep.</i> Below.	”
નીહરવું, <i>v.i.</i> To start, to proceed. To turn out (good or bad). ...	નીસરવું.
નીહાજ્યું or નીહાર, <i>adj.</i> Without spirit, faint-hearted	ન+હાંબ.
નીહાળ, <i>f.</i> A school.	નિશાળ.
ને, <i>conj.</i> And.	ને.
નેખ, or નેખડો, <i>m.</i> A nail (of a finger or toe). A claw.	નખ.
નેદાર, <i>adj.</i> Slothful, indolent, indigent.	નાદાર.
નેમાજ્યું, <i>adj.</i> Orphaned (<i>lit. motherless</i> , but used also for <i>fatherless</i>)... ..	ન+મા.
નેહાર, <i>n.</i> The forehead. Fate... ..	હાલટ.
નેહાહો, <i>m.</i> A sigh. નેહાહો દડવો, To sigh.	નિસાસો.
નેહ, <i>m.</i> A vein... ..	નસ.
નેાકર, <i>m.</i> A servant. નેાકર રાખવો, To en- gage a servant... ..	નેાકર.
નેાકરી, <i>f.</i> Service.	નેાકરી.

नोतरं, <i>n.</i> An invitation.	
„ भेक्षुं, To invite.	
नोव, <i>adj.</i> Nine....	
नोणो, <i>m</i> or नोण्युं, <i>n.</i> A mongoose.	
न्यात, <i>f.</i> A caste feast....	
„ न्यमासवी, To give a caste feast....	
न्यातप्यारनुं, Excommunicated.	
न्याइं, <i>adj.</i> Distinct, separate....	
न्याव, <i>m.</i> A judicial decision.	
न्याव करवो, To pass sentence, to judge.	

प.

पञ्चवाहुं, <i>n.</i> A fortnight.	
पञ्चाहुं, <i>adj.</i> Winged.	
पञ्ची, <i>n.</i> A bird.	
पञ्चीरी, <i>m.</i> A wild animal.	
पगडुं, <i>n.</i> A stirrup.	
पगमुं, <i>adj.</i> Saffron-coloured.	
पगमो धापरै, Saffron-coloured material.	
पगधुं, <i>n.</i> A foot-step.	
पगार, <i>m.</i> Wages.	
पट. <i>m.</i> A spot, a stain... ..	
पटकावधुं, <i>v. t.</i> To throw down violently.	
पटकाण्यी, <i>f.</i> A bad woman.	
पटकाण्यो, <i>m.</i> A bad man.	
पटाट, <i>m.</i> A saddle-girth.	
पटाडधुं, <i>n.</i> A box.	
पटी, <i>f.</i> A poultice.	

Guj. Equiv.

नोतरं.
„
नव.
नोणियो.
न्यात.
„
„
न्याइं.
न्याव.
„

पञ्चवाहुं.
पञ्चाहुं.
पञ्ची.
*
पगडुं.
? भगवुं.
„
पगधुं.
पगार.
पटो.
पटकवुं
„
„
पटाट.
पेटारो.
पटी.

પટી યાંઘવી or માંઘવી, To poultice.
પટો, <i>m.</i> Territory, a state.
પઠવું, <i>v. i.</i> To make a contract. To agree.
પઠો, <i>m.</i> A contract for sale or purchase.	...
પડતેલ, <i>adj.</i> Fallow.
પડવું, <i>v. i.</i> To fall.
પડતે નામે, Of an inferior class.
પડજ્યું ને પડજ્યું રેવું, See ખાટલો....	...
પડસાળો, <i>m.</i> A shadow.
પડહાળ or પડાળ, <i>f.</i> A verandah.
પડાવી લીવું, <i>v. t.</i> To charge an exorbitant price.
પડી રેવું, <i>v. i.</i> To remain lying. To be useless.
પંડણું, <i>n.</i> Selfishness.
પંડુપંડ or પંડે, <i>pron.</i> Self, by oneself, alone.
પડેળ, <i>f.</i> Eaves.
પડોહી, <i>m.</i> A neighbour.
પડોહેણ, <i>f.</i> A neighbour.
પડચાલી, <i>f.</i> Friendship.
પડચાલો. <i>m.</i> A friend.
પણ, <i>conj.</i> But. <i>enclitic</i> , Also.
પણજવું or પણજી જવું, To become rancid.	...
પણવું, <i>v. t.</i> To marry. પણવા જવું, To go to be married. [The third stage in the marriage ceremony. See લાડી જેવી, and હરો ભરવો].	...

Guj. Equiv.

પટી યાંઘવી.
પાટ, as in રાજપાટ.
પઠવું.
...
પઠો.
પડતર.
પડવું.
”
”
પડછાયા.
પરસાળ.
પડાવી લેવું.
...
પડી રહેવું.
...
પંડે.
”
...
પડાળ.
પડોસી.
પડોસેણ.
? પ્રતિ+ચારી.
”
પણ.
વણસવું.
પરણવું.
...
...
...

Guj. Equiv.

पञ्चावर्षं, <i>v. caus.</i> To give in marriage.	परशुवर्षं.
पञ्चेली, <i>f.</i> A married woman. ...	परशुेली.
पञ्चेलो, <i>m.</i> A married man. ...	परशुेलो.
पतंग, <i>m</i> A kite. ...	पतंग.
पतंगयुं, <i>v.</i> A butterfly... ...	पतंगीउं.
पतंगयु, <i>adj.</i> Scarlet. ...	पतंग.
पथरावर्षुं, <i>v. caus.</i> To spread. ...	पथरावर्षुं.
पधारकुं, <i>v. i.</i> To condescend, or be pleased, to come or go (used when speaking to or of a superior). ...	पधारकुं.
पनरवाड्युं, <i>n,</i> A fortnight. ...	पदरवाडियुं.
पनाभां, <i>adv.</i> Breadthways. In breadth.	पनाभां.
पने or पनो, <i>m.</i> Breadth. <i>adj.</i> Broad...	पने, पनो.
पमने ढाडे, <i>adv.</i> See परम ढाडे. ...	परम ढडाडे.
पमणकुं, <i>v. i.</i> To emit a smell. ...	पिमणकुं.
पमेली, <i>f.</i> Dizziness. ...	भमरी.
पमेणी आवर्षी, To feel dizzy. ...	”
परया <i>f.</i> Care. क'छ परया नहीं, It does not matter. ...	परवा.
परयात, <i>f.</i> Dawn. ...	”
परयाते, At break of dawn. ...	प्रभात.
परयावना, Free from care. Independent.	”
परम ढाडे, <i>adv.</i> The day before yesterday. The day after to-morrow.	परवा.
परम पेदे ढाडे, <i>adv.</i> Three days ago.	परम ढडाडे.
Three days hence. ...	”
परभार, Name of a Bhil clan at Sarara.	परम+पेदे+ढडाडे.

	Guj. Equiv.
પરમે, <i>adv.</i> Beyond.	*
પરવીણ or પરવેણ, <i>m.</i> Perspiration. ...	પરસેવો.
„ „ વળવે, To perspire. ...	„
પરસુણી, <i>com.</i> Another person. Some one else.	પર+જણ.
પરાર, <i>adv.</i> The year before last. The year after next.	પરાર.
પરાસ્ત, <i>n.</i> Atonement. Penance. ...	પ્રાયશ્ચિત.
પરાળ, <i>f.</i> Straw.	પરાળ.
પરોડું, <i>n.</i> or પરોડો, <i>m.</i> The Morning Star. નાનું પરોડું, The Morning Star near setting—4 a. m. ...	પરોડ.
મેડું પરોડું, The Morning Star high up in the sky—3 a.m....	વાનું+પરોડ.
પલ, <i>v.</i> A bridge.	પુલ.
પલક, <i>v.</i> A moment.	પલક.
પલટણ, <i>f.</i> A regiment, a corps. ...	પલટણ.
પલળવું, <i>v. i.</i> To be wet.	પલળવું.
પલળેલું, <i>past. part.</i> Wet, soaked through. ...	„
પલાંડી, <i>f.</i> A cross-legged position. ...	પલાંડી.
પલાંડી વાળણી, To sit cross-legged. ...	„
પલાણ, <i>n.</i> A saddle	પલાણ.
પલાણવું, <i>v. t.</i> To saddle, to load (a camel, bullock &c.)	પલાણવું.
પલાળવું, <i>v. t.</i> To wet, to soak. ...	પલાળવું.
પસ્તાણું, <i>adj.</i> Penitent.	પસ્તાણું.
પસતાવું or પસતાવે કરવે, To repent. ...	પસ્તાવું.
પસ્તાવે, <i>m.</i> Repentance, regret. ...	પસ્તાવે.

પસવું, <i>v. i.</i> To digest, to be digested.	પસવું.
પસાડી <i>or</i> પસાડું, <i>adv.</i> Behind.	પસાડી.
અમ્મડી પસાડી, <i>f.</i> The head and heel ropes of a horse.	” ...
પસાડવો, <i>m.</i> A waist-band, a <i>kamarband</i> .	પછેડીયા.
પસીત, <i>f.</i> The back-wall of a house ..	પછીત.
પસીહો, <i>m.</i> The famine of Samvat 1925 (A. D. 1868).	પસીસ. ...
પસે, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> After.	પછે.
પસેડો, <i>m.</i> A coarse sheet.	પછેડો.
પસેલવું, <i>v. t.</i> To squeeze.	*
પળ, <i>n.</i> A moment. An auspicious moment.	પળ. ...
પળમાં, <i>prep.</i> By means of.	પળ.
પળ્યાં, <i>n. pl.</i> Grey hairs.	પળિયાં.
પાઇડી, <i>f.</i> or પાઇડું, <i>n.</i> A wheel.	પૈડું.
પાંચેલુ-માં, <i>n. pl.</i> Anything grown by irrigation.	પાઇડી. ...
પાકતી, <i>f.</i> A side.	પાખતી.
પાકવું, <i>v. i.</i> To ripen.	પાકવું.
પાકું, <i>adj.</i> Ripe....	પાકું.
પાંખ, <i>f.</i> A wing.	પાંખ. *
પાગેળ <i>or</i> ભાગેળ, <i>f.</i> A cattle-shed.	પાખડી.
પાખડી, <i>f.</i> A turban,	પાંજરું.
પાંજરું, <i>n.</i> A cage.	પાયો.
પાજો, <i>m.</i> A foundation.	”
,, ઠડવો <i>or</i> નાખવો, To lay a foundation.	”
પાટ, <i>m.</i> A season.	પાક.

	Guj. Equiv.
પાટલી, <i>f.</i> A step of a well.	પાટલી.
પાટણે, <i>m.</i> A bench.	પાટણે.
પાટવેલ, <i>f.</i> A joist.	પાટ+વહેલું.
પાટયુ, <i>n.</i> A board.	પાટીલ.
પાટુ, <i>f.</i> A kiok. પાટુ આણવી, To kick. ...	પાટુ.
પાટો, <i>m.</i> A bandage.	ખટો.
પાંડડાન્યુ, <i>n.</i> A chicken... ..	પટ્ટો.
પાડવું, <i>v. t.</i> To let fall, to knock down.	પાડવું.
પાડા, <i>m.</i> A division of a Pal, a ward.	પાડા.
પાંડેર, Name of a Bhil clan at Limada.	...
પાડો, <i>m.</i> A buffalo.	પાડો.
પાણી, <i>n.</i> Water.	પાણી.
પાણી બંદાણું, <i>n.</i> Ice.	પાણી+બંધવું.
પાણો, <i>m.</i> A stone.	પાણો.
પાતકી, <i>f.</i> A side.	*
પાતકીએ દુષ્ઠ જવું, To go to sleep on one's side
પાતર, <i>f.</i> A bad woman.	પાતર.
પાતળું, <i>adj.</i> Thin, lean.	પાતળું.
પાતળાન્યો, A thin man.
પાથરન્યો, <i>m.</i> Red rice... ..	*
પાથરવું, <i>v. t.</i> To spread.	પાથરવું.
પાથરેલું, <i>n.</i> A mattress.
પાદરું, <i>adj.</i> Straight.	પાદરું.
.. આવણું, To be done well.
પાદેર, <i>adj.</i> Level, flat... ..	પાદેર.
પાલું, <i>n.</i> A leaf.	પાલું.
પાપ, <i>n.</i> Sin, a sin.	પાપ.

पांपल्लु, <i>n.</i> An eye-brow, an eye-lash.
पापी or पापेडु, <i>adj.</i> Sinful. <i>s.m.</i> A sinner.
पांमल्ले, <i>m.</i> A guest, a visitor. ...
पांमल्लु or पांमल्लु, <i>v. t.</i> To obtain. ...
,, (with Infin) To manage, to receive permission, to be able.
पायडे, <i>m.</i> An arrow-head.
पायभुं, <i>adj.</i> Sharp.
पायली. <i>f.</i> A four-anna piece.... ..
पार, <i>m.</i> End. <i>adj.</i> Finished.
,, करेवुं, <i>v. t.</i> To finish... ..
,, थावुं, <i>v. i.</i> To be finished.... ..
,, वगर or पारवना, Endless... ..
पारकुं, <i>adj.</i> Another's.... ..
पारप or पारपा, <i>f.</i> A test, an examination. Temptation. ...
,, आलवी, To go in for an examination.
,, लीवी, To hold an examination....
पारपवुं, or पारपा करवी, To test. To tempt:
पारगी, Name of a Bhil clan at Chawand.
पारल्लु, <i>n.</i> A cradle.
पारेवो, <i>m.</i> A pigeon.
पाल, <i>f.</i> A Bhil settlement in the midst of hills.
पालकी <i>f.</i> A palanquin.... ..
पादो, <i>m.</i> Fodder for cattle.

Guj. Equiv.

पांपल्लु.
पापी.
? पारेलो.
पांमल्लु.
,,
...
*
*
पावली.
पार.
पार करवुं.
पार थावुं.
पार वगर.
पारकुं.
पारप.
...
परिक्षा आपवी.
,, लेवी.
पारपवुं.
...
...
पारल्लु.
पारेवो.
पाल.
...
पालपी.
पादो.

પાવડો, <i>m.</i> A spade, a shovel.
પાવું, <i>v.t.</i> To give to drink. To irrigate.
પાંચ, <i>adj.</i> Five. પાંચ વીહ, A hundred.
પાંચસેરી, <i>f.</i> A five-pound weight.. ...
પાસણો, <i>m.</i> A razor.
પાસું, <i>adv.</i> Back. Again.
„ આણું, To restore.
„ મળું, To get back. To recover (a thing).
પાહ, <i>f.</i> Side (rarely used except in અણીપાહ, <i>on this side</i> , and પેલીપાહ, <i>on that side</i>).
પાહડું, <i>n.</i> A kid.
પાહણું, <i>adj.</i> Last.
પાહલી વેળા, <i>f.</i> The afternoon. ...
પાહળું, <i>n.</i> A rib... ..
પાહે, <i>prep.</i> Near.
પાહે આધને, By, near, past, through...
પાહેર or પાહેરો, <i>m.</i> A quarter.
પાહેરો, <i>m.</i> A small earthen vessel for measuring ghee.
પાળ, <i>f.</i> An edge, a margin.
પાળવું, <i>v.t.</i> To nourish, to bring up, to rear. To abstain.
પાળી, <i>f.</i> A measure containing about two seers... ..
પાળેજ્યો, <i>m.</i> A cairn indicating the place where a murder has been com- mitted.... ..

Guj. Equiv.

પાવડો.
પાવું.
પાંચ.
પાંચ+સેર.
*
પાણું.
પાણું આણું.
„ મળું.
...
પાસું.
...
...
*
પાહણું.
„
પાંસળું.
પાસે.
પાસે આધને.
પા.
પાસેસે.
...
પાળ.
પાળવું.
...
પાળી.
...
પાળિયો.
...
...

	Guj. Equiv.
પામેહું, <i>past part.</i> Tame.	પામેહું.
પીએર, <i>n.</i> The house of a wife's parents.	પિયર.
પીએથી, <i>n.pl.</i> The relatives on the wife's side.	પિહેરીઆં.
પીન્ણ્યાં, <i>n.pl.</i> Anklets... ..	*
પીડા, <i>f.</i> Pain, trouble... ..	પીડા.
પીડી, <i>f.</i> A generation.	પેદી.
પીતળ, <i>n.</i> Brass.	પિતળ.
પીદુઆં, <i>n.pl.</i> Sore feet caused by exposure to damp.	*
પીપળો, <i>m.</i> The <i>pipal</i> tree.	પીપળો.
પીવું, <i>v.t.</i> To drink.	પીવું.
પીળું, <i>adj.</i> Yellow.	પીળું.
પુખડું, <i>n.</i> or પુખડો, <i>m.</i> An ear of Indian corn.	? પોખ.
પુગવું, <i>v.i.</i> To reach, to last... ..	પુગવું.
પુજવું, <i>v.t.</i> To worship... ..	પુજવું.
પુજા, <i>f.</i> Worship.	પૂજા.
પુંજ, <i>f.</i> Capital, treasure.	પુંજ.
પુંજવાળું, <i>adj.</i> Rich.	,
પુઠે, <i>prep.</i> Behind, after.	પૂઠે.
પુણ, <i>n.</i> Merit... ..	પૂણ.
પનેમ, <i>f.</i> The day of the full moon.	પુનેમ.
પુરું, <i>adj.</i> Finished, perfect.	પુરું.
,, કરવું, To finish.	પુરું કરવું.
,, થાવું, To be finished.	,, થવું.
,, પાડવું, To supply with, to procure.	,, પાડવું.
પુસડું, <i>n.</i> A tail... ..	પુછડું.

	Guj. Equiv.
પુસવું, <i>v.t.</i> To ask, to enquire... ..	પૂછવું.
પુળી, <i>f.</i> A small bundle of grass. ...	પુળી.
પુળા, <i>m.</i> A large bundle of grass. ...	પુળા.
પુલ્યું, <i>n.</i> A small necklace.	*
પેભર, <i>f.</i> Old, mended shoes	પેભર.
પેભું, <i>n.</i> Brains.	ભેભું.
પેટ, <i>v.</i> The stomach.	પેટ.
પેટ સડવું, To be flatulent.	"
પેટભયું, <i>n.</i> Rations supplied free by villagers to a Raja and his retinue.	પેટ. ...
પેહું, <i>v.</i> Entered. <i>Irreg. Past</i> of પેહવું... ..	પેહું.
પેહું, <i>n.</i> A large frog.	*
પેણસણ <i>f.</i> Pension.	Pension.
પેદા, <i>adj.</i> Created, produced... ..	પેદા.
,, કરવું, To create. to produce.	પેદા કરવું.
,, થાવું, To be created.	,, થવું.
પેદાસ, <i>f.</i> Birth, produce.	પેદાસ.
,, કરવી, To earn	"
પેરણ, <i>n.</i> A shirt.	પહેરણ.
પેરવું, <i>v.t.</i> To wear, to put on... ..	પહેરવું.
પેરાવણું, <i>v. caus.</i> To give to wear. ...	પહેરાવવું.
પેલાં, <i>adv. & prep.</i> Before.	પહેલાં.
પેહું, <i>adj.</i> First... ..	પહેલું.
પેહું, <i>adj.</i> That... ..	પેહું.
પેલીઆડ or પેલીપાહ or પેલેપાર, On the further side. Beyond.	" ...
પેસક <i>m.</i> A skein of cotton.	પેચ.
પેહ, <i>m.</i> A handful.	પોસ.

પેહવું, <i>v.i.</i> To enter.
પેહી આવવું, To come in.
પેહી જવું, To go in.... ..
પો, <i>m.</i> December-January.
પો, <i>v.</i> Give to drink. Imperat. of પાવું.
પોઆડ, <i>f.</i> A certain weed (used as a vegetable).
પોગ, <i>m.</i> The foot. The leg.
પોગડાંડી, <i>f.</i> A foot-path.
પોગાહું કસરવું, To trample under foot.
પોગે, On foot.
„ ઢાગવું, To fall at another's feet.
To entreat. To worship.
પોટશે, <i>m.</i> A large bundle.
પોટલી, <i>f.</i> or પોટવું, <i>v.</i> A small bundle, a parcel.
પોડી, <i>m.</i> A pack-bull.... ..
પોતે, <i>pron.</i> Self.
પોતાવું કરવું, To be selfish.
પોથવું, <i>v.t.</i> To wrap round, to envelop.
પોપટ, <i>m.</i> A parrot.
પોપટો, <i>m.</i> Cow's dung... ..
પોર, <i>adv.</i> Last year. Next year.
પોરાવાળો, <i>m.</i> A guard, a sentinel.
પોરો, <i>m.</i> A watch, a guard.
„ કરવો or દીવો, To watch, to keep guard.
પોણું, <i>adj.</i> Hollow.

Guj. Equiv.

પેસવું.
પેસી આવવું.
પેસી જવું.
પોષ.
પાઓ.
પુઆડ.
...
પગ.
„
„
પગે.
પગે ઢાગવું.
...
પોટશે.
પોટલી.
...
પોઠિયો.
પોતે.
„
*
પોપટ.
પોપટો.
પોર.
પોરો.
„
„
...
પોણું.

પોવન, <i>m.</i> The wind.	
પોસવું, <i>v.t.</i> To wipe.	
પોસી દડવું, To wipe out.	
પોસું, <i>adj.</i> Soft... ..	
પોળખાઇ or પોળાઇ, <i>f.</i> Breadth, width... ..	
પોળું, <i>adj.</i> Broad, wide... ..	
પ્યાલું, <i>n.</i> A cup... ..	

પવન.
ભુસવું.
”
પોસું.
પહોળાઈ.
પહોળું.
પ્યાલું.

ફ.

ફકત, <i>adv.</i> Merely, only.	
ફકર, <i>f.</i> Anxiety, perplexity... ..	
ફકોડું, <i>n.</i> A wooden ear-ring worn by women.	
ફટકડી, <i>f.</i> Alum... ..	
ફડફડ, <i>adj.</i> In a flutter.	
” થાવું, To throb, to flutter... ..	
ફડહો or ફણુગો, <i>m.</i> A sprout... ..	
ફપ્પું, <i>adj.</i> Damp.	
ફરવું, <i>v.i.</i> To turn, to walk.	
ફરવા જવું, To go for a walk... ..	
ફરી ફરીને, Over and over again.	
ફરીને, Again.	
ફરીઆદ, <i>f.</i> A complaint.	
ફરીઆદી, <i>m.</i> A plaintiff.	
ફળ, <i>n.</i> Fruit. Reward. Result.	
” પામવું, To reap one's reward	
ફળેળ, Name of a Bhil clan at Khajuri.	
ફળો, <i>m.</i> A quarter in a Bhil settlement, a ward.	

ફકત.
ફિકર.
*
...
ફટકડી.
ફડફડ.
”
ફણુગો.
*
ફરવું.
”
ફરી ફરીને.
”
ફરીઆદ.
ફરીઆદી.
ફળ.
”
...
ફળિયું.
...

	Guj. Equiv.
ફાઇ, <i>f.</i> An aunt—a father's sister...	ફાઇ.
ફાગલ, <i>m.</i> February-March.	ફાગલ.
ફાટવું or ફાટી જવું, <i>v.i.</i> To crack, to split.	ફાટવું.
ફાડ, <i>f.</i> A split, a rent.	ફાડ.
ફાડવું, <i>v.t.</i> To tear, to split.	ફાડવું.
ફાફડો, <i>m.</i> The shoulder blade... ..	ફાફડો.
ફાબી, <i>f.</i> Father's elder brother's wife.	બાબી.
ફાયદો, <i>m.</i> Advantage, gain.	ફાયદો.
ફાવલું, <i>v.i.</i> To be favourable... ..	ફાવવું.
ફાંસી, <i>f.</i> A noose. ફાંસી દીવી, To hang...	ફાંસી.
ફાળવ્યુ, <i>n.</i> A small <i>pagri</i>	ફાળિયું.
ફીકું, <i>adj.</i> Pale. Insipid.	ફીકું.
ફીદુઓ, <i>m.</i> A wooden arrow-head used in shooting birds (<i>lit.</i> a joint of a bamboo or sugar-cane)...	? પેરીજ.
ફીર or ફેર, <i>adv.</i> Again.	ફીર.
ફુઆ or ફુઆ, <i>f.</i> An aunt—father's sister.	ફાઇ.
ફુઓ or ફુઓ, <i>m.</i> An uncle—father's sister's husband.	ફુઓ.
ફુટવું or ફુટી જવું, <i>v. i.</i> To burst.	ફુટવું.
ફુદી, <i>f.</i> A butterfly.	ફુદી.
ફુદી, <i>f.</i> A cotton ornament worn on the wrist.	*
ફુલ, <i>n.</i> Cataract.	ફુલ.
ફુલું, <i>n.</i> A flower.	ફુલ.
ફે, <i>m.</i> Dawn..	પોહ.
ફે ફાટા, At break of dawn.	„

	Guj. Equiv.
ફેચલો, <i>m.</i> A decision.	ફેચલો.
,, કરવો, To decide, to settle.	,,
ફેર or ફીર, <i>adv.</i> Again... ..	ફરી.
ફેર or ફેરફાર, <i>m.</i> Change, difference... ..	ફેર.
ફેરવણું, <i>v. t.</i> To change.	ફેરવવું.
ફેલ, <i>m.</i> A difference of opinion.	ફેલ.
ફેલાવણું, <i>v. t.</i> To spread (news &c.)	ફેલાવવું.
ફળ, <i>f.</i> A pod.	ફળી.
ફાધ or ફુધ, <i>f.</i> An aunt—father's sister.	ફાધ.
ફાજ, <i>f.</i> An army.	ફાજ.
ફાજદાર, <i>m.</i> A police-magistrate.	ફાજદાર.
ફાડવું, <i>v. t.</i> To break.	ફાડવું.
ફાડી ઢડવું, To break into pieces.	,,
ફાણ, <i>n.</i> A foot.	? પાય.
ફાતરાં, <i>v. pl.</i> Husks of grain... ..	ફાતરાં.
ફાકેન્ચાં, <i>n.pl.</i> Whispering.	*
,, કરવાં, To whisper (derivation possibly traceable to the sound made by whispering).
ફાર, <i>on.</i> The eight part of a day.	પહોર.
બફાર, Noon.	બપોર.
ટાડો ફાર or ટાડે ફાર, The afternoon... ..	ઠાડો+પહોર.
ફાર સડ્બો, The morning from 6-9 a.m.	પોર+ચડ.
ફાફું, <i>adj.</i> Light (not heavy). Nimble.	ફાફું.
ડીલ ફાફું, <i>adj.</i> Active, energetic.	ડીલ+ફાફું.
ફાફું, <i>n.</i> A large drop of rain... ..	ફાફું.
ફારો, <i>m.</i> A boil.	ફાસો.
ફાલવું, <i>v.t.</i> To peel rind or bark, to shell grain.	ફાલવું.
	...

બ.

	Guj. Equiv.
બકવું or બકબક કરવું, <i>v. t.</i> To chatter....	બકવું.
બકસીસ, <i>f.</i> A present....	બક્ષીસ.
બકવા, <i>m. pl.</i> Rubbish....	*
બગડવું, <i>v. t.</i> To be spoiled.	બગડવું.
બગડું, <i>adj.</i> Spoiled. બગડા ફિત, Ugly....	"
બગલ, <i>f.</i> The arm-pit....	બગલ.
બગલમાં, Under the arm....	"
બગાડ, <i>m.</i> Harm, injury.	બગાડ.
બગાહી, <i>f.</i> Yawning.	બગાહું.
„ હોરવી, To yawn.	"
„ તાણવી, To yawn excessively.	"
બગો, <i>m.</i> A mouthful....	બુક.
બજાર, <i>m.</i> A market.	બજાર.
બજારમાં ભાવ, The market-price or rate.	"
બટકી <i>f.</i> or બટકું, <i>n.</i> A piece....	બટકું.
„ કરવી, To break into pieces.	"
બડોળ, <i>f.</i> Enlarged spleen.	*
બણવું, <i>v. i.</i> To happen. To agree (with dative).	બનવું. ...
બણાવણું, <i>v. t.</i> To make... ..	બનાવવું.
બતાવણું, <i>v. t.</i> To shew....	બતાવવું.
બતી, <i>f.</i> A lantern.	બતી.
બતેક, <i>m.</i> A duck.	બતક.
બંદ, <i>adj.</i> Closed.	બંદ.
„ કરવું, To close. To stop....	...
બદલે, <i>prep.</i> Instead of... ..	બદલે.

બદલો, <i>m.</i> A substitute.
,, કરવો, To change.
બદવાર, <i>m.</i> Wednesday...
બંદાવું or બંદાઇ બવું, To be congealed...
બધુ, <i>adj.</i> All, the whole.
બંદુક, <i>f.</i> A gun.
બંદુક સોડવી, To fire off a gun...
બંદોબસ, <i>m.</i> Arrangement.
,, કરવો, To arrange.
બન્ને, <i>pron.</i> Both.
બંદાર, <i>m.</i> Noon. કુળ બંદાર, About 11a.m.
બબડો, <i>m.</i> Earth with rubble in it.
બંબારકાર થાવું. See જળ બંબારકાર થાવું.
બમણ, <i>m.</i> A Brahman.
બમણું, <i>adj.</i> Double, twice as much...
બરસવાર, <i>m.</i> Thursday...
બરાબર, <i>adj.</i> Right. <i>adv.</i> Correctly...
બલ or બોલ, <i>m.</i> A cave.
બસકો, <i>m.</i> A bundle.
બસન (or વસન), <i>v.</i> A promise, a word.
બસવું, <i>v. i.</i> To escape. To be saved...
બસાવણું, <i>v. t.</i> To protect, to preserve.
બહુ, <i>adj.</i> and <i>adv.</i> Many, much.
બળ, <i>n.</i> Strength.
બળદ, <i>m.</i> An ox.
બળદમારા તારો, The Evening Star.
બળવાન, <i>adj.</i> Strong, powerful.
બળવું, <i>v. i.</i> To burn. To be scalded...

Guj. Equiv.

બદલો.
...
બુધવાર.
બંધાવું.
બધું.
બંદુક.
,,
બંદોબસ.
,,
બન્ને.
બંબાર.
*
...
બ્રાહ્મણ.
બમણું.
બૃત્સ્પતવાર.
બરાબર.
બોલ.
બસકો.
વચન.
બસવું.
બસાવવું.
બહુ.
બળ.
બળદ.
બળદ+મારા+તારો.
બળવાન.
બળવું.

અળાડો, Name of a Bhil clan at Kantharia.
અળીત, <i>n.</i> Firewood.	અળતણ.
આષ, <i>f.</i> A term of respect used in addressing a woman.	આષ.
આષડી, <i>f.</i> A woman. આષડી કરવી, To marry.	...
આકરી, <i>f.</i> A she-goat.	આષડી.
આકરૂં, <i>n.</i> A kid.	અકરી.
આકરો, <i>m.</i> A ram.	અકરૂં.
આકી, <i>f.</i> The remainder. <i>adj.</i> Remaining.	અકરો.
આખડું or આખડું ફેડું, <i>n.</i> A young heifer.	આકી.
આગ, <i>m.</i> A garden.	? વાહડું.
આજી, <i>f.</i> A side.	આગ.
આટકો, <i>m.</i> A muscle.	આજી.
આટકા હરડું, Tough (<i>lit.</i> like muscle)...	*
આંડું, <i>adj.</i> Tailless. With the tail cut short. Squint-eyed.
આથાં પડવું, <i>v. i.</i> To wrestle.	આંડું.
આદરવો, <i>m.</i> August-September.
આંધવું, <i>v. t.</i> To bind, to fasten, to tether. To build.	આથ બીડવી.
આદા, <i>f.</i> A vow.	આદરવો.
આતું, <i>n.</i> A sacred cord worn round the neck.	આંધવું.
આતું, <i>v.</i> Earnest-money, an advance.	...
આપ, <i>f.</i> A father.	આધા.
આપડો, આપડી, A poor creature.	*
આપદાદા, <i>m.</i> Ancestors...

Guj. Equiv.

...
...
અળતણ.
આષ.
...
આષડી.
અકરી.
અકરૂં.
અકરો.
આકી.
? વાહડું.
આગ.
આજી.
*
...
આંડું.
...
આથ બીડવી.
આદરવો.
આંધવું.
...
આધા.
*
...
અહાતું.
આપ.
આપડો.
આપદાદા.

	Guj. Equiv.
બાબત, <i>prep.</i> About, concerning. ...	બાબત.
બાબી, <i>f.</i> An aunt—Father's elder brother's wife.	*
બાબો, <i>m.</i> An uncle—Father's elder brother.	*
બાંમણ, Name of a Bhil clan at Ubri.
બાબરું, <i>prep.</i> Outside of.	બહાર.
બાર, <i>adj.</i> Twelve.	બાર.
બારણું or બાયણું, <i>v.</i> A door.	બારણું.
બારણાની ઢાક, A door-frame... ..	બારસાખ.
બારવું, <i>v.t.</i> To sweep.	બહારવું.
બારી, <i>f.</i> A window.	બારી.
બારે પેર, <i>adv.</i> Always... ..	બારે+પેર.
બારો, <i>m.</i> A whisk for sweeping. ...	બહારવું.
બાવસી, <i>m.</i> Lord, Sir.	બાવાજી.
બાવાજી, <i>m.</i> A respectful term for a <i>guru</i> or teacher.	„
બાસકું, <i>n.</i> A handful... ..	બચકું.
બાળક, <i>n.</i> A child, an infant... ..	બાળક.
બાળવું, <i>v.t.</i> To burn, to scorch... ..	બાળવું.
બાળી દડવું, To burn up completely... ..	„
બી or બીજ, <i>n.</i> Seed.	બી.
બી or બીક, <i>f.</i> Fear.	બિહીક.
„ „ ભાગવી, To be afraid (with dat. of person).	„
બીઆડવું, <i>v.t.</i> To terrify... ..	બિહીવાડવું.
બીઆમણું, <i>adj.</i> Fearful, terrible. ...	બિહામણું.
બીકણુન્યું, <i>adj.</i> Timid.	બિહીકણુ.

ખીજ, <i>f.</i> The second day of the lunar month.	
ખીજ, <i>n.</i> A seed.	
ખીજી, <i>adj.</i> Second. Another... ..	
ખીજી તીજી, Etcetera.	
ખીડી, <i>f.</i> A pipe. ખીડી પીવી, To smoke... ..	
ખીડયું, <i>n.</i> A fetter.	
ખીડયાંમાં ધાણડું, To put into chains.	
ખીડું or ખી જડું, <i>v. t.</i> To fear (with abl. of object feared).	
ખુજ, <i>f.</i> A cork.	
ખુટી, <i>f.</i> The lobe of the ear... ..	
કાનની ખુટી પકડવી, To acknowledge oneself in the wrong... ..	
ખુડજીયું, <i>n.</i> A lizard.	
ખુડવું, <i>v. i.</i> To sink.	
દન or દારો ખુડી ગીજ્યો, The sun has set.	
ખુડી મરવું, <i>v. i.</i> To be drowned... ..	
ખુદું, <i>v.</i> The bottom of anything.	
ખુમ, <i>f.</i> A shout, a noise.	
ખુમ પાડવી, To shout.	
બે, <i>adj.</i> Two. બેસારેક, A few.	
બે આડજીયાંમાં, On both sides.	
બેઆંમાં કણું નહીં, Neither of two... ..	
બેડું, <i>v.</i> The pair of water-pots which women carry on their heads.	
બેન, <i>f.</i> A sister.	

Guj. Equiv.

ખીજ.
...
ખીજ.
ખીજી.
"
ખીડી.
ખીડીક.
"
ખિડીવું.
...
ખુજ.
ખુટ.
"
...
*
ખુડવું.
"
...
ખુડી મરવું.
*
ખુમ.
"
બે.
"
"
બેડું.
...
બહેન.

બેકરમું, <i>adj.</i> Confused. Stupefied. ...	
" થાવું, To lose one's head. ...	
બેભાન, <i>adj.</i> Unconscious.	
બેમન, <i>n.</i> Indecision, doubt.	
બેમનું, <i>adj.</i> Doubtful, undecided, wavering.... ..	
બેરાજ, <i>adj.</i> Displeased, cross... ..	
બેફ, <i>adj.</i> Deaf.... ..	
બેઠવું, <i>v.i.</i> To sit.	
બેઠી જવું, To sit down.	
બો, <i>f.</i> Scent, smell.	
" આવણી, <i>v.i.</i> To smell, to emit a smell.	
બોકી, <i>f.</i> A kiss. બોકી કરવી, To kiss.	
બોડાન, Name of a Bhil clan at Buri and Hamimali.	
બોદફ, <i>n.</i> Fever with a swelling arising from guinea-worm.	
બોખડું, <i>adj.</i> Stammering, stuttering... ..	
બોર, <i>f.</i> The jujube tree.	
બોફ, <i>n.</i> The fruit of the jujube tree.	
બોફં <i>n.</i> An ornament for the forehead.	
બોલ, <i>m.</i> A cave (for large animals, such as tigers, bears &c.).	
બોલબોલ કરવું, To chatter incessantly... ..	
બોલવું, <i>v.t.</i> To speak. બોલવુંસાલવું, Conduct.	
બોલી, <i>f.</i> One's mother tongue. A dia- lect. A promise... ..	

Guj. Equiv.

*
"
બેભાન.
બે+મન.
"
...
બે+રાજ.
બહેફં.
બેસવું.
"
બો.
"
...
બોકી.
...
...
*
...
બોખડું.
બોરડી.
બોર.
*
બોલ.
...
બોલબોલ કરવું.
બોલવું.
બોલી.
...

બોલી કરવી, To promise.	બોલી.
બોહ, <i>m.</i> A noise.	? બકાર.
„ કરવો, To make a noise.	„
ભ.	
બકતાની, <i>f.</i> A bad woman.	બકત.
બગત, <i>m.</i> A worshipper, a votary, a devotee.	બગત.
બગતી, <i>f.</i> Worship.	બગતી.
બગતી કરવી, To worship.	„
બગવાન, <i>m.</i> God.	બગવાન.
બગોરો, Name of a Bhil clan near Balwara...
બજન, <i>n.</i> Worship.	બજન.
„ કરવું, To worship.	„
બણવું, <i>v.t.</i> To grind coarsely... ..	બરણવું.
બણવું, <i>v.t.</i> To learn.	બણવું.
બણાવણું, <i>v. caus.</i> To teach.	બણાવવું.
બત્રીજો, <i>m.</i> A nephew—a brother's son.	બત્રીજો.
બમવું, <i>v.i.</i> or બમવું કરવું, To wander about.	બમવું.
બમેળી or પમેળી, <i>f.</i> Dizziness... ..	બમરી.
„ આવણી, To feel dizzy (with dat. of pers.).	„
બરવું, <i>v.t.</i> To fill. To pay.	બરવું.
બરીને પાસું આલવું, To pay back, to refund.	„
બરી દોવું, <i>v.t.</i> To fill up.	બરી દેવું.
બરેણું, <i>past partic.</i> Filled, full... ..	બરેણું.

બરોહો, <i>m.</i> Trust, confidence....
બરોહાવાણું, <i>adj.</i> Trustworthy.
બલાધ, <i>f.</i> Kindness, goodness....
„ કરીને, Kindly, please.
બહું, <i>adj.</i> Good, kind....
બહવું, <i>v.i.</i> To bark.
બાઇ, <i>m.</i> A brother. A cousin. A term frequently used in addressing a friend.
બાપ્પાંદ, <i>m.</i> A friend.
બાંગ, <i>f.</i> Tobacco.
„ પીવી, To smoke tobacco...
બાગ, <i>m.</i> A share, a portion....
બાગ્ગ્યો, <i>m.</i> A colleague, an heir.
બાગેળ or પાગેળ, <i>f.</i> A cow-house.
બાંનવું or બાંજ પાડવું, <i>v. t.</i> To break.
બાજ, <i>f.</i> Greens, vegetables....
બાડી, <i>f.</i> A still for brewing liquor.
બાડોં, <i>m.</i> A large stone.
મેરો બાડોં, A rock.
બાડું, <i>n.</i> Hire. બાડે રાખવું, To hire...
બાણેજ, <i>m.</i> A nephew—a sister's son (who is supposed never to be refused anything).
બાત, <i>n.</i> Boiled rice.
બાથ, <i>n.</i> Food.
બાદરવો or બાદરવો, <i>m.</i> August—September.
બાંન, <i>n.</i> Consciousness...

Guj. Equiv.

બરોસો.
„
બલાધ.
„
બહું.
બસવું.
બાઇ.
...
...
બાપ્પાંદ.
બાંગ.
„
બાગ.
બાગીઓ.
*
બાંનવું.
બાજ.
બાડી.
*
...
બાડું.
બાણેજ.
...
...
બાત.
બાથું.
બાદરવો.
બાંન.

બાન આવણું, To revive (with dat. of pers.).	
બાંપણ્યું or પાંપણ્યું, <i>n.</i> An eyebrow or eyelash...	
બાભો, <i>m.</i> A husband.	
બાયગ, <i>n.</i> Fortune, luck, chance. ...	
બાયડો or પાયડો, <i>m.</i> An arrow-head (used for fighting or for shooting big game)...	
બાર, <i>m.</i> A load.	
બારી or બારે, <i>adj.</i> Heavy.	
બાવ, <i>m.</i> Rate, price.	
બાવણું, <i>v.i.</i> To be liked, to be agreeable, to suit.	
બાળવું, <i>v.t.</i> To shew.	
બીખ, <i>f.</i> Alms. Begging.	
,, માગવી, To beg.	
બીખારી, <i>m.</i> A beggar.... ..	
બીંડો, <i>m.</i> A certain vegetable. ...	
બીંત or બીંતડો, <i>m.</i> A wall.	
બીલ, <i>m.</i> A forester, a robber, a <i>Bhil</i> .	
બીલડી, <i>f.</i> A <i>Bhil</i> woman.	
બુધ or ધુધ, <i>f.</i> An aunt—a father's sister.	
બુઓ or ધુઓ, <i>m.</i> An uncle—a father's sister's husband. ...	
બુકો, <i>m.</i> Anything powdered... ..	
બુખ, <i>f.</i> Hunger. બુખે મરવું, To starve.	
બુખ્યું, <i>past part.</i> Hungry.	
બુકું, <i>adj.</i> Evil.... ..	

Guj. Equiv.

બાન.
પાંપણ્યું.
...
*
બાયગ.
*
...
...
બાર.
બારે.
બાવ.
બાવવું.
...
બાળવું.
બીખ.
,,
બીખારી.
બીંડો.
બીંત.
બીલ.
બીલડી.
બુધ.
બુઓ.
...
બુકો.
બુખ.
બુખ્યું.
બુકું.

	Guj. Equiv.
ધુત, <i>m.</i> A spirit. A whirlwind. ...	ભૂત.
ધુત, Name of a Bhil clan at Buri and Hamamali.
ધુલ, <i>f.</i> A mistake. ધુલમાં, By mistake.	ભૂલ.
„ ખાવી, To make a mistake, to be mistaken.	„
„ પાડવી, To mislead.	ભૂલ પાડવી.
ધુલકાંત, <i>f.</i> Trickery.	*
„ કરવી, To trick, to take in.
ધુલસુક, <i>f.</i> Mistakes.	ધુલસુક.
ધુલી ભવું, <i>v.t.</i> To forget.	ધુલીજવું.
ધુલો પડ્યો, <i>adj.</i> (One) who has lost his way	ધુલો પડેલો.
ધુસવું or પોસવું, <i>v.t.</i> To wipe.	ધુસવું.
ધુસી દડવું, To wipe out completely. ...	„
બેગું or બેણું, <i>adj.</i> United, collected. ...	બેગું.
બેગા or બેળા થાઇને, Together. ...	„
બેગાં થવાં, To meet together. ...	„
બેગું or બેણું કરવું, To gather together, to collect....
બેદ, <i>m.</i> Separation. Secret. Mystery...	બેદ.
„ લીવેા, To spy, to find out a secret.	„
બેદ, <i>m.</i> A spy... ..	બેદ.
બેણું. See બેગું.	બેણું.
બો, <i>m.</i> Risk, danger	બો.
બોધ, <i>m.</i> A <i>palki</i> -bearer.	બોધ.
બો-યો, <i>m.</i> A guide.	બોમિયો.
બોપો, <i>m.</i> One who chants a magic formula over a sick person. ...	બુઓ.
બોંય, <i>f.</i> The ground. Land.	બોંય.

મ

મધડો, <i>m.</i> A long piece of wood for levelling ploughed land....	*
,, ફીવો, To level ploughed land.
મકલાષ, <i>f.</i> A joke.	મકલાષું.
મકલાવું, <i>v. i.</i> To go about dressed in one's best clothes...	,,
મકાષ or મકી, <i>f.</i> Indian corn....	મકાષ.
મકાન, <i>v.</i> A place, a residence.	મકાન.
મકુડી or મકોડી, <i>f.</i> A small black ant...	મકોડી.
મકુડો or મકોડો, <i>m.</i> A large black ant.	મકોડો.
મખવા, <i>n.</i> Meat.	*
મગર, <i>m.</i> An alligator.	મગર.
મગરૂરી, <i>adj.</i> Supercilious.	મગરૂરી.
મગરો, <i>m.</i> A hill.	*
મંગળવાર, <i>m.</i> Tuesday....	મંગળવાર.
મજબુત, <i>adj.</i> Strong, firm.	મજબુત.
મજરો, <i>m.</i> Salutation.	મુજરો.
મજલ, <i>f.</i> A stage, a day's journey.	મજલ.
મજા, <i>f.</i> Enjoyment, pleasure....	મજા.
મજુ, <i>f.</i> A box, a safe.	મજૂસ.
મજુ, <i>prep.</i> According to.	મુજબ.
મજુર, <i>m.</i> A labourer.	મજૂર.
મજુરી, <i>f.</i> Labour.	મજૂરી.
મઠ, <i>m.</i> A kind of pulse.	મઠ.
મટવું, <i>v. i.</i> To become less (as pain, disease).	મટવું.

મટાડવું, <i>v.t.</i> To lessen, to make less (as pain, disease)	મટાડવું.
મડું, <i>n.</i> A corpse.	મડું.
મત, <i>m.</i> or મત્ત, <i>v.</i> Opinion.	મત.
મતલબ, <i>m.</i> Object, meaning.	મતલબ.
મતલબી, <i>adj.</i> Opinionative, self-willed.	મતલબી.
મથવું, <i>v. t.</i> To twist.	મથવું.
મંદવાડ, <i>m.</i> Sickness, illness.	મંદવાડ.
મધ્યાણુ, <i>adj.</i> Kind-hearted.	માયાણું.
મન, <i>v.</i> Mind, will, inclination.	મન.
મનમાં આહવું, To smile.... ..	મનમાં હસવું.
મનખ, <i>n.</i> A human being.	મનખ.
,, અપતાર, <i>m.</i> Transmigration.	મનખ+અવતાર.
મનખો, <i>m.</i> Life, existence.	મનખ.
મનસુખો, <i>m.</i> A plan, a plot.	મનસુખો.
મનહું, <i>adv.</i> Spontaneously, of one's own accord.	મન.
મના, <i>f.</i> Prohibition. મના કરવી, To forbid.	મના.
મય, <i>pron.</i> Me. See Gr. § 14.	મને.
મરકી, <i>f.</i> An ear-ring worn by men.'... ..	*
મરખ, <i>f.</i> A long coat.	*
મરજી, <i>f.</i> Will, pleasure.	મરજી.
મરવું or મરી જવું, <i>v. i.</i> To die.	મરવું.
મરસું, <i>n.</i> Achilli. કાળી મરસી, Black pepper.	મરસું.
મરેલું, <i>past. part.</i> Dead.	મરેલું.
મલક, <i>m.</i> A country.	મુલક.
મલકાવણું. See મોહું મલકાવણું.	મલકાવું.
મસકરી, <i>f.</i> A jest. મસકરી કરવી, To jest.	મસકરી.

	Guj. Equiv.
મસર, <i>m.</i> A mosquito.	મચ્છર.
મસવું or મસ્યારવું, <i>v.t.</i> To close (the eyes). આંખ મસતામી, In a twinkling.	મિચવું.
મસી દીવું, <i>v.t.</i> To close tight (the eyes).	”
મસાલ, <i>f.</i> A torch.	મસાલ.
મસાલો, <i>m.</i> Condiments.	મસાલો.
મહળવું, <i>v.t.</i> To rub, to shampoo. ...	મસળવું.
મહીનો, <i>m.</i> A month.	મહિનો.
મહીને, Monthly, per month. ...	”
મળગાળું, <i>adj.</i> Dirty.	મળ+ગાળ.
મળવું, <i>v.i.</i> To meet. To be got, to be found. To embrace (shoulder to shoulder).	મળવું.
મળવા જવું, To visit.
મળતું આવણું, To be alike, to cor- respond.	મળવા જવું. મળતું આવવું.
મળીસ, <i>m.</i> A ghost, an evil spirit (<i>esp.</i> the spirit of a camel-owner who dies in the desert). પલીત.
મા, <i>f.</i> A mother.	મા.
મા, <i>m.</i> January-February.	માહ.
માકુણ, <i>m.</i> A bug.	માકુણ.
માખણ, <i>n.</i> Butter.	માખણ.
માખી, <i>f.</i> A bee.	મધ માખી.
માખું, <i>n.</i> A fly.	માખી.
માખાં મારવાં, To be unoccupied (<i>lit.</i> to kill flies).... ..	માખી મારવી
માંગવું, <i>v.t.</i> To ask for... ..	માંગવું.

માગસર, <i>m.</i> Noveml er-December. ...
માંજવું, <i>v.t.</i> To polish.
માટલો, <i>m.</i> An earthen vessel... ..
માટી, <i>f.</i> Earth.
માહું, <i>adj.</i> Less. માહું કરવું, To lessen...
„ પડવું, To be insufficient. To become less (of pain, disease). ∴
„ ભાગવું, To feel slighted. To be displeased, to be grieved (with dat. of pers.).
માંડવું, <i>v.t.</i> To set, to place. To enter (a name). To begin (with <i>Infin</i>)...
માંડો, <i>m.</i> A bee-hive.
માણું, <i>v.</i> A measure containing twelve <i>seers</i>
માતલી, <i>f.</i> A fish.
માતા, <i>f.</i> The goddess <i>Mata</i> . Small-pox.
માતાનું થાનક, A shrine to <i>Mata</i> under a tree where earthen horses are placed as offerings.
માથું, <i>n.</i> The head.
„ ડોળાવણું, To shake the head (to indicate denial or refusal).
„ નમાવણું, To bow the head (to indicate assent or approval).
„ ધુણાવણું. See ધુણાવણું.
માથે, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> Above. On, upon.

Guj. Equiv.

માગસર.
માંજવું.
માટલો.
માટી.
માહું.
„
„
„
માંડવું.
„
માંડો.
*
„
માછલી.
માતા.
„
„
માથું.
માથું ડોળાવવું.
„
„ નમાવવું.
„
„ ધુણાવવું.
માથે.

	Guj. Equiv.
માંદણું or બાંદણું, <i>v.t.</i> To build. To fasten, to tether.	બાંધણું.
માંદણું, <i>n.</i> An earthen drum used by the <i>vaitis</i>	*
માંદું, <i>adj</i> Sick, ill.	માંદું.
માંદું પડવું, To be taken ill... ..	"
માધ્યા, <i>f.</i> Love.... ..	માયા.
માધ્યો, <i>m.</i> An inheritance.	*
માનતા, <i>f.</i> A vow.	માનતા.
,, કરવી or સપાવણી, To perform a vow.	"
,, માનવી or લીવી, To make a vow...	"
માનવી, <i>n.</i> Mankind. A human being...	માનવી.
માનવું, <i>v.t.</i> To believe. To heed. To obey.	માનવું.
માની લીવું, <i>v.t.</i> To accept. To acknowledge.	"
માપ, <i>n.</i> A measure. માપ કરવું, To measure.	માપ.
માપ, <i>adj.</i> Forgiven. માપ કરવું, To forgive.	માફ.
માપક, <i>prep.</i> Suitable to, like... ..	માફક.
માપી, <i>f.</i> Forgiveness.	માપી.
,, માગવી, To beg forgiveness.	"
મામા આઇ, <i>f.</i> A grand-mother—a mother's mother.... ..	મા + આઇ.
મામી, <i>f.</i> An aunt—a mother's brother's wife.	મામી.
મામો, <i>m.</i> An uncle—a mother's brother.	મામો.
,, દાણ, <i>m.</i> A grandfather—a mother's father.	મા + દાણ.
માયણો, <i>m.</i> A meaning... ..	માયનો.
માંયનું, <i>adj.</i> Internal.	મણેનું.

માર, <i>m.</i> A blow.	માર.
,, ખાવા, To be beaten or thrashed.	માર ખાવા.
,, ખાવો, To pass through trouble...	,, ખાવો.
મારગ, <i>m.</i> A road.	માર્ગ.
મારમાર, <i>adv.</i> Quickly.... . . .	માર.
મારકતમાં, <i>prep.</i> By means of.... . . .	મારકતે.
મારવું, <i>v.t.</i> To strike.	મારવું.
મારી દડવું, To slay, to kill.... . . .	,,
મારામાં, મારાહું, માફ. See Gr. § 14. ...	માફ.
માલ, <i>m.</i> A certain kind of inferior grain.	*
માલ, <i>m.</i> Property, goods.	માલ.
માલવાળું, <i>adj.</i> Rich.	,,
,, હાટે માલ આલવો, To barter. ...	,,
માલમતા, <i>f.</i> Possessions.	માલમતા.
માલવું, <i>v.i.</i> To boast, to brag.	*
માલીક, <i>m.</i> A lord, a master, an owner.	માલિક.
માવીત્રાં, <i>n. pl.</i> Parents.... . . .	માવેતર.
માંહણી, Name of a Bhil clan at Sadawara.	...
માંહણું, <i>n.</i> A burning-ground... ..	મસાણું.
માહી, <i>f.</i> An aunt—a mother's sister...	માસી.
માહો, <i>m.</i> An uncle—a mother's sister's husband.	માસો.
માળી, <i>f.</i> The gums of the teeth.
મીઆન or મેઆન, <i>n.</i> A scabbard, a sheath.	પાળા.
મીઝન, <i>m.</i> Temper, disposition. Pride.	મ્યાન.
,, કરવો, To boast, to brag. ...	મીઝન.
મીઠાઇ, <i>f.</i> A sweet-meat. Sweet-meats.	,,
મીઠું, <i>n.</i> Salt. <i>adj.</i> Sweet.... . . .	મીઠાઇ.
	મીઠું.

મીની, <i>f.</i> A cat....
મીમી, <i>f.</i> A teat, a nipple.
મુઠ, <i>adj.</i> Dead.
મુકામ, <i>m.</i> A halting-place.
કુત્રા મુકામ થાએ? How long will you stay ?
મુકાવલો, <i>m.</i> A comparison.
,, કરવો, To arbitrate.
મુખી, <i>m.</i> A village chief in Gujarat....
મુંચું, <i>adj.</i> Dumb.
મુઠ, <i>f.</i> The closed fist.
મુઠભર, A handful.
મુડ, <i>f.</i> The head.
,, હડવી, To comb the hair....
મુઠું or મોઠું, <i>n.</i> The face, the mouth.
મુરખ, <i>adj.</i> Stupid, foolish, ignorant.
મુરખાઇ, <i>f.</i> Folly, stupidity, ignorance.
મુરતી, <i>f.</i> An idol,
મુરેત, <i>m.</i> A beginning...
,, કરવો, To begin.
મુરેલ્યા, <i>f.</i> Charcoal.
મુસ, <i>f.</i> The moustache...
મુળ, <i>n.</i> Origin, root.
મુળહું, From the beginning.
મુળો, <i>m.</i> A white radish.
મેઝાન or મીઝાન, <i>n.</i> A scabbard, a sheath.
મેજ, <i>f.</i> A table.

Guj. Equiv.

મીની.
*
મુઠ.
મુકામ.
”
...
મુકાવલો.
”
મુખી.
મુંચું.
મુઠી.
”
મુડી.
”
મહોઠું.
મૂર્ખ.
મુરખાઇ.
મૂર્તિ.
? મુરેત.
”
*
મૂઝ.
મૂળ.
”
મૂળો.
મ્યાન.
મેજ.

મેળજ or મીજજ, *m.* Temper, disposition.

Pride.

મેડો, *m.* A loft, an upper storey. ...

મેણુ, *n.* Wax.

મેણુત, Name of a Bhil clan at Jaran. ...

મેદ, *n.* Honey.

મેનત, *f.* Toil, pains. Perseverance... ..

„ કરવી, To try, to take pains.

મેર, *f.* A side, a direction.

મેરે, *adv.* On one side, apart... ..

મેરેમેરે, *adv.* On all sides.

મેલ, *m.* Dirt... ..

મેલ, *m.* A palace.

મેલવું, *v.t.* To place, to put.

મેલરેમેલ ! Leave off!

મેલાવણું, *v. caus.* To make one put down

(a thing).

મેલી દીવું, *v. t.* To put or lay down... ..

મેલું, *adj.* Soiled, dirty.

મેહ, *m.* Rain. મેહ ગાજવે, To thunder.

મેળાપ, *m.* Meeting. Concord... ..

મેા, *pron.* I.

મેાકલવું, *v. t.* To send.

મેાથું, *adj.* Dear (not cheap).

મેાટમ્થું, *adj.* Proud.

મેાટાઇ, *f.* Greatness. Pride.

„ કરવી, To boast.

મેાટી આઇ, *f.* A grand-mother—a father's

mother.

Guj. Equiv.

મિળજ.

...

મેડો.

મીણુ.

...

મધ.

મહેનત.

„

મેર.

„

„

મેલ.

મહેલ.

મેલવું.

„

„

...

મેલી દેવું.

મેલું.

મેહ.

મેળાપ.

H. મેં.

મેાકલવું.

મેાથું.

મેાડું.

મેાટાઇ.

„

મેાટી આઇ.

...

	Guj. Equiv.
મોટીઆર, <i>m.</i> A young man, an adult.	મોટું.
મોટું, <i>adj.</i> Big, great, fat.	"
મોટો બાપ, A grand-father—a father's father.	"
મોડ, <i>m.</i> The chaplet worn by the bride-groom at the marriage procession.	મોડ.
મોડું, <i>adj.</i> Late.
મોડું or મુડું, <i>n.</i> The face, the mouth..	મોડું.
મોડું કાળું કરવું, To blacken one's face.	મહોડું.
To hide oneself in shame. To bring disgrace upon another. ...	"
મોડું મલકાવવું, To smack the lips.	...
મોડીઆ, Name of a Bhil clan at Limara.	મોડું મકલાવવું.
મોની, <i>adj.</i> Silent.
મોક્ત, <i>adv.</i> Gratis, for nothing. ...	મુન્ય.
મોખ્જો, <i>m.</i> A wooden beam. ...	મક્ત.
મોર, <i>m.</i> The blossom of the mango tree.	મોખ.
મોર, <i>m.</i> A gold coin....	મોર.
મોર, <i>m.</i> or મોરું, <i>n.</i> A peacock. ...	મહોર.
મોરું, <i>adj.</i> Previous, recent. In front.	મોર.
મોરે, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> In front. Before.	મોર.
મોરે આવવું, To advance (money). ...	"
મોરેહું, <i>adv.</i> Beforehand. ...	"
મોલ, <i>n.</i> Price.	"
મોલત, <i>m.</i> An elephant driver or keeper.	મૂલ.
મોસી, <i>m.</i> A shoe-maker.	મહાવત.
મોણું, <i>adj.</i> Tasteless, insipid.	મોચી.
	મોણું.

૨.

રકમ, <i>f.</i> An item, a particle. ...	રકમ.
રખખનાથ, Name of a town ten miles from Kherwara where there is a famous temple to Rishabhath.	ઋખખ.
રખવાળી, <i>f.</i> Guarding, keeping. ...	રખવાળી.
" કરેલી, To guard, to watch....	"
રખે, <i>adv.</i> Not (only used with the Imperative).	રખે. ...
રખેરે, <i>conj.</i> Lest.	રખેરે.
રખોડો, <i>m.</i> Ashes.	રાખ.
રંગ, <i>m.</i> Colour... ..	રંગ.
રગત, <i>n.</i> A certain disease.	રગત.
રંગવું, <i>v. t.</i> To colour... ..	રંગવું.
રજવાડ, <i>f.</i> A Native State.	રજવાડો.
રજવાડી, <i>adj.</i> Belonging to a Native State.	" ...
રજા, <i>f.</i> Leave, permission to go. ...	રજા.
રતવા, <i>n.</i> Mumps.	રતવા.
રતાણુ, <i>m.</i> Yam... ..	રતાણુ.
રદો, <i>m.</i> Intention, desire.	? ધરાદો.
રપત, <i>m.</i> Hard labour.	રફત.
રમણું or રમવું, <i>v. i.</i> To play.	રમવું.
" " <i>v. t.</i> To play at.	"
રમત, <i>f.</i> A game.	રમત.
રમતુઈ, <i>adj.</i> Playful.	રમતિયાળ.
રવડવું, <i>v. i.</i> To wander.	રવડવું.

२१५३तुं ३२तुं, To wander about....	...	२१५३तुं.
२सतो, <i>m.</i> A cart-track.	२सतो.
२दुओ, <i>m.</i> Broth, soup, essence.	२सेो.
२णतुं, <i>v. t.</i> To earn.	२णतुं.
२णीने, <i>adv.</i> With great difficulty.	”
२ध, <i>f.</i> Mustard.	२ध.
२भडी, <i>f.</i> The cotton band worn round the wrist during the festival of Balev.	२भडी.

२भतुं, <i>v. t.</i> To keep.	२भतुं.
२ग, <i>m.</i> A tune.	२ग.
२ण, <i>v.</i> A kingdom.	२ण.
” ३२तुं, To reign, to rule.	”
२णतेण, <i>n.</i> Majesty, splendour, glory.	...	२ण+तेण.
२अ, <i>adj.</i> Content, willing.	२अ.
” ३२तुं, To satisfy, to please.	”
२अभुसीहुं, Of one's own accord, will- ingly.	२अ भुशी.

२अभाअ, <i>f.</i> Peace, contentment.	२अ.
२ंडतुं, <i>v. i.</i> To become a widow.	२ंडतुं.
२ंडी, <i>f.</i> A widow.	२ंडी.
” भाधडी २भवी, To keep a widow as wife.	...	”
२डुं, <i>v.</i> or २डो, <i>m.</i> A general disturb- ance, a rising.	२ड.

२ष्टी, <i>f.</i> A queen.	२ष्टी.
२त, <i>f.</i> Night...	२त.
२ते, At night, to-night.	”
२तुं, <i>adj.</i> Red.	२तुं.

	Guj. Equiv.
રંદવું, <i>v.t.</i> To cook, to roast.	રંધવું.
રામરાનપાનપાન કરવું, To give intense trouble... ..	? હેરાન
	...
રાખ, <i>f.</i> Gruel.	રાખ.
રામણચું, <i>n.</i> A small guitar of one wire.	*
રામરામ, <i>interj.</i> A form of salutation.	રામરામ.
રાવશે, <i>m.</i> A Thakor's house... ..	રાવ.
રાસા, <i>n.pl.</i> Tools.	રાસ.
રાહ, <i>f.</i> A rope... ..	રાસ.
રાહેણ, <i>f.</i> Sunshine.	રાશની.
રાળાંટણાં કરવા, To lead an unsettled life.	*
રીંગણું, <i>n.</i> Brinjal (a certain vegetable).	રિંગણું.
રીત, <i>f.</i> A custom. A method. A way.	રીત.
રીસ, <i>m.</i> A bear... ..	રીંછ.
રીહ, <i>f.</i> Anger... ..	રીસ.
„ સડવી, To feel angry (with dat.)... ..	„
„ સડાવણી, To get into a passion.	„
રીહાણું, <i>adj.</i> Angry.	રિસામણું.
રૂ, <i>n.</i> Cotton.	રૂ.
રૂખડું, <i>n.</i> A tree.	રૂખડું.
રૂપ, <i>n.</i> Form, shape.	રૂપ.
રૂપાણું, <i>adj.</i> Beautiful, handsome.	રૂપાણું.
રૂપીઓ, <i>m.</i> A rupee.	રૂપીઓ.
રૂપું, <i>n.</i> Silver.	રૂપું.
રૂસતીયુસતી, <i>f.</i> A settlement (of a dispute).	*
	...
„ „ કરવી, To make an amicable settlement...
	...

રેષ જવું, <i>v.i.</i> To remain, to be left over. To be paralyzed (of limbs).	
રેટ, <i>f.</i> A water-wheel... ..	
રેડવું, <i>v.t.</i> To pour.	
રેખારી, <i>m.</i> A camel-breeder.	
રેલ, <i>f.</i> A flood... ..	
રેવું, <i>v.i.</i> To remain. To give milk (with ટાણી, a cow, as <i>nom.</i>)... ..	
રેસમ, <i>n.</i> Silk.	
રેહ, <i>m.</i> Broth, soup. Essence... ..	
રોકકું, <i>adj.</i> In hard cash, ready (money).	
રોકવું, <i>v.t.</i> To hinder. To block up.	
રોગ, <i>m.</i> Disease.	
„ <i>interj.</i> Get out! (to animals).	
રોગી, <i>f.</i> A heap of funeral ashes.	
રોગીજખવી, <i>f.</i> A funeral pyre... ..	
રોજ, <i>m.</i> A <i>nilgai</i>	
રોટલો. See રોટો... ..	
રોટી, <i>f.</i> Bread. રોટી કરવાવાલો, A cook... ..	
„ કરવી, To make bread. To prepare a meal.	
„ ડુટવી, To lose one's livelihood (with <i>genit.</i>)... ..	
રોટો, <i>m.</i> Coarse bread... ..	
રોપવું, <i>v.t.</i> To plant. To transplant.	
રોવું, <i>v.i.</i> To weep, to cry.	

Guj. Equiv.

રહી જવું.
...
રેટ.
રેડવું.
રેખારી.
રેલ.
રહેવું.
...
રેસમ.
રેહ.
રોકકું.
રોકવું.
રોગ.
...
*
*
રોજ.
રોટલો.
રોટી.
„
...
રોટી+ડુટવી.
...
રોટલો.
રોપવું.
રોવું.

લ.

લખવું, <i>v.t.</i> To write.	લખવું.
લગણ, <i>prep.</i> Till, until... ..	લગણ.
લગતું, <i>adj.</i> Adjoining. <i>adv.</i> Quickly, soon.	લગતું.
લગન, <i>n.</i> A wedding.	લગન.
લગભગ, <i>adv.</i> Nearly, almost... ..	લગભગ.
લગમ, <i>f.</i> A bridle.	લગમ.
લગાડવું, <i>v.t.</i> To fix. To light (a lamp)... ..	લગાડવું.
લગારલગાર, <i>adv.</i> Very little. A small quantity.	લગાર. ...
લડવું or લડી જવું, <i>v.i.</i> To fight... ..	લડવું.
લડાઇ, <i>f.</i> A fight. War... ..	લડાઇ.
,, કરવી, To fight.	,,
લથાબથી કરવી, To wrestle.	લથબથ.
લફા, <i>m.</i> Profit... ..	નફા.
લખરાં, <i>n. pl.</i> Clothes, apparel... ..	? લુગડાં.
લખરૂં, <i>v.</i> Cloth. Piece-goods... ..	? લુગડું.
લવવું, <i>v.i.</i> To be painful, to burn (as a sore).	લહાય. ...
લવારૂં, <i>n.</i> A calf under 16 days old... ..	લવારૂં.
લસકર, <i>n.</i> An army.	લસકર.
લહવું or લહી જવું; <i>v.i.</i> To slip... ..	લસવું.
લાકડી, <i>f.</i> A stick.	લાકડી.
લાકડું, <i>v.</i> Wood.	લાકડું.
લાખણું, <i>v.</i> A round iron arrow-head for shooting birds.	* ...
લાગ, <i>m.</i> An opportunity (usu. foll. by ફાવણું, to be favourable)... ..	લાગ. ...

લાગવું, <i>v.i.</i> To come into contact with. To feel, to seem (with dat. of pers.) To begin (foll. by Infin.)... ..	
લાજ, <i>f.</i> Shame, shyness.	
લાજવું, <i>v.i.</i> To be ashamed, to be shy.	
લાજવું, <i>adj.</i> Ashamed, shy.	
લાડ, <i>n.</i> Caressing.	
,, લાડવું, To caress, to fondle.	
લાડી, <i>f.</i> A bride... ..	
,, જોવી, To inspect or see the bride. [The first stage in arranging for a marriage. See હરો ભરવો and પચવા જવું].	
લાડુ, <i>m.</i> Name of a certain sweetmeat.	
લાડો, <i>m.</i> A bride-groom.	
લાદ, <i>f.</i> The dung of horses and ele- phants.	
લાંપ, <i>m.</i> A spire of grass.	
લાપટ, <i>f.</i> A slap, a smart blow.	
,, આણવી, To strike with the hand... ..	
લાંબહેણ, <i>f.</i> Length, distance... ..	
લાંબહેણું, From a distance... ..	
લાંબરો, <i>m.</i> Cloth.	
લાંબુ, <i>adj.</i> Long.	
લાભ, <i>m.</i> Advantage, gain, profit.	
લાય, <i>f.</i> Heat... ..	
,, હડવી, To suffer from gastric heat.	

Guj. Equiv.

લાગવું.
...
...
લાજ.
લાજવું.
લાજવું.
લાડ.
,,
લાડી.
,,
...
...
...
લાડુ.
લાડો.
લાદ.
...
લાપટિયો.
લાપટ.
,,
લાંબાણ.
,,
? લુગડું.
લાંબું.
લાભ.
લાહાય.
...

હારે, <i>prep.</i> Along with
હાલસ, <i>f.</i> Avarice.
હાલસી or હાલસુ, <i>adj.</i> Covetous, avaricious....
હાવણું or હાવવું, <i>v.t.</i> To bring....
હાંસ, <i>f.</i> A bribe.
હાસાર, <i>adj.</i> Helpless, powerless.
હાસેડુઓ, <i>m.</i> One who takes bribes....
હાહકું, <i>v.</i> A sob. હાહકાં બરવાં, To sob...
હાંપણું, <i>v.t.</i> To plaster or smear with a mixture of cow-dung, earth and water.
હીવું, <i>v.t.</i> To take.
હી જવું, <i>v.t.</i> To take away.
હુ, <i>f.</i> A hot wind.
હુષ, <i>n.</i> Blood. હુષ નીકળવું, To bleed....
હુગડાં, <i>n.pl.</i> Clothes.
હુગડું, <i>v.</i> Cloth. Any article of dress.
A sari.
હુંટ, <i>f.</i> Booty.
હુંટણ્યો, <i>m.</i> A rascal.
હુંટવું or હુંટી ખાવું, <i>v.t.</i> To plunder.
હુંટારો, <i>m.</i> A robber, a dacoit...
હુલું, <i>adj.</i> Maimed, crippled.
હુસાધ, <i>f.</i> Roguery, cheating....
હુસવું, <i>v.t.</i> To wipe.
હુસી દડવું, <i>v.t.</i> To wipe out well.

Guj. Equiv.

હારે.
હાલસ.
હાલસુ.
...
હાવવું.
હાંચ.
હાચાર.
હાંચિયું.
? હસકું.
હીપવું.
...
...
હેવું.
હુષ જવું.
હૂ.
હોહી.
હુગડાં.
હુગડું.
...
* હૂટ.
હુંટનારો.
હુંટવું.
હુંટારો.
હુલું.
હુચાધ.
હુષવું.
..

લુસો, <i>m.</i> A rascal, a cheat.
લેસણ, <i>f.</i> A sign... ..
લેહણ, <i>n.</i> Garlic... ..
લેહાંણી, <i>f.</i> A ladder.
લોઆર, <i>m.</i> A blacksmith.
લોક, <i>n.</i> People... ..
લોગાઇ, <i>f.</i> A woman.
લોટ, <i>m.</i> Flour... ..
લોહું, <i>n.</i> Iron.
લોહી, <i>f.</i> Rubble... ..
લોડો, <i>m.</i> The youngest son. The youngest brother.
લોણ, <i>n.</i> Coarse salt.
લોધ્યાન, <i>n.</i> A sacrifice... ..
„ કરવું, To offer up a sacrifice.
લોભ, <i>m.</i> Avarice.
લોભી, <i>adj.</i> Avaricious... ..

વ

વ followed by આ is pronounced like the letter *w*, and in all other cases like the letter *v*.

વકરાઇ, <i>f.</i> A jest, a joke.
„ કરવી, To joke, to jest, to play... ..
વખ, <i>n.</i> Poison... ..
વખત, <i>m.</i> or <i>f.</i> Time... ..
„ વેઠવી, To work over time. To have seen better days.

Guj. Equiv.

લુચ્ચો.
નિશાણી.
લસણ.
નિસરણી.
લુહાર.
લોક.
H. લુગાઈ.
લોટ.
લોહું.
*
*
...
લુણ.
લોહી + ઘાન.
„
લોભ.
લોભી.

વકરવું.

„
વિખ.

વખત.

„
...

વખાણુ, <i>n.</i> Praise. વખાણુ કરવા, To praise.
વખાણુવું, <i>v.t.</i> To praise... ..
વખેડો, <i>m.</i> A quarrel.
વગડવું, <i>v.i.</i> To spoil, to be spoiled. ...
વગડાઉ, <i>adj.</i> Wild (<i>lit.</i> belonging to the forest).
વગડું, <i>n.</i> A forest.
વગર, <i>prep.</i> Without, besides, except.
વગરઆદ્રીકું, <i>adj.</i> Indolent, careless. ...
વગાડ, <i>m.</i> Loss, damage, injury. ...
વગાડવું, <i>v.t.</i> or વગાડ કરવો, To spoil. ...
વળાડવું, <i>v.t.</i> To play on an instrument. To beat a drum... ..
વટલાવણું, <i>v.t.</i> To defile, to pollute. ...
વટલાવું, <i>v.pass.</i> To be polluted... ..
વટાવણું, <i>v.t.</i> To change (money). ...
વજ, <i>f.</i> Assessment on the produce of land.
વજુ, <i>prep.</i> Like.
વડાગર, <i>n.</i> Salt (of a superior quality).
વડાડવું, <i>v.caus.</i> To get cut.
વડું, <i>adj.</i> Older, elder.... ..
વણકોર, <i>m.</i> A weaver.... ..
વણજરો, <i>m.</i> A man hired by merchants to convey grain on pack bullocks.
વણવું, <i>v.t.</i> To weave.
વણા, વણાય, વણામાં, વણાકું. See Gr. § 14.

Guj. Equiv.

વખાણુ.
વખાણુવું.
બખેડો.
બગડવું.
વગડો.
...
વગડો.
વગર.
વગર+આદર.
બગાડ.
બગાડવું.
વળાડવું.
...
વટલાવણું.
વટલાવું.
વટાવણું.
વજ.
...
? મુજબ.
વડાગર.
વડાડવું.
વડું.
વણકર.
વણજરો.
...
...
વણવું.
H. વહ.

વણાઇ, <i>f.</i> Weaving.
વણાય એલે, On that account.
વણે. See Gr. § 14.
વતાવણું, <i>v.t.</i> To shew.
વડું, <i>n.</i> Shaving. વડું કરવું, To shave... ..
વડું, <i>adj.</i> and <i>adv.</i> More.
વદમણું or વદામણું, <i>n.</i> A propitiatory offering... ..
,, કરવું, To propitiate.
,, સોડવું, To make a propitiatory offering... ..
વધારે, <i>adv.</i> More.
વધારો, <i>m.</i> Increase.
,, કરવે, To increase.
વન, <i>n.</i> A forest... ..
વના, <i>prep.</i> Besides, except, without... ..
વપત, <i>f.</i> Trouble.
,, પાડવી, To trouble, to bother.
વર, <i>n.</i> A year... ..
વરહવું, <i>v.i.</i> To rain.
વરહાત, <i>m.</i> Rain. The rains.
વરહોળી, <i>f.</i> A lump, a swelling.
વરાજવું, <i>v.i.</i> To be seated (said of or to a superior).
વરાડ, <i>m.</i> An assessment on crops.
વવળવું, <i>v.i.</i> To itch.
વસન, <i>n.</i> A promise.
,, આપવું, To promise... ..

Guj. Equiv.

વણતર.
H વહ.
”
જતાવવું.
વડું.
વડું.
વધાવવું.
...
વધાવવું.
”
...
વધારે.
વધારો.
”
વન.
વિના.
વિપત.
”
વરસ.
વરસવું.
વરસાદ.
વરસોળી.
વરાજવું.
...
વેરો.
વવળવું.
વચન.
”

વંસન વાળવું, To intercede.
વસાર, <i>m.</i> Thought, reflection... ..
„ કરવો, To think, to consider.
„ ખાવો, To be undecided, to hesitate. To fret.
વસારવું, <i>v.t.</i> To think. To repent.
વહતી, <i>f.</i> Population.... ..
„ કરવી, To dwell... ..
વહવું, <i>v.i.</i> To encamp, to dwell, to live.
વહાડવું, <i>v.t.</i> To people, to populate.
વહુ, <i>f.</i> A wife. A daughter-in-law.
વળગવું, <i>v.t.</i> To cling to.
વળગવળગ કરવું, To persecute with words.
વળગેણુ, <i>f.</i> A quarrel.
વળતે, <i>adv.</i> and <i>conj.</i> Again, moreover.
વળવું, <i>v. i.</i> To bend. To be formed (as a meeting).
વળા, <i>f.</i> Time. Delay.
„ કરવી, To procrastinate. To be late.
વળાપ, <i>m.</i> Mourning.
વળાવણું, <i>v.t.</i> To see a person off.
વળાવી, <i>f.</i> An escort.
વળાવું, <i>n.</i> Black-mail.
વળાવું, <i>v. pass.</i> To be bent.
વળી, <i>f.</i> A rafter.
વળી or વળે, <i>adv.</i> and <i>conj.</i> Again, moreover.
વા, <i>pron. m.</i> and <i>v.</i> They.

Guj. Equiv.

વચન.
વિચાર.
„
„
„
વિચારવું.
વસ્તી.
„
વસવું.
વસાડવું.
વહુ.
વળગવું.
„
„
વળગવું.
વળતે.
વળવું.
„
વેળા.
„
વિલાપ.
વળાવવું.
વળાવિયા.
વળાવું.
વળાવુ.
વળી.
વળી.
H જે.

વાં, <i>pron. f.</i> They (respectful form)...	H જે.
વાઇ, <i>f.</i> Rheumatism.	વા.
વાઇતી, <i>m.</i> A minstrel, a bard... ..	વાયજી.
વાઇદ, <i>m.</i> A doctor.	વૈદ.
વાકમ, <i>adj.</i> Experienced.	વાકમ.
વાકમ, Name of the river which flows through the Oghna and Panarwar States.
વાંકું, <i>adj.</i> Crooked.	વાંકું.
વાગ, <i>m.</i> A bridle-bit. Reins... ..	બાગ.
વાગડ, The Dungarpur district.
વાગળી, <i>f.</i> A flying-fox... ..	વાગોળ.
વાગાત, Name of a Bhil clan at Balwada.
વાંજું, <i>n.</i> A stream.	*
વાગોળવું, <i>v.i.</i> To chew the cud, to ruminate.	વાગોળવું.
વાધ, <i>m.</i> A tiger.	વાધ.
વાધેણી, <i>f.</i> A tigress.	વાધેણી.
વાનખી, <i>adj.</i> Fair, just... ..	વાનખી.
વાનવું, <i>v.i.</i> To blow (as the wind). To sound (as a gong).	વાનવું.
વાંજી, <i>f.</i> A childless woman.	વાંજી.
વાંજીઓ, <i>m.</i> A childless man.	વાંજીઓ.
વાટ, <i>f.</i> A way, a track, a foot-path.	વાટ.
„ જોવી, To expect (with gen.).	„
વાટેવાટે આવણું, To come straight... ..	„
વાટમાર્ગ, <i>m.</i> A traveller.	વાટેમાર્ગ.
વાટલી, <i>f.</i> A brass saucer.	વાટલી.

वांटवुं or वांटी आसवुं, <i>v.t.</i> To divide.
वाटवुं, <i>v.t.</i> To pound.
वास, <i>m.</i> Gripping pains...
वास, <i>f.</i> A hedge.
वाउवुं, <i>v.t.</i> To cut, to prune.
वाडी, <i>f.</i> A garden.
वाडी, <i>f.</i> An earthen vessel like a tea-pot.
वाडो, <i>m.</i> Land near a house...
वाडोण, <i>f.</i> Rheumatism.
वाखु, <i>m.</i> An exorciser...
वांखु, <i>n.</i> Rope made of cocoa-nut fibre...
वाख्यो, <i>m.</i> A <i>Bania</i>
वात, <i>f.</i> A word. A story, a history, a legend. Conversation. A matter, a thing.
वात करवी, To describe, to mention, to tell about (with gen.).
वातसीत, <i>f.</i> Conversation.
„ करवी, To converse.
वाथरवुं, <i>v.t.</i> To spread...
वाथरेकुं, <i>n.</i> A quilt, a mattress. Bedding.
वांढरो, <i>m.</i> A monkey,
वाढणुं, <i>v.</i> or वाढणे, <i>m.</i> A cloud,
वाढी, <i>m.</i> A snake-charmer.
वांढो, <i>m.</i> A quarrel, a dispute.
वापरवुं, <i>v.t.</i> To spend, to use...
वायरो, <i>m.</i> Wind...
वार, <i>f.</i> Time.

Guj. Equiv.

वांटे.
वाटवुं.
*
वास.
वाउवुं.
वाडी.
*
वाडो.
वा.
वाखी.
वाखु.
वाखियो.
वात.
...
...
वात करवी.
...
वातचित.
„
वाथरवुं.
„
वांढरो.
वाढणुं.
वाढी.
वांढो.
वापरवुं.
वायरो.
वार.

	Guj. Equiv.
વાર લગાડવી, To keep one waiting. ...	વાર.
„ લાગવી, To take a long time. ...	„
વારાંવારાં, <i>adv.</i> Alternately,	વારો.
વાર, <i>m.</i> A feather.	પર.
વાર, <i>interj.</i> Well! Yes! Very good!...	વાર.
વારવાર, <i>adv.</i> Often.	વારંવાર.
વારે, <i>f.</i> A Bhil war-cry.	*
„ પાડવી, To sound the war-cry. ...	„
વારો, <i>m.</i> A turn, a time.	વારો.
આગલાવારાતું, Ancient.	„
વાલડો, <i>m.</i> Brushwood... ..	*
વાલાં, <i>n. pl.</i> Relatives... ..	વહાલાં.
વાલું, <i>adj.</i> Dear, beloved.	વહાલું.
વાવ, <i>f.</i> A masonry well with steps leading down to the water. ...	વાવ.
વાવણી, <i>f.</i> Sowing.
વાવણું, <i>v.t.</i> To sow.	વાવણી.
વાંસવું, <i>v.t.</i> To read.	વાવવું.
વાંહડી, <i>f.</i> A short bamboo.	વાંસવું.
વાંહડો, <i>m.</i> A long bamboo.	વાંસડી.
„ ઠાડો સરુએ, About 7 a. m. (<i>lit.</i> the day has advanced the length of a bamboo). ...	વાંસડો.
બે વાંહડા ઠાડો સરુએ, About 8 a.m.	„
તથુ „ „ „ „ 9 „	...
સ્પાર „ „ „ „ 10 „	...
વાંહડો ઠાડો, About 5 p.m.	વાંસડો.
વાહણ, <i>n.</i> A cooking utensil.	„
	વાસણ.

	Guj. Equiv.
बाह्यं, <i>adj.</i> Last.	बांसे.
बाहवाण, The town and State of Bansa- wara...
बाहुं, <i>v.i.</i> To bellow.	*
बाहुणी, <i>f.</i> A flute,	बांसणी.
बाहुं, <i>adj.</i> More.	? वधारे.
बाहे, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> Behind, after, afterwards.	बांसे.
,, भेरे, <i>adv.</i> Behind and before. ...	बांसे + भेरे.
,, बाहे जावुं, To follow.	बांसे.
,, धावुं, To persecute... ..	,,
बाहो, <i>m.</i> The back.	बांसे.
बाहो, <i>m.</i> A dwelling, a resting place, a lodging.	बासो.
बाहो करवो, To put up for the night...	बासो.
बाण, <i>m.</i> The hair.	बाण.
बाणवुं, To bend. To sweep.	बाणवुं.
बाणी दीवुं, To sweep away. To fold or roll up.	,,
बाणी, <i>f.</i> A nose-ring.	बाणी.
बाणो, <i>m.</i> A guinea-worm.	बाणो.
वी, <i>pron.</i> He. It. That. <i>f pl.</i> They, those. See Gr. § 14.	H. वह.
वीआन, <i>m.</i> Interest on money. ...	व्यान.
वीआणी, <i>f.</i> Calving.	वीआणी.
वीआवुं, <i>v.i.</i> To calve.	वीआवुं.
वीजणी, <i>f.</i> Lightning.	विजणी.
वीटवुं or वीटाणवुं, <i>v.t.</i> To roll up, to wind.	विटवुं.

	Guj. Equiv.
बींठी, <i>f.</i> A finger-ring... ..	बिंठी.
बीथुं, <i>v.t.</i> To glean, to pick, to gather.	बिथुं.
बीथी ढुं, To gather up. ...	”
बीन्ती, <i>f.</i> Entreaty.	बिन्ती.
” करवी, To beseech, to pray. ...	”
बीसो, <i>m.</i> A creeper.	बेसो.
बीवा, <i>m.</i> Marriage.	बिवाह.
बीवुं, <i>adj.</i> and <i>adv.</i> Such. So... ..	H बह.
बीस्वा, <i>m.</i> Trust, faith... ..	बिश्वास.
” राखवे, To trust, to believe ...	”
बीसी, <i>f.</i> A scorpion.	बिंछी.
बीरुं, <i>n.</i> A toe-ring.	*
बीहरुं, <i>v. t.</i> To forget.	बिसरुं.
बीहरी नुं, <i>v.t.</i> To forget entirely.	”
बीहाक, <i>m.</i> April-May.... ..	बेशाख.
बीहात, Name of a Bhil clan at Mori.	...
बीणु, <i>f.</i> Sand.	बेणु.
बे, <i>pron.</i> She. See Gr. § 14... ..	H बह.
बे, <i>v.</i> May be.	H होवे.
बेगणुं, <i>adj.</i> Distant. बेगणुं रेवुं, To abstain.	बेगणुं.
बेह, <i>f.</i> Forced labour... ..	बेह.
” करवी, To work without pay. ...	”
बेहमां, <i>adv.</i> On forced labour... ..	”
बेहं, <i>v.t.</i> To suffer.	बेहं.
बेथुमां, <i>adv.</i> In the morning. Early. To-morrow morning.	बेथुकावुं.
बेंत, <i>f.</i> A span.... ..	बेंत.
बेद, <i>m.</i> A barber.	बेद.

		Guj. Equiv.
वेजुं, <i>pron.</i> His...	H वह.
वेपार, <i>m.</i> Trade...	वेपार.
वेपारी, <i>m.</i> A tradesman.	वेपारी.
वेम, <i>m.</i> Suspicion. Superstition. Ac-	वडेम.
cusation.
" इउवे, To accuse...	वडेम.
" राभवे, To suspect.	"
वेभी, <i>adj.</i> Superstitious. Suspicious...	वडेभी.
वेर, <i>n.</i> Enmity. Hatred. Vengeance...	वेर.
" राभवुं, To hate.	"
" वाणवुं, To take revenge.	"
वेरवुं, <i>v.t.</i> To saw.	वडेरवुं.
वेरवुं, <i>v.t.</i> To scatter.	वेरवुं.
वेरी नवुं, To disperse (as clouds).	"
वेला, <i>f.</i> Distress, great trouble.	वेला.
वेळुं, <i>adj.</i> and <i>adv.</i> Early, soon.	वडेळुं.
वेलावेला, <i>adv.</i> Very early, very soon.	"
वेवुं or वीवुं, <i>adj.</i> Such...	H वह.
वेसभांय, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> In the middle.	वयभां.
Between.
" पडवुं or भोखवुं, To interfere...	वयभां
" वात पाडी क्षीवी, To interrupt...	"
वेसळुं, <i>adj.</i> Middle, central.	वयवो.
वेसवो भाग, The centre.	"
वेसवुं, <i>v.t.</i> To sell.	वेयवुं.
वेसावुं, <i>pres. part.</i> Being sold. On sale.	वेयावुं.
" आखवुं, To sell.	"
" क्षीवुं, To buy.	"
वेसी or वेसे, <i>prep.</i> About, concerning...	विसे.

वेण, <i>f.</i> Time.
वेणु, <i>n.</i> A brook, a stream.
वेर, <i>m.</i> A bride-groom.
यां, <i>adv.</i> There, thither.
यां ने यां, In that very place.

स.

सधत, <i>m.</i> A groom.
संकट, <i>f.</i> Distress.
सकली, <i>f.</i> A hen-sparrow.
सकलो, <i>m.</i> A cock-sparrow.
सकार सडुं, To go hunting.
सकाई, <i>n.</i> An antelope....
सकु, <i>m.</i> or <i>f.</i> A penknife.
सल, <i>f.</i> Punishment.
सल दीवी, To punish...
सडतर, <i>adj.</i> Uneven,
सडक, <i>f.</i> A made road...
सडप, <i>f.</i> A bow-string....
सडुं, <i>v.i.</i> To rise, to ascend....
कपाल सडुं, To have a headache.
सडध, <i>f.</i> A tumult.
„ करवी, To raise a tumult.
सडधनी बोली बोळवुं, To speak angrily...
सडड, <i>adj.</i> Insolent. ∴
सडवणुं, <i>v. caus.</i> To incite.
सडीतुं, <i>adj.</i> Chief. Highest. Superior.
Prime,

Guj. Equiv.

वेण.
वहेणो.
वर.
H. वहाँ.
„
H. साईस.
संकट.
सकली.
सकलो.
सिकार.
H. चिकारा.
साकु.
सल.
„
डतरसड.
सडक.
? साप.
सडुं.
„
सडध.
„
„
सडड.
सडवणुं.
सडुं.
...

સણવું, <i>v. t.</i> To construct, to build. ...
સણા, <i>m. pl.</i> Gram.
સણી, <i>f.</i> The seed of a vegetable or plant.
સણીસણી, <i>adv.</i> Very little.
સતરી, <i>f.</i> An umbrella. A mausoleum.
સતુર, <i>adj.</i> Clever.
સતુ, <i>adj.</i> Existing. Present. Restored (as stolen property).
„ કરવું, To restore.
„ થાવું, To restore.
સંદરમા, <i>m.</i> The moon... ..
સદા, <i>adv.</i> Always.
સદાંણી, <i>f.</i> The moon-light.
સંદાવટ, Name of a Bhil clan beyond the Dhebar lake.
સપટ, <i>adj.</i> Even, level.
સપટ કરવું, To level.
સપાટું, <i>n.</i> A journey.
„ કરવું, To travel.
સંપેા, <i>m.</i> Jessamine.
સખખ, <i>m.</i> Cause, reason.
સખાવ, <i>m.</i> Temperament.
સમકવું, <i>v. i.</i> To start.
સમકી પડવું, To shy (as a horse).
સમકાવણું, <i>v. t.</i> To startle.
સમકેર, <i>adv.</i> and <i>prep.</i> On all sides. Around.
સમરો, <i>m.</i> A whisk, a fly-flapper.
„ ટેળવેા, To whisk away flies.

Guj. Equiv.

ચણવુ.
ચણા.
*
...
છત્રી.
ચતુર.
છતાં.
...
છતાં.
„
ચંદ્રમા.
સદા.
ચાંદરણું.
...
...
સપાટ.
„
*
„
ચંપેા.
સખખ.
સ્વભાવ.
ચમકવું.
„
ચમકાવવું.
સમ+કેર.
...
ચમર.
„

Guj. Equiv.

સમાર, <i>m.</i> A tanner.	ચમાર.
સમાસું or સમાહું, <i>n.</i> The rainy season.	ચોમાસું.
સરકાર, <i>f.</i> The Supreme Government.	સરકાર.
સરત, <i>f.</i> Recollection, thought. ...	સરત.
સરતમાં આવે તી, Whatever you choose.	”
સરવાળો, <i>m.</i> Addition.... ..	સરવાળો.
સરવાળે, <i>adv.</i> Lastly.	”
સરવુ, <i>v. i.</i> or <i>v. t.</i> To graze.... ..	ચરવું.
સરાં, <i>n. pl.</i> Small shot.	છરાં.
સરઆત, <i>f.</i> A beginning.	શરઆત.
” કરવી, To begin.	”
સલાહ, <i>f.</i> Advice.	સલાહ.
” દીવી, To advise.	”
” લીવી, To consult.	”
સસુદરી, <i>f.</i> A mouse.	છહુદરી.
સહુ, <i>adj.</i> All.	સહુ.
સહુકાર લોક, Hindus and Muhammadans as distinguished from Bhils.	સહુકાર.
...
સા, <i>f.</i> Butter-milk.	હાસ.
સાધતર, <i>m.</i> March-April.	ચૈતર.
સાધલો, <i>m.</i> Shade.	છાંયડો.
સાઉદ, <i>adj.</i> Fourteen.	ચૌદ.
સાક, <i>m.</i> The two hands full of liquor.	હાક.
સાક્યું, <i>adj.</i> Drunk.... ..	હાકડું.
સાકવું, <i>v. t.</i> To taste.	ચાખવું.
સાકર, <i>f.</i> Sugar-candy.... ..	શાકર.
સાકર, <i>m.</i> A servant.	ચાકર.

साकरी, <i>f.</i> Service. साकरी करवी, To serve.
साजेर, <i>n.</i> Thatch.
साटकुं, <i>v.t.</i> To lick.
सांटकुं <i>v.t.</i> To sprinkle... ..
साटुओ, <i>m.</i> A ladle.
सांटे, <i>m.</i> A drop of rain.
सांटा सांटा पडवा, To drizzle... ..
साडी, <i>f.</i> Back-biting, slander... ..
„ करवी, To slander... ..
साडुओ, <i>m.</i> A back-biter.
सांथु, <i>f.</i> Fresh cow-dung.
साती, <i>f.</i> The bosom, the chest. Courage.
सातीवाणुं, <i>adj.</i> Brave.
सादडी, <i>f.</i> A mat made of palm leaves.
सांदी, <i>f.</i> A sore, an ulcer. Purified
silver.
सांदो or सांदोआवसी, <i>m.</i> The moon. ...
सानांसानां or सानेसाने, <i>adv.</i> Secretly.
Stealthily. Privately. ...
सानेसाने कानभां वात केवी, To whisper.
साजुं, <i>adj.</i> Quiet. Still. Secret. Private.
„ राखजुं, To keep secret.
„ रेजुं, To be quiet.
सापडे, <i>n.</i> A hut. सापरी, <i>f.</i> A small hut.
साध, <i>adj.</i> Clean. Pure. Holy... ..
साथ, <i>m.</i> A European... ..
सांथडी, <i>f.</i> A small bamboo-basket. ...
सांथडी, <i>f.</i> The human skin.

Guj. Equiv.

याकरी.
छाजली.
याटकुं.
छांटकुं.
याटवे.
छांटे.
„
याडी.
„
याडियो.
छाथु.
छाती.
„
सादडी.
सांदी.
...
सांदो.
छानामाना.
...
छानामाना.
छाजुं.
„
„
जुंपडुं, जुंपडी.
साध.
साथेथ.
छाथडी.
याथडी.

सांभुं, <i>n.</i> Skin, hide, leather... ..			
सामान, <i>m.</i> Goods, luggage.			
सामीसोणह्युं, <i>n.</i> A bat... ..			
सार, <i>m.</i> Grass, hay.			
सारो, <i>m.</i> Fodder.			
साल, <i>n.</i> A year... ..			
साल, <i>m.</i> Habit, custom. <i>f.</i> Conduct... ..			
सालवाहुं, <i>adj.</i> Well-behaved.			
सालवुं, <i>v.i.</i> To go, to walk. To suit... ..			
सालतुं करुं, To begin... ..			
सावे लीं लगु, As far as possible.			
सावकार. See सडुकार.			
सावणी, <i>f.</i> A cantonment.			
साववुं, <i>v. i.</i> To be agreeable. To suit... ..			
सावेती...सावेती, <i>conj.</i> Either...or.			
सांस, <i>f.</i> A beak.			
सावण or सावेण, <i>m.</i> Rice.			
साडुडी, <i>f.</i> A porcupine.			
साहेदी, <i>f.</i> A witness.			
,, आलवी, To testify.			
साणणी, <i>f.</i> A sieve.			
साणवुं, <i>v.t.</i> To sift.			
साणी, <i>f.</i> A she-goat.			
साणुं, <i>n.</i> A kid.... ..			
साणो, <i>m.</i> A ram.			
साणो, <i>m.</i> Shade... ..			
सींकवुं, <i>v.i.</i> To sneeze.			
सीन, <i>f.</i> A thing.			

Guj. Equiv.

सांभुं.
सामन.
सामीसिडियुं.
सारो.
”
साल.
याल.
”
यालवुं.
”
”
सडुकार.
छावणी.
यडुवुं
”
यांस.
यावण.
साडुडी.
शाहेदी.
”
याणणी.
याणवुं
छाणी.
छाणुं.
छाणो.
छांसो.
छिंकवुं.
सीन.

सीटी, <i>f.</i> A note. A letter of recommendation.
सीडुं, <i>n.</i> An entrance.... ..
सीडुं, <i>n.</i> A bead.
सीत, <i>n.</i> The mind.
सीतरो, <i>m.</i> A leopard.
सीताण, <i>m.</i> A slab.
सीतुं, <i>adj.</i> On one's back.
„ पडीने डुतुं, To sleep on one's back.
सीथरुं or सीदुं, <i>v.</i> A rag... ..
सीदुं, <i>adj.</i> Straight.
सीनाणुं, <i>n.</i> Adultery.
सीपटी, <i>f.</i> A pinch.
„ क्षीवी, To pinch.... ..
सीपाध, <i>m.</i> A policeman, a soldier.
सीपीआ, <i>m.</i> Pincers, tongs, tweezers...
सीअडी, <i>f.</i> or सीअडुं, <i>n.</i> A long gourd...
सीअरी, <i>f.</i> A small owl.... ..
सीथुं or सीथुंनाक, <i>adj.</i> Flat-nosed. Ugly.
सीरतुं, <i>v. t.</i> To split.
सील, <i>f.</i> A kite, a hawk.
सीसी, <i>f.</i> Carrion.
सीहें, <i>f.</i> A scream.
„ करवी, To scream.
सुक, <i>n.</i> Happiness. Salvation... ..
„ आलतुं, To save.
„ आलवावाणे, The Saviour... ..

बिटी.
...
धीडुं.
? डिडियुं.
बित.
बितरो.
*
यतुं.
„
बिथरुं.
सीधुं.
छिनाणुं.
यपटी.
„
सिपाध.
बिपियो.
बिअडी.
बिअरी.
सीथुं.
सीरतुं.
सील.
धीडुं.
सीस.
„
सुक.
„
„

Guj. Equiv.

સુકતું. <i>v.i.</i> To finish (only used in forming completive compound verbs. See Gr. § 41).	સુકતું. ...
સુકલી, <i>f.</i> Slander, backbiting... ..	સુગલી.
સુકાળ, <i>m.</i> A time of plenty.	સુકાળ.
સુકી, <i>adj.</i> Happy, blessed.	સુખી.
સુટકી, <i>f.</i> A pinch. સુટકી લીવી, To pinch.	*
સુટકો, <i>m.</i> Release. સુટકો કરવો, To release.	છુટકો.
સુટતું or સુટી નતું, <i>v.i.</i> To become free, to be released... ..	છુટતું. ...
સુટી, <i>f.</i> Freedom, release. Leave.	છુટી.
„ આલવી, To grant leave...
સુદુ, <i>adj.</i> Free... ..	છુદું.
સુદું કરવું, To set free.
સુડલી, <i>f.</i> A bracelet worn on the forearm by women... ..	સુડલી.
સુડલો, <i>m.</i> A bracelet worn on the upper part of the arm.	સુડલો. ...
સુડેલ, <i>f.</i> A she-devil, a female goblin.	સુડેલ.
સુનડી, <i>f.</i> A spotted <i>sari</i>	સુંદડી.
સુનસુન, <i>v.</i> Powder, anything powdered.	*
„ કરવું, To pulverize... ..	„
સુનો, <i>m.</i> Lime.	ચૂનો.
સુલો, <i>m.</i> A fire-place.	ચૂલો.
સુતું, <i>v.i.</i> To leak... ..	સુતું.
સેનચું ગેર, <i>m.</i> A thatched house.	છાનચું ધર.
સેદું, <i>adj.</i> Far off, distant.	છેદું.
સેડો, <i>m.</i> A border, an edge, an end... ..	છેડો.

સેડા ફાડવો, To separate. To divorce. ...
સેતરવું, <i>v.t.</i> To cheat.
સેતવું, or સેતી રેવું, <i>v.i.</i> To be warned...
સેતાવણી, <i>f.</i> Warning.
સેતાવણું, <i>v.t.</i> To warn.
સેર, <i>m.</i> A <i>seer</i> . કાસો સેર, One pound. પાકા ,, Two pounds.
સેર, <i>n.</i> A city.... ..
સેરો, <i>m.</i> A face. A picture.
સેલુ, <i>adj.</i> Last.... ..
સેલે સરવાળે, At length, finally. ...
સેલો, <i>m.</i> A disciple.
સેવા, or સેવા સાકરી, <i>f.</i> Service.
” ” કરવી, To serve. ...
સેવું, <i>v.t.</i> To thatch.
સો, <i>adj.</i> Six.
સોઝો, <i>m.</i> The sap of trees and plants.
સોકલી, <i>f.</i> A memorial stone erected to female ancestors.
સોકલો, <i>m.</i> A Bhil who does not eat cow's flesh.
સોકી, <i>f.</i> A watch-house. A watch-place on the road. A small looking- glass worn by women. ...
સોકા, <i>m. pl.</i> Rice.
સોકીદાર or સોકીવાળો, <i>m.</i> A watch-man.
સોકું, <i>adj.</i> Pure, clean.... ..
સોટલી, <i>f.</i> The tuft of hair worn on the crown of the head as a dis- tinctive mark of a Hindu. ...

Guj. Equiv.

છેડા.
છેતરવું.
ચેતવું.
ચેતવણી.
ચેતાવવું.
સેર.
...
ચહેર.
ચહેરો.
છેલું.
”
ચેલો.
સેવા.
”
છાવું.
છ.
સુઝો.
*
...
? ચોખ્ખું.
...
ચોકી.
...
...
ચોખા.
ચોકીદાર.
ચોખ્ખું
ચોટલી.
...
...

સોટલો, <i>m.</i> A woman's hair.
„ યુંથવો, To plait the hair.
સોટવું, <i>v. t.</i> To bite (as a dog or snake). To sting. To cast a spell over.
ડાકેણું સોટવું, <i>n.</i> Witch-craft.
સોટવું, <i>v. i.</i> To stick, to cling, to adhere.
સોટાડવું, <i>v. t.</i> To stick.
સોટું, <i>n.</i> Infection, contagion (gen. fol- lowed by the verb આવણું).
સોડવું, <i>v. t.</i> To offer up (as a sacrifice).
સોડવું or સોડી દીવું, <i>v. t.</i> To abandon. To let go. To acquit.
સોડું, <i>v.</i> The bark of a tree. The rind of fruit.
સોત્રીહો, <i>m.</i> The famine of Samvat 1934 (A. D. 1877).
સોથું, <i>adj.</i> Fourth.
સોથીઓ તાવ, Quartan, or fourth day, ague.
સોપડવું, <i>v. t.</i> To rub, to anoint.
સોપડી, <i>f.</i> A book.
સોપાં or સોપાંટદાં, <i>n. pl.</i> Cattle... ..
સોપાડ, <i>f.</i> A cattle-shed.
સોપું, <i>adj.</i> Four-footed... ..
સોમાહું, <i>n.</i> The rainy season.... ..
સોર, <i>m.</i> A thief. A hypocrite, an evil- doer.
સોરલોક, Predatory tribes... ..
સોરી, <i>f.</i> Theft. સોરી કરવી, To steal.

Guj. Equiv.

સોટલો.
„
*
...
*
સોટવું.
સોટાડવું.
સોટવું.
...
? ચડાવવું.
છોડવું.
...
છોડું.
...
સોત્રીસ.
...
સોથું
„
સોપડવું.
સોપડી.
સોપણું.
? સોપણું + આડ.
સોપણું.
સોમાહું.
સોર.
...
સોરલોક.
સોરી.

				Guj. Equiv.
સોરી, <i>f.</i>	A girl.	છોડી.
સોરૂં, <i>n.</i>	A child.	છોરૂં.
સોરો, <i>m.</i>	A boy.	છોકરો.
સોલ, <i>f.</i>	The bark of a tree....	જાલ.
સોલવું, <i>v.t.</i>	To peel.	છોલવું.
સોળવીઓ,	Name of a Bhil clan at Dhanhor...
ચાર, <i>adj.</i>	Four...	ચાર,
હ.				
હાથ, <i>m.</i>	A tailor.	સપ્.
હક, <i>m.</i>	Right. Power...	હક.
હક, <i>n.</i>	Happiness. Salvation. See સુક.	સુખ.
હકન, <i>m.</i>	An omen.	સુકન.
હકમ, <i>m.</i>	An order, a command.	હુકમ.
હકરવાર, <i>m.</i>	Friday.	શુક્રવાર.
હકી, <i>adj.</i>	Happy.	સુખી.
હકેલવું, <i>v.t.</i>	To gather together.	સંકેલવું.
હંમ, <i>m.</i>	A body of pilgrims...	સંધ.
હંગવાળો, <i>m.</i>	A pilgrim.
હગડી, <i>f.</i>	A stove.	સમડી.
હંગરો, <i>m.</i>	A store, a collection.	સંધરો.
..	કરવો, To store up.
હગળું, <i>adj.</i>	All, the whole.	સધળું.
હગાઇ, <i>f.</i>	Relationship. Betrothal.	સગાઇ.
હગાંમણ, <i>f.</i>	Diarrhoea.	હગવું.
હથ, <i>n.</i>	A relative. <i>adj.</i> Closely related.	સથું.
હગો ભાઇ,	A full-brother...

હામર, <i>adj.</i> A thousand.	હામર.
હજુર, <i>Sir.</i> Your Honour. The Presence.	હજુર.
હજીયેણી, <i>f.</i> A tailor's wife. (<i>fem.</i> of હાજી)	સહી.
હડવું, <i>v.t.</i> To fix split bamboos on a roof.	સહવું.
હડવું, <i>v.t.</i> To comb.	હ હોળવું.
ખુડ હડવી, To comb the hair.	”
હડો, <i>m.</i> A flea....	*
હણસો, <i>m.</i> A brick mould.	*
હતરો, <i>m.</i> The famine of Samvat 1917 (A. D. 1860).	સતર.
હંતાડવું, <i>v.t.</i> To conceal...	સંતાડવું.
હડું or હેતું, <i>adj.</i> All.	*
હથોડો or અથોડો, <i>m.</i> A hammer.	હથોડો.
હદ, <i>f.</i> A boundary, a limit.	હદ.
હદરવું or હુદરવું, <i>v. i.</i> To improve.	સુધરવું.
હદવાહે or હદસેહું, <i>adv.</i> Finally.	હદ.
હદારવું or હુદારવું, <i>v. t.</i> To improve, to repair.	સુધારવું.
હદારો or હુદારો, <i>m.</i> Improvement. Re- pairs. Progress.	સુધારો.
હંદેહો, <i>m.</i> News.	સંદેશો
હનકુવર, <i>m.</i> or <i>n.</i> A hyena. <small>A wild dog. Kuon d.</small>	*
હનણી, <i>adj.</i> or <i>adv.</i> Under protection.	! શરણે.
” જાવું, To seek protection.	”
” રાખવું, To protect.	”
હંપ, <i>m.</i> Agreement. Concord...	સંપ.
હપણું or હપવું, <i>v. i.</i> To be concealed...	હુપવું.

હપતું, <i>n.</i> A dream.	સ્વપ્ન.
હપાડતું or હપાડી દીવું, <i>v. t.</i> To conceal...	છુપાવવું.
હપીળવું, <i>v. i.</i> To be concealed... ..	છૂપી જવું.
હપીને, <i>adv.</i> Secretly, stealthily.	છુપીને.
હપી રેવું. <i>v. i.</i> To lie in ambush.	છૂપી રહેવું.
હપુત, <i>adj.</i> Honest.	? સપુત.
હંબાળવું, <i>v. t.</i> To take care.	સંભાળવું.
હમ, <i>m.</i> An oath.	સમ.
„ ખાવા, To swear.	„
ખોટા હમ ખાવા, To swear falsely...	„
હમજણ, <i>f.</i> Understanding.	સમજણ.
„ પડવી, To take in, to understand (with dat. of pers.).	„
હમજવું, <i>v. t.</i> To understand.	સમજવું.
હમજાવણું, <i>v. t.</i> To explain. To persuade.	સમજાવવું.
હમજી, <i>adj.</i> Intelligent.	સમજી.
હમાવું, <i>v. i.</i> To be contained, to go into.	સમાવું.
અણા હુંડળામાં કતરા રોટલા હમાય ? How many loaves go into this basket ?	...
હમીસાર, <i>m.</i> News.	સમાચાર.
હમું, <i>adj.</i> Right, correct.	સમું.
„ કરવું, To mend.	„
હમુંતમું or હમુંરમું, <i>adj.</i> Level, straight.	„
હમેટવું or હમેરી દડવું, <i>v. t.</i> To collect. ...	સમેટવું.
હરક, <i>m.</i> Joy, delight.	હરખ.
હરકાવણું, <i>v. t.</i> To compare.	સરખાવવું.
હરકું, <i>adj.</i> Suitable, fit, like.	સરખું.
હરગ, <i>m.</i> Heaven.	સ્વર્ગ.

હરબું, <i>n.</i> An arrow.	*
હરબો, <i>m.</i> An arrow-shaft.	*
હરતું, <i>adj.</i> Rich, well-off.	*
હરબો, <i>m.</i> Rape-seed.	સરસવ.
હરમ. <i>f.</i> Shame.	શરમ.
હરમાવું, <i>v. i.</i> To be ashamed... ..	શરમાવું.
હરવા, <i>m.</i> A spring of water... ..	? ઝરવું.
હરા, <i>m.</i> A crop.	હરી.
હરાડું, <i>adj.</i> Stray. Wandering away in search of food.	હરવું. ...
હરાન or ઝેરાન, <i>adj.</i> Perplexed, dismayed.	હેરાન.
હરાપ, <i>m.</i> A curse. હરાપ દીવો, To curse.	ઝાપ.
હરામબદી, <i>m.</i> A rascal. <i>adj.</i> Ill-bred.	હરામબદી.
હરામણ, <i>m.</i> July-August.	ઝાવણ.
હરામી, <i>m.</i> A sinner. <i>adj.</i> Wicked. ...	હરામી.
હરાવવું or હરાવી દડવું, <i>v. t.</i> To defeat. ...	હરાવવું.
હરીઆત, Name of a Bhil clan at Mathugamra.
હરેકુઓ or હરેગલ્યો. A drunkard. ...	? સુરા.
હરો, <i>m.</i> Liquor.	સુરા.
,, બરવો, To betroth. (The second stage in arranging for a marriage. See લાડી જેવી and પણવા ભવું)... ..	,, ...
હરોળો, <i>m.</i> A flea.
હલકું, <i>adj.</i> Light (not heavy).	*
,, ગણવું, To despise... ..	હલકું
,, વર, A year of scarcity.	,,
હલાવણું, <i>v. t.</i> To shake.	,, હલાવવું

	Guj. Equiv.
હવાદ, <i>m.</i> Flavour, taste.	સવાદ.
હવાર, <i>f.</i> The morning.	સવાર.
હવારે, <i>adv.</i> In the morning. To-mor- row morning.	”
હવાલો, <i>m.</i> Possession, charge... ..	હવાલો.
હવાલે કરવું. To hand over.	”
,, રાખવું, To take charge of.	”
હહલો, <i>m.</i> A hare.	સસલો.
હલેહલે <i>adv.</i> Slowly. Gently... ..	હળવેહળવે.
હા, <i>f.</i> Consent, <i>adv.</i> Yes.	હા.
,, કેવી, To say Yes. To agree. To consent... ..	હા કહેવી.
હાઠ લી જવું, <i>v. t.</i> To take away.	સહાવું.
હાઉ, <i>adj.</i> and <i>adv.</i> Good. Pretty. Well.	સાફ.
,, કરવું, To do good. To cure, to heal. To bless.	”
,, થાવું, To recover, to get well.	સાફ થવું.
હાક, <i>f.</i> The frame (of a door).	સાખ.
હાકડું, <i>adj.</i> Narrow.	સાંકડું.
હાકડો, <i>m.</i> Teak-wood... ..	સાગ.
હાકર, <i>f.</i> Sugar-candy... ..	સાકર.
હાકવું, <i>v. t.</i> To drive.	હાંકવું.
હાકળી, <i>f.</i> A chain.	સાંકળી.
,, ખખડાવણી, To rattle the chain = to knock at the door.	”
હાકી, <i>m.</i> A witness.	સાક્ષી.
હાખ, <i>f.</i> A clan.	શાખા.
હાંગ, <i>f.</i> A large crow-bar.	સાંગ.

	Guj. Equiv.
હાગ or હાગડો, <i>m.</i> Teak-wood... ..	સાગ.
હાગરી, <i>m.</i> A farm-labourer.	*
હાજર, <i>adj.</i> Present.	હાજર.
હાજું, <i>adj.</i> Fresh, well.	સાજું.
„ કરવું, To heal.	„
હાજુંતાજું, <i>adj.</i> Happy. Safe and sound.	„
હાજો, <i>m.</i> Rubbish.	સાંજો.
હાટ, <i>f.</i> A shop. A market.	હાટ.
હાટે માલ આલવો, To barter.	સાટું.
હાટકી, <i>f.</i> A thin teak-wood rafter.	સાકટી.
હાટડી, <i>f.</i> A bazaar, a market.	હાટ.
હાટે, <i>prep.</i> In exchange for.	સાટે.
હાઠો, <i>m.</i> Sugar-cane (large and dark).	સાઠો.
હાડકી, <i>f.</i> or હાડકો, <i>m.</i> A bone.	હાડકું.
હાડડી, <i>f.</i> A she-camel.	સાંઠણી.
હાડહાડ, <i>interj.</i> Get away ! (said to animals).	હાડહાડ.
હાત, <i>m.</i> Company.	સાથી.
„ કરવો, To travel together... ..	„
હાત, <i>adj.</i> Seven.	સાત.
હાતવું, <i>v. t.</i> To hide.	સાંતવું.
હાંતી ઢીવું, To cover up.	„
હાંતિહાંતિ, <i>adv.</i> Slowly... ..	? આસ્તે.
હાતી, <i>m.</i> A companion.	સાથી.
હાંડું, <i>v.</i> A compound round a house... ..	*
હાતે, <i>prep.</i> With.	સાથે.
હાતેહાતે, <i>adv</i> and <i>prep.</i> Along side, along with.	„
હાતેળ, <i>f.</i> The thigh.	સાથળ.

હાથ, <i>m.</i> The hand. A cubit....	હાથ.
હાથકડી, <i>f.</i> Hand-cuffs.	”
હાથી, <i>m.</i> An elephant.	હાથી.
હાદ, <i>m.</i> A voice. હાદ દીવો, To shout.			સાદ.
હાદડી, <i>f.</i> A mat made of palm leaves.			સાદડી.
હાદવું, <i>v. t.</i> To call.	સાદ.
હાંદવું, <i>v. t.</i> To join.	સાંધવું.
હાંદો, <i>m.</i> A joint.	સાંધો.
” દીવરાવણો, To join....	”
હાંદો, <i>m.</i> A boundary....	હદ.
” વતાવણો, To walk the boundary....			”
હાંન, <i>f.</i> Sense. Experience.	સાન.
હાંનવાણું, <i>adj.</i> Sensible. Experienced...			”
હાંનણું, <i>n.</i> A stew of vegetables or meat.			*
હાનેવાળો, <i>m.</i> A driver of oxen. ...			હાંકવું.
હાન્ચી, <i>n. pl.</i> Signing. Beckoning. ...			નિશાણી.
” કરચી, To beckon. To sign.	”
હાપ, <i>m.</i> A large snake, a cobra. ...			સાપ.
હાંબરું, <i>n.</i> A sort of elk or stag.	સાંબર.
હાંબળવું, <i>v. t.</i> To hear...	સાંબળવું.
હાથુ, <i>f.</i> Soap.	સાથુ.
હાથુની રોટી, A tablet of soap.	”
હામલી, <i>f.</i> A certain wild seed of which bread is made...	*
હામાંહામાં, <i>adv.</i> Against one another.			સામસામા.
હામું or હામે, <i>prep.</i> Opposed to.	સામું.
” યાવું, To resist.	”

	Guj. Equiv.
હાયહાય ! <i>interj.</i> Alas! Alas!	હાયહાય.
હારવું, <i>v. i.</i> To be defeated.	હારવું.
હારવો, <i>m.</i> Stubble.	*
હારી પેટે, <i>adv.</i> Thoroughly.	સારી પેટે.
હાર, <i>prep.</i> For the sake of.	સાર.
હાર, <i>interj.</i> Very well! All right!	સારં.
હાલ, <i>f.</i> Condition. State.	હાલ.
હાલવું, <i>v. i.</i> To move, to stir... ..	હાલવું.
હાલેડ, <i>f.</i> Name of a certain tree.	*
હાલેડો, <i>m.</i> The women's dance at the <i>Holi</i>	હાલરડું.
„ હીવો, To dance the <i>Holi</i> dance.	હાલરડું.
હાવકું, <i>adj.</i> Step-(in relationship).	સાવકું.
હાવકી સોરી, A step-daughter.	„
હાવકો સોરો, A step-son.	„
હાવું, <i>v.t.</i> To catch, to seize.	સહાવું.
હાસું, <i>n.</i> Truth. <i>adj.</i> True.	સાચું.
„ થાઇને જાવું, To be acquitted.	!,
„ થાવું, Acquittal.	„
„ મનાવણા કુટવું, To torture.	„
હાંસે or હાંસેહાંસ, <i>adv.</i> Truly.	„
હાહ, <i>m.</i> Breath.	શ્વાસ.
„ ખાવો, To rest, to pause.	„
„ દડાવણો, To breathe freely... ..	„
„ સડવો, To breathe with difficulty (with dat. of pers.)... ..	„
હાહડવું, <i>v.i.</i> To neigh.	હણહણવું.
હાહરી, <i>f.</i> The <i>saras</i> bird.	સારસ.

હાહરો or હાહો, <i>m.</i> A father-in-law. ...	
હાહુ, <i>f.</i> A mother-in-law.	
હાહો or હહથો, <i>m.</i> A hare.	
હાળ, <i>n.</i> A coarse kind of rice.	
હાળાએડી, <i>f.</i> A wife's brother's wife...	
હાળી, <i>f.</i> A wife's sister.	
હાળો, <i>m.</i> A wife's brother.	
હાળોત્રી, <i>m.</i> A wife's sister's husband...	
હીઆણી, <i>f.</i> A midwife.	
હીઆરો, <i>m.</i> A partner... ..	
હીઆળ, <i>m.</i> A jackal.	
હીઆળો, <i>m.</i> Winter.	
હીક, <i>f.</i> Instruction.	
,, વતાવણી, To instruct.	
હીક, <i>f.</i> Dismissal.	
,, દીવી, To dismiss.	
હીકવણું, <i>v.t.</i> To teach... ..	
હીકવું, <i>v.t.</i> To learn.	
હીંગડો, <i>m.</i> A horn.	
હીંગડું, <i>v.i.</i> To walk, to go.	
હીમ, <i>f.</i> A district.	
હીમ, <i>n.</i> Frost... ..	
હીમત, <i>f.</i> Courage. હીમતવાળું, Brave...	
,, આલવી, To encourage.	
,, રાખવી, To have courage, to be brave.	
હીમાળું, <i>adj.</i> Frosty.	
હીર, <i>n.</i> Silk.	

Guj. Equiv.

સસરો.
સાસુ.
સસલો.
સાળ.
સારાએડી.
સાળી.
સાળો.
? આહુ.
સોષ્યાણી.
સહિયરો.
શિયાળ.
શિયાળો.
સીખ.
”
*
”
શીખવવું.
શીખવું.
શીંગડો.
હીંગડું.
સીમ.
હિમ.
હિમત.
”
”
હિમ.
હીર.

હીવડી, <i>f.</i> Sugar-cane (small and light in colour).
હીવવણું, <i>v.t.</i> To swing... ..
હીવડાવણું, <i>v. caus.</i> To get sewn.
હીવવું, <i>v.t.</i> To sew.
હીવાડવું, <i>v.t.</i> To get sewn,
હોંસવું, <i>v.t.</i> To sprinkle... ..
હીસવું, <i>v.i.</i> To swing.
હીસાંણો, <i>m.</i> A hawk.
હીસ્યો, <i>m.</i> Swinging. હીસ્યો દીવો, To swing.
હીહી, <i>f.</i> A small bottle.
હીહું, <i>n.</i> Lead.
હીહો, <i>m.</i> A large bottle.
હું, <i>pron.</i> I.
હું? <i>inter. pron.</i> What? હું કરીને? Why?
હુઆળું, <i>adj.</i> Soft. Smooth.
હુઘ જવું, <i>v.i.</i> To go to sleep.
હુએડ, <i>m.</i> A pig... ..
હુક. See હક.
હુકવું or હુકાવું, <i>v. i.</i> To dry, to wither.
હુકાઘ જવું, <i>v.i.</i> To wither, to rot.
હુકાવણું, <i>v.t.</i> To dry.
હુગ or હોગ, <i>m.</i> Regret, sorrow.
હુંગવું, <i>v.t.</i> To smell.
હુંચું, <i>adj.</i> Cheap... ..
હુજ, <i>f.</i> Perception.
„ પડવી, To perceive (with dat. of pers.).

Guj. Equiv.

શેરડી.
...
હિલવું.
સિવડાવવું.
સિવવું.
સિવાડવું.
સિંચવું.
હિંચવું.
સિયાણો.
હોંચવું.
સીસી.
સીસું.
સીસો.
હું.
ચું.
સુવાળું.
સુઘ જવું.
સુવર.
સુખ.
સુકવું.
„
„
શોક.
સુંધવું.
સોંધું.
સુઝ.
„

હુજવું, <i>v.i.</i> To be perceived (with dat. of pers.)... ..	સુઝવું.
હુડ, <i>f.</i> An elephant's trunk.... ..	સુંઠ.
હુંડલી, <i>f.</i> or હુંડલો, <i>m.</i> A basket.	હુંડલો.
હુડો, <i>m.</i> A green pigeon.	હુડા.
હુણવું, <i>v.i.</i> To swell.	સુણવું.
હુતળી, <i>f.</i> String.	સુતળી.
હુતાર, <i>m.</i> A carpenter... ..	સુતાર.
હુદરવું. See હદરવું.	સુધરવું.
હુદી, <i>prep.</i> Until.	સુધી.
હુદું, <i>adj.</i> Reformed, civilized.... ..	શુદ્ધ.
હુની, <i>m.</i> A goldsmith... ..	સોની.
હુતું, <i>n.</i> Gold.	સોતું.
હુતું, <i>adj.</i> Deserted.	સતું.
હુપવું or હુપી દીવું, <i>v.t.</i> To hand over.	સોંપવું.
હુરજ, <i>m.</i> The sun.	સુરજ.
હુરાત, Name of a Bhil clan at Od.
હુલ, <i>f.</i> A dagger. હુલ મારવી, To stab... ..	સળી.
હુલો or હોલો, <i>m.</i> A ring-dove.... ..	હોલો.
હુવાડવું, <i>v. caus.</i> To put to sleep.	સુવાડવું.
હુવું, <i>v.i.</i> To go to sleep.	સુવું.
હુસ, <i>m.</i> Activity. Cleverness. Skill.... ..	હોંસ.
હુસકારી, <i>f.</i> A whistle.	*
„ કરવી, To whistle.
હુળી, <i>f.</i> Gallows, an impaling stake.... ..	સળી.
હુળજ્યે સડાવણું, To impale.	„
હે, <i>v.</i> Is. હે કે નહીં? Is it not so?	હે.

	Guj. Equiv.
હેકડા, <i>adj.</i> Hundreds of.	સેકડા.
હેડ, <i>f.</i> A strap... ..	*
હેડ, <i>f.</i> A stream, a flow (of milk &c.).	સેર.
„ ધાડવી, To milk (with genit. of cow).	„
હેડો, <i>m.</i> An edge, a border.	છેડો.
પેલે હેડે, On the farther side. Beyond.	„
હેત, <i>n.</i> Love. હેત રાખવું, To love.	હેત.
હેત, <i>prep.</i> Along with... ..	સમેત.
હેતુ, <i>m.</i> An object, a motive... ..	હેતુ.
હેતું, <i>adj.</i> All, the whole.	*
હેર, <i>f.</i> A spring of water.	સેર.
જીવીની હેર જોવી, To feel the pulse.	„
હેરવું, <i>v.t.</i> To search for... ..	હેરવું.
હેરાજ, <i>n.</i> An auction.	હરાજ.
„ કરવું or કરી દેવું, To sell by auction.	„
હેરાન, <i>adj.</i> Perplexed, dismayed.	હેરાન.
હેરી, <i>f.</i> A lane.... ..	શેરી.
હેલ or હેલું, <i>adj.</i> Easy. હેલમાં, Easily... ..	સહેલ.
હેલણુ, <i>n.</i> A sign, a mark, a proof.	? નિશાણી.
„ આલવું, To prove.	„
„ માંડવું, To make a note, to mark.	„
હેલા, <i>interj.</i> Ho! I say!	અહ્યા,
હેલા, Name of a Bhil clan at Thur....	...
હેલાંણી, <i>f.</i> A trace, a proof.	? નિશાણી.
હેળ, <i>n.</i> A plough. હેળ હાંકવું, To plough.	હળ.
હો, <i>adj.</i> A hundred.	સો.
હો, <i>v.</i> Be thou! <i>interj.</i> Mind !... ..	હો.
હોધ, <i>f.</i> A needle.	સોધ.

હોકારો, <i>m.</i> Assent. હોકારો બરવો, To assent.
હોક, <i>f.</i> A co-wife.
હોગ or હુગ, <i>m.</i> Regret, sorrow. ...
હોગન, <i>m.</i> An oath. હોગન ખાવા, To swear.
હોજ, <i>adj.</i> Right, tidy... ..
,, કરવું, To set right, to tidy up. ...
હોજવું or હોજ કાઢવું, <i>v.t.</i> To search for...
હોણ, <i>n.</i> Flax.
હોણું, <i>n.</i> A dream.
હોતે રાખવું, To keep in remembrance...
હોપવું. See હુંપવું... ..
હોપો, <i>m.</i> The time for dreams. ...
,, પડ્યો, The early part of the night.
હોમવાર, <i>m.</i> Monday.
હોર, <i>m.</i> Gun-powder.
,, ઉડાડવો, To blast.... ..
હોર, <i>f.</i> Leisure.... ..
હોલો or હુલો, <i>m.</i> A ring-dove.... ..
હોવે, <i>adv.</i> Yes.
હોસ, <i>m.</i> Reflection, deep thought. ...
,, કરવો, To reflect.... ..

Guj. Equiv.

હોકારો.
શોક.
શોક.
સોગન.
? સ્વચ્છ.
...
? શોધવું.
શણ.
સાણું.
? સરત.
સોંપવું.
સ્વપ્નું.
..
સોમવાર.
સુરંગ.
..
*
હોલો.
હોવે.
સોચ.
..

ENGLISH-BHILI.

A.

- Abandon, *v. t.* સોડી દીવું.
- Abide, *v. i.* રેવું, વાસો કરવો.
- Able, to be, *v. i.* હકવું. See also § 37.
- Aboriginal, *adj.* આગજમાતવું.
- Aborigines, *n.* આગજમાતનાં, *n. pl.*
- About, *adv.* અટકેળમાં, આસરેમાં. *prep.* Around, આહેપાહે. Concerning, વેસી, વેસે.
- Above, *adv.* and *prep.* માથે, ઉપર.
- Abscess, *n.* શુબ્ધ, *n.*
- Absent, *adj.* ગેરહાજર, નહીં સતું.
- Absolute, *adj.* પુરું, નકી.
- Absolutely, *adv.* નહું.
- Absolution, *n.* માપી, *f.*; સુટકો, *m.*
- Absolve, *v. t.* માપ કરવું, -ની માપી કરવી, -નો સુટકો કરવો.
- Abstain, *v. i.* વેગલું રેવું.
- Abundant, *adj.* ખુબ, ઘણું, ખહું.
- Abuse, *n.* ગાળ or ગાળી, *f.*
- Abuse, *v. t.* ગાળ or ગાળી દીવી.
- Accept, *v. t.* (a thing) લીવું; (a statement) માનવું, માની લીવું.
- Accompany, *v. t.* હાતે આવણું or જવું.
- Accomplish, *v. t.* કરવું, પાર કરવું.
- Accomplished, to be, થાવું, પાર થાવું.
- Accord, of one's own, રાજી ખુસીહું, મનહું.
- According to, *prep.* માપક, હરકું, મજી, પ્રમાણે.
- Account, *n.* અસાખ, *m.* On account of, હાશ, ઓભે, મારે.

- Accumulate, *v. t.* ભેગું, ભેગું or એકઠું કરવું, —નો હંગરો કરવો.
- Accurate, *adj.* ખરૂં, ઠીક, ખરોખર or ખરાખર.
- Accurately, *adv.* ખરોખર or ખરાખર.
- Accusation, *n.* ફરીઆહ, *f.*
- Accuse of, *v. t.* માથે...હડવું,
- Accuser, *n.* ફરીઆહી, *m.*
- Accustom, *v. t.* ટેવ પાડવી.
- Ache, *n.* દખ or દુખ, *n. v. i.* દખવું or દુખવું, કળવું.
- Acid, *adj.* કડવું મીઠું.
- Acknowledge, *v. t.* માનવું, માની લીવું. To acknowledge oneself in the wrong, કાનની ખુટી પકડવી. (*lit.* To seize the lobe of the ear).
- Acquaintance, *n.* (a person) ઓળખીતો, ભાષ્ય'ં; (knowledge) ઓળખેણ or ઓળખેણ પાળખેણ. *f.*
- Acquire, *v. t.* પામણું, કમાવું.
- Acquit, *v. t.* સોડી દીવું, —નો સુટકો કરવો.
- Across, *adv.* આડું. To or on the otherside, પેભેપાર.
- Active, *adj.* ડીલફાઈ.
- Adhere, *v. i.* વળગવું, સોંટવું.
- Adjoining, *adj.* લગતું, પાહોતું.
- Admit, *v. t.* માંહે આવણા દીવું.
- Adopt, *v. t.* ખોજેતર લીવું.
- Adopted, *adj.* ખોજેતર.
- Adult, *n.* મોટીઆર, *m.*
- Adultery, *n.* સીનાણું, *n.*
- Advance, *v.* (of money) ખાતું. *v. i.* મોરે ભવું.
v. t. મોરે આલવું.
- Advancement, *n.* હદારો or હુદારો, *m.*
- Advantage, *n.* નફો, *m.*; લફો, *m.*; લાભ, *m.*; ફાયદો, *m.*

- Adversary, *n.* વેરી, *m.*; દસમન, *m.*
 Adverse, *adj.* ઉદ્. Adverse to, હામું or હામે.
 Adversity, *n.* વપત, *f.*; વેલા, *f.*
 Advice, *n.* સલાહ, *f.*; હીકામણ્ય, *f.*
 Advise, *v. t.* સલાહ or હીકામણ્ય દીવી.
 Afoot, *adv.* પોમે.
 Afraid, to be, ખીવું, ખી or ખીક ઠાગવી (with dat. of pers).
 After, *adv.* and *prep.* વાંહે, પસે, પુઠે.
 Afternoon, *n.* પાહલી વેળા, ટાડે ફેર.
 Afterwards, *adv.* વાંહે, તથાપુઠે, પસે.
 Again, *adv.* ફીર or ફેર. *conj.* વળતે, વળી.
 Against, *prep.* હામું, હામાં or હામે. Against one another, હામાંહામાં.
 Age, *n.* ઉમર, *f.* Of what age? કયાં વરનું?
 Aged, *adj.* ધડું.
 Agitate, *v. t.* ઉસકાવણું, સડાવણું.
 Ago, *adv.* થાન્યું. Three days ago, તથુ ઠાડા થાન્યા.
 Long ago, કન્યાનું. How long ago? કન્યાનું?
 Agree, - *v. i.* મળતું આવણું. To get on with, બથવું.
 To agree to, હા કેવી, હોકારો બરવો.
 Agreeable, to be, હાઉ ઠાગવું, ગમવું, સાવવું, ઠાવવું.
 Agreement, *n.* કોલ, *m.*; કરાર, *m.*; કાવ, *m.* Concord,
 હંપ, *m.*; મેળાપ, *m.*
 Agriculture, *n.* ખેતી, *f.*
 Ague, *n.* ઠાડો તાવ.
 Ailing, *adj.* માંડું, દોમાર.
 Air, *n.* વાયરો, *m.*
 Alas! *interj.* હાયહાય! અરે! આપરે!
 Alight, *v. i.* ઉતરવું.

- Alike, *adj.* હરકું, એકહરકું, મળતું, પરાપર. To be alike, મળતું આવણું.
- Alive, *adj.* જીવતું, જીવી.
- All, *adj.* હમણું, હેતું, આખું, પદું. Not at all, મૂળ નહીં.
- Alligator, *n.* મગર, *m.*
- Almost, *adv.* આસરેમાં, લગભગ.
- Alms, *n.* ધરમ, *m.* To give alms, ધરમ કરવો.
- Alone, *adj.* એકલું.
- Along with, *prep.* હાતે, હાતે હાતે, હારે.
- Aloud, *adv.* જોરેહું.
- Also, *adv.* - વળે, વળી, વળતે.
- Alter, *v. t.* બદલો કરવો.
- Alternately, *adv.* વારાંવારાં.
- Altogether, *adv.* હમણું મળીને, હેતું મળીને.
- Alum, *n.* ફટકડી, *f.*
- Always, *adv.* હાડુ, હાડે હાડે, નીત, પારેપોર, સદા.
- Ambush, to lie in, ઓઠામાં પેહી રેવું, હુપી રેવું.
- Amid, among, *prep.* માંય, વેસમાંય.
- Ancestors, *n.* પાપદાદા, *m. pl.*
- Ancient, *adj.* આગલાવારાનું.
- And, *conj.* ને.
- Angel of death, *n.* જમ or જોમ, *m.*
- Anger, *n.* રીહ, *f.*
- Angrily, to speak, સજાઈની ઓલી ઓલવું.
- Angry, *adj.* રીહાણું, નારાજ. To be angry, રીહ સડાવણી, રીહ સડવી (with dat. of pers.).
- Anguish, *n.* પીડા, *f.*
- Animal, *n.* જનાવર, *n.*

- Anklets, *n.* તોડા, *m. pl.* Wedding-anklets, કામૂળ્યા, *m. pl.*
Anklets with bells attached, ળીજરા, *m. pl.*
- Annoy, *v. t.* દખ or દુખ કરવું or ઢીવું.
- Anoint, *v. t.* સોપડવું.
- Another, *adj.* ખીજું. One another, ઁક ખીજું.
- Another's, *adj.* પારકું.
- Answer, *n.* જવાબ, *m.* *v. t.* જવાબ ઢીવો.
- Ant, *n.* કીડી, *f.* (red); મકુડો or મકોડો, *m.* (black); ઉઢેઢ, *f.* (white).
- Anxiety, *n.* ઢકર, *f.*
- Anxious, to be, ઢકર થાવી (with dat. of pers.).
- Any, *pron.* કંઈ, કણું, કોઈ.
- Anyhow, *adv.* ગમે તીમ કરીને.
- Anyone, *pron.* કણુંક, કોક, કોઈ.
- Anything, *pron.* કંઈ, કાંઈ. Anything at all, કંઈજ.
- Anywhere, *adv.* કણે ઢેકાણે.
- Apart, *adj.* જુઢ, ન્યાઢ, અલગ. *adv.* મેરેમેરે.
- Aperient, *n.* જસાબ, *m.*
- Apparel, *n.* લખરાં, *n. pl.*
- Appear, *v. i.* ઢેખાવું, નજરે પડવું.
- Apply, *v. t.* (ointment) સોપડવું. To apply oneself, ખણુઢો રાખવો.
- April, *n.* વીઢાક—જેઢ. See § 62.
- Arable, *adj.* ખેડવાઢરકું.
- Arbitrate, *v. i.* ન્યાવ કરવો, સુકાખલો કરવો. *v. t.* —નો ન્યાવ કરવો.
- Arise, *v. i.* ઉઢવું, ઉખું થાવું.
- Arm, *n.* ઢાય, *m.*; ઢુટયો, *m.* Under the arm, અગલમાં.
- Armlet, *n.* સુડલો, *m.* (made of lacquer and worn on the upper arm by mothers only); સુડલી, *f.* (worn on the fore-arm); કામળી, *f.* (glass bangle worn on the fore-arm).

- Armpit, *n.* કાખ, *f.*; બગલ, *f.*
- Arms, *n.* અથુઆર, *m.* Bows and arrows, ઘોણી
હરબ્યા, *m. pl.*
- Army, *n.* ફોજ, *f.*; લસકર, *n.*
- Around, *adv.* and *prep.* આહેપાહે, સમકેર.
- Arouse, *v. t.* જગાડવું. To agitate, સડાવણું.
- Arrange, *v. t.* નો બંદોબસ કરવો, નો કાવ કરવો. To make
tidy, હોજ or હાઉ or ઠીક કરવું.
- Arrangement, *n.* બંદોબસ, *m.*
- Arrive, *v. i.* આવણું.
- Arrow, *n.* હરબ્યું, *n.*; તીર, *m.* Arrow-feather, કાપલો, *m.*
Arrow-head for shooting fish, ઝોડ, *f.*
Arrow-head like a spear-head used in
fighting and for shooting big game, વા-
યડો, *m.* Wooden arrow-head for shooting
birds, રીડુઝો, *m.* Round iron arrow-head,
લાખણું *n.* Arrow-shaft, હરબ્યો, *m.*
- As, *adv.* જમ or જેમ; કરીને (introducing noun in ap-
position). Such as, જવું. As much as, જતરું.
- Ascend, *v. i.* સડવું, સડી જવું.
- Ascetic, *n.* તપસી, *m.*
- Asceticism, *n.* તપ, *m.*
- Ashamed, *adj.* લાજવું. To be ashamed, લાજવું, હરમાવું.
- Ashes, *n.* રખોડો, *m.* Heap of funeral ashes, રોગી, *f.*
- Aside, *adv.* મેરેમેરે.
- Ask, *v. t.* પુસવું. To ask for, માગવું.
- Ass, *n.* ગદેડો-ડી-કું, ખોલો-કું.
- Assemble, *v. i.* ભેળા, ભેળા or એકઠા થાવા; *v. t.* ભેળા, ભેળા
or એકઠા કરવા.

- Assent, *n.* હોકારો, *m.*; હા, *f.* *v.i.* હોકારો બરવો, હા કેવી.
- Assessment (on the produce of land), *n.* કુલું, *n.*; વજ, *f.*
- Assist, *v. t.* લાગવું (combined with an Infinitive);
ટેકો કરવો.
- Assistance, *n.* ટેકો, *m.*
- Assurance, *n.* ખાતરી, *f.*
- Assure, *v.t.* ખાતરીહું કેવું.
- Asthma, to suffer from, દમ or હાહ સડવો (with dat. of pers.).
- Astonished, to be, નવાઈ લાગવી (with dat. of pers.);
એરાન પામી રેવું.
- Astonishment, *n.* નવાઈ, *f.*
- At, *prep.* એ (loc. case-ending); કને or કેને. At
once, જટપટ.
- Atonement, *n.* પરાસત, *n.*
- Attachment, *n.* માધ્યા, *f.* Attachment of property,
જપતી, *f.* Attachment officer, જપતીદાર, *m.*
- Attack, *v.t.* માથે આવી સડવું.
- Attend, *v.i.* —માં હાજર થાવું. To attend to one's busi-
ness, ગેર કરીને કામ કરવું.
- Attention, *n.* ખલુહો, *m.* To pay attention, ખલુહો રાખવો.
- Auction, *n.* હેરાજ, *n.* To hold an auction, હેરાજ કરી દડવું.
- August, *n.* હરાવણ—બાદરવો. See § 62.
- Aunt, *n.* Father's sister, યુધ, ફાઈ or જુધ. Father's
elder brother's wife, બાબી. Father's
younger brother's wife, કાકી. Mother's
sister, માહી. Mother's brother's wife, મામી.
- Auspicious, *adj.* હાઉ. Auspicious moment, *n.* પળ, *n.*
- Austerities (religious), *n.* તપ, *m.*

- Authority, *n.* હકમ, *m.*
 Avarice, *n.* લાલસ, *f.*
 Avaricious, *adj.* લાલસી or લાલસુ.
 Await, *v. t.* —ની વાટ જોવી.
 Awake, *v. i.* જાગવું; *v. t.* જગાડવું.
 Axe, *n.* કડાડો, *m.*

B.

- Babble, *v. i.* બકબક કરવું.
 Babe, *n.* બાળક, *n.*
 Bachelor, *n.* કુઆરો, અગન કુઆરો.
 Back, *n.* વાંઠો. On one's back, સીવું. *adv.* પાછું.
 Backbite, *v. i.* સાડી કરવી, સુકલી ખાવી.
 Backbiter, *v.* સાડુઓ, *m.*
 Backbiting, *v.* સાડી, *f.*; સુકલી, *f.*
 Backbone, *n.* ગરગેડ, *f.*
 Back-room, *v.* ઓલીજી, *v.*
 Back-wall, *n.* પસીત, *f.*
 Bad, *adj.* ખોટું, નફારું. Bad fellow, ગમાર, નકટો, પટકાળ્યો.
 Bad woman, બકતાની, પટકાળ્યી, પાતર.
 Bag, *n.* કોથલી, *f.*
 Baggage, *n.* સામાન, *m.*
 Bake (bread), રોટી કરવી.
 Balance, *v.* તાજવાં, *n. pl.* Remainder, *n.* બાકી, *f.*
 Baldness, *n.* ટાલ, *f.*
 Bale, *v.* પોટલો, *m.*
 Bale out, *v. t.* અળીસવું.
 Ball, *n.* ગોળી, *f.*; ડોટ, *m.*; ડોટડી, *f.* To play at ball, ડોટ રમવો.

- Bamboo, *n.* વાંદડો, *m.*; વાંદડી, *f.* Thin bamboo, કેણું, *n.*
Split bamboo, (thin) કાંચડી, *f.*; (thick)
કાંચડો, *m.* Bamboo-matting, કડો, *m.*
- Bandage, *n.* પાટો, *m.*
- Bangle, *n.* કાંમળી, *f.* (made of glass and worn on the
fore-arm); કાતરજ્યું, *n.* (worn between
the કાંમળી); બલેજ્યું, *n.* (worn near the
elbow); ચાર, *n.* (worn on the wrist).
- Bania, *n.* વાણ્યો, *m.*
- Bank, of a river, *n.* કાંઠો, *m.*; તેડ, *f.*; કનારો, *m.*
- Banker, *n.* નાણાવતી, *m.*
- Bankrupt, *adj.* જનાણું.
- Banner, *n.* ધ્વજ, *f.*
- Barb, *n.* See arrow-head.
- Barber, *n.* કાંચળો, *m.*; વેદ, *m.*
- Bard, *n.* વાદી, *m.*
- Bark, *n.* સોડું, *v.*; સોલ, *f.*
- Bark, *v. i.* બહવું.
- Barley, *n.* જોવ, *m.*
- Barren (land), *adj.* ઉખીલ, પડતે.
- Barter, *v. t.* હાટે આલવું.
- Basin, *n.* કુંડું.
- Basket, *n.* હુંડલી, *f.*; ટોપલી, *f.*; સાબડી, *f.*
- Bat, *n.* સામીસોળજ્યું, *n.*
- Bathe, *v. i.* જીલવું, નાવું.
- Be, *v. i.* હોવું, થાવું.
- Bead, *n.* સીડજ્યું, *n.*
- Beak, *n.* સાંસ, *f.*
- Beam, *n.* પાટવેલ, *f.*; મોખજ્યો, *m.*

- Bear**, *n.* રીસ, *m.*
- Bear**, *v. t.* (of a woman) જણવું; (of animals) વીઆવું.
To bear fruit, ફળ લાગવાં (with dat. of tree).
- Beard**, *n.* દાડી, *f.*
- Beat**, *v. t.* મારવું. To win, જીતવું. To beat the breast in token of mourning, ક્રુરવું.
- Beaten**, to be, માર ખાવો.
- Beautiful**, *adj.* રૂપાળું.
- Because**, *conj.* કીમકે; તણે (at the end of clause).
- Beckon**, *v. i.* હાન્યાં કરવાં.
- Become**, *v. i.* થાવું, થાઈજાવું, બણવું.
- Bed**, *n.* See Bed-stead. To go to bed, ઢુઈ જાવું.
To be confined to bed, ખાટલામાં પરજીવુંને પરજીવું રેવું.
- Bedding**, *n.* પાથરેણું or વાંધરેણું.
- Bee**, *n.* માખી, *f.*
- Beetle**, *n.* કહંબારી, *f.*
- Before**, *adv.* and *prep.* (of place) મોરે, અગાડી or અગાડું;
(of time) મોરે, આગે. *adv.* મોરેહું.
- Beg**, *v. i.* બીખ માગવી.
- Beget**, *v. t.* પેદા કરવું.
- Beggar**, *n.* બીખારી, *m.*
- Begging**, *n.* બીખ, *f.*
- Begin**, *v. t.* સર કરવું, સાલતું કરવું, આદરવું, -ની સરઆત કરવી, -નો ચુરેત કરવો.
- Beginning**, *n.* સરઆત, *f.*; ચુરેત, *m.*; મુલ, *n.* From the beginning, ઠેકઠું, ઠેકમાંહું, મુલહું.
- Behind**, *adv.* and *prep.* વાંહે, પુઠે, પસાડી or પસાડું. Behind and before, વાંહે મોરે.

- Belch, *v. i.* ઝોટકાર કરવો.
- Believe, *v. t.* માનવું, ખરૂં માનવું.
- Bell, *n.* કુંગરો, *m.*; જાણું, *n.* (worn at the back by women and girls); કાંદેટ, *f.* (hung on the neck of cattle).
- Bell-metal, *n.* કાંદું, *n.*
- Bellow, *v. i.* વાહવું.
- Beloved, *adj.* વાહું.
- Below, *adv.* and *prep.* નીચું or નીચે, ઝોટું, તળે.
- Bench, *n.* પાટણો, *m.*
- Bend, *v. i.* નમણું, વળવું. To bend down, નમી જવું.
v. t. વાળવું.
- Beseech, *v. t.* —ની વી-ત્તી કરવી.
- Beside, *prep.* કને or કેને, પાહે.
- Besides, *prep.* વગર, વના, સવાય.
- Besiege, *v. t.* ઘેરવું, ઘેરી લીવું.
- Besmear, *v. t.* સોપડવું.
- Besom, *v.* ખારો, *m.*
- Best, *adj.* હમળા કરતાં હાઉ.
- Betroth, *v. t.* —ને હાફે હરો બરવો (*lit.* To fill up the liquor—the second stage in arranging for a marriage).
- Betrothal, *n.* હગાષ, *f.*
- Better than, —કરતાં હાઉ.
- Between, *prep.* વસે, વેસમાંય.
- Beware, *interj.* ખબરદાર! *v. i.* ગમ રાખવી, સેતવું, સેતી રેવું.
- Bewilder, *v. t.* ઝેરાન or હરાન કરવું.
- Bewildered, to be, હરાન થાવું.

- Bewitch, *v. t.* સોટવું (agreeing with ડાકેણ, a witch).
- Beyond, *adv.* પેલીપાહ, પેલીઆડ, પેલે હેડે, પરમે. On the right side, ઉપલે હાય. On the left side, નીચલે હાય.
- Bid, *v. t.* કેવું, હકમ દીવો.
- Bier, *n.* તરકટી, *f.*
- Big, *adj.* મોટું.
- Bill, *n.* અસામ, *m.*
- Bind, *v. t.* બાંધવું, માંદવું. To bind tightly, તાણીને બાંધવું.
- Bird, *n.* પંખી, *n.*
- Birth, *n.* જન્મ, *m.*; પેદાસ, *f.* To give birth to, (of a woman) જણવું; (of animals) વીઆવું.
- Bit, *n.* બટકું, *n.* Bit of bridle, વાગ, *m.*
- Bitch, *n.* કુતરી.
- Bite, *v. t.* કડવું, કડી ખાવું. To sting, ડ'કવું.
- Bitter, *adj.* કડવું.
- Black, *adj.* કાળું. Black-mail વળાવું, *n.* Black pheasant, કાગોડો મોર, *m.*
- Blacksmith, *n.* લોઆર, *m.*
- Blacken, *v. t.* કાળું કરવું.
- Blame, *n.* ખોડ, *f.*; *v. t.* -ની ખોડ કાડવી.
- Blanket, *n.* કામળો, *m.*
- Blast, *v. t.* (a mine) ઉડાડવી (always governing the object, હોરંગ).
- Blaze, *v. i.* ધગધગવું.
- Bleed, *v. i.* લુછ નીહરવું.
- Blemish, *n.* ખોડ, *f.*; એખ, *f.* Blemished, એખીલું.
- Bless, *v. t.* હાઉ કરવું.
- Blessed, *adj.* સુકી, હુકી, હકી.

- Blight, *n.* (on corn) गीर, *n.*
 Blind, *adj.* अंधं.
 Blister, *n.* जरेला, *m.*
 Block (of wood), *n.* ईगं, *n.* To block up, रोकवुं.
 Blood, *n.* लुह, *n.*
 Blossom, *n.* मोर, *m.*
 Blot, *n.* दाग, *m.* Small blot, टीपकी, *f.*
 Blow, *n.* मार, *m.* To receive a blow, मार आवे.
 Blow, *v. i.* फुंकवुं; (as wind) वाजवुं. To blow (an instrument), *v. t.* पण्डवुं.
 Blunder, *n.* लुझ, *f.*; लुझसुक, *f.*; सुक, *f.*; जोर, *f.*
 Blunt, *adj.* डोणुं.
 Boa-constrictor, *n.* अण्डयेर, *m.*
 Boar, *n.* डुअेड, *m.*
 Board, *v.* पाटीई, *n.*
 Boast, *n.* मोटार्ड; *v. i.* मोटार्ड करवी.
 Boat, *n.* नाव, *f.*
 Bodice, *n.* कापडुं, *n.*
 Body, *n.* डील, *n.*; दे, *m.*; काया, *f.*; जोणल्युं, *n.*; सरीर, *n.*
 Boil, *n.* गुअडुं, *n.*; डमडुं, *n.*; *v. i.* उकणवुं, उकाणुं आव-
 लुं; *v. t.* उकाणवुं.
 Bold, *adj.* सातीवाणुं, हीमतवाणुं.
 Bone, *n.* हाडको, *m.*; हाडकी, *f.*
 Book, *n.* सोपडी, *f.*
 Booty, *n.* लुं, *f.*
 Border, *n.* (of material) केर, *f.*; (of a tank, &c.)
 पाण, *f.*; (of a river) कनारो, *m.*; कंडो, *m.*;
 तेड, *f.* See Boundary.
 Bore, *v. t.* केरवुं.

- Born, to be, પેદા થાવું.
- Borrow, *v. t.* ઉસીડું લીડું. Borrowed, ઉસીડું.
- Bosom, *n.* સાતી, *f.*
- Both, *pron.* બન્ને. On both sides, બે આડબાંધાં.
- Bother, *n.* દખ, *n.*; *v. t.* દખ કરવું.
- Bottle, *n.* બીલો, *m.*; બીલી, *f.*; કુંપો, *m.* A bottle-bird, ઝરી, *f.*
- Bottom, *n.* પુડું, *n.*
- Bough, *n.* ડાળી, *f.*
- Boundary, *n.* હાંદો, *m.*; હદ, *f.*; હીમા, *f.* To walk the boundary, હાંદો બતાવણો.
- Bow, *n.* ધોણી, *f.*; કાંચડી, *f.* Bow and arrows, ધોણી હરબાંધાં, તીર કાંચડી. To unstring the bow, ધોણી ઉતારવી. To string the bow, ધોણી સોડવી. Bow-string, સડપ, *f.*
- Box, *n.* પટાહણું, *n.*; મથુ, *f.*
- Boy, *n.* સોરો, *m.*
- Bracelet, *n.* See armlet.
- Brahman, *n.* બ્રમણ, *m.*
- Brains, *n.* પેન્ને, *m.*
- Branch, *n.* ડાળી, *f.*
- Brand, *n.* ડામ, *n.*; *v. t.* ડામ દીડું.
- Brass, *n.* પીતલ, *n.*
- Brave, *adj.* સાતીવાળો, હીમતવાળો. To be brave, હીમત રાખવી.
- Brawl, *n.* અલો, *m.*
- Bread, *n.* રોટી, *f.*; રોટો, *m.*; રોટલી, *f.*; રોટલો, *m.* To bake bread, રોટી કરવી.
- Breadth, *n.* પને or પનો, *m.*; પોળખાઈ, *f.*; પોળાઈ, *f.*
In breadth, પનામાં.

- Break, *v. i.* ટુટવું, ટુટી જવું, ભાંજી જવું; *v. t.* ભાંજવું, ભાંજી પાડવું, તોડવું, ફેડવું. To break to pieces, —ની બટકી કરવી.
- Breath, *n.* દમ, *m.*; હાહ, *m.*
- Breathe, *v. i.* હાહ લીવો. To breathe with difficulty, હાહ or દમ સડવો (with dat. of pers.).
- Bribe, *n.* હાંસ, *f.* One who takes a bribe, હાસેડુઓ, *m.*
- Brick, *n.* ઇંક, *f.*
- Bride, *n.* લાડી, *f.*
- Bride-groom, *n.* લાડો, *m.*; વેાર, *m.* Companions of bride-groom, જાન-યા, *m.*; જાનડી, *f.* Procession accompanying bride-groom, જાન, *f.*
- Bridge, *n.* પલ, *n.*
- Bridle, *n.* લગમ, *f.*
- Bright, *adj.* હજળું.
- Brim, *n.* કાનો. To fill to the brim, કાનાકુદી ભરવું.
- Bring, *v. t.* આણવું, લાવણું.
- Broad, *adj.* પોળું, પને.
- Broken, *adj.* ખાંડું, ટુટું.
- Brook, *n.* વાંચું, *n.*; વેળું, *n.*
- Broth, *n.* રહુઓ, *m.*; રેહ, *m.*
- Brother, *n.* ભાઇ, *m.*; (elder) દાદા, *m.* Brother-in-law, (elder) જેઠ; (younger) દેઓર.
- Brow, *n.* કપાળ, *n.*; નેહાર, *n.* Brow of a hill, ટુસ, *f.*
- Bruised, *adj.* ખાંડું.
- Brushwood, *n.* વાલડો, *m.*
- Bucket, *n.* (of iron) ડાલસો, *m.*; (of leather) ફાહ, *f.*

- Bud, *n.* ખેર, *m.*
 Buffalo, *n.* પાડો, *m.*; ડોખી, *f.*
 Bug, *n.* માકુણ, *m.*
 Build, *v. t.* બાંધવું, માંદવું, સણવું.
 Bulb, *n.* કાંદો, *m.*
 Bull, *n.* ટાહો, *m.* Pack-bull, પોઠી, *m.*
 Bullet, *n.* ગોળી, *f.*
 Bullock, *n.* બળદ, *m.*
 Bundle, *n.* ગાંઠી, *f.*; પોટલો, *m.* (carried on the head); બસકો, *m.* (carried on the back).
 Bundle of grass, પુળો, *m.*; પુળી, *f.*
 Burglar, *n.* ખાતર પાડવાવાળો, *m.*
 Burglary, *n.* ખાતર પાડવી (*lit.* to make a breach in a wall).
 Burn, *v. i.* બળવું. To smart, લવવું; *v. t.* બાળવું, બાળી દીવું.
 Burning-ground, *n.* માંહણું, *n.*
 Burst, *v. i.* ફુટવું, ફુટી જવું, ફાટવું, ફાટી જવું; *v. t.* ફાડવું.
 Bury, *v. i.* દાટવું. To bury out of a sight, દાટી દીવું.
 Bush, *n.* ઝાડ, *n.*
 Business, *n.* કામ, *n.* To attend to one's business, જેર કરીને કામ કરવું.
 Busy, to be, કામમાં હોવું.
 But, *conj.* પણ.
 Butt, *v. i.* ઝોટ મેલવી.
 Butter, *n.* માખણ, *n.* Butter-milk, સા, *f.*
 Butterfly, *n.* ફુદી, *f.*; પતંગજીવું, *n.*
 Buy, *v. t.* વેસાતું લીવું.
 By, *prep.* કને or કેને, થાઇને, પાહે થાઇને.

C.

- Cage, *n.* પાંજરું, *n.*
- Cairn, *n.* પાળેજ્યો, *m.* (indicating the place where a murder has been committed).
- Calamity, *n.* આફત, *f.*; વપત, *f.*
- Calculate, *v.t.* ગણવું, —ની ગણતરી કરવી.
- Calculation, *n.* ગણતરી, *f.*
- Calf, *n.* બાખડું or બાખડું કેડું, *n.*; લવાઈ, *n.* (under 16 days old).
- Calico, *n.* માદરપાટ, *n.*
- Call, *v. t.* ઠાકવું, ખેલાવવું. To give a name to, નામ પાડવું.
- Called (by name), કરીને.
- Calm, *adj.* ઠાડું. *v.t.* ઠાડું પાડવું, ઠાડું કરવું.
- Calve, *v.i.* વીઆવું.
- Calving, *n.* વીઆણી, *f.*
- Camel, *n.* ઉંટુ, *m.*; હાડડી, *f.* Camel-keeper, ઉંટુનો ગોવાળ.
- Camp, *n.* ડેરો, *m.*; *v.i.* ડેરો કરવો.
- Cannon, *n.* તોપ, *f.* To discharge a cannon, તોપ સોડવી.
- Cantonment, *n.* સાવણી, *f.*
- Cap, *n.* ટોપી, *f.*
- Capital, *n.* પુંજ, *f.*
- Care, *v.* અનર, *f.*; ખણ્ણો, *m.*; હંબાળ, *f.*; ગમ, *f.* To take care, હંબાળવું, અનર રાખવી, ખણ્ણો રાખવો, હંબાળ રાખવી, ગમ રાખવી.
- Careful, *adj.* ખણ્ણો રાખવાવાળું.
- Careless, *adj.* ગાફળ.
- Caress, *n.* લાડ, *n.*; *v.t.* લાડ લડાવવું.

- Carpenter, *n.* કુતાર, *m.*
 Carpet, *v.* ડરી, *f.*
 Carrion, *v.* સીસી, *f.*; ટાંટકું, *n.*
 Carrot, *n.* યુબો, *m.*
 Carry, *v.t.* લી જવું, ઉચ્છ કરીને લી જવું. To carry a child on the hip, કેડે ઢાવું.
 Cart, *n.* ગાડું, *n.*; ગાડી, *f.* Cart-track, રસતો, *m.*
 Carve, *v.t.* કોરવું.
 Cash, *n.* ફકડો, *m.*; પાષ્ટ્યા, *m.*; રોકડો, *m.*; નાણું, *n.*
 Cast, *v.t.* ફડવું.
 Caste, *n.* જાત, *f.*
 Cat, *n.* મીની, *f.*
 Catarrh, *v.* કસરો, *m.* (accompanied with burning fever).
 Catch, *v.t.* પકડવું, ઢાવું.
 Cause, *v.* સખખ, *m.*
 Cattle, *n.* સોપાં, *v. pl.*; ટઢાં, *n. pl.*; સોપાંટઢાં, *n. pl.*
 Cauterize, *v.t.* ડામ દીવું.
 Cave, *n.* (large) ખલ or ખોલ, *m.*; (smaller) ઓલકું, *n.*; (very small) દેર or ઘેર, *m.*
 Cease, *v.i.* ઉખું રેવું, યોખવું; *v.t.* ખંદ કરવું.
 Censure, *n.* ઠપકો, *m.*; *v.t.* ઠપકો દીવો.
 Centipede, *n.* કાનાહારવેલ, *m.*; ખજુરો, *m.*
 Centre, *v.* વેસલો ભાગ. *adj.* વેસલું. In the centre, વેસમાં.
 Certain, *adj.* નકી. To make certain, નકી કરવું.
 Certainly, *adv.* ખરેખરું, નકી, હાંસેહાંસ.
 Chafe, *v.i.* ટવળવું.
 Chaff, *n.* કુંગહા, *m. pl.*

- Chain, *v.* ઢાંકણી, *f.*; (a fetter) ખીડયું, *n.* To put into chains, ખીડયાંમાં ધાલવું.
- Chalk, *n.* ઘોળી ગાર, *f.*
- Chance, *n.* ભાયગ, *n.*
- Change, *v.* ફેર, *m.*; ફેરફાર, *m.*; *v.t.* ફેરવણું.
- Channel, *v.* નીક, *f.* (for irrigating purposes).
- Chaplet, *v.* મોડ, *n.* (worn by the bride-groom).
- Character, *v.* સખાવ, *m.*
- Charcoal, *v.* કોયલા, *m.*; મુરેલા, *f.*
- Charge, *n.* કબજો, *m.* To give into one's charge, હુપવું, હુપી દીવું. To charge, *v.t.* મોલ લીવો. To charge exorbitantly, પડાવી લીવું. To charge with, માથે...દડવું.
- Charm, *n.* ઉતા-છું, *n.*; *v.t.* રાજ કરવું. To charm away (disease, &c.), -જું ઉતા-છું કરવું.
- Chase, *n.* આપડો, *m.*; *v.t.* -નો આપડો કરવેલ.
- Chatter, *v.i.* બકવું, બકબક કરવું.
- Cheap, *adj.* હુંચું or હોંચું.
- Cheat, *v.* લુચું.; *v.t.* સેતરવું.
- Cheek, *n.* ગાલ, *m.*
- Cheerful, *adj.* રાજ.
- Chest, *v.* સાતી, *f.*
- Chew, *v.t.* સાવવું.
- Chicken, *n.* પાકરબું, *v.* Chicken-pox, અસખરી માતી, *f.*
- Chief, *adj.* સરીવું, *v.*; ઠકોર, *m.*; રાવજ *m.* Chief's house, રાવલો, *m.*
- Chiefly, *v.* ધણું કરીને.
- Child, *v.* બાળક, *n.*; સોફ, *n.* Childless man, વાંચુઓ, નખોજ. Childless woman, વાંચુઈ.

- Chin, *n.* ડાડહું, *n.*
- Choke, *v.i.* -નો હાહ રહી જવો; *v.t.* કાગળો મથી દડવો.
- Cholera, *n.* કોમળીઉં, *n.*
- Choose, *v.t.* સરતમાં આવે તી લીવું, અમે તી લીવું.
- Circle, *n.* કુંડાણું, *n.*
- Circular, *adj.* ગોળ.
- City, *n.* સેર, *n.*
- Civilize, *v.t.* હદારવું. Civilized, હુદું, હદરેહું.
- Claim, *n.* દાવો, *m.*; *v.t.* -નો દાવો કરવો.
- Clan, *n.* ઝોડેખ, *f.*; હાખ, *f.*
- Clap (hands), તાળી પાડવી. Clapping, તાળી, *f.*
- Class, *n.* જાત, *f.* Of an inferior class, ખડતે નામે. Of a superior class, સડતે નામે, મોટે નામે.
- Claw, *n.* નખ or તેખ, *m.*; નેખરો, *m.*
- Clay, *n.* માટી, *f.*
- Clean, *adj.* સાફ, સોફું.
- Clever, *adj.* અકલવાણું, સતુર.
- Cling, *v.i.* સોંટવું, વળગવું, વળગી રેવું.
- Clod, *n.* ટેફું, *n.*
- Close-weather, *n.* ઉંખારો, *m.*
- Close, *v.t.* ટાંકવું, ઢાંકવું, ઢાંકી દીવું, દીવું. To close a door, કમાડ દીવું, કડી દીવી. To close the eye, આંખ મસવી, આંખ મસી દીવી.
- Cloth, *n.* લમરું, *n.* Coloured cloth worn by women, લુમરું *n.* Very coarse cloth, ખાદી, *f.* A piece of cloth, કટકું, *n.* A piece of cloth for a petticoat, નાનડો, *m.*
- Clothe, *v. t.* પેરાવણું, ઝાડવું.
- Clothes, *n.* લખરાં, *n. pl.*

- Cloud, *n.* વાદળું, *n.*; વાદળો, *m.* Banks of clouds, કાંચાંબેણુ, *f.*
- Club, *n.* ગહુડો, *m.*
- Clumsy, *adj.* અનાડી.
- Coal-tar, *n.* ડમરૂં, *n.*
- Coarse, *adj.* જાડું. Coarseness, જાડાઈ, *f.*
- Coat, *n.* આંગડી, *f.*; આંગડું, *n.*; કેટ, *f.* Small-coat, ઝલડી, *f.* Long coat, મરજાઈ, *f.*
- Cobra, *n.* હાપ, *m.*
- Cobweb, *n.* જેળ, *f.*
- Cock, *n.* કુકડો, *m.* The cock crows, કુકડો બોલે.
- Cockroach, *n.* કહળ્યારી, *f.*
- Cocoa-nut, *n.* નારેળ, *n.* Cocoa-nut shell, કાચલી, *f.* A piece of cocoa-nut, કાંસલી, *f.*
- Coin, *n.* દુકડો, *m.*; પાષસો, *m.*; નાણું, *n.* Imperial copper coins, કાવડ્ડાં, *n.pl.*
- Coir, *n.* કુસો, *m.*
- Cold, *n.* ઠાડ, *f.* To tremble with cold, ઠાડ સડવી (with dat. of pers.). *adj.* ઠાડું. To feel cold, ઠાડ લાગવી (with dat. of pers.).
- Collapse, *v.i.* ખખલવું, ખખલી જવું, ખરેલવું, ખરેલી પડવું.
- Colleague, *n.* ભાજ્યો, *m.*; હાતી, *m.*
- Collect, *v.i.* ભેળું, ભેણું or એકઠું થાવું; *v.t.* ભેળું, ભેણું or એકઠું કરવું, હમેટવું, હમેટી દડવું, હંગરો કરવો.
- Collection, *n.* હંગરો, *m.*
- Colonize, *v.t.* વહાડવું.
- Colony, *n.* પાલ, *f.*
- Colour, *n.* રંગ, *m.*; *v.t.* રંગવું, રંગ દીવો.
- Comb, *n.* કાંગડી, *f.* *v.t.* હડવું.

- Born, to be, પેદા થાવું.
- Borrow, *v. t.* ઉસીવું લીવું. Borrowed, ઉસીવું.
- Bosom, *n.* સાતી, *f.*
- Both, *pron.* બન્ને. On both sides, બે આશ્ર્ચ્યાંમાં.
- Bother, *n.* દખ, *n.*; *v. t.* દખ કરવું.
- Bottle, *n.* બીહો, *m.*; બીહી, *f.*; કુંપો, *m.* A bottle-bird, ઝારી, *f.*
- Bottom, *v.* પુકું, *n.*
- Bough, *v.* ડાળી, *f.*
- Boundary, *n.* હાંદો, *m.*; હદ, *f.*; હીમા, *f.* To walk the boundary, હાંદો ખતાવણો.
- Bow, *n.* ધોણી, *f.*; કાંમઠી, *f.* Bow and arrows, ધોણી હરજ્યાં, તીર કાંમઠી. To unstring the bow, ધોણી ઉતારવી. To string the bow, ધોણી સોડવી. Bow-string, સડપ, *f.*
- Box, *n.* પટાહણું, *n.*; મચ્છુ, *f.*
- Boy, *v.* સોરો, *m.*
- Bracelet, *n.* See armlet.
- Brahman, *n.* બ્રમણ, *m.*
- Brains, *n.* પેજો, *m.*
- Branch, *n.* ડાળી, *f.*
- Brand, *n.* ડામ, *n.*; *v. t.* ડામ દીવું.
- Brass, *n.* પીત્તળ, *n.*
- Brave, *adj.* સાતીવાળો, હીમતવાળો. To be brave, હીમત રાખવી.
- Brawl, *n.* અલો, *m.*
- Bread, *v.* રોટી, *f.*; રોટો, *m.*; રોટલી, *f.*; રોટલો, *m.* To bake bread, રોટી કરવી.
- Breadth, *n.* પને or પનો, *m.*; પોજખાઈ, *f.*; પોજાઈ, *f.* In breadth, પનામાં.

- Break, *v. i.* ટુટવું, ટુટી જવું, ભાંજી જવું; *v. t.* ભાંગવું, ભાંજી પાડવું, તોડવું, ફેડવું. To break to pieces, —ની યટકી કરવી.
- Breath, *v.* દમ, *m.*; હાહ, *m.*
- Breathe, *v. i.* હાહ લીવો. To breathe with difficulty, હાહ or દમ સડવો (with dat. of pers.).
- Bribe, *n.* ધાંસ, *f.* One who takes a bribe, ધાસેડુઓ, *m.*
- Brick, *n.* ઇંક, *f.*
- Bride, *v.* લાડી, *f.*
- Bride-groom, *n.* લાડો, *m.*; વેાર, *m.* Companions of bride-groom, જાનવા, *m.*; જાનડી, *f.* Procession accompanying bride-groom, જાન, *f.*
- Bridge, *n.* પલ્લ, *n.*
- Bridle, *n.* લગમ, *f.*
- Bright, *adj.* ઉજળું.
- Brim, *v.* ઠાનો. To fill to the brim, ઠાનાકુદી ભરવું.
- Bring, *v. t.* આણવું, લાવણું.
- Broad, *adj.* પોણું, પનો.
- Broken, *adj.* ખાંડું, ટુકું.
- Brook, *n.* વાંચું, *n.*; વેણું, *n.*
- Broth, *n.* રહુઓ, *m.*; રેહ, *m.*
- Brother, *n.* ભાઇ, *m.*; (elder) ઠાઠા, *m.* Brother-in-law, (elder) જેઠ; (younger) દેઓર.
- Brow, *n.* કપાળ, *v.*; નેહાર, *n.* Brow of a hill, ટુસ, *f.*
- Bruised, *adj.* ખાંડું.
- Brushwood, *v.* વાલડો, *m.*
- Bucket, *n.* (of iron) ડોલસો, *m.*; (of leather) ફાહ, *f.*

- Bud, *n.* મોર, *m.*
 Buffalo, *n.* પાડો, *m.*; ડોબી, *f.*
 Bug, *n.* માકુણ, *m.*
 Build, *v. t.* બાંધવું, માંધવું, સણવું.
 Bulb, *v.* કાંદો, *m.*
 Bull, *v.* ટાહો, *m.* Pack-bull, પોડી, *m.*
 Bullet, *v.* ગોળી, *f.*
 Bullock, *n.* બળદ, *m.*
 Bundle, *n.* ગાંઠી, *f.*; પોટલો, *m.* (carried on the head); બસકો, *m.* (carried on the back).
 Bundle of grass, પુલો, *m.*; પુળી, *f.*
 Burglar, *n.* ખાતર પાડવાવાલો, *m.*
 Burglary, *n.* ખાતર પાડવી (*lit.* to make a breach in a wall).
 Burn, *v. i.* બળવું. To smart, લવવું; *v. t.* બાળવું, બાળી દીવું.
 Burning-ground, *n.* માંહણું, *n.*
 Burst, *v. i.* પુટવું, પુટી જવું, ફાટવું, ફાટી જવું; *v. t.* ફાડવું.
 Bury, *v. i.* દાટવું. To bury out of a sight, દાટી દીવું.
 Bush, *v.* ઝાડ, *n.*
 Business, *n.* કામ, *n.* To attend to one's business, જેર કરીને કામ કરવું.
 Busy, to be, કામમાં હોવું.
 But, *conj.* પણ.
 Butt, *v. i.* ઝોટ મેલવી.
 Butter, *v.* માખણ, *n.* Butter-milk, સા, *f.*
 Butterfly, *n.* પુદી, *f.*; પતંગજ્યું, *n.*
 Buy, *v. t.* વેસાતું લીવું.
 By, *prep.* કને or કેને, યાછને, પાહે યાછને.

C.

- Cage, *n.* પાંજરું, *n.*
- Cairn, *n.* પાગેજી, *m.* (indicating the place where a murder has been committed).
- Calamity, *n.* આફત, *f.*; વપત, *f.*
- Calculate, *v.t.* ગણવું, —ની ગણતરી કરવી.
- Calculation, *n.* ગણતરી, *f.*
- Calf, *n.* બાખડું or બાખડું કેડું, *n.*; લવાઈ, *n.* (under 16 days old).
- Calico, *n.* માદરપાટ, *n.*
- Call, *v. t.* ઠાકું, ખોલાવણું. To give a name to, નામ પાડવું.
- Called (by name), કરીને-
- Calm, *adj.* ઠાકું. *v.t.* ઠાકું પાડવું, ઠાકું કરવું.
- Calve, *v.i.* વીઆવું.
- Calving, *n.* વીઆણી, *f.*
- Camel, *n.* ઉટ્ટુ, *m.*; હાંડડી, *f.* Camel-keeper, ઉટ્ટુનો ગોવાળ.
- Camp, *n.* ડેરા, *m.*; *v.i.* ડેરા કરવો.
- Cannon, *n.* તોપ, *f.* To discharge a cannon, તોપ સોડવી.
- Cantonment, *n.* સાવણી, *f.*
- Cap, *n.* ટોપી, *f.*
- Capital, *n.* પુંજ, *f.*
- Care, *v.* અનર, *f.*; ખણ્ણો, *m.*; હંબાળ, *f.*; ગમ, *f.* To take care, હંબાળવું, અનર રાખવી, ખણ્ણો રાખવો, હંબાળ રાખવી, ગમ રાખવી.
- Careful, *adj.* ખણ્ણો રાખવાવાળું.
- Careless, *adj.* ગાફળ.
- Caress, *n.* હાડ, *n.*; *v.t.* હાડ હાડાવણું.

- Bud, *n.* મેાર, *m.*
 Buffalo, *n.* પાડો, *m.*; ડોખી, *f.*
 Bug, *n.* માકુણુ, *m.*
 Build, *v. t.* બાંધવું, માંદવું, સણવું.
 Bulb, *n.* કાંદો, *m.*
 Bull, *n.* ટાહો, *m.* Pack-bull, પેાડી, *m.*
 Bullet, *n.* ગોળી, *f.*
 Bullock, *n.* બળદ, *m.*
 Bundle, *n.* ગાંઠી, *f.*; પેાટશે, *m.* (carried on the head); બસકો, *m.* (carried on the back).
 Bundle of grass, પુજો, *m.*; પુળી, *f.*
 Burglar, *n.* ખાતર પાડવાવાળો, *m.*
 Burglary, *n.* ખાતર પાડવી (*lit.* to make a breach in a wall).
 Burn, *v. i.* બળવું. To smart, લવવું; *v. t.* બાળવું, બાળી દીવું.
 Burning-ground, *n.* માંહણું, *n.*
 Burst, *v. i.* ફુટવું, ફુટી જવું, ફાટવું, ફાટી જવું; *v. t.* ફાડવું.
 Bury, *v. i.* દાટવું. To bury out of a sight, દાટી દીવું.
 Bush, *n.* ઝાડ, *n.*
 Business, *n.* કામ, *n.* To attend to one's business, જેર કરીને કામ કરવું.
 Busy, to be, કામમાં હોવું.
 But, *conj.* પણ.
 Butt, *v. i.* ઝોટ મેલવી.
 Butter, *n.* માખણુ, *n.* Butter-milk, સા, *f.*
 Butterfly, *n.* ફુદી, *f.*; પતંગજીવું, *n.*
 Buy, *v. t.* વેસાતું લીવું.
 By, *prep.* કને or કેને, થાઇને, પાહે થાઇને.

C.

- Cage, *n.* પાંજરું, *n.*
 Cairn, *n.* પાળેશ્વરો, *m.* (indicating the place where a murder has been committed).
 Calamity, *n.* આફત, *f.*; વપત, *f.*
 Calculate, *v.t.* ગણવું, —ની ગણતરી કરવી.
 Calculation, *n.* ગણતરી, *f.*
 Calf, *n.* બાખડું or બાખડું કેડું, *n.*; લવાઈ, *n.* (under 16 days old).
 Calico, *n.* માદરપાટ, *n.*
 Call, *v. t.* ઠાકવું, ખેલાવણું. To give a name to, નામ પાડવું.
 Called (by name), કરીને-
 Calm, *adj.* ઠાકું. *v.t.* ઠાકું પાડવું, ઠાકું કરવું.
 Calve, *v.i.* વીઆવું.
 Calving, *n.* વીઆણી, *f.*
 Camel, *n.* ઉંટુ, *m.*; હાંડી, *f.* Camel-keeper, ઉંટુનો ગોવાળ.
 Camp, *n.* ડેરા, *m.*; *v.i.* ડેરા કરવો.
 Cannon, *n.* તોપ, *f.* To discharge a cannon, તોપ સોડવી.
 Cantonment, *n.* સાવણી, *f.*
 Cap, *n.* ટોપી, *f.*
 Capital, *n.* પુંથ, *f.*
 Care, *v.* અનર, *f.*; ખણ્ણો, *m.*; હંબાળ, *f.*; ગમ, *f.* To take care, હંબાળવું, અનર રાખવી, ખણ્ણો રાખવો, હંબાળ રાખવી, ગમ રાખવી.
 Careful, *adj.* ખણ્ણો રાખવાવાળું.
 Careless, *adj.* માફળ.
 Caress, *n.* હાડ, *n.*; *v.t.* હાડ હાડાવણું.

- Carpenter, *n.* કુતાર, *m.*
 Carpet, *v.* ડરી, *f.*
 Carrion, *v.* સીસી, *f.*; ટાંટકું, *n.*
 Carrot, *n.* મુબે, *m.*
 Carry, *v.t.* લી જવું, ઉચ્ચ કરીને લી જવું. To carry a child on the hip, કેડે હાવું.
 Cart, *n.* ગાડું, *n.*; ગાડી, *f.* Cart-track, રસતો, *m.*
 Carve, *v.t.* કોરવું.
 Cash, *n.* દુકડો, *m.*; પાષ્ટસા, *m.*; રોકડો, *m.*; નાણું, *n.*
 Cast, *v.t.* ફડવું.
 Caste, *n.* જાત, *f.*
 Cat, *n.* મીની, *f.*
 Catarrh, *v.* કસરો, *m.* (accompanied with burning fever).
 Catch, *v.t.* પકડવું, હાવું.
 Cause, *v.* સબબ, *m.*
 Cattle, *n.* સોપાં, *v. pl.*; ટઠાં, *n. pl.*; સોપાંટઠાં, *n. pl.*
 Cauterize, *v.t.* ઝામ દીવું.
 Cave, *n.* (large) ખલ or ખોલ, *m.*; (smaller) ઝોલકું, *n.*; (very small) દેર or ધેર, *m.*
 Cease, *v.i.* ઉખું રેવું, થોખવું; *v.t.* બંદ કરવું.
 Censure, *n.* કપકો, *m.*; *v.t.* કપકો દીવો.
 Centipede, *n.* કાનાહારવેલ, *m.*; ખજુરો, *m.*
 Centre, *v.* વેસલો ભાગ. *adj.* વેસલું. In the centre, વેસમાં.
 Certain, *adj.* નકી. To make certain, નકી કરવું.
 Certainly, *adv.* ખરેખરું, નકી, હાંસેહાંસ.
 Chafe, *v.i.* ટવણવું.
 Chaff, *n.* કુંગહા, *m. pl.*

- Chain, *n.* હાકળી, *f.*; (a fetter) ખીડયું, *n.* To put into chains, ખીડયાંમાં ખાલવું.
- Chalk, *n.* ઘોળી ગાર, *f.*
- Chance, *n.* ભાયગ, *n.*
- Change, *v.* ફેર, *m.*; ફેરફાર, *m.*; *v.t.* ફેરવણું.
- Channel, *v.* નીક, *f.* (for irrigating purposes).
- Chaplet, *v.* મોડ, *n.* (worn by the bride-groom).
- Character, *v.* સખાવ, *m.*
- Charcoal, *v.* કોયલા, *m.*; સુરેલા, *f.*
- Charge, *n.* કબજો, *m.* To give into one's charge, હુપવું, હુપી દીવું. To charge, *v.t.* મોલ લીવો. To charge exorbitantly, પડાવી લીવું. To charge with, માથે...દડવું.
- Charm, *n.* ઉતાવળું, *n.*; *v.t.* રાજ કરવું. To charm away (disease, &c.), -જું ઉતાવળું કરવું.
- Chase, *n.* આપડો, *m.*; *v.t.* -નો આપડો કરવો.
- Chatter, *v.i.* બકવું, બકબક કરવું.
- Cheap, *adj.* હુંચું or હોંચું.
- Cheat, *v.* લુચું.; *v.t.* સેતરવું.
- Cheek, *n.* ગાલ, *m.*
- Cheerful, *adj.* રાજ.
- Chest, *v.* સાતી, *f.*
- Chew, *v.t.* સાવવું.
- Chicken, *n.* પાકરબયું, *v.* Chicken-pox, અસખરી માતા, *f.*
- Chief, *adj.* સરીવું, *v.*; ઠકોર, *m.*; રાવજ *m.* Chief's house, રાવલો, *m.*
- Chiefly, *v.* ધણું કરીને.
- Child, *v.* બાળક, *n.*; સોફ, *n.* Childless man, વાંચુઓ, નખોજ. Childless woman, વાંચુઈ.

- Chin, *n.* ડાડહું, *n.*
- Choke, *v.i.* —નો હાહ રહી જવો; *v.t.* ડ્રગજો મથી દડવો.
- Cholera, *n.* કોમળીઉં, *n.*
- Choose, *v.t.* સરતમાં આવે તી લીવું, ગમે તી લીવું.
- Circle, *n.* કુંડાણું, *n.*
- Circular, *adj.* ગોળ.
- City, *n.* સેર, *n.*
- Civilize, *v.t.* હદારવું. Civilized, હુદું, હદરેહું.
- Claim, *n.* દાવો, *m.*; *v.t.* —નો દાવો કરવો.
- Clan, *n.* ઓડેખ, *f.*; હાખ, *f.*
- Clap (hands), તાળી પાડવી. Clapping, તાળી, *f.*
- Class, *n.* જાત, *f.* Of an inferior class, પડતે નામે. Of a superior class, સડતે નામે, મોટે નામે.
- Claw, *n.* નખ or તેખ, *m.*; નેખરો, *m.*
- Clay, *n.* ખાટી, *f.*
- Clean, *adj.* સાફ, સોફું.
- Clever, *adj.* અકલવાણું, સતુર.
- Cling, *v.i.* સોંટવું, વળગવું, વળગી રેવું.
- Clod, *n.* ટેકું, *n.*
- Close-weather, *n.* ઉપારો, *m.*
- Close, *v.t.* ટાંકવું, ઢાંકવું, ઢાંકી દીવું, દીવું. To close a door, કમાડ દીવું, કડી દીવી. To close the eye, આંખ મસવી, આંખ મસી દીવી.
- Cloth, *n.* લખરું, *n.* Coloured cloth worn by women, લુગડું *n.* Very coarse cloth, ખાદી, *f.* A piece of cloth, કટકું. *n.* A piece of cloth for a petticoat, નાનડો, *m.*
- Clothe, *v. t.* પેરાવણું, ઓડવું.
- Clothes, *v.* લખરાં, *n. pl.*

- Cloud, *n.* વાદળું, *n.*; વાદળો, *m.* Banks of clouds, કાંચાંબેણુ, *f.*
- Club, *n.* ગહેડો, *m.*
- Clumsy, *adj.* અનાડી.
- Coal-tar, *n.* ડમરૂં, *n.*
- Coarse, *adj.* જાડું. Coarseness, જાડાઈ, *f.*
- Coat, *n.* આંગડી, *f.*; આંગડું, *n.*; કેટ, *f.* Small-coat, ઝલડી, *f.* Long coat, મરજાઈ, *f.*
- Cobra, *n.* હાપ, *m.*
- Cobweb, *n.* જેળ, *f.*
- Cock, *n.* કુકડો, *m.* The cock crows, કુકડો બોલે.
- Cockroach, *n.* કહળ્યારી, *f.*
- Cocoa-nut, *n.* નારેળ, *n.* Cocoa-nut shell, કાપલી, *f.* A piece of cocoa-nut, કાંસલી, *f.*
- Coin, *n.* દુકડો, *m.*; પાંચસો, *m.*; નાણું, *n.* Imperial copper coins, કાવડાંબાં, *n.pl.*
- Coir, *n.* કુસો, *m.*
- Cold, *n.* ઠાડ, *f.* To tremble with cold, ઠાડ સારવી (with dat. of pers.). *adj.* ઠાડું. To feel cold, ઠાડ લાગવી (with dat. of pers.).
- Collapse, *v.i.* અખલવું, અખલી જવું, ખરેલવું, ખરેલી પડવું.
- Colleague, *n.* બાબી, *m.*; હાતી, *m.*
- Collect, *v.i.* ભેળું, ભેળું or એકઠું થાવું; *v.t.* ભેળું, ભેળું or એકઠું કરવું, હમેટવું, હમેટી દડવું, હંગરો કરવો.
- Collection, *n.* હંગરો, *m.*
- Colonize, *v.t.* વકાડવું.
- Colony, *n.* પાલ, *f.*
- Colour, *n.* રંગ, *m.*; *v.t.* રંગવું, રંગ દીવો.
- Comb, *n.* કાંગલી, *f.* *v.t.* હડવું.

- Come, *v.i.* આવણું, પધારવું (respectful form). To come straight, વાટે વાટે આવણું. Coming and going, આવમ, *f.*
- Comfort, *n.* દલાહો, *m.*; આરામ *m.*; *v.t.* દલાહો દીવો.
- Command, *n.* હકમ, *m.*; *v.t.* હકમ દીવો.
- Common, *adj.* હકમું.
- Commotion, *n.* ખામારોળ, *f.*
- Companion, *n.* હાતી, *m.* Companionship, *n.* હાત, *m.*
- Company, *n.* યોજી, *n.* A company of pilgrims, હંગ, *m.*
- Compare, *v. t.* હરકાવણું.
- Compel, *v. t.* See § 38.
- Complain, *v.i.* ફરીઆદ કરવી.
- Complainant, *n.* ફરીઆદી, *m.*
- Complaint, *n.* ફરીઆદ, *f.*
- Complete, *adj.* પુરૂં, પાર.; *v.t.* પુરૂં or પાર કરવું, કરી પુગવું.
- Completed, to be, પુરૂં or પાર થાવું, થાઇ રેવું, થાઇ સુકવું.
- Compound, *n.* (enclosure) હાંતું, *n.*
- Compulsion, *n.* જોરાવરી, *f.*
- Conceal, *v. t.* હાંતવું. હાંતી મેઝવું, હંતાડવું, હપાડવું, હપાડી દીવું.
- Concealed, to be, હપણું. હપી ભવું.
- Concern, *n.* પરઆ, *f.*; *v.t.* લાગવું.
- Concerning, *prep.* વેસી or વેસે.
- Concord, *n.* મેળાપ, *m.*; હંપ, *m.*
- Condemn, *v.t.* ડંડ કરવો. To condemn to death, ફાંસી દીવાનું હકમ દીવું, ફુળભયે સમવણું.
- Condition, *n.* હાલ, *f.*; અવાલ, *m.*
- Conduct, *n.* ખોલવુંસાલવું, *n.*; સાલ, *f.*
- Confectioner, *n.* કંદુઇ, *m.*
- Confess, *v.t.* માનવું, હાસું માનવું,

- Confidence, *n.* બરોહો, *m.*
 Confident, to be, નકી ભણવું.
 Confiscate, *v. t.* —ની જપતી કરવી. Confiscating officer,
 જપતીદાર, *m.*
 Confiscation, *n.* જપતી, *f.*
 Confusedly, *adv.* અલડઅલડ.
 Confusion, *n.* ગડગડ, *f.*
 Congeal, *v. i.* થેણાવું.
 Conjecture, *n.* અટકળ or અટકેળ, *f.*
 Conquer, *v. t.* જીતવું.
 Consciousness, *n.* જાન, *v.*
 Consent, *n.* હા, *f.*; *v. i.* હા કેવી, માથું નમાવણું.
 Consider, *v. i.* વસાર કરવો, હોસ કરવો, ધ્યાનમાં લીવું.
 Consist of, *v. i.* —નું હોવું, —નું થાવું.
 Consult, *v. t.* —ની સલાહ લીવી.
 Contagion, *n.* સોડું, *n.* (followed by the verb, આવણું).
 Contain, *v. t.* —માં હોવું, હમાવણું. To be contained, હમાવું.
 Content, *adj.* રાજી, ખુસી; *v. t.* રાજી કરવું.
 Contention, *n.* ટગરાટ, *f.*
 Continent, *n.* ખંડ, *m.*
 Continually, *adv.* દાડું, દાડે દાડે, ખારેખાર, સદા.
 Contract, *n.* પઠો, *m.*; *v. i.* પઠવું. *v. t.* (to lessen)
 ઠાંકડું કરવું.
 Contradict, *v. t.* આડી વાત કરવી. To contradict flatly,
 ઉતારી પાડવું, જીરું પાડવું.
 Conversation, *n.* વાત, *f.*; વાતસીત, *f.*
 Converse, *v. i.* વાત or વાતસીત કરવી.
 Cook, *v. t.* રાંદવું. *n.*; રાંદવાવાળો, *m.*; રોટી કરવાવાળો, *m.*

- Copper,** *n.* તાંબુ, *v.* Coppersmith, કંઠારો. Copper coins. See Coins.
- Cord,** *n.* દોરો, *m.*; દોરી, *f.* Sacred cord, જાંઘ, *v.* Cord worn round the waist by men, કંદોરો, *m.*
- Corinda,** *n.* કમડું, *n.* Corinda-tree, કમદી, *f.*
- Cork,** *n.* (a stopper for a bottle) ઘુજ, *f.*
- Corn,** *v.* અનાજ, *n.*; ધાન, *n.* Indian corn, મકી or મકાઇ, *f.*; જુઆર, *f.* Ear of corn, ડોડો, *m.*; કણ્ડું, *n.* Ear of Indian corn, ગાળો, *m.*; પુખડું, *v.*; પૂખડો, *m.*
- Corner,** *n.* ખુણે, *m.*
- Corpse,** *n.* મરતું, *v.*
- Correct,** *adj.* ખરું, ઠીક, બરોબર, હમું. *v.t.* બરોબર or હમું કરવું.
- Correctly,** *adv.* ઠીક, બરોબર,
- Cost,** *v.* કીમત, *f.*; દામ, *m.*; મોલ, *n.* *v. i.* બેદવું, (agreeing with the price, the article bought being in the genitive).
- Cotton,** *n.* રૂ, *n.*
- Cough,** *n.* ઉદરહ, *f.*; યોબરબો, *m.*
- Count,** *v. t.* ગણવું, ગણતરી કરવી.
- Country,** *n.* મહક, *m.*; દેસ, *m.*
- Couple,** *n.* જોડો, *m.*; જુડી, *f.*
- Courage,** *n.* સાતી, *f.*; હીમત, *f.* To keep up one's courage, હીમત or સાતી રાખવી.
- Courageous,** *adj.* સાતીવાળું, હીમતવાળું.
- Court-yard,** *n.* આંગણું, *n.*
- Cousin,** *v.* બાઇ, *m.*; બેન, *f.*
- Cover,** *n.* ઢાંકણી, *f.*; *v.t.* ઢાંકવું, ઢાંકી દીવું. To cover up, ઢાંતી દીવું. To cover the body, ઓડવું.

- Covet, *v. t.* —ની લાલસ રાખવી.
 Covetous, *adj.* લાલસી, લાલસુ, લોભી.
 Covetousness, *n.* લાલસ, *f.*; લોભ, *m.*
 Cow, *n.* ગાય, ટાઢી, ડાઢી, *f.* Cowdung, પેાપરો, *m.*;
 સાણ, *f.*
 Coward, *n.* ખીકપુરો, *m.*
 Cowherd, *n.* ગવાળ, ગોઆળ or ગોવાળ, *m.* Cowherdess,
 ગોઆળેણ, *f.*
 Cow-house, *n.* પાગેળ or ભાગેળ, *f.*; સોપાડ, *f.*
 Co-wife, *v.* હોક, *f.*
 Crab, *n.* કચલો, *m.*
 Crack, *n.* ફાટ, *f.*; *v. i.* ફાટવું, ફારી ભવું. *v. t.* ફાડવું.
 Cradle, *v.* પારણું, *v.*
 Crawl, *v. i.* ચુડળ્યે ચુડળ્યે હોડવું.
 Crazy, *adj.* ગાંડું.
 Cream, *n.* તરી, *f.*
 Create, *v. t.* પેદા કરવું. Created, પેદા.
 Creature, *n.* (human) મનુષ્ય, *n.*; જીવ જનાવર, *n.*
 Credit, *on,* ઉસીનું.
 Creep, *v. i.* ચુડળ્યે ચુડળ્યે હોડવું,
 Creeper, *v.* વીલો, *m.*
 Cremate, *v. t.* બાળવું.
 Cricket, *n.* કહળયારી, *f.*
 Cripple, *adj.* લુહું.
 Crime, *n.* ગનો or ગુનો, *m.*
 Crocodile, *n.* મગર, *m.*
 Crooked, *adj.* વાંકું.
 Crop, *n.* ઉણું અનાજ, *v.*; ફરા, *m. pl.* Summer-crop,
 ઉનાળો પાટ, *m.*

- Cross**, *adj.* બેરાશ. *v. t.* અગાડવું, અગાડી દડવું, અગાડી ભડવું, ઉતરવું. **Cross-ways**, આડું. **Cross-legged posture**, પલાંડી, *f.* To sit cross-legged, પલાંડી વાળવી.
- Crow**, *v.* કમડો, *m.*; *v. i.* બોલવું.
- Crow-bar**, *n.* (small) કોહ, *f.*; (large) હાંમ, *f.*
- Crowd**, *v.* ટોળું, *n.*
- Crown**, *n.* (of head) મુડ, *f.*
- Cruel**, *adj.* કામૂખાળુ.
- Crumble**, *v. i.* ખખલવું, ખખલી ભડવું, ખરેલવું, ખરેલી પડવું.
- Crush**, *v. t.* કસરવું. To squeeze, પસેલવું.
- Cry**, *v.* ધ્રુમ, *f.*; *v. i.* રોવું. To cry out, ધ્રુમ પાડવી.
- Cubit**, *n.* હાથ, *m.*
- Cuckoo**, *v.* દેવતરબો, *m.*
- Cucumber**, *v.* કાકડી, *f.*
- Cudgel**, *n.* કહેળો, *m.*
- Cultivate**, *v. t.* ખેડવું.
- Cultivation**, *n.* ખેતી, *f.*
- Cultivator**, *n.* કમાણ્યો, *m.*; ખેતી કરવાવાળો, *m.*
- Cunning**, *adj.* હુસું.
- Cup**, *v.* કપોરી, *f.* Leaf-cup, ફુંદલો or ફુંદો, *m.*
- Curds**, *n.* દહી, *v.*
- Cure**, *v. t.* હાઉ or હાળું કરવું.
- Curlew**, *n.* ટટેડી, *f.*
- Current**, *adj.* સાલવું. Current year, આણુ.
- Curry-comb**, *n.* ખરેરો, *m.*
- Curse**, *n.* હરાપ, *m.*; *v. t.* હરાપ દીવો.
- Custom**, *n.* ટેવ, *f.*; રીત, *f.*; સાલ, *m.*

Cut, *v. t.* કાપવું. To cut off, કાપી દડવું. To prune, વાડવું, વડાવણું.

Cyclone, *n.* કોરેજી, *f.*

D.

Dacoit, *n.* હુંડારો, *m.*

Dagger, *n.* કટારી, *f.*; દુલ, *f.*

Daily, *adv.* દાડેદાડે.

Damage, *n.* નકસણ, *f.*

Damp, *adj.* કપલું, લીલું.

Dance, *v. i.* નાચવું.

Dandruff, *n.* ટાટ, *f.*

Danger, *n.* ભો, *m.*

Dark, *adj.* અંધારું.

Darkness, *n.* અંધારી, *f.*

Date, *n.* (fresh) ખજીરું, *n.*; (dry) ખારેક, *f.* Date-palm, ખજુરી, *f.*

Daughter, *n.* સોરી, દીકરી. Daughter-in-law, વહુ, સોરાની વહુ.

Dawn, *n.* પરખાત, *f.*; ફે, *m.* At break of dawn, ફે કાટતાં, પરખાતે.

Day, *n.* દાડો, *m.*; દન, *m.* At day-break, જલપ કાટતાં, ઉગતી કીરણ્યાંમાં. Day before yesterday, or day after to-morrow, પચને દાડે, પરમ દાડે. Three days ago, પરમ પેલે દાડે, તણુ દાડા યાજ્યા. Day-labourer, દાનગી, *m.*

Dead, *adj.* મરેલું, મુઉ.

Deaf, *adj.* બેરું.

Dealings, *n.* દીવુંલીલું or દેવુંલેણું, *n.*

- Dear,** *adj.* (in price) મોઝું. Beloved, વાહું. Term of endearment to a child, કાઉ or કાઉડા.
- Dearth,** *n.* કાળ, *m.*; દકાળ, *m.*
- Death,** *n.* મરણ, *n.*
- Debt,** *n.* કરજ, *n.*; દેવું, *n.* To fall in debt, કરજ or દેવું કરવું. To discharge a debt, કરજ or દેવું બરતું.
- Debtor,** *n.* કરજદાર, *m.*
- Decay,** *v. i.* કુકાર્થ જવું.
- Deceit,** *n.* દગો, *m.*; કપટ, *n.* To practise deceit, દગો કરવો.
- Deceitful,** *adj.* કુચું.
- Deceive,** *v. t.* સેતરવું.
- Deceiver,** *n.* દગાખોર, *m.*; દગાન, *m.*; કુસો, *m.*
- December,** *n.* માગસર-પોદ, *m.* See § 62.
- Deception,** *n.* દગો, *m.*; કપટ, *n.*
- Decide,** *v. t.* ઠરાવ or ઢાળો or ફેયલો કરવો.
- Decision,** *n.* ઠરાવ, *m.*; ઢાળો, *m.*; ફેયલો, *m.* Decision in a court, ન્યાય, *m.*
- Declivity,** *n.* અધાણું, *n.*
- Deed,** *n.* કામ, *n.*
- Deep,** *adj.* ઉડું.
- Deer,** *n.* અનણો, *m.*; સકારું, *n.*
- Defeat,** *v. t.* જીતવું, હરાવણું, હરાવી દડવું. To be defeated, હારવું, હારી જવું.
- Defect,** *n.* ખોડ, *f.*; ઝેખ, *f.*
- Defend,** *v. t.* જસાવણું.
- Defile,** *v. t.* વટલાવણું. To be defiled, વટલાવું.

- Delay, *n.* ખોટી, *f.*; વળા, *f.*; *v. i.* વાર લાગવી (with dat. of pers.); વળા કરવી. *v. t.* ખોટી કરવી, વાર લાગાડવી.
- Delight, *n.* હરક, *m.*; હક, હુક or ચુક, *n.*
- Deliver, *v. t.* બસાવણું. To deliver up, અવાલે કરવું or દીવું, હુપી દીવું, હુપણું.
- Delivered, to be, (of child) જાંપો થાવો (with dat. of mother).
- Demand, *n.* દાવો, *m.*; *v. t.* —નો દાવો કરવો.
- Deny, *v. t.* —ની ના કેવી.
- Depopulate, *v. t.* ઉત્તર કરવું.
- Depressed, to feel, ઉસાટમાં પડવું.
- Depression, *n.* ઉસાટ, *f.*
- Depth, *n.* ઉડાઈ, *f.*
- Descend, *v. i.* ઉતરવું.
- Describe, *v. t.* —ની વાત કરવી.
- Desert, *n.* વન, *n.*; જંગલ, *n.*; *adj.* ઉત્તર.
- Desert, *v. t.* સોડી દીવું. To desert a *Pal*, પાલ ઉઠાવણી. Deserted, હુવું.
- Desire, *v.* રહો, *m.*; મરજી, *f.*
- Despicable, *adj.* અજવું.
- Despise, *v. t.* અજવું માનવું, હલકું મણવું.
- Destitute, *adj.* કંગાલ or ગંગાલ, ગરીબ.
- Destroy, *v. t.* —નો વગાડ કરવો.
- Devil, *n.* (evil spirit) જીત, *m.*
- Devotee, *n.* તપસી, *m.*
- Devotion, *n.* ભગતી, *f.*; સેવા, *f.*
- Dew, *n.* ધર, *m.*
- Dialect, *n.* ખોલી, *f.*

- Diarrhoea, *n.* ઝડો, *m.*; હાંમણ, *f.* To have diarrhoea, ખુમ ઝડો થાવો.
- Die, *v. i.* મરવું, મરી જવું, ચુકરવું.
- Difference, *n.* ફેર or ફેરફાર, *m.* Difference of opinion, ફેલ, *m.*
- Different, *adj.* જુલ, આડું.
- Difficult, *adj.* આઠકું, ઠકણ.
- Difficulty, with, રળીને (*lit.* having earned). With great difficulty, તાણી તોડીને.
- Dig, *v. t.* ખણવું.
- Digest, *v. i.* પસવું. *v. t.* પસાવણું.
- Diligence, *n.* ખણહો, *m.*
- Diligent, *adj.* મેનતવાળું. To be diligent, ખણહો રાખવો.
- Dim, *adj.* જાંખું. Dimness, જાંખ, *f.*
- Diminish, *v. t.* ઓટું કરવું, ઘાટું કરવું.
- Dine, *v. i.* જમવું, રોટી ખાવી.
- Direction, *v.* આડી, *f.*; મેર, *f.*
- Dirt, *n.* મેલ, *m.*
- Dirty, *adj.* મજમાળું, મેલું.
- Disappear, *v. i.* અલપ થાવું.
- Disciple, *v.* સેલો, *m.*
- Discontented, *adj.* બેરાજ, નારાજ.
- Disease, *n.* રોગ, *m.*; મંદવાડ, *f.* Foot and mouth disease, ખરહાડ, *f.*
- Disengaged, *adj.* નવડું. To be disengaged, નવડું થાવું, નવરાઈ થાવી, હોર થાવી (*with dat. of pers.*).
- Disgrace, *n.* હાજ, *f.*; હરમ, *f.*; *v. t.* -તું મોકું કાળું કરવું.
- Dish, *n.* યાજ or યાજી, *f.*
- Dismayed, *adj.* ઝેરાન or હરાન.

- Dismiss, *v.t.* હીક or રજ દીવી. Dismissal, હીક, *f.*; રજ, *f.*
 Disobedient, *adj.* કુટેલ.
 Disobey, *v.t.* નહીં માનવું, —ના કેન્ચામાં નહીં રેવું.
 Disorder, in a state of, અલડખલડ, કસડપસડ.
 Disperse, *v.t.* વેરવું; *v.i.* વેરાધ જવું.
 Displeased, *adj.* નારાજ, ખેરાજ.
 Disposition, *n.* મીનજ or મેનજ, *m.*; સખાવ, *m.*
 Dispute, *n.* ટગરાટ, *f.*; જધડો, *m.*; વાંદો, *m.* To settle
 a dispute, ઢાળો કરવો, ફેયલો કરવો.
 Disrespect, to show, આયકન નહીં રાખવું.
 Disrespectfully, to speak, તોકારે ખોલવું.
 Distance, *n.* ટપો, *m.*; લાંબહેણ, *f.*
 Distant, *adj.* વેમળું, સેટું.
 Distinct, *adj.* જુલું, —ચાડું,
 Distribute, *v.t.* વાંટવું, વાંટી આલવું, અલડવું.
 District, *n.* પટો, *m.*
 Distill, *v.t.* ગાળવું.
 Distress, *v.* દખ or દુખ, *n.*; પીડા, *f.*; વપત, *f.*; *v.t.* દુખ
 or એરાન કરવું, વપત પાડવી. Distressed,
 દુખી, એરાન.
 Disturbance, *n.* અલો, *m.*; (a rising) રાડો, *m.*
 Dive, *v.i.* ડુબવું.
 Divide, *v.t.* વાટવું, વાંટી આલવું or ફીવું.
 Division, *n.* ભાગ, *m.* Division of the globe, ખંડ,
m. Division of a *Pal*, પાડા, *m.*; ફળો, *m.*
 Divorce, *v.t.* —નો સેડો ફાડવો (*lit.* to tear the end of
 a *sari*).
 Dizziness, *v.* પમેળી or ભમેળી, *f.*; આયેડ, *f.*
 Dizzy, to be, પમેળી or આયેડ આવણી (with *dat.* of *pers.*)

- Do, *v. t.* કરવું.
- Doctor, *n.* વાઈદ, *m.*; ડાક્ટર, *m.*
- Dog, *n.* કુતરો, *m.*
- Donkey, *n.* ખોસો, *m.*; મદેડો, *m.*
- Door, *n.* બારણું, *n.* Door-frame, ઢાક, *f.* Leaf of a door, કમાડ, *n.*
- Double, *adj.* બમણું.
- Doubt, *v.* બેમન, *n.* Doubtful, *adj.* બેમનતું.
- Dove, *n.* ઓલો, ડુલો or હોલો, *m.* Turtle-dove, રેલો, *m.*
- Dowry, *n.* દાણું, *n.* To give a dowry, દાણું બરવું.
- Draw, *v. t.* તાણવું.
- Dream, *n.* દેખતું, *n.*; હોણું, *n.*; *v. i.* હોણું આવણું (with dat. of pers.).
- Drink, *v. t.* પીવું. To drink spirits, દારૂ ખાવો or પીવો. To give to drink, પાવું.
- Drinking-vessel, *n.* તાંબડી, *f.*
- Drive, *v. t.* ઢાંકવું.
- Driver, *n.* ઢાનાવાળો, *m.*
- Drizzle, *v. i.* સાંટા પડવા. Drizzling rain, સાંટા, *m. pl.*
- Drop, *n.* ટીપું, *n.*; (small) ટીપડી, *f.* Drop of rain, (small) સાંટો, *m.*; (large) ફેફ, *n.*
- Dropsy, *n.* જળાંદરો, *m.*
- Drown, *v. i.* ઘુડી મરવું, ડુબી મરવું. *v. t.* ઘુડાડવું.
- Drudge, *v. i.* દીલે દુખ દીને કામ કરવું.
- Drum, *n.* ઢોલ or ટોલ, *n.* Drum-stick, ખાખળી, *f.*
- Drunkard, *n.* સાફળ્યો, દારૂયો, હરેડુઓ, હરેળદ્યો.
- Drunkenness, *n.* નસા, *f.*
- Dry, *adj.* કોફ, હુકું; *v. i.* હુકવું. *v. t.* હુકાવણું, કોફ કરવું.
- Duck, *n.* બતેક, *n.*

Dumb,	<i>adj.</i>	મુઝં.
Dun,	<i>v. t.</i>	ટાંપે કરાવણે.
Dung,	<i>n.</i>	(of a cow) પોયટો, <i>m.</i> ; સાણ, <i>f.</i> ; (of a horse) ઘાદ, <i>f.</i>
Dusk,	<i>v.</i>	ઝાપકી, <i>f.</i>
Dust,	<i>n.</i>	ખેહ, <i>f.</i>
Duty,	<i>v.</i>	કામ, <i>n.</i> Import and export duty, દાણ, <i>v.</i>
Dwarf,	<i>v.</i>	ગટજ્યો, <i>m.</i>
Dwell,	<i>v.i.</i>	વાહો કરવો, વહતી કરવી, વહવું. Dwelling, વાહો, <i>m.</i>

E.

Each,	<i>pron.</i>	એકેક.
Ear,	<i>n.</i>	કાન, <i>n.</i> Ear of corn, ડોડો, <i>m.</i> ; કણ્ઠ, <i>v.</i> Ear of Indian corn, ગાખો, <i>m.</i> ; પુખડો, <i>m.</i>
Ear-ring,	<i>n.</i>	મરકી, <i>f.</i> (worn by men); ઝોગી-યાં, <i>n.pl.</i> (worn on the upper part of the ear); ટોટી, <i>f.</i> (of silver or gold); ફકોનાં. <i>v. pl.</i> (wooden).
Early,	<i>adj.</i>	વેહું. <i>adv.</i> વેલાંવેલાં, વેણુમાં, પરખાતે, જાક ફાટતાં.
Earn,	<i>v. t.</i>	કમાવું, રખવું, —ની કમાઈ or પેદાસ કરવી.
Earth,	<i>n.</i>	માટી, <i>f.</i> The ground, ભોંય, <i>f.</i> The earth, ધરતી, <i>f.</i> The world, કળગસ, <i>f.</i>
Earth-quake,	<i>n.</i>	તરંગેળ, <i>f.</i>
Earthen,	<i>adj.</i>	ગારતું, માટીતું.
Ease,	<i>n.</i>	આરામ, <i>m.</i> ; કહોળખેમ, <i>m.</i> ; સુક or હુક, <i>n.</i>
Easily,	<i>adv.</i>	હેલમાં.
East,	<i>n.</i>	ઉગમણો દેસ. Eastern or Eastward, ઉગમણું.
Easy,	<i>adj.</i>	હેલ, હેહું.
Eat,	<i>v. t.</i>	ખાવું. To eat up, ખાઈ જવું.

- Eaves, *n.* પડેલ, *f.*
 Eclipse, *n.* ગ્રહ, *n.*
 Edge, *n.* કેર, *f.* Margin, પાળ, *f.*
 Effect, *n.* ફળ, *n.*
 Effort, *n.* ખેપ, *f.*; મેનત, *f.*
 Egg, *n.* ઇડું, *n.*
 Either...or, *conj.* સાવેતી...સાવેતી, કેતી...કેતી.
 Elbow, *n.* કોણી, *f.*
 Elder, *adj.* વડો. Elder brother, વડો ભાઈ, દાદા.
 Elder sister, વડી બેન. Husband's elder
 brother, જેઠ. Husband's elder brother's
 wife, જેઠાણી
 Eldest, *adj.* વડો, હગળ કરતાં ધડો.
 Elephant, *n.* હાતી, *m.* Elephant-driver. મેલત, *m.*
 Elope, *v.i.* કઢારી નાહી જવું.
 Embrace, *v.t.* (shoulder to shoulder) મળવું.
 Empty, *adj.* ઠાકું, ખાલી. Empty-handed, ઠાકુંઠાકું.
 Encamp, *v.i.* વહવું, ડેરા કરવો.
 Enchant, *v.i.* મંતર કરવું, ઉતા-ણું કરવું.
 Enchanter, *n.* વાંચ, *m.*
 Enchantment, *n.* મંતર, *n.*
 Encourage, *v.t.* હિમત આલવી.
 End, *n.* પાર, *m.*; સેડો or હેડો, *m.*; *v.t.* પાર કરવું.
 Endeavour, *n.* ખેપ, *f.*; મેનત, *f.*
 Endless, *adj.* પારવગર.
 Enemy, *n.* વેરી, *m.*; દસમન, *m.*
 Energetic, *adj.* ફેફે or ડીલફેફે, મેનત કરવાવાળું
 Enjoyment, *n.* મજા, *f.*
 Enmity, *n.* વેર, *n.*; અદાવત, *f.*; ખાર, *m.*

- Enough, *adj.* ધણું, બસ, બહુ.
- Enquire, *v.i.* તપાસ or તપાહ કરવી, પુસવું. To enquire after, -ની ખબર પુસવી or લીવી.
- Enter, *v.i.* પેહવું, પેહી આવણું, પેહી જવું.
- Entrails, *n.* આંતરૂં, *n.*
- Entrance, *n.* (into a field) સીકું, *n.*
- Entrap, *v.t.* દગા કરીને હાવું; (to deceive) સેતરવું.
- Entreat, *v.t.* -ની વી-તી કરવી.
- Entreaty, *n.* વી-તી, *f.*
- Entrust, *v.t.* અવાલે કરવું or દીવું, હુપવું, હુપી દીવું.
- Envy, *n.* અદાવત, *f.*; *v.t.* માથે અદાવત રાખવી.
- Epilepsy, *n.* ઉમાર, *m.*
- Equal, *adj.* બરોબર, હરકું. Equal to, બરોબર, હરકું.
- Err, *v.i.* ભુલ ખાવી, ભુલસુક કરવી.
- Eructation, *n.* ઓટકાર, *m.*
- Escape, *v.i.* નાહવું. નાહી જવું, સુટવું, સુટી જવું.
- Escort, *n.* વખાવી, *f.*
- Especially, *adv.* ધણું કરીને.
- Essence, *n.* રહુઓ, *m.*; રેહ, *m.*
- Establish, *v.t.* માંદવું. To establish a station, જગા કરવી.
- Estimate, *n.* ગણતરી, *f.*; *v.t.* જોખવું, -ની ગણતરી કરવી.
- Etcetera, ખીજી તીજી.
- Eternal, *adj.* અમોર.
- Even, *adj.* સપટ, હમું, પાદર.
- Evening, *n.* આથમતું, *n.*; આથમ-ચું, *n.* In the evening, આથમતે, આથમ-ચે. See § 64.
- Ever, *adv.* દાકુ, દાડેદાડે. Ever so long ago, ક-યાંતું.
- Everlasting, *adj.* અમોર.
- Every, *adj.* હરેક.

- Everywhere, *adv.* હગળે ઠેકાણે, હેને ઠેકાણે, આખે.
- Evidence, *n.* સાહેદી, *f.*
- Evident, *adj.* ખોચેલું, જા. To be evident, -ની હુજ પડવી.
- Evil, *adj.* ખોડું. નાકાં, છુંડું. Evil spirit, છુત, *m.*; સુડવેલ, *f.* To cast the evil eye, સોટતું (agreeing with some such word as ડાકેણ, a witch).
- Exaggerate, *v.i.* ગપ આકવી.
- Examination, *n.* પારખ or પારખા, *f.* To go in for an examination, પારખ આલવી. To hold an examination, પારખ લીવી.
- Examine, *v.t.* પારખતું, -ની તપાસ or તપાહ કરવી.
- Example, *n.* દાખલો, *m.*
- Except, *prep.* વગર, વના, સવાય.
- Exchange, *v.* બદલો, *m.*; *v.t.* બદલતું, -નો બદલો કરવો. In exchange for, હાટે.
- Excite, *v.t.* ઉસકાવણું, સડાવણું.
- Excommunicate, *v.t.* -પાત આપડું નીકાળતું. Excommunicated, -પાત આપરતું.
- Exert oneself, ખેપ કરવી, મેનત કરવી. To exert oneself beyond one's strength, દીલે દુખ દીને કામ કરતું.
- Exhale, *v.i.* હાહ દડવો.
- Exist, *v.i.* હોતું. Existing, સતું.
- Existence, *n.* મનખો, *m.*; જીવ, *m.*
- Exorcise, *v.t.* કાડતું (governing some such word as છુત); -તું ઉતા-ણું કરતું.
- Exorciser, *n.* વાંણ, *m.*
- Expect, *v.t.* -ની વાટ જોવી.
- Expend, *v.t.* ખરસ કરવો. To be expended, ધટતું.

- Expenditure, *n.* ખરસ, *m.*
 Experience, *n.* આવડેત, *f.*; હાંન, *n.*
 Experienced, *adj.* હાંનવાળું, ઠાવકું.
 Explain, *v.t.* હમજવણું, -નો ખુલાસો કરવો.
 Explanation, *n.* ખુલાસો, *m.*
 Export, *v.t.* લી જવું.
 Extinguish, *v.t.* ઝાલવણું, ઝાલવી દીવું.
 Extort, *v.t.* પડાવી લીવું, બમણું લીવું.
 Extravagance, *n.* ઉડાવણુસ, *n.*
 Extravagant, *adj.* ઉડાવસ. To be extravagant, ઉડાવણુસ કરવું.
 Eye, *n.* આંખ, *f.* To have sore eyes, આંખ આવણી.
 Eyeball, *n.* ડોળો, *m.*
 Eyebrow, *n.* ઉપલું પાંપણુચું or ભાંપણુચું, *n.*
 Eyelash, *n.* નીચલું પાંપણુચું or ભાંપણુચું, *n.*
 Eyelid, *n.* આંખ માથે સાંખડી.

F.

- Face, *n.* મુકું or મોકું, *n.*
 Faint, *v. i.* ખેકરમું or ખેભાન થાઈ જવું.
 Fair, *adj.* નગદ, હાઉ. Fair weather, ઉગાડ, *f.*
 Just, વાજખી.
 Faith, *n.* એમન, *n.*; બરોહો, *m.*; વીસ્વા, *m.*
 Faithful, *adj.* એમાની. To be faithful, એમન રાખવું.
 Fall, *v. i.* પડવું, ગરી પડવું. To let fall, પાડવું.
 Fallow, *adj.* હુખીલ, પડતેલ.
 False, *adj.* ખોટું, જુઠું.
 Famine, *n.* કાળ, *m.*; દકાળ, *m.*
 Famous, *adj.* જાણીતું.
 Fan, *n.* સમરો, *m.*; *v. i.* સમરો ટાલવો.

- Far, *adj.* વેગળું, દુર, સેફું. As far as possible, સાથે
સાં લગણ.
- Farewell ! આનજો !
- Farm, *n.* ખેતર, *n.* Farm-labourer, કાંઈણી, આખી, હાગરી.
- Farmer, *n.* ખેતરવાળો, *m.*
- Fashion, *v.t.* ખેસવું, ધડવું. Fashioned, ધડતેલ.
- Fast, *n.* (from morning till evening) અપાહ, *m.* ;
(on the 11th day) એકાદહણું, *n.* ; *adj.* કાફું-
To make fast, કાફું કરવું, ખાંદવું, માંદવું.
- Fasten, *v. t.* ખાંદવું, માંદવું. To shut, ઢીવું. To shut
the door, કમાડ ઢીવું, કડી ઢીવી.
- Fat, *adj.* જડું, મોડું.
- Fate, *n.* કપાળ, *n.* ; નેલાર, *n.* ; તગદીર, *f.*
- Father, *n.* આતા, આપ, દાજી, દાદા. Father-in-law,
હાહરો or હાહો.
- Fatigue, *n.* ધાક, *m.*
- Fault, *n.* ગતો or યુતો, *m.*
- Fear, *n.* ડર, *m.* ; ધાક, *f.* ; ખી or ખીક, *f.* ; (risk) ભો,
m. ; *v.t.* ડરવું, ખીવું, ખી જવું (with ablative).
- Feast, *n.* ગોઠ, *f.* Caste-feast, ન્યાત, *f.* Feast after
death, કાફું, *n.* To give a feast, ગોઠ કરવી,
ન્યાત જમાડવી, કાફું કરવું.
- Feather, *n.* વાર, *m.*
- February, *n.* મા—ફાગણ. See § 62.
- Feed, *v.t.* ખવડાવણું, જમાડવું.
- Feel, *v. i.* લાગવું (agreeing with the thing felt).
- Feet, sores on, પીડુઆં, *n. pl.*
- Female, *v.* વારી.

- Festival**, *n.* ઉહે, *m.* The Bhil festivals are ;—
 દીવાળી, New year's eve (about end of October).
 કાર્તીકી, Fourteen days after the *Divali*.
 ઉતરાણ્ય, First day of the winter solstice.
 હોળી, From the 11th to the 15th of the month *Fagan*.
 દસરા, The 10th of the month *Aso*.
- Fetch**, *v. t.* આણવું, લાવણું.
Fetter, *n.* બીડબંધું, *n.*
Fever, *n.* તાવ, *m.* Fourth day fever, સોથીઓ તાવ.
 Intermittent fever, કાંત્રો તાવ. Ague,
 ટાડો તાવ.
Few, *adj.* થોડાં. A few, બેસારેક.
Field, *n.* ખેતર, *n.* Field-gate, ગાંધો, *m.*
Fight, *n.* લડાઈ, *f.*; ટડો, *m.* A quarrel, વખેડો, *m.* An
 uproar, રાડો, *m.*; *v. i.* લડવું, લડી જવું, લડાઈ
 કરવી. To prepare to fight, ટડો લગાડવો.
Fill, *v. t.* ભરવું, ભરી દેવું.
Final, *adj.* સેહું. Finally, સેલે સરનાળે, હદસેહું, હદવાંહે.
Find, *v. t.* જડવું, મળવું (agreeing with thing found).
 To find out, ઠાવું કરવું, તપાસ or તપાહ કરવી.
Fine, *n.* ડંડ, *m.*; *v. t.* ડંડ કરવો. *adj.* અસલ, નગદ, ઠીક,
 હાઉ; (not coarse) જીણું.
Finish, *v. t.* કરી પુગવું, પાર કરવું, પુરૂં કરવું.
Finished, to be, થાઈ રેવું, થાઈ સુકવું, પાર થાવું, પુરૂં થાવું.
Finger, *n.* આંગળી, *f.* Finger-ring, વાંડી, *f.*
Fire, *n.* આગ, *f.*; દેવતા, *m.* Fire-place, સુષો, *m.*
 Fire-wood, બળીત, *n.*
Firm, *adj.* કાઠું, મજબૂત.

- Firmament, *n.* અંગાહી, *f.*; આપું, *n.*
 First, *adj.* પેહું.
 Fish, *n.* માતલી, *f.*
 Fist, *n.* મુઠ, *f.*
 Fit, *adj.* હરકું.
 Five, *adj.* પાંસ.
 Fix, *v. t.* જડવું, લગાડવું.
 Flag, *n.* ધ્વજ, *f.*
 Flat, *adj.* પાદર, સપટ, હમું.
 Flatulent, to be, -જું પેટ સડવું.
 Flavour, *n.* હવાહ, *m.*
 Flaw, *n.* એળ, *f.*; ખોડ, *f.*
 Flax, *n.* હોથુ, *n.*
 Flea, *n.* હડો, *m.*; હરોળો, *m.*
 Flee, *v. i.* નાહવું, નાહી જવું. To flee for one's life,
 જીવ લીને નાહી જવું.
 Flight, to put to, *v. t.* નહાડવું, કઠારવું.
 Float, *v. i.* તરવું.
 Flog, *v. t.* જોરખાંદ મારવો.
 Flood, *n.* રેલ, *f.*
 Flour, *n.* લોટ, *m.*; આટો, *m.*
 Flow, *v. i.* વેવું.
 Flower, *n.* ફુલું, *n.*
 Flute, *n.* વાંહળી, *f.*
 Flutter, in a, ફડફડ, To be in a flutter, ફડફડ થાવું.
 Fly, *n.* માખું, *n.*; *v. i.* ઉડવું.
 Flying-fox, *n.* વાગળી, *f.*
 Fodder, *n.* પાલો, *m.*; સારો, *m.*
 Fold, *v. t.* વાળવું. Fold up, વાળી દીવું.

- Follow, *v.t.* વાંહે જાવું, વાંહે આવણું.
 Folly, *n.* સુરખાઈ, *f.*
 Food, *n.* અન્ન, *n.*; ખોરાક, *m.* Rations, ભાથ, *n.*
 Fool, *n.* ગમાર, *m.*; ઠોક, *m.*
 Foolish, *adj.* અનાડી.
 Foot, *n.* પોગ, *m.*; ફોણ, *n.* On foot, પોગે. Foot-path, પોગડાંડી, *f.*; ગેલો, *m.* By or along a foot-path, ગેલેગેલે. Foot-step, પગણું, *n.*
 Forbid, *v.t.* મના કરવી, ના કેવી.
 Force, *v.* જોર, *n.*; જબરાઈ, *f.*; જોરાવરી, *f.* By force, જોરહું or જોરેહું, જબરાઈહું, જોરાવરીહું.
 Ford, *n.* આરો, *m.*
 Forehead, *n.* કપાળ, *n.*; નેલાર, *n.*
 Forget, *v.t.* વીહસ્વું. To forget entirely, વીહરી જાવું.
 Forgive, *v.t.* માપ કરવું. Forgiven, માપ.
 Forgiveness, *n.* માપી, *f.* To ask forgiveness, માપી માગવી.
 Form, *n.* ધાર, *m.*
 Fornication, *n.* સીનાણું, *n.*
 Fort, *n.* કોટ, *f.*; ગડ, *m.*
 Fortnight, *n.* પનરવાડયું, *n.*; પખવાડું, *n.*
 Fortune, *n.* ખુંજ, *f.*; (luck) ભાગ્ય, *n.*
 Found, to be, જડવું.
 Foundation, *n.* પાજો, *m.* To lay a foundation, પાજો દડવો or તાંખવો.
 Four, *adj.* ચાર. Four-footed, ચોખું.
 Fowl, *n.* કુકું, *n.* Water-fowl, જળકુકું, *n.*
 Fox (silver), *n.* ખેખી, *f.*
 Frame, *n.* (of a door) ઢાક, *f.*
 Free, *adj.* સુઠું. To become free, સુટવું, સુટી જાવું.

- To set free, સોડવું, સોડી દીવું, સુટું કરવું.
 Freedom, *n.* સુડી, *f.*
 Freeze, *v.i.* ઠરવું, થેણાવું, બંદાવું, બંદાઈ જાવું.
 Frequently, *adv.* ઘણું, ઘણેઘણે, વારંવાર.
 Fresh, *adj.* તાજું, ઢાજું.
 Fret, *v.i.* —નો શ્રવ બળવો, વસાર ખાવો.
 Friday, *n.* ઠકરવાર, *m.*
 Friend, *n.* મોડીઓ, *m.*; પડયાલો, *m.*; બાઈબંદ.
 Friendship, *n.* પડયાલી, *f.*
 Frighten, *v.t.* ડરાવવું, ખીચાડવું.
 Frog, *n.* ડેડકો, *m.*; પેડું, *n.*
 From, *prep.* કનેહું, માંહું.
 Front, *adj.* મોરહું. *n.* મોરસો ભાગ.
 In front, *adv.* મોરે, આગે, આગળ, અગાડી.
 In front of, *prep.* આગે, મોરે.
 Frost, *n.* હીમ, *n.* Frost-bite, ડામ, *f.* Frosty, *adj.*
 હીમાણું.
 Frown, *v.i.* કાણુંકાણું થાવું.
 Fruit, *n.* ફળ, *n.*
 Fry, *v.t.* તળવું. Frying-pan, કઢાઈ, *f.*
 Full, *adj.* ભરજ્યું, ભરેહું. Full to the brim, કાન
 હુદી ભરજ્યું or ભરેહું.
 Fume, *v.i.* —નો શ્રવ બળવો.
 Funeral pyre, *n.* શેગીજખવી, *f.*

G.

- Gain, *n.* નફો or લફો, *m.*; ફાયદો, *m.*; લાભ, *m.*
 Gallop, *v.i.* તલપવું, તલપટું જાવું.
 Gallows, *n.* ફાંસી, *f.*

Game,	<i>n.</i>	રમત, <i>f.</i>
Garden,	<i>n.</i>	બાગ, <i>m.</i> ; વાડી, <i>f.</i>
Gargle,	<i>v.i.</i>	કામળા કરવે.
Garlic,	<i>n.</i>	લેહણ, <i>n.</i>
Gate,	<i>n.</i>	(of a town) દરવાજા, <i>m.</i> ; (of a field) અંપે, <i>m.</i>
Gather,	<i>v.t.</i>	વીણવું. To gather up, વીણી દડવું. To gather together, એકઠું or ભેગુ or ભેળું કરવું; -ને હંગરો કરવે, હમેટવું, હમેટી દડવું. To gather together and look after, હકેલવું.
Generally,	<i>adv.</i>	ઘણું કરીને.
Generation,	<i>n.</i>	પીડી, <i>f.</i>
Gentle,	<i>adj.</i>	નરમ સખાવડું, નરમાસી.
Gently,	<i>adv.</i>	કળેકળે, હળેહળે.
Get,	<i>v.t.</i>	પાંમણું; મળવું or જડવું (with dat. of pers.). To earn, કમાવું, -ની પેદાસ કરવી.
Get away!		જે! (said to people); દુખ! રોગ! હાડહાડ! (said to animals).
Ghost,	<i>n.</i>	શુત, <i>m.</i> ; મળીસ, <i>m.</i> ; સુડવેલ, <i>f.</i>
Gift,	<i>n.</i>	એલમ, <i>m.</i> ; દાન, <i>n.</i> ; બકસીસ, <i>f.</i>
Ginger,	<i>n.</i>	આદું, <i>n.</i>
Gipsy,	<i>n.</i>	થુરી.
Girder,	<i>n.</i>	પાટવેલ, <i>f.</i>
Girl,	<i>n.</i>	સોરી, <i>f.</i>
Girth,	<i>n.</i>	પટાટ, <i>m.</i> ; તંગ, <i>m.</i>
Give,	<i>v.t.</i>	આલવું, દીવું, અલાડવું.
Ghee,	<i>n.</i>	ધી, <i>n.</i>
Glare,	<i>v.i.</i>	ડોળા કાડવા, આંખ દેખાડવી. Glaring at, ટેમડુઈ or ટેમડું.
Glass,	<i>n.</i>	કાસ, <i>m.</i>

- Glean, *v.t.* વીણવું, કઠી વીણવી. Gleanings of corn, કઠી, *f.*
- Go, *v.i.* જવું. To go out, નીકરવું, નીકળવું ; (speaking to or of a superior) પધારવું.
- Goat, *n.* બાકરો, *m.*; બાકરી, *f.*; સાળો, *m.*; સાળી, *f.*
- Goblin, *n.* જુત, *m.*; મળીસ, *m.*; સુકવેલ, *f.*
- God, *n.* ભગવાન, *m.*; દેવ, *m.* Goddess, દેવી, *f.*
- Gold, *n.* કુર્નું, *n.* Goldsmith, કુની, *m.*
- Gong, *v.* ધ'ટ or ધ'ટો, *m.*; ઝાલેર, *f.*
- Good, *adj.* અસલ, એકમત, નમદ, હાઉ; (kind) બહું; *interj.* વાર! હાર! Good-bye, આવજો! Goodness, બલાઈ, *f.*
- Goods, *n.* ખટલો, *m.*; માલ, *m.*; માલમત્તા, *f.*; સામાન, *m.*
- Gossip, *n.* ગપ, *f.*; *v.i.* મપ આકવી.
- Gourd, *n.* સીબડું, *n.*; (white and long) તુબડું, *n.*
- Govern, *v.t.* -માથે રાજ કરવું. Government (supreme), સરકાર, *f.*
- Gradually, *adv.* ક્રમેક્રમે, યાતે યાતે.
- Grain, *n.* દાણો, *m.* Grain-jar, કોઠી, *f.*
- Gram, *n.* સણ, *m.* Roasted gram, એલા, *m. pl.*
- Granary, *n.* કોઠાર, *m.* Keeper of a granary, કોઠારી, *m.*
- Grand, *adj.* હાઉ. Grandchild, સોરાનું સોઈ, સોરીનું સોઈ.
- Grand-father, *n.* (paternal) મોટો બાપ; (maternal) મામો દાજી.
- Grand-mother, *n.* (paternal) મોટી આઈ; (maternal) મામા આઈ.
- Grass, *n.* સાર, *m.* Spire of grass, ધાંપ, *m.*
- Grateful, to be, ગુણ માનવો.
- Gratis, *adv.* મોક્ત.
- Grave, *n.* ધોર, *m.*
- Gravel, *n.* કાંગડી, *f.*
- Graze, *v.i.* સરવું.

- Great, *adj.* મોટું, જમણું. Greatness, મોટાઈ, *f.*
 Greed, *n.* લાલસ, *f.*; લોભ, *m.*
 Greedy, *adj.* લાલસી or લાલસુ, લોભી.
 Green, *adj.* નીલું. Greens, ભાજ, *f.*
 Grey, *adj.* ઠાંબણું. Grey hairs, પલ્યાં, *n. pl.*
 Grieve, *v. i.* શ્રવ બળવો; *v. t.* દુખ or દુખ દીવું.
 Grieved, to be, દુખી થાવું, ખોટું or મારું લાગવું (with *dat.*).
 Grind, *v. t.* (fine) ઢળવું, (coarse) ભડવું.
 Gripping pains, *n.* વાડ, *m.*
 Groan, *v. i.* ડાડી કરવી.
 Groom, *n.* ઘોડાવાળો, સહત.
 Grope, *v. i.* ડડુએવું, ડડુએતું હોંડવું.
 Ground, *n.* જમી, *f.*; જમણ, *f.*; ભોંય, *f.*
 Grow, *v. i.* ઉગવું.
 Gruel, *v.* રાખ, *f.*
 Grumble, *v. i.* કકળવું, -નો શ્રવ કકળવો.
 Guard, *n.* સેંકીદાર, રખવાળી કરવાવાળો. *v. t.* -ની રખવાળી કરવી.
 Guess, *n.* અટકળ or અટકેળ, *f.*; *v. t.* અટકળ કરવી. By guess, અટકળમાં.
 Guest, *n.* પાંમણો, *m.*
 Guide, *n.* આશુઓ, *m.*; ભો-યો, *m.* Spiritual guide, ગુરુ. *v. t.* દોરવું, દોરી લી જવું.
 Guinea-worm, *n.* વાળો, *m.*
 Guitar, *n.* તંબુરો, *m.*; (of one wire) રામણુચું, *n.*
 Gum, *n.* ખડા, *f.*; સોઓ, *m.*
 Gums, *n.* માળી, *f.*
 Gun, *n.* બંદુક, *f.* Gun-shot, સરાં, *n. pl.*; ગોળી, *f.*
 To fire off a gun, બંદુક or ગોળી સોડવી.
 Gunpowder, હોર, *m.*

H.

- Habit, *n.* આવડેત, *f.*; ટેવ, *f.*
 Habitually, *adv.* દાકુ, દાડેદાડે, વારંવાર.
 Hail, *n.* કરાં, *n. pl.*
 Hair, *n.* વાળ, *m.* Matted hair, ઝટ, *f.* Grey hair, પલ્ચાં, *n. pl.*
 Half, *adj.* અર્ધું. Half a rupee, અડેલી, *f.* Half maund અડમણ, *m.* Half way, અડવેસમાં.
 Halt, *v. i.* યુક્તમ કરવે. Halting place, યુક્તમ, *m.*
 Hammer, *n.* અથોડી or હથોડી, *f.*; અથોડા or હથોડા, *m.* To hammer out, *v. t.* ટીપણું, ટીપાવણું.
 Hand, *n.* હાથ, *m.* Hand-cuffs, હાથકડી, *f.* Hand-made, ધડતેલ.
 Handful, *n.* બાસકું, *n.* The two hands full, ખોભો, *m.*; (of liquor) સાક, *m.*
 Hand over, *v. t.* અવાલે or હવાલે કરવું or દીવું, હૂંપવું or હૂંપી દીવું.
 Handkerchief, *n.* અંચુસો, *m.*
 Handle, *n.* આથો or હાથો, *m.*
 Handsome, *adj.* રૂપાળું.
 Hang, *v. t.* ટાંગવું, તણવું, તણતણ મેલવું. To put to death, ફાંસી દીવી.
 Happen, *v. i.* બણવું, થાવું, યુદરવું.
 Happiness, *n.* સુક, *n.*; હુક, *n.*; હક, *n.*
 Happy, *adj.* સુકી, હકી, રાજ.
 Hard, *adj.* કઠણ, કાઠું,
 Hare, *n.* હહળો or હાહો, *m.*
 Harm, *n.* બગાડ or વગાડ, *m.*; નકસણ, *f.*
 Harrow, *n.* મહડો. *v. t.* મહડો દીવે.

- Harvest, *n.* નજીરું, *v.*
 Haste, *n.* ઉતાવળ, *f.*; તાકીદ, *f.*
 Hastily, *adv.* ઉતાવળું, જટ, જટપટ, તરત, તાકીદહું.
 Hasty, *adj.* ઉતાવળું.
 Hate, *v.t.* -માથે અદાવત રાખવી, -માથે વેર રાખવું.
 Hatred, *n.* વેર, *n.*; અદાવત, *f.*; ખાર, *m.*
 Hawk, *v.* હીસાણો, *m.*
 Hay, *n.* સાર, *f.* Hay-stack, કીડુઓ, *m.*
 He, *pron.* વી, વણે, વો, એ, તી. See § 14, 16, 17.
 Head, *n.* માથું, *v.* Crown of the head, મુડ, *f.*
 Head and heel ropes for a horse, અગાડીપસાડી, *f.*
 Headache, to have a, -નું કપાળ સડવું or સડી ભવું.
 Headman, *v.* ગમેતી, મુખી.
 Heal, *v.t.* હાઉ or હાનું કરવું.
 Healthy, *adj.* હાનુંતાનું.
 Heap, *v.* ઢગલો, *m.* A heap of grain, ઓરો, *m.*
 Hear, *v. t.* હાંખળવું.
 Heart, *n.* દહ, *n.*
 Heat, *n.* તાપ, *m.* Heat of the sun, તડકો, *m.*
 Gastric heat, હાય, *f.* To suffer from gastric heat, હાય ઉડવી (with dat. of pers.); *v. t.* તાપવું.
 Heaven, *n.* અંગાહી, *f.*; હરગ, *m.*
 Heavy, *adj.* ભારી or ભારે.
 Hedge, *n.* વાડ, *f.*
 Heel, *n.* ધુટી, *f.*
 Heifer, *n.* ખાખડું, ખાખડુંકેડું, *v.*; (under 16 days) હવારું, *v.*

- Height, *n.* ઉસાઇ, *f.*
- Heir, *n.* ભાગ્યો, *m.* Heirless, *adj.* નકુડયો, નખોજ.
- Hell, *n.* નરકુંડ, *m.*
- Help, *n.* અસારો, *m.*; આસરો, *m.* [The verb લાગવું combined with an infinitive conveys the idea of helping].
- Helpless, *adj.* કાયર or કાયજ, લાસાર.
- Hen, *n.* કુકડી, *f.*
- Hence, *adv.* અણહું. See § 17. Henceforth, એવાંહું, આજહું.
- Herd, *n.* ગોઝેડ, *f.*; ટોળું, *n.*
- Her, *pron.* See § 14, 16, 17.
- Here, *adv.* અહીં, ઈયાં. Hereafter, એવાંહું, આજહું.
- Hesitate, *v. t.* વસાર ખાવો.
- Hide, *n.* ખાલ, *f.*; સાંખડું, *n.*; *v. t.* હંતાડવું, હપાડવું, હાંતવું, હાંતી દીવું.
- Hidden, to be, હપણું, હપી જવું.
- High, *adj.* ઉચું.
- Hill, *n.* ટેકરો, *m.*; કુંગરો, *m.*; મગરો, *m.* Hillock, ટેકરી, *f.*
- Hilly, *adj.* કુંગરાળું.
- Him, *pron.* See § 14, 16, 17.
- Hinder, *v. t.* અટકાવણું, ઠપકાવણું, રોકવું.
- Hindus and Muhammadans (as distinguished from Bhils), સહુકાર or સાવકાર લોગ.
- Hindrance, *n.* અડસન, *f.*
- Hire, *n.* ભાડું. *v. t.* ભાડે રાખવું.
- Hiring cattle, *n.* અડેહું, *n.*; ખંડોડો, *m.*

- His, *pron.* See § § 14, 16, 17.
 History, *n.* વાત, *f.*
 Hither, *adv.* ઇયાં, અહીં. Hither and thither, ઇયાંયાં,
 ઝેડુલાં ને વેડુલાં.
 Hive, *n.* માંડો, *m.*
 Ho ! *interj.* અલા ! લા ! અરે !
 Hoard, *n.* હંગરો. *v. t.* હંગરો કરવો, ઝેકડું or ભેચું or ભેચું
 કરવું, હકેલવું, હમેટવું, હમેટી દડવું.
 Hog, *n.* હુઝેડ, *m.*
 Hold, *v. t.* હાવું, હાધલીવું. To contain, હમાવણું, -માં હોવું.
 Hole, *n.* કાણું, *n.*; (of an animal) દેર or કોર, *m.*
 See Cave, Den.
 Hollow, *adj.* પોણું. *n.* દરો, *m.*
 Holy, *adj.* હાલ્ક, નગદ, સોકું.
 Home, *n.* ગેર; *adv.* ગેરે.
 Honest, *adj.* હપુત.
 Honey, *n.* મેદ, *v.* Honey-comb, નારાં, *n. pl.*
 Honour, *n.* આયકન, *n.*; આખર, *f.*; *v. t.* -નું આયકન રાખવું.
 Hoof, *v.* ખરી, *f.*
 Hook, *v.* કડી, *f.*
 Hope, *n.* આયસા, *f.*; *v. i.* આયસા રાખવી.
 Horn, *n.* હીંગડો, *m.*
 Horse, *n.* ઘોડો, *m.* Horseman, અસ્વાર, *m.* Horse-
 shoe, ખરતાણું, *v.*
 Hot, *adj.* ઉતું, ગરમ.
 Hour, *v.* ધડી, *f.*
 House, *v.* ગેર, *v.* Chief's house, રાવલો, *m.* Thatched
 house, સેજ્યું ગેર, *n.*; સાપકું, *n.* To break into
 a house, ખાતર પાડવી.

How? *adv.* କିମ or કેମ? How much? କତର୍? How long ago? କ୍ୟାମ୍?

Howl, *v.i.* ରାଜୁ.

Huff, *v.* ରିଢ, *f.* To get into a huff, ରିଢ ସଜାବଣ୍ଠି. To go away in a huff, ଆଙ୍ଗୁଁ ଶୋଡ଼ି ଡିବୁ.

Human being, *n.* ମନୁଷ୍ୟ, ମ.

Humble, *adj.* ଗରୀମ, ନରମ ସମ୍ଭାବଜୁ.

Hump (on the back of an ox), *n.* ଧାଂଡୁ, *n.*

Hundred, *adj.* ପାଂସ ବୀଢ, ହୋ. Hundreds, ହେଂକଣ.

Hunger, *n.* ଶୁଖ, *f.* To die of hunger, ଶୁଖେ ମରଜୁ.

Hungry, *adj.* ଶୁଖୁଅଣ୍ଡୁ. To be hungry, ଶୁଖ ଲାଗଣୀ.

Hunt, *v.i.* ଆସଡ଼ୋ କରଣୋ, ସକାର ସଢ଼ଜୁ.

Hunting, *v.* ଆସଡ଼ୋ, *m.*; A-hunting, ସକାର.

Hurricane, *v.* କୋରେଷୁ, *f.*

Hurry, *n.* ଉତାବଣ, *f.*; *v.i.* ଉତାବଣ କରଣୀ; *v.t.* ତାକିଢ଼ୁ କରାବଣ୍ଡୁ.

Hurt, *v.i.* or *v.t.* ଢ଼ାପୁ, ଢ଼ାପୁ, ଢ଼ାପ ଢ଼ିବୁ.

Husband, *v.* ଧଣ୍ଠି.

Hush! *interj.* ସଢ଼!

Husks, *v.* କୁଂଗଢା. *m. pl.*; କ୍ଷାତରାଂ, *n. pl.*

Hut, *n.* ଶୁଂପଣୀ, *f.*; ଢ଼ୁଣି, *f.*; ସାପଣି, *f.*; ସାପଣି, *n.*; ଗୋଢୁ, *n.*; ସେନ୍ଧୁଂ ଗେର, *v.* Watch-hut, ଡାଗଣୋ, *m.*; ଡାଗଣୁ, *v.*

Hyena, [*n.* ଢ଼ନକୁବର, *m.* or *v.* = A wild dog] ଷ୍ଟ ୨ ୩।

Hyprocrisy, *v.* କପଟ, *n.*; ଢ଼ଗୋ, *m.*

Hypocrite, *n.* ଶୋର, *m.*; ଢ଼ରାଣୀ, *m.*

I.

I, *pron.* ଢ଼ୁ, ମୋ.

Ice, *v.* ପାଣ୍ଠିଆଂଢାଣ୍ଡୁ, *v.*

- Idle, *adj.* આળેહબ્યું. Idleness, *v.* આળેહ, *f.*
 Idol, *n.* મુરતી, *f.* To visit an idol, દરસણ કરવું.
 If, *conj.* જો, જો. If...then, જો...તે, જો...તો.
 Ignorance, *n.* મુરખાઈ, *f.*
 Ignorant, *adj.* મુરખ, ઠોઠ.
 Ill, *adj.* દોમાર, માંદું. To become ill, માંદું પડવું.
 Illustrate, *v.t.* -નો દાખલો કરવો. Illustration, દાખલો, *m.*
 Imagination, *n.* ખ્યાલ, *m.*
 Imitate, *v.t.* દેખાણેખી કરવી. Imitation, દેખાણેખી, *f.*
 Immediately, *adv.* ઉચ્ચંઉચ્ચં, જટ, જટપટ, તરત.
 Immortal, *adj.* અમોર.
 Impale, *v.t.* ઢુળજ્યે સડાવણું. Impaling-stake, ઢુળી, *f.*
 Imperfect, *adj.* અદુરૂં, કાચું.
 Implements, *n.* અથુઆર, *m.*; રસાં, *n. pl.*
 Import duties, દાંણ, *n.*
 Imprison, *v.t.* કેદમાં નાંખવું, કેદ કરવું. To sentence to long imprisonment, ટીપમા નાંખવું, ટીપમાં દડવું.
 Imprisonment, *n.* ટીપ, *f.*
 Improve, *v.i.* હદરવું or હુદરવું. *v. t.* હદારવું or હુદારવું.
 Improvement, *n.* હુદારો, *m.*
 Improvident, *adj.* પરખાવના.
 In, *prep.* માં or માંચ.
 Incantation, *n.* જાપ, *m.*; ઉતાનણું, *n.*
 Incarnation, *n.* અપતાર, *m.*
 Inch, *n.* તહુ, *m.*
 Inclination, *n.* મન, *n.*
 Incline, *n.* અલાણું, *v.*; ગોડ, *m.*
 Income, *n.* આવેત, *f.*; ઉપેજ, *f.*

- Incomplete, *adj.*** અકુરું, કાચું.
- Inconvenience, *n.*** અડસન, *f.*
- Increase, *v.*** વધારો, *m.*; *v. t.* —નો વધારો કરવો.
- Indecision, *v.*** બેમન, *v.*
- Indeed, *adv.*** ખરું, ખરેખરું, હાંસે, હાંસેહાંસ.
- Indian corn, *v.*** મકી, *f.*; મકાઈ, *f.*; જુઆર, *f.* Ear of Indian corn, માખો, *m.*; પુખડું, *v.*
- Indian fig-tree, વડ, *m.***
- Indigent, *adj.*** ગરીબ, નેદાર.
- Indigestion, *n.*** ડકારી, *f.* To suffer from indigestion, ડકારી પડવી (with dat. of pers.).
- Indolence, *v.*** આળેહ, *f.*
- Indolent, *adj.*** આળેહજ્યું, કાઆદરીહું, નેદાર, પરખાવના.
- Infection, *n.*** સોડું, *v.* To catch infection, સોડું આવણું (with dat. of pers.).
- Inferior, *adj.*** અજવું, હલકું, પડતે નામે.
- Infirm, *adj.*** નબળું or નમળું. Infirmary, નબખાઈ, *f.*
- Influenza, *n.*** ઘોખરબ્યો, *m.*
- Inform, *v. t.*** ખબર દીવી, ખબર આલવી.
- Information, *n.*** ખબર, *f.*; હંદેહો, *m.*; હમીસાર, *m. pl.*
- Inheritance, *v.*** માધ્યો, *m.*
- Ink, *n.*** સહી, *f.*
- Inn, *v.*** ધરમસાળા, *f.*
- Inquire, *v. i.*** તપાસ or તપાહ કરવી; *v. t.* પુસવું.
- Inquiry, *v.*** તપાસ or તપાહ, *f.*
- Insane, *adj.*** ગાંડું.
- Insect, *v.*** કીડી, *f.*
- Inside, *prep.*** મા or માંપ. Inside out, અવળું.
- Insipid, *adj.*** શીકું, મોળું.

- Insolent, *adj.* સડાઉ.
 Inspect, *v.t.* —ની તપાસ or તપાહ કરવી.
 Instant, *n.* પલક, *n.*; પળ, *n.*
 Instantly, *adv.* આંખ મરતામાં, એક ધડીમાં, તરત.
 Instead of, *prep.* હાટે, બદલે.
 Instruct, *v.t.* હીક બતાવણી.
 Instruction, *n.* હીક, *f.*
 Insufficient, *adj.* ઓછું, ઉણું, ઓણું, યુદું. To be insufficient, *પટવું.*
 Insult, *n.* બેઆપકન, *n.*
 Insurrection, *n.* રાડો, *m.*
 Intelligence, *n.* હમનણ્ય, *f.*; જ્ઞાન, *n.*
 Intelligent, *adj.* હમણુ, હોસીઆર, વાકમ.
 Intend, *v.t.* Expressed by the Intentional Participle.
 Intention, *n.* રદો, *m.*; મન, *n.*
 Intently, *adv.* એકનજર. To look at intently, એકનજર
 જોઈ લીવું, એકનજર જોઈ રેવું.
 Intercede, *v.t.* વસન વાળવું.
 Intercessor, *n.* તરહાદી, *m.*
 Interest, *n.* વીઆજ, *m.*
 Interfere, *v.t.* વેસમાંય પડવું, વેસમાંય બોલવું.
 Intermittent fever, *n.* કાંત્રો તાવ, *m.*
 Internal, *adj.* માંયનું.
 Interrupt, *v.t.* વેસમાં પાડી લીવું (agreeing with some
 such word as વાત).
 Into, *prep.* માં or માંય.
 Intoxicated, *adj.* દારૂડયું, હરેળણ્યું, સાકળ્યું.
 Intoxication, *n.* નસો, *m.*
 Intrigue, *n.* ખટપટ, *f.*
 Invade, *v.t.* આવી સડવું.

Inverse, <i>adj.</i>	ਉੱਤ੍ਰ, ਅવਘ੍ਰ.
Investigate, <i>v.t.</i>	—ਨੀ ਤਪਾਛ ਕਰਵੀ.
Invitation, <i>n.</i>	ਨੋਤਕ, <i>n.</i>
Invite, <i>v.t.</i>	ਨੋਤਕ ਮੇਲਵੁੰ.
Iron, <i>n.</i>	ਲੋਹ, <i>n.</i>
Irrigate, <i>v.t.</i>	ਪਾਵੁੰ.
Irritate, <i>v.t.</i>	ਪੀਞਵਲੁੰ, ਨੇਰ ਸੁਝਾਵਲੁੰ.
Is, <i>v.</i>	ਛੇ. Is it not so? ਛੇ ਕੇ ਨਹੀਂ?
Island, <i>n.</i>	ਦਾਪੁ, <i>m.</i>
It, <i>pron.</i>	See § § 14, 17.
Itch, <i>n.</i>	ਖੇਛ or ਖੇਛੜੀ, <i>m.</i> ; <i>v.i.</i> ਵਧਵੁੰ.
Item, <i>n.</i>	ਰਕਮ, <i>f.</i>
Itinerate, <i>v.i.</i>	ਗਾਮੋਗਾਮੋ ਕਰਵੁੰ.

J.

Jackal, <i>n.</i>	ਛੀਆਭ, <i>m.</i>
Jaconet, <i>n.</i>	ਞਮਜਾਥੀ, <i>f.</i>
Jar, <i>n.</i>	See Vessel.
Jail, <i>n.</i>	ਕੇਛ, <i>m.</i> ; ਕੇਛਖਾਨੁ, <i>n.</i>
January, <i>n.</i>	ਯੋ-ਮਾ, <i>m.</i> See § 62.
Jaws, <i>n.</i>	ਝਾਛੀ, <i>v. pl.</i>
Jay, <i>n.</i>	ਛੇਮਕ, <i>n.</i>
Jeer, <i>v.i.</i>	—ਨੀ ਯੋਮਥੀ ਪਾਝਵੀ.
Jeering, <i>n.</i>	ਯੋਮਥੀ, <i>f.</i>
Jessamine, <i>n.</i>	ਜੱਯੋ, <i>m.</i>
Jest, <i>n.</i>	ਮਕਲਾਛ, <i>f.</i> ; ਮਸਕਰੀ, <i>f.</i> ; ਵਕਰਾਛ, <i>f.</i> ; <i>v.i.</i> ਮਕਲਾਛ, ਮਸਕਰੀ or ਵਕਰਾਛ ਕਰਵੀ.
Jewelry, <i>n.</i>	(of gold or silver) ਗਯੁਲੁੰ or ਮਨਲੁੰ, <i>n.</i> ; (common) ਯੋਘਰ, <i>m.</i>

Join,	<i>v.t.</i>	જડવું, હાંકવું, હાંદો દીવરાવણો.
Joint,	<i>n.</i>	હાંદો, <i>m.</i>
Joist,	<i>n.</i>	પાટવેલ, <i>f.</i>
Joke,	<i>n.</i>	See Jest.
Journey,	<i>v.</i>	સપાડું, <i>n.</i> ; <i>v.i.</i> સપાડું કરવું.
Joy,	<i>n.</i>	સુક, <i>n.</i> ; હક, <i>n.</i> ; હરક, <i>m.</i>
Judge,	<i>n.</i>	ન્યાય કરવાવાળો. <i>v.t.</i> નો ન્યાય કરવો.
Jujube,	<i>n.</i>	(tree) ખેર, <i>f.</i> ; (fruit) ખેરું, <i>n.</i>
July,	<i>n.</i>	અહાડ-હરાંમણ, <i>m.</i> See § 62.
Jump,	<i>v.</i>	ડાકડો, <i>m.</i> ; <i>v.i.</i> ડાકડો ભરવો, ઠેકવું, ઠેકવું ભવું.
June,	<i>n.</i>	જેઠ-અહાડ, <i>m.</i> See § 62.
Jungle,	<i>v.</i>	જંગલ, <i>v.</i> ; ડોળ, <i>v.</i>
Jurisdiction,	<i>n.</i>	હક, <i>m.</i>
Just,	<i>adj.</i>	(of a person) ઠીક, હાઉ; (of a thing) વાજબી; <i>particle</i> , જ, <i>e. g.</i> Just so much, અતરૂંજ. Just so, ઇમજ, એમજ, ઈવુજ, તીવુંજ, તીમ ને તીમ.
Justice,	<i>n.</i>	ન્યાય, <i>m.</i>

K.

Keep,	<i>v.t.</i>	રાખવું.
Key,	<i>n.</i>	કુસી, <i>f.</i>
Kick,	<i>v.</i>	પાડું, <i>f.</i> ; <i>v.t.</i> પાડું આણવી.
Kid,	<i>n.</i>	બાકરું, <i>n.</i> ; પાહડું, <i>v.</i> ; સાળું, <i>n.</i>
Kill,	<i>v. t.</i>	મારી દડવું.
Kiln,	<i>n.</i>	ભાઠી, <i>f.</i>
Kind,	<i>n.</i>	જાત, <i>f.</i> Of what kind? કીવું? કેવું?
	<i>adj.</i>	ભલું, મધ્યાળુ. To be kind to, -માથે નજર રાખવી. Kindly, બલાધ કરીને.
Kindness,	<i>n.</i>	ચુણ, <i>m.</i> ; બલાધ, <i>f.</i>

- King, *n.* રાજ, *m.* Kingdom, રાજ, *n.*; રાજવાડ, *f.*
 Kiss, *n.* બોકી, *f.*; *v.t.* બોકી કરવી.
 Knee, *n.* ગુડી, *f.*
 Kneel, *v.i.* ગુડી વાળવી.
 Knife, *n.* સરી, *f.* Pen-knife, સક, *m.*
 Knock, *v.i.* ઠુકવું. To knock at the door, ઢાંકણી ખખડાવણી (*lit.* to rattle the chain). To knock down, પાડવું, નીસે પાડવું. To knock into, ઢીલવું.
 Knot, *n.* ગાંઠ, *f.*; *v.t.* ગાંઠ વાળવી.
 Know, *v.t.* (a person) જાણખવું, (a thing) જાણવું. Known, જાણીવું, જાણ, ઠાવું. To make known, જાણ કરવું. To be known, આવડવું (usually accompanied by Inf. in *dit.*, *e.g.* અણ્યાય વાંસતાં આવડે, reading is known to him, *i. e.*, he knows how to read).
 Knowledge, *n.* જાણ, *f.*; જ્ઞાન, *n.*

L.

- Labour, *v.* કામ, *n.*; દાનગી, *f.*; મજૂરી, *f.*; મેનત, *f.* Hard labour, રપત, *m.* Forced labour, વેક, *f.* On forced labour, વેકમાં. To labour, કામ કરવું, મજૂરી કરવી, મેનત કરવી.
 Labourer, *v.* મજૂર, *m.* Day labourer, દાનગી, *m.* Farm labourer, કાંકણી, *m.*
 Lacking, *adj.* ઉણું, ઓણું, ઉણું, ખુટું. To be lacking, ખુટવું, ખુટી જવું.
 Ladder, *n.* લેકાંણી, *f.*
 Ladle, *n.* સાકુઓ, *m.*
 Lake, *v.* તળાવ, *m.*

- Lame, *adj.* ખોડું.
- Lamp, *n.* દીવો, *m.* To light a lamp, દીવો લગાડવો.
Lamp-black, કાજળ, *f.*
- Land, *n.* જમી, *f.*; જમણ, *f.*; ભોંય, *f.* Land held direct from Government, ખાહલહ, *f.*
- Lane, *n.* હેરી, *f.*
- Language, *n.* ભાષી, *f.*
- Lantern, *n.* બતી, *f.*
- Lap, *n.* ખોળો, *m.*
- Large, *adj.* મોટું, જમણું.
- Last, *adj.* વાહલું, પાહલું, સેલું; *v. i.* પુગવું. Last year, પોર. The year before last, પરાર. At last, સેલે સરવાળે, હદવાંહે, હદસેલું.
- Lasting, *adj.* જમારી.
- Lastly, *adv.* સેલે સરવાળે, હદવાંહે, હદસેલું.
- Late, *adj.* મોડું.
- Laugh, *v. i.* આહલું.
- Law, *n.* કાયદો, *m.*
- Lay, *v. t.* મેલવું. To lay down, મેલી દીવું. To lay eggs, ઇંડાં મેલવાં.
- Laziness, *n.* આળેહ, *f.*
- Lazy, *adj.* આળેહજ્યું.
- Lead, *n.* હીલું, *n.*
- Lead, *v. t.* દોરવું, દોરી લી જવું. To lead astray અડુએઠે લી જવું.
- Leaf, *n.* પાતું, *n.* Leaf of a door, કમાડ, *n.*
- Leak, *v. i.* સુવું.
- Lean, *adj.* ટુબળું, પાતળું; *v. i.* અડું દીવું (with dat. of the thing leaned against).

- Leap, *n.* ઝાકડો, *m.*; તલપ, *f.*; *v. i.* ઝાકડો બરવે, તલપવું, ઠેકવું, ઠેકવું બવું.
- Learn, *v. t.* બણવું, ઠીકવું.
- Leather, *n.* સાંખડું, *n.* Leather worker, સમાર, *m.*
- Leave, *v. t.* મેલવું, મેલી દીવું, સોડવું, સોડી દીવું. Leave off ! મેલરેમેલ !
- Leech, *n.* જળવી, *f.*
- Left, *adj.* (opposed to right) ડાવું. To the left, ડાવે હાથ, નીચલે હાથ. Remaining, બાકી.
- Leg, *n.* પોખ, *m.*; ટાંટયે, *m.*
- Legend, *v.* વાત, *f.*
- Leisure, *n.* નવરાઈ, *f.*; હોર, *f.* At leisure, નવરૂં. To be at leisure, નવરાઈ યારી (with dat. of person).
- Lend, *v. t.* ઉસીવું આલવું, ઉસીવું દીવું.
- Length, *n.* લાંબહેણ, *f.* At length, સેલે સરવાળે, હલવાંહે, હલસેલું.
- Leopard, *n.* સીતરો, *m.*
- Leper, *n.* કોડયો, *m.* White leper, કાખરો, *m.*
- Leprosy, *n.* કોડ, *f.*
- Leprous, *adj.* કોડયાળું.
- Less, *adj.* ઉણું, ઓણું, ઓણું, કમતી, માડું.
- Lessen, *v. i.* ઘટવું, માડું પડવું, મઠવું; *v. t.* અડું કરવું, કમતી કરવું, યોડું કરવું, મઠાડવું, માડું કરવું.
- Lest, *conj.* રખેરે.
- Let, *v. t.* દીવું (with oblique Infinitive). To let go, બવા દીવું, સોડવું, સોડી દીવું.
- Letter, *n.* કાગદ, *m.* To write a letter, કાગદ કરવો.

Level,	<i>adj.</i>	સપટ, હમુંતમું, હમુંરમું; (of country) પાદર; <i>v.t.</i> સપટ કરવું. To level ploughed land, મધકો દીવો.
Liar,	<i>n.</i>	જુઠો, <i>m.</i> ; જુઠું ખોલવાવાળો, <i>m.</i>
Liberty,	<i>n.</i>	સુટી, <i>f.</i> ; સુટકો, <i>m.</i>
Lice,	<i>v.</i>	જુ, <i>f.</i>
Lick,	<i>v.t.</i>	સાટવું.
Lid,	<i>v.</i>	દાંકણી, <i>f.</i>
Lie,	<i>v.</i>	જુઠું, <i>n.</i>
Life,	<i>v.</i>	જીવ, <i>m.</i> ; મનખો, <i>m.</i>
Lift,	<i>v.t.</i>	અસકવું, અસકી લીવું, અસકાવણું, ઉઠાવણું, ઉસું કરવું. To be lifted, ઉપડવું.
Light,	<i>v.</i>	અજવાણું, <i>n.</i> ; <i>adj.</i> અલકું or હલકું, અજવું, ફાફું.
Lightning,	<i>v.</i>	વીજળી, <i>f.</i>
Like,	<i>adj.</i>	હરકું, બરાબર; <i>prep.</i> વજુ, માપક. To be like મળવું આવણું; <i>v.t.</i> ગમવું, દાવવું, ભાવણું (with dat. of person).
Lime,	<i>v.</i>	સુનો, <i>m.</i> Lime-mill, ધંટ, <i>m.</i>
Limit,	<i>n.</i>	પાર, <i>m.</i> ; હદ, <i>f.</i>
Limp,	<i>v.i.</i>	ખોડાવું.
Line,	<i>v.</i>	ઓળ, <i>f.</i>
Linseed,	<i>v.</i>	ઈલાયસી, <i>f.</i>
Lip,	<i>v.</i>	ઓઠ, <i>m.</i>
Liquor,	<i>n.</i>	દાર, <i>m.</i> ; હરો, <i>m.</i> Liquor-seller, કલાલ, <i>m.</i>
Little,	<i>adj.</i>	(size) નાનું; (quantity) થાડું, થોડુંધણું. Very little, અતીક, અસીક, લગભગ.
Live,	<i>v.i.</i>	જીવવું.
Live,	<i>adj.</i>	જીવડું. Live-coal, અગારો, <i>m.</i>
Livelihood,	<i>n.</i>	ગુજારો, <i>m.</i> To lose one's livelihood, ની રોટી ટુટવી.

Liver,	<i>n.</i>	કાળજી, <i>v.</i>
Lizard,	<i>n.</i>	પુડુજી, <i>n.</i> ; કરગેટા, <i>m.</i>
Load,	<i>v.</i>	ભાર, <i>m.</i> ; <i>v.t.</i> To load a camel &c. પલાયજી.
Loan, on,		ઉસીતી.
Lobe, of the ear,		કાનની પુટી, <i>f.</i>
Lock,	<i>v.</i>	તાળું, <i>v.</i>
Lock-jaw,	<i>n.</i>	દાંત ખાંકટી.
Locust,	<i>v.</i>	દીડ, <i>m.</i>
Lodge,	<i>v.i.</i>	વહવું, વાહો કરવા.
Loft,	<i>n.</i>	મેડો, <i>m.</i>
Lofty,	<i>adj.</i>	ઉચ્ચ.
Log,	<i>v.</i>	ડીગહું, <i>n.</i>
Loin,	<i>n.</i>	કેડ, <i>f.</i>
Loiter,	<i>v.i.</i>	વળા કરવી.
Lonely,	<i>adj.</i>	એકલું.
Long,	<i>adj.</i>	લાંબું. Long-suffering, ધીરત રાખવાવાળું.
Look,	<i>v.i.</i>	જોવું, દેખવું.
Looking-glass,	<i>n.</i>	સોડી, <i>f.</i>
Loose,	<i>adj.</i>	ઢીલું. <i>v.t.</i> સોડી દીવું.
Lord,	<i>v.</i>	ધણી, માલીક.
Lose,	<i>v.t.</i>	ખોવું.
Loss,	<i>n.</i>	નકસણ, <i>f.</i> ; ખગાડ or વગાડ, <i>m.</i>
Lot (share),	<i>n.</i>	ભાગ, <i>m.</i>
Loud,	<i>adj.</i>	મેહું. Loudly, જોરેહું.
Louse,	<i>v.</i>	જી, <i>f.</i>
Love,	<i>n.</i>	માધ્યા, <i>f.</i>
Lovely,	<i>adj.</i>	રૂપાળું.
Low,	<i>adj.</i>	નીચું.
Lower,	<i>adj.</i>	નીચહું. <i>v.t.</i> ઉતારવું.

- Luck, *n.* તગદીર, *f.*; ભાગ્ય, *n.*
 Luggage, *n.* સામાન, *m.*
 Lute, *n.* વાંદળી, *f.*
 Lump (swelling), *n.* વરહોળી, *f.*

M.

- Mad, *adj.* ગાંડું.
 Magician, *n.* કુરાડ, *m.*; બોપો, *m.*
 Magistrate (police), *n.* ફાજદાર, *m.*
 Mail, *n.* ડાક, *f.*
 Maimed, *adj.* લુહું.
 Maina-bird, *n.* કાબકું, *n.*
 Maintenance, *n.* યુગરો, *m.*
 Maiden, *n.* કુઆરી.
 Maize, *n.* મકી, *f.*; મકાઈ, *f.*
 Majesty, *n.* રાજતેજ, *n.*
 Make, *v.t.* કરવું, બણાવણું.
 Male, *n.* નાર.
 Malice, *n.* અદાવત, *f.*; ખાર, *m.*; વેર, *n.* To show malice, ખાર કરવો, અદાવત રાખવી.
 Malleate, *v.t.* ટીપણું, ટીપાવણું.
 Man, *n.* આદમી. Old man, ડાકરો, ડાસો, ડાહો. Bad man, પટકાળ્યો, પાપેડો.
 Manage (to be able), *v.t.* પાંચણું.
 Manager, *n.* કારભારી, *m.*
 Mane, *n.* કાતરો, *m.*
 Mango, *n.* કેરી, *f.* Mango tree, આંબો, *m.*
 Mankind, *n.* માનવી, *m.*
 Manner, *n.* રીત, *f.*; સાધ, *m.*

- Manure, *n.* ખાતર, *n.* Manure in a heap, ઉખેડો, *m.*
- Many, *adj.* ઘણા, ઘુબ. So many, અતરા.
- Map, *n.* નકસો, *m.*
- March (month of), *n.* ફાગણ-સાઈતર, *m.* See § 62.
- Margin, *n.* પાળ, *f.* See Edge.
- Mark, *n.* હેલણ, *n.*; *v. t.* હેલણ માર્કું. Sectarian mark on the fore-head, ડીકું, *n.*
- Market, *n.* બજાર, *m.*; હાટડી, *f.* Market rate, બજારમાં ભાવ.
- Marriage, *n.* લગન, *n.*; વીવા, *m.* Marriage company, ભાંન, *f.* The male friends in the marriage procession, ભાયા. The female friends in the marriage procession, ભાંડી. Marriage settlement, દાપું, *n.* To give in marriage, પણાવણ.
- Marry, *v. i.* બાવડી કરવી; *v. t.* પણવું. To go to marry, પણવા ભવું. [પણવા ભવું is the third and last stage in connection with marriage. The first is લાડી જોવી, to see the bride; the second is હરો ભરવો, to drink liquor together over the betrothal].
- Mason, *n.* કંડબો, *m.*
- Master, *n.* ધણી, માલીક.
- Mat, *n.* સાદડી or સાદરી, *f.*; હાદડી or હાદરી, *f.*
- Match (lucifer), *n.* દીવાલખાઈ, *f.*
- Matter, *n.* વાત, *f.* No matter! ખેર! કંઈ શીકર નહીં! કંઈ પરબા નહીં! What is the matter? કું થાબ્યું ?
- Mattress, *n.* ગોદડું, *n.*; પાથરેકું, *n.*; વાથરેકું, *n.*
- Maul (as a tiger), *v. t.* ડાસાં ભરવાં.

- May, *v.* વીહાક-જેઠ, *m.* See § 62.
- Me, *pron.* મય. See § 14.
- Meal, *n.* લોટ, *m.*; આટો, *m.*
- Mean, *adj.* અણકું or હલકું, અળવું; *v. t.* —નો અરથ થાવો, —નો મતલબ થાવો. 'It means' (in the sense of 'to wit'), તણે.
- Meaning, *n.* મતલબ, *m.*; અરથ, *m.*
- Meddle, *v. i.* વસે આવણું, વસે પડવું.
- Means, *n.* See Money. By all means, ખરેખરું, નકી. By no means, નહું નહી. By some means or other, ગમે તીમ કરીને. By means of, પળમાં, મારફત, જોરે.
- Meanwhile, *adv.* અતરાકમાં.
- Measles, *n.* ઝોરી માતી, *f.*
- Measure, *v.* માપ, *n.*; (containing about 2 lbs.) પાળી, *f.*; (containing about 12 lbs.) માંણું, *v.*; *v. t.* માપ કરવું.
- Meat, *n.* મખવા, *v.*
- Medicine, *n.* ઝોખદ, *f.* To give medicine, ઝોખદ કરવી.
- Meek, *adj.* ગરીબ, નરમ સખાવડું.
- Meekness, *n.* ગરીબાઇ, *f.*
- Meet, *v. i.* મળવું, ભેળું થાવું.
- Meeting, *n.* મેળાપ, *m.*
- Melon, *v.* (water) કડપુજો.; (long gourd) સીખડું, *v.*
- Melt, *v. i.* ઝોગળવું; *v. t.* ઝોગાળવું, માળવું.
- Memorial stone, *n.* (to males) અમાટ, *m.*; (to females) સોકલી, *f.*
- Memory, *n.* ધ્યાન, *n.*; સરત, *f.* To keep in memory, હોતે રાખવું, સરતમાં રાખવું.

- Men, *n.* આદમી. See § 5 (d).
- Mend, *v.t.* હદારવું or હુદારવું, હમું કરવું.
- Mention, *v.t.* -વું નામ લીવું, -ની વાત કરવી.
- Merciful, *adj.* મધ્યાળું.
- Mercy, *n.* માધ્યા, *f.*
- Merely, *adv.* ફક્ત. Expressed also by the particle જ.
- Merit, *n.* પુણ્ય, *v.*; આભર, *f.*
- Middle, *n.* વેસલો ભાગ. In the middle, વેસમાં or વેસમાંય; *adj.* વેસલું.
- Midday, *n.* બફેર, *m.*
- Midnight, *n.* અદરાત, *f.*
- Midway, *adv.* અદવેસમાં.
- Midwife, *n.* હીઆણી, *f.*
- Milch-cow, *n.* દુગળ, *f.*
- Mile, *n.* (one and a half) ગાઉ, *f.*; (two to three) કોહ, *f.*
- Milk, *n.* દુદ, *n.* Stream of milk, હેડ, *f.* To milk, હેડ પાડવી.
- Mill, *v.* ધ'ટી, *f.* Lime mill, ધ'ટ, *m.*
- Mind, *n.* મન, *n.*; સીત, *v.* To bear in mind, ધ્યાનમાં લીવું. Mind! હે! !
- Minstrel, *n.* વાણતી, *m.*
- Minute, in a, અસીક વારમાં, એક પળમાં, એક ધડીમાં.
- Mischief (harm), *n.* બગાડ or વગાડ, *f.*; (devilry) તોફાન, *m.*
To create mischief, તોફાન કરવું.
- Miser, *v.* કહેટવેઠો, *m.*; કાઠો, *m.* Miserly, કાઠું.
- Misinform, *v.t.* ડમાડવું, સેતરવું, ભુલ પાડવી.
- Mislead, *v.* અડુએઠે લી જવું, ભુલકાંત કરવી.
- Mist, *n.* ભક, *f.*

- Mistake, *n.* ખોટ, *f.*; ભુલ, *f.*; ભુલસુક, *f.*; સુક, *f.* To make a mistake, સુકવું, ભુલ ખાવી, ભુલસુક કરવી. By mistake, ભુલમાં, ભુલહું.
- Misunderstand, *v.t.* અવગું હમજવું, ઉઠું હમજવું.
- Mix, *v.t.* ભેળું કરવું.
- Moan, *n.* ડાડી, *f.*; *v.i.* ડાડી કરવી.
- Mock, *v.t.* —ની મસકરી કરવી, —ની ખેમણી પાડવી.
- Model, *n.* નમુનો, *m.*; *v.t.* ધડવું, ખોરવું.
- Moist, *adj.* નીલું.
- Molasses, *n.* ગોળ, *m.*
- Moment, *v.* પક્ક, *n.*; *v.* પળ, *v.* Auspicious moment, *v.*
- Monday, *n.* હોમવાર, *m.*
- Money, *n.* દુકડા, *m.pl.*; પાઈસા, *m.pl.*; નાણું, *v.*; ગરથ, *m.* Earnest money, આજ, *n.* Ready money, રોકડું, *adj.* Money-changer, નાણાવદી, *m.*
- Mongoose, *n.* નોળો, *m.*; નોળું, *n.*
- Monkey, *n.* વાંદરો, *m.*
- Monogamist, *n.* એક આયડીવાળો.
- Monsoon, *n.* સમાસું or સમાહું or સોમાહું, *n.*
- Month, *n.* મહીનો, *m.* Per month, મહીને.
- Moon, *v.* સંદરમા, *m.*; સાંદો, *m.*; સાંદોઆવસી, *m.* Moonlight, સંદાંણી, *f.* New moon (30th day of lunar month), અમોહ, *m.* Full moon, પુનેમ, *f.* First day of the moon, એકમ, *f.*; second day, બીજ, *f.*; third day, તીજ, *f.*
- More, *adj. & adv.* વધું, જાડું, વાહુરું, વધારે.
- Moreover, *adv. & conj.* વળતે, વળી, વળે.
- Morning, *n.* હવાર, *f.* Early morning, પરઆત, *f.* In the morning, હવારે, પરઆતે, વેણમાં, જાક કાટાં.

- Morrow, *n.* કાળનો દાડો, *m.* To-morrow, કાલ or કાલે.
- Morsel, *v.* બટકી, *f.*
- Mosquito, *n.* મસર, *m.*
- Most, *adj.* હગળા કરતાં ઘણા, ઘણામાં ઘણા, ઘણાખરા.
- Mostly, *adv.* ઘણુંજ કરીને.
- Moth, *v.* ડુદી, *f.*
- Mother, *n.* આઈ, મા. Mother-in-law, હાહુ. Mother tongue, ખોલી, *f.* Grand-mother, મોટી આઈ, મામા આઈ.
- Motive, *n.* મતલબ, *m.*; હેતુ, *m.*
- Mound, *n.* ટેકરી, *f.*
- Mount, *v.i.* સડવું. Mounted policeman, અસ્તર, *m.*
- Mountain, *v.* ડુંગરો, *m.*; મગરો, *m.* Mountain-pass, માંટો, *m.*; ગાંટી, *f.*
- Mourn, *v.i.* વળાપ કરવો, હોમ or હુમ કરવો. Mourning, વળાપ, *m.*; હોમ or હુમ, *m.*
- Mouse, *n.* સસુદરી, *f.*
- Moustache, *n.* મુસ, *f.*
- Mouth, *n.* મુકું or મોકું, *n.* Mouth-bag, તોખરો, *m.* Mouthful, બગો, *m.*
- Move, *v.t.* ખેલવણું, ઠેલવું.
- Much, *adj. & adv.* ઘણું, ખુબ, બહુ. So much, અતરૂં. As much...so much, જતરૂં...તતરૂં.
- Mud, *n.* કાદવ, *f.*; કેળ, *m.*
- Muffler, *n.* ડાડધું, *n.* To muffle up, ડાડધું ભીડવું.
- Multiply, *v.t.* ગણવું.
- Mumps, *n.* રતવા, *m.*
- Murder, *n.* ખુન, *n.* Murderer, ખુની. *v. t.* ખુન કરવું.
- Murmur, *v.i.* મનમાં ગણગણવું, નંદવું, નંધ્યા કરવું.

- Muscle, *n.* ખાટકો, *m.*
 Mushroom, *n.* કુતરીનો બલો, *m.*
 Music, *n.* રાગ, *m.*
 Musical instrument, *n.* (small guitar of one wire)
 રામણ્યું, *n.*; (guitar with four wires)
 તંચુરો, *m.*
 Must, *v.* જીએ. See § 45.
 Mustard, *n.* રાઈ, *f.*
 Muzzle, *n.* કુઈડી or કુએડી, *f.*; *v.t.* કુઈડી or કુએડી બાંધવી.
 My, *pron.* માં. Myself, હું પ'ડે. See § § 14, 15.

N.

- Nail, *n.* ખીલો, *m.*; (of finger or toe) નખ or નેખ
 or નેખરો, *m.*
 Naked, *adj.* નાગું.
 Name, *n.* નામ, *n.*; *v.t.* નામ લીવું. To give a name,
 નામ પાડવું. By name, નામે, કરીને.
 Namely, તથા.
 Narrow, *adj.* ઢાંકડું.
 Nature (temperament), *n.* સખાવ, *m.*
 Near, *adj.* આહડું, પાહડું. *adv.* પાહે, થેડમાં. *prep.* કને,
 કેને, પાહે. Nearly, આસરેમાં.
 Neat, *adj.* ઠીક, ઢાઉ. Neatly, ઠીકઠીક.
 Necessary, it is, જીએ. See § 45.
 Necessity, *n.* ગરજ, *f.*
 Neck, *n.* આબેડ, *f.* Necklace, (long) આષડો, *m.*;
 (short) પુચું, *n.*
 Need, *n.* ગરજ, *f.* Needful, ગરજ. Needy, કંગાલ.
 Needle, *n.* હોઈ, *f.*

- Neglect, *v.t.* વીદારી નેહવું.
- Negligent, *adj.* ગાફેળ. Negligence, *n.* ગફનાઈ, *f.*
- Neigh, *v.i.* હાહડવું.
- Neighbour, *n.* પડોહી. *m.*; પડોહણુ, *f.* In the neighbourhood, પાહે, થેડમાં, આહેપાહે.
- Neither, *pron.* બેઆમાં કણું નહીં. Neither...nor, નહીં... તે...નહીં.
- Nephew, *n.* (brother's son)ભત્રીન્ને; (sister's son)ભાણુજ.
- Nest, *n.* ગોખણો, *m.*; ગોહળો, *m.*
- Net, *n.* જાળ, *f.*
- Never, *adv.* કેરે નહીં; કેરે રખે (with imperative).
- Nevertheless, *conj.* તેપણુ or તોપણુ.
- New, *adj.* નવું.
- News, *n.* ખબર, *f.*; હંદેહો, *m.*; હમીસાર, *m. pl.*
- Next, *adj.* પાહેજું. Next year, પોર. Year after next, પરાર.
- Nice, *adj.* નગદ, હાઉ; (to the taste) મીઠું.
- Niche, *n.* આલ્યો, *m.*; ગોખળો, *m.*
- Niece, *n.* (brother's daughter) ભત્રીજી; (sister's daughter) ભાણુજ or ભાણુજી.
- Niggard, *n.* કાઠો આદમી, કહેટવેઠો. *adj.* કાઠું.
- Night, *n.* રાત, *f.* At night, To-night, રાતે.
- Nilgai, *n.* રોજ, *m.*
- Nimble, *adj.* ડીલફેફ.
- Nine, *adj.* નોવ. See § 9.
- Nip, *n.* સુટકી, *f.*; સીપટી, *f.*; *v.t.* સુટકી લીવી, સીપટી લીવી.
- Nipple, *n.* મીમી, *f.*
- No, *adv.* આંહાં, ઉહું, ના. To say No, ના કેવી. No matter! ખેર! No one, કણું નહીં, કોઈ નહીં.

- Noble, *adj.* असल. Nobleman, ઉભરાવ.
 Nod, *v.i.* માથું નમાવણું. To nod from sleep, ઝોખાં ખાવાં.
 Noise, *n.* હખોરો, *m.*; ખુમ, *f.*; ખોહ, *m.*
 None, *pron.* See No one.
 Nonsense, *n.* ઠાલી વાત. To talk nonsense, ઠાલી વાત કરવી, બકવું, બકબક કરવું.
 Noon, *n.* બફાર, *m. pl.*
 Noose, *n.* ફાંસી, *f.*
 North, *n.* ઐતર, *f.* Northward, ઐતરાવું.
 Nose, *n.* નાક, *n.* Nose-ring, વાળી, *f.*
 Nostril, *n.* નખોરું, *n.*
 Not, *adv.* નહીં; રખે (with imperative). Not at all, નહું નહીં.
 Nothing, *pron.* કંઈ નહીં. For nothing, મોહત.
 Note, *n.* (letter of recommendation) સીટી, *f.*
 Nourish, *v.t.* પાળવું, ધાંન આલવું.
 November, *n.* કાતી-માગસર, *m.* See § 62.
 Now, *adv.* એવાં. Now and then, ફરેફરે, ફરેકફરેક, જરેતરે.
 Now-a-days, *adv.* આજકાલ.
 Nowhere, *adv.* કણે ઠેકાણે નહીં.
 Number, *v.t.* ગણવું, -ની ગણતરી કરવી. Numbering, ગણતરી, *f.*
 Nurse (midwife), *n.* હીઆણી.
 Nutmeg, *n.* જાયફળ, *n.*

O.

- Oath, *n.* હમ, *m.*; હોગન, *m.* (usually used in plural).
 Obedient, *adj.* કેબ્યાગરું. To be obedient, કેબ્યામાં રેવું.

- Obeisance, to do, પોગે લાગવું.
- Obey, *v.t.* કેળ્યું કામ કરવું, કેળ્યામાં રેવું, માનવું.
- Object, *n.* હેતું, *m.*; મતલબ, *m.*
- Object, *v.i.* ના કેવી.
- Oblation, *n.* ઉમ, *m.*; લોધ્યાન, *n.*; વદમણું or વદામણું, *n.*
- Obstinate, *adj.* અડાણી, કુટેલ.
- Obtain, *v.t.* પામણું.
- Obvious, *adj.* ઉગાડું, ખુલું, ખોલેલું, જાણ.
- Occasion, *n.* લાગ, *m.* On all occasions, ઉઠતે ખેહતે.
- October, *n.* આહો-કાતી, *m.* See § 62.
- Of, *prep.* -નો-ની-નું. Of course ! તેર or તેરે ! તેરહું !
or તેરેહું !
- Offence, *n.* ગતો or ચુતો, *m.* To take offence and go away in a huff, આંગણું સોડી દીવું.
- Offer, *v.t.* આલવાવું કેવું. To offer up (a sacrifice), સોડવું.
- Often, *adv.* વારવાર, ઘણીવાર, ઘણીવેળા. How often ?
કતરા ફેરા ? So often, અતરા ફેરા.
- Oil, *n.* તેલ, *n.* Oilman, ધાંસી, *m.*
- Ointment, *n.* ઓખદ, *f.*
- Old, *adj.* (of a thing) જુનું; (of a person) ધડું. Old man, ડોકરો, ડોસો, ડોહો. Old woman, ડોકરી, ડોસી, ડોહી. How old ? કતરા વરવું ?
- Omen, *n.* હકન, *m.*
- Omission, *n.* કસર, *f.*
- On, *prep.* માથે, ઉપર.
- Once, *adv.* એકવાર, એકફેરો. At once, આંખ મસતામાં,
ઉપરપાટ, એક સપાટું, એકેહાથે, જટપટ.
- One, *adj.* એક. One only, એકજ. One and a half,
ડોડ or દોડ.

- Oneself, *pron.* પ'ડે, પંડુપંડ, પોતે.
- Onion, *n.* ડુંગલી, *f.*
- Only, *adj.* એકલું. [*Only* is often expressed by the enclitic *જ*].
- Open, *adj.* ઉગાડું, ખુલું. *v.i.* ઉગડવું. *v.t.* ઉગાડવું, ખોલવું.
- Opening, *adj.* (of plants &c.) કુળું.
- Openly, *adv.* જાણીતું.
- Ophthalmia, to have, આંખ આવણી (with dat. of pers.).
- Opinion, *n.* મત, *m.*; મતું, *n.*
- Opium, *n.* અમલ, *m.*
- Opportunity, *n.* લાગ, *m.* To have a favourable opportunity, લાગ ફાવણો (with dat. of pers.).
- Opposed, *adj.* હામું. Opposed to, હામે or હામું.
- Oppress, *v.t.* દબ or દુબ કરવું, દબ or દુબ દીવું.
- Oppression, *n.* દુબ, *n.*; જલમ, *m.*; જોરાવરી, *f.*; ગજબ, *m.*
- Or, *conj.* કે, સાવે. Either...or, સાવેતી...સાવેતી, કેતી...કેતી.
- Ordeal (by fire or water), *n.* ધીસ, *f.* To put to the ordeal, ધીસ કરવી.
- Order, *n.* હકમ, *m.* In order that, તે, તણે. See § 59.
- Origin, *n.* મૂળ, *n.*
- Original, *adj.* આગમતું.
- Ornament, *n.* (of silver or gold) ગનણું, *n.*; (common) ઓખર, *m.*
- Orphan, *n.* નેમાજ્યો સોરો, નેમાજ્યો સોરી; *adj.* નેમાજ્યું.
- Other, *adj.* બીજું. Otherwise, નહીં તે.
- Ought, *v.* જુજે. See § 45.
- Our, *pron.* અમારું. Your and our, આપડું, આપડાતું.
Ourselves, અમાં પ'ડે, આપડાં પ'ડે.
- Out, Outside, *adv.* બાહરું. Out of, Outside of, બાહરું.

- Over, *prep.* માથે, ઉપર. Over and over again, ફરીફરીને.
 Overcome, *v.t.* જીતવું.
 Overseer, *n.* કાવકો આદમી, ઉપરી.
 Owe, *v.t.* પાહે...ના...હોવું, *e.g.* આદમી પાહે વાણ્યાના સ્યાર રૂપીઆ હૈ. The man owes the *bania*, Rs.4.
 Owl, *n.* (large) કુએડ, *m.*; (small) સીબરી, *f.*
 Own, *v.t.* —ની પાહે હોવું. One's own, આપઆપડું.
 See § 15.
 Ox, *n.* ટાહો, *m.*; બજદ, *m.* Oxen-driver, હાનેવાળો.
 String of oxen for treading out corn, ડામણ, *f.*

P.

- Pace (step), *n.* ડગલો, *m.*
 Pacify, *v.t.* ટાડું પાડવું, —ની આગ ઝોલવણી. Pacified, ટાડું.
 Pack, *v.t.* પટાહણામાં મેલવું. Pack-bull, પોડી, *m.*
 Pad-cloth (put under saddles), *n.* ડળી, *f.*
 Padlock, *n.* તાણું, *n.*
 Pagri, *n.* પાલકી, *f.*; (small) કાળદ્યું, *n.*
 Pain, *n.* દખ or દુખ, *n.*; પીડા, *f.* Gripping pain, વાડ, *m.* Shooting pains, ધક, *f.* To feel shooting pains, ધક પુટવી (with dat. of pers.).
 Painful, to be, કળવું, લવવું, દુખવું; *v.i.* દુખ લાગવું (with dat. of pers.).
 Paint, *n.* રંગ, *m.*; *v.t.* રંગવું, રંગ દીવો.
 Pair, *n.* જુડી, *f.*; જોડો, *m.*
 Palace, *n.* મેલ, *f.*
 Palanquin, *n.* પાલકી, *f.* Palanquin-bearer, ભોઈ, *m.*
 Pale, *adj.* શીક.

- Palm (of the hand), *n.* અથેલી, *f.* Palmful, અથેલી, *f.*
 Palm-tree, *n.* ખજુરી, *f.*
 Palpitate, *v.i.* ડાકડાક કરવું. Palpitatingly, ડાકડાક.
 Panther, *n.* દીનકરો સીતરો, *m.*
 Paper, *n.* કાગલ, *m.*
 Paralytic, *adj.* ટાંટયાટુટયા રહી ગીજ્યું. To be paralyzed, (in the legs) —ના ટાંટયા રહી જવા; (in the arms) —ના ટુટયા રહી જવા.
 Parcel, *n.* ગાંઠડી, *f.*
 Pardon, *n.* માપી, *f.*; *v.t.* માપ કરવું. Pardoned, માપ.
 Parents, *n.* માવીત્રાં, *n. pl.*
 Parrot, *n.* પોપટ, *m.*
 Part, *n.* ભાગ, *m.*
 Particle, *n.* રકમ, *f.*
 Partly, *adv.* થોડું.
 Partner, *n.* હીઆરો, *m.*
 Partridge, *n.* કલડો, *m.*
 Pass, *n.* (between hills) નાકો, *m.* Mountain pass, ગાંઠી, *f.*; ગાંઠો, *m.* To pass by, પાહે થાઇને જવું.
 Passion, *n.* રીહ, *f.* To get into a passion, રીહ સડાવણી, આકરું ઉત્તવું. Passionate, આકરું.
 Past (*via*), *prep.* પાહે થાઇને. A thing that is past, ગુદરેલી વાત.
 Patch, *v.* થીંગડું; *v.t.* થીંગડું દીવું.
 Path, *n.* વાટ, *f.*; ગેલો, *m.*; પોગડાંડી, *f.*; રસતો, *m.*
 Patience, *n.* ધીરત, *f.* To have patience, ધીરત રાખવી, થોભણું. Patient, ધીરું.
 Pattern, *n.* નમુનો, *m.*

- Pause**, *v. i.* થોભણું, ઠાઠ ખાવો.
Paw, *v.* પોગ, *m.*
Pay, *v. t.* મોલ આણવું, દામ આણવો, ભરવું. To pay back, ભરીને પાણું આણવું.
Peace, *v.* મેળાપ, *m.*; રાજ્યાજ, *f.*; રસતીચુસતી, *f.* To make peace, રસતીચુસતી કરવી, મેળાપ કરવો.
Peacock, *v.* મોર, *m.*; મોરું, *v.*
Peahen, *v.* ઢેલ, *f.*
Peculate, *v. i.* દુકડા ખાધ જવું.
Peel, *v. t.* ફાલવું, સોલવું.
Peep, *v. i.* ડોકત્યાં કરવાં. Peeping, ડોકત્યાં, *n. pl.*
Peg (stake), *n.* ખુંડી, *f.*
Pell-mell, *adv.* ઢેલાઢેલ કરીને.
Pen, *n.* પેન, *f.*
Penalty, *n.* ડંડ, *m.*
Penance, *n.* પરાસત, *n.*
Penitence, *n.* પસ્તાવો, *m.*
Penitent, *adj.* પસ્તાણું. To be penitent, પસ્તાણું, પસ્તાવો કરવો.
Penknife, *n.* સકું, *m. or f.*
Pension, *n.* પેણસણ, *f.*; ઇગક્ષીસ, *f.*
People, *n.* લોક or લોગ, *n. pl.*
Pepper, *n.* (black) કાળાં મરસાં, *n. pl.*; (chilli) ડુંગરી મરસું, *n.*
Perceive, *v. t.* હમજવું. To be perceived, ગમ પડવી, હુજ પડવી, હુજણું (with dat. of pers.).
Percentage, *n.* વીઆજ, *m.*
Perception, *n.* ગમ, *f.*; હમજણ, *f.*; હુજ, *f.*
Perforate, *v. t.* -માં કાણું પાડવું.
Perhaps, *adv.* કદાક, કદાસ, જાણીએક, દેવ જાણે.

- Peril, *n.* ભો, *m.*
 Perish, *v.i.* મરી જવું.
 Perjury, to commit, ખોટા હાથ ખાવા.
 Perpetually, *adv.* દાકુ, દાડેદાડે, સદા.
 Perplexed, *adj.* ઝેરાન, હરાન, હેરાન. To be perplexed,
 ઝેરાન થાવું.
 Persecute, *v.t.* દખ or દુખ કરવું, વાંહે લાગવું, પુઠે લાગવું. To
 persecute with words, વળગવળગ કરવું.
 Perseverance, *n.* ખેપ, *f.* To persevere, *v.i.* ખેપ કરવી.
 Person, *n.* જણ, મનખ, *v.* Another person, પરસુણી.
 Perspiration, *v.* પરવીહો or પરવેહો, *m.*
 Perspire, *v.i.* પરવીહો or પરવેહો વળવો (with dat of pers.).
 Persuade, *v.t.* હમજાવવું.
 Pet (darling), *n.* કાઉ, કાઉડા.
 Petition, *n.* અરજી, *f.*; *v.t.* અરજી કરવી. Petitioner,
 અરજી કરવાવાળો.
 Petticoat, *v.* ધાપરો, *m.* Piece of cloth for a petti-
 coat, નાનડો, *m.*
 Pheasant (black), *n.* કોગોડા મોર, *m.*
 Pice (money), *n.* દુકડો, *m.*
 Pick, *v.t.* વીણવું, વીણી લીંડું. To pick up, અસકાવી લીંડું.
 Pick-axe, *n.* કોદાળો, *m.*
 Picture, *n.* સેરો, *m.*
 Pie (money), *n.* પાઈ, *f.*
 Piece, *n.* બટકી, *f.* A piece of cloth, કટકું, *n.* To
 break into pieces, ફેાડી દડવું. To tear
 into pieces, -ની બટકી કરવી.
 Pig, *n.* હુએડ, *m.*
 Pigeon, *n.* પારેવો, *m.* Green pigeon, હુડો, *m.*

- Pile, *v.* ઢગલો, *m.* To pile up, -નેા ઢગલો કરવો.
- Pilgrim, *n.* જાત્રાવાળો, હંજવાળો. Body of pilgrims, હંજ, *m.*
- Pilgrimage, *n.* જાત્રા, *f.* Place of pilgrimage, તીરથ, *v.*
- Pill, *n.* ગોળી, *f.*
- Pillar, *n.* કુંખી, *f.*; પામલો, *m.*
- Pillow, *v.* ઉઠીકું, *v.*
- Pimple, *v.* ખીલ, *m.*
- Pin, *n.* ટાંકણી, *f.*
- Pincers, *n.* સીપીઓ, *m.*
- Pinch, *v.* સીપડી, *f.*; સુટકી, *f.*; *v.t.* સીપડી લીવી, સુટકી લીવી.
- Pink, *adj.* ગુલાબ-રંગું.
- Pipe, *v.* ખીડી, *f.* To smoke a pipe, ખીડી પીવી.
- Pit, *v.* ખાડો, *m.*
- Pity, *n.* માધ્યા, *f.* Pitiful, *adj.* મધ્યાણું.
- Place, *n.* જગા, *f.*; ઠેકાણું, *n.*; ઠાડ, *f.* In the same place, ઠાડની ઠાડ. In that very place, એાં ને એાં. To place, મેલવું.
- Plague, *v.* રોગ, *m.*
- Plaintiff, *n.* ફરીઆદી, *m.*
- Plait, *n.* અમુડો, *m.*; સોટલો, *m.* To plait the hair, અમુડો વાળવો, સોટલો ગુંથવો.
- Plan, *n.* મનસુખો, *m.*; નકસો, *m.*
- Plank, *n.* પાટયું, *n.*
- Plantain, *n.* કેળું, *n.* Plantain-tree, કેળ, *n.*
- Plate, *v.* (copper or brass) પાળ or પાળી, *f.*; (iron) તવી, *f.*
- Play, *v.i.* or *v.t.* રમણું. To play on an instrument, વળાડવું.
- Playful, *adj.* રમણુદ. To be playful (of kids, dogs, &c.), ડાકકું પડવું.

- Please,** *v.i.* ગમવું, દાવવું, બાવણું. Please (be pleased to), બલાઈ કરીને.
Pleasure, *n.* કહોળખેમ, *m.*; મઝા, *f.*
Pledge, *v.t.* ગનણે મેલવું. Pledged (in pawn), ગનણે.
Plot, *n.* મનસુખો, *m.*; (of ground) ક્યાડી, *f.*
Plough, *n.* હેળ, *n.*; *v.i.* હેળ હાંકવું. Plough tax, હેળનો વરાડ, *m.* Ploughman, *n.* આળી. Ploughshare, *n.* કોહ, *f.*
Plunder, *n.* ધૂટ, *f.*; સોરીનો માલ, *m.*; *v.t.* ધૂટવું, ધૂટી ખાવું.
Pocket, *n.* ગુચું, *n.*
Pod, *n.* ફેળ, *f.*
Point, *n.* આણી, *f.*
Poison, *n.* નેર, *n.*; વખ, *n.* Poisonous, નેરી.
Pole, *n.* ડાંડો, *m.*; વળી, *f.*
Police-magistrate, ફાજદાર. Policeman, સીપાઈ. Police-station, યાણું, *n.*
Polish, *v.t.* ઉટકવું, ઉટકી દડવું, મીઠવું.
Pollute, *v.t.* વટલાવણું. To be polluted, વટલવું.
Polygamist, *n.* ધણી ખાઈડીવાળો.
Pomp, *n.* ધામારોળ, *f.*; રાજતેજ, *n.*
Pool, *n.* ફરો, *m.*
Poor, *adj.* કંગાલ, ગંગાલ, ગરીબ, ડાળીદર. Cherisher of the poor, ગરીબરવર.
Poppy, *n.* અમલ, *m.* Wild poppy, દુરો, *m.* Poppy-seed, ખખેહ, *f.*
Population, *n.* વહતી, *f.*
Porcupine, *n.* સાહુડી, *f.*
Portion, *n.* ભાગ, *m.*
Possess, *v.t.* કને હોવું, પાહે હોવું (agreeing with the thing possessed).

- Possession, n.** અવાલો or હવાલો, *m*; કબજો, *m*. Possessions, *n*. માલમતલ, *f*.
- Post (mail), n.** યત્ર, *f*.
- Pot, n.** See Vessel.
- Potter, n.** કુંચાર, *m*.
- Poultice, n.** પટી, *f*.; *v.t.* પટી માંદવી or માંદવી.
- Pound, n.** કાસો સેર, *m*; *v.t.* કુટવું, ધોટવું, વાટવું.
- Pour, v.t.** નાંખવું, રેડવું, ઢુલવું. To pour out, ઢુલી દીવું. To pour in torrents, કોંધે મારવું, જળ જંગારકાર થવું.
- Poverty, n.** ચરીયાઇ, *f*.
- Powder, n.** છુકો, *m*.; સુનસુન, *n*. Gunpowder, હોર, *m*.
- Power, n.** જોર. *n*.; બળ, *v*. Powerful, જોરાવર, જબરૂં, બળવાન. Powerless, *adj*. હાસાર.
- Practice, n.** (experience) અવડેત, *f*.; (habit) ટેવ, *f*.; (custom) સાલ, *m*. To practise, *v.t.* —ની ટેવ પાડવી.
- Praise, n.** વખાણ, *n*.; *v.t.* વખાણવું, વખાણ કરવાં.
- Pray, v.i.** વીનતી કરવી, અરજી કરવી.
- Preach, v.i.** ગેઆન હીકવણું.
- Precious, adj.** ધણા મોલનું.
- Predatory people, સોર લોક.**
- Pregnant, adj.** ઓદન.
- Prepare, v.t.** તેઆર કરવું. Prepared, તેઆર.
- Presence, In the presence of, —ના મોડા આગળ.**
- Present, adj.** આજર or હાજર, સદું. At present, એવાં. Presently, એક ધડીમાં.
- Present, n.** એલમ, *m*.; બક્સીસ, *f*.; ગોલ, *f*. (given at the *Holi* festival).
- Preserve, v.t.** બસાવણું.

- Press, *v.t.* દાખણું, દબાવણું.
 Pressing, *adj.* તરતનું.
 Pretend, *v.t.* કદર કરવું. નોગી કરવી, ધમેળ કરવું.
 Pretty, *adj.* રૂપાળું, નમદ, હાઉ.
 Prevail, *v.i.* જીતવું.
 Previous, *adj.* મોરણું.
 Price, *n.* મોલ, *n.*; કીમત, *f.*; દામ, *m.*
 Pride, *n.* એકરાષ, *f.*; એકાર, *m.*; મોટાષ, *f.*
 Priest, *m.* (for the Bhils) બેગી; (for the weaver caste) ગરૂડો.
 Prime, *adj.* નમદ, સરીતું.
 Prince, *n.* કુએર, *m.*
 Prison, *n.* કેદ, *m.*; કેદખાનું, *n.*
 Prisoner, *n.* કેદી, *m.*
 Private, *adj.* ગેરતું, સાનું. Privately, *adv.* સાનાંસાનાં, સાનેસાને.
 Prize, *n.* એલમ, *m.*
 Probably, *adv.* કદાક, કદાસ.
 Proceed, *v.i.* મોરે હીંડવું, નીહરવું.
 Procrastinate, *v.i.* વખા કરવી.
 Produce, *n.* ઉપેજ, *f.*; પેદાસ, *f.*; *v.t.* પેદાસ કરવી.
 Profit, *n.* નફો, *m.*; લફો, *m.*; ફાયદો, *m.*; લાભ, *m.*
 Progress, *n.* હદારો or હુદારો, *m.*
 Prohibit, *v.t.* મના કરવી. Prohibition, મના, *f.*
 Promise, *n.* કોલ, *m.*; ખોલી, *f.*; અસન or વસન, *n.*; *v.i.* કોલ કરવો, વસન દીવું, ખોલી કરવી. To promise faithfully, ખાતરીહું વસન દીવું.
 Promotion, *n.* વદારો, *m.*
 Proof, *n.* હેલણ, *n.*; હેલાંણી, *f.*; સાહેદી, *f.*

- Prop, *n.* ટેકો, *m.*; યામલો, *m.*; *v.t.* ટેકો દીવો.
- Property, *n.* માલમતા, *f.*; ખટલો, *m.*; માલ, *m.*
- Propitiate, *v.t.* લોધ્યાન or વદામણું કરવું or સોડવું. Propitiatory offering, *v.* લોધ્યાન, *v.*; વદામણું, *n.*
- Prosecute, *v.t.* —ની ફરીઆદ કરવી, —નો દાવો કરવો.
- Prosecution, *n.* ફરીઆદ, *f.*
- Prosper, *v.i.* —નો દન હમો હોવો, ધનવતી હોવું.
- Prostrate oneself, *v.i.* પોગે લાગવું.
- Protect, *v.t.* હનણી રાખવું.
- Protection, *n.* આસરો, *m.* To seek protection, આસરે પેવું, હનણી જવું. Under protection, હનણી.
- Proud, *adj.* મોટમન્યું.
- Prove, *v.t.* હેતુ આલવું, સાહેદી આલવી.
- Proverb, *n.* કેવત, *f.*
- Provide, *v.t.* પુરૂં પાડવું, આલવું.
- Provision, *n.* ખંદોબસ, *m.* Provisions, ભાથ, *n.*
- Provoke, *v.t.* ખીજવણું, જેર સડવણું. To be provoked, ખીજવું, રીહ સડવી (with dat. of pers.).
- Prune, *v.t.* વાડવું, વડાવણું.
- Public, *adj.* જનર. Publish, *v.t.* જનર કરવું.
- Pull, *v.t.* તાણવું.
- Pulley, *n.* મરેદી, *f.*
- Pulse, *v.* નાડ, *f.* To feel the pulse, નાડ જોવી, જીવીની હેર જોવી; (grain) દાળ, *f.*; મઠ, *m.*
- Pulverize, *v.t.* સુનસુન કરવું.
- Pumpkin, *n.* (red) ઢોળું, *n.*
- Punctually, *adv.* વખતસર.
- Punish, *v.t.* સજા દીની; (to fine) ડંડ કરવો.
- Punishment, *n.* સજા, *f.*; (fine) ડંડ, *m.*

- Pure, *adj.* સોડું, હાઉ.
 Purgative, *n.* જલાન, *m.*
 Pursue, *v.t.* વાંહે જવું.
 Push, *v.t.* ખેલવણું, ઠેલવું.
 Put, *v.t.* મેલવું. To put down, મલી દીવું, ડાલવું. To put out, કાડવું, નીકાળવું. To put up for the night, વાહે કરવો.
 Pyre, *n.* રાગીજખવી, *f.*

Q

- Quarrel, *n.* (brawl) અભો, *m.*; (contention in words) કજીઓ, *m.*; જખડો, *m.*; વખેડો, *m.*; વળગેણ, *f.*; વાંદો, *m.*; ટમરાટ, *f.*; (difference of opinion) ફેલ, *m.*; (fight) ટ'ડો, *m.*; લડાઈ, *f.* To quarrel is expressed by any of the above nouns combined with કરવું.
 Quarrelsome, *adj.* ટગરાટ કરવાવાળું. To be quarrelsome, વળગવું.
 Quartan (fever), *n.* કાંત્રો લાવ, *m.*
 Quarter, *n.* પાહેરો, *m.*; (of a town) પાડા, *m.*; ફળો, *m.*
 Quarry, *n.* ખાંણ, *f.*
 Queen, *n.* રાણી, *f.* Queen Victoria, કુઆરી કન્યા.
 Question, *n.* હવાલ, *m.*
 Quickly, *adv.* ઉતાવળું, ઉચુંઉચું, જટ, જટપટ, ખાસ્ખાસ્, વેલાવેલાં, વેલું, તાકીદહું.
 Quiet, *adj.* સાવું. To be quiet, સાવું રેવું.
 Quilt, *n.* ગોદડું, *n.*; પાથરેલું, *n.*; વાથરેલું, *n.*; કામળું, *n.*
 Quite, *adv.* નહું.
 Quiver, *n.* (small) કોળી, *f.*; (large) તરમેહ, *n.*

R.

- Radish, *v.* યુળા, *m.*
- Rag, *n.* ગાળો, *m.*; સીથકું or સીદકું, *v.*
- Rain, *v.* મેહ, *m.*; વરહાત, *m.* Rain-bow, તામણતોણું, *v.*
Drop of rain, (large) ફારો, *m.*; (small) સાંટો, *m.*; *v.i.* વરહવું. To rain heavily, જળ બંબારકાર થાવું, કાંધે મારવું.
- Rainy season, *n.* સમાસું or સમાહું or સોમાહું, *n.*
- Raise, *v.t.* અસકવું, અસકીલીવું, અસકાવણું, ઉચું કરવું, ઉપાડવું.
- Rake, *n.* ખોડી, *f.*; *v.t.* ખોડવું.
- Ram, *n.* ગાયરો, ગેટો, બાકરો, સાળો.
- Ramble, *v.i.* ભમવું, ભમવું કરવું.
- Rancid, to be, પચુજવું, પચુજી જાવું.
- Rape-seed, *n.* હરખો, *m.*
- Rascal, *n.* નટખટ, હુંટપ્પો, હુસો, હરામજીદી, હરામી.
- Rat, *v.* ઉંદરો, *m.*
- Rate, *n.* ભાવ, *m.*
- Rattle, *v.i.* ખખડવું. *v.t.* ખખડાવણું.
- Raw, *adj.* કાચું.
- Ray (of the sun), *n.* કીરણ, *v.*
- Razor, *n.* પાસણો, *m.*
- Reach, *v.t.* હુદી પુમવું.
- Read, *v.t.* વાંસવું.
- Ready, *adj.* તેઆર. Ready money, રોકડું. To get ready, ફેડ બાંધવી or માંધવી, તેઆર કરવું.
- Real, *adj.* ખરું, ખરેખરું, હાચું.
- Reap, *v.t.* નથવું, To reap one's reward, ફળ પામણું.
- Rear, *v.i.* (as a horse) ઉપું પાવું; *v.t.* (nourish) પાળવું.

- Reason, n.** (understanding) હમબુધ, *f.*; (cause) કારણ, *n.*
 For what reason? કેને ઝોલે? હાય ? હું ઝોલે ?
 For that reason. વને ઝોલે. વણાય.
- Receive, v.t.** પાંમણું; મળવું (with dat. of pers.).
- Recognize, v.t.** ઝોળખવું.
- Reckon, v.t.** ગણવું, ગણતરી કરવી.
- Recollection, n.** સરત, *f.*; ઈયાદ, *f.*
- Recover, v. t.** પાસું મળવું (with dat of pers.). *v. i.* To recover after an illness, હાઉ થાવું. To recover, after being at the point of death, ક્ષાંતરો વળવો. Recovery, after being at the point of death, ક્ષાંતરો, *m.*
- Red, adj.** રાવું.
- Redeemer, n.** છતાડનાર, તારનાર, હુક આલવાવાળો.
- Redemption, n.** સુક or હુક or હક, *n.*
- Reduce, v.t.** અર્દું કરવું, થોડું કરવું, કમતી કરવું.
- Reference, In reference to,** વેસી or વેસે, આખત.
- Reflect, v.t.** વસાર કરવો, હોસ કરવો. **Reflection, n.** (shadow) ઝાખ, *f.*; (thought) વસાર, *m.*; હોસ, *m.*
- Reform, n.** હદારો or હુદારો, *m.*; *v.t.* હદારવું, હુદારવું.
- Reformed, adj.** હુદું. To be reformed, હુદરવું or હદરવું.
- Refuge, n.** આસરો, *m.* To seek refuge, આસરે પેવું, હનણી જવું.
- Refund, v.t.** બરીને પાસું આલવું.
- Refuse, v.i.** ના કેવી. *v.t.* -ની ના કેવી.
- Regarding, prep.** વેસી or વેસે, આખત.
- Regiment, n.** પલટણ, *f.*
- Regret, v.** હુગ or હોગ, *m.*

- Reign, n. રાજ, n.; v.t. રાજ કરવું.
- Reins, n. વાગ, m.
- Reject, v.t. સોડી દીવું, —ની ના કેવી.
- Rejoice, v.i. રાજી રેવું.
- Relate, v.t. —ની વાત કરવી, કેવું.
- Related (closely), હમું. Relationship, n. હમણ, f.
- Relative, n. હગો, m.; હગી, f. Relatives and friends, હમણવાલાં, n. pl.
- Release, n. સુટકો, m.; સુટી, f.; v.t. સોડવું, સોડી દીવું, —નો સુટકો કરવો. To be released, સુટવું, સુટી જવું.
- Religion, n. ધરમ, m.; બગતી, f.
- Relief, n. આરામ, m.
- Remain, v.i. રેવું. To remain for the night, વાહો કરવો. Remaining, બાકી; Remainder, બાકી, f.
- Remedy, n. ઝોખદ, f.
- Remember, v.t. હોતે રાખવું. Remembrance, સરત, f.; ઈયાદ, f.
- Remove, v.t. લી જવું, હમું કરીને લી જવું.
- Repair, v.t. હમું કરવું.
- Repay, v.t. બરીને પાસું આલવું.
- Repent, v.i. પસ્તાવું, પસ્તાવો કરવો, વસાર કરવો.
- Repentance, n. પસ્તાવો, m.
- Reply, n. જખાખ, m.; v.t. જખાખ આલવો, જખાખ દીવો.
- Reproof, n. ઠપકો, m.
- Reprove, v.t. ઠપકો દીવો.
- Request, n. અરજી, f.; વીન્તી, f.; v.t. અરજી કરવી, વીન્તી કરવી.
- Rescue, n. સુટકો, m; v.t. તારવું, ખસાવણું, —નો સુટકો કરવો.
- Rezin, n. ખડા, f.; સોઝો, m.
- Resist, v.t. હામું યાવું.
- Resolve, v.i. નકી કરવું.

- Respect,** *v.* આયકન, *n.* To show respect, આયકન રાખવું. In another respect, ખીજ વાતે. Respectful, *adj.* આયકનવાળું.
- Rest,** *n.* ઉઠાહો, *m.*; આરામ, *m.*; *v.i.* ઉઠાહો ખાવો, યાક ખાવો, હાહ ખાવો. Resting place, વાહો, *m.*
- Restore,** *v.t.* પાસું આણવું, સતું કરવું. To be restored, સતું થાવું.
- Result,** *v.* ફળ, *n.*
- Return,** *v.i.* પાસું આવણું. *v.t.* પાસું આણવું.
- Revenge,** *n.* વેર, *n.*; *v.t.* -તું વેર વાળવું.
- Revenue,** *n.* આવેત, *f.*; ઉપેજ, *f.*
- Reverse,** *v.t.* અવળું કરવું. Reversed, અવળું.
- Revive,** *v.i.* બાંન આવણું (with dat. of pers.).
- Reward,** *n.* એલમ, *m.*; ફળ, *n.*
- Rheumatism,** *n.* વાઈ, *f.*; કળતર, *n.*; વાડોળ, *f.*
- Rib,** *n.* પાંદળું, *n.*
- Rice,** *v.* સોકા, *m.pl.*; સાવળ, *m.*; (in husk) પાંત, *n.*; (coarse) હાળ, *n.*; (boiled) ભાત, *n.*
- Rich,** *adj.* ધનવતી, પુંજવાળું, હરતું.
- Riches,** *n.* ધન, *m.*; પુંજ, *f.*
- Ride,** *v.i.* ઘોડે બેસીને જવું.
- Ridgepole,** *n.* પાટવેલ, *f.*
- Right,** *n.* અક or હક, *m.*; *adj.* ઠીક, જરાબર, હાઉ, હમું, હોજ; (opposed to left) જમણું. To the right, જમણે હાથ, ઉપસે હાથ. To set right, હમું કરવું, હોજ કરવું. All right! ખેર! વાર! હાર! Right up to, ઠેક.
- Righteous,** *adj.* હાઉ. Righteousness, પુણ્ય, *n.*
- Rim,** *n.* કાનો, *m.*

- Pile, *n.* ટગલો, *m.* To pile up, -નો ટગલો કરવો.
 Pilgrim, *n.* જાત્રાવાળો, હ'જવાળો. Body of pilgrims, હ'જ, *m.*
 Pilgrimage, *n.* જાત્રા, *f.* Place of pilgrimage, તીરથ, *v.*
 Pill, *n.* ગોળી, *f.*
 Pillar, *n.* ડુંખી, *f.*; યામલો, *m.*
 Pillow, *v.* ઉઠીકું, *v.*
 Pimple, *v.* ખીલ, *m.*
 Pin, *n.* ટાંકણી, *f.*
 Pincers, *n.* સીપીઓ, *m.*
 Pinch, *v.* સીપડી, *f.*; સુટકી, *f.*; *v.t.* સીપડી લીવી, સુટકી લીવી.
 Pink, *adj.* ગુલાબ-રંગ.
 Pipe, *n.* ખીડી, *f.* To smoke a pipe, ખીડી પીવી.
 Pit, *v.* ખાડો, *m.*
 Pity, *n.* માધ્યા, *f.* Pitiful, *adj.* મધ્યાળુ.
 Place, *n.* જગા, *f.*; ઠેકાણું, *n.*; ઠોડ, *f.* In the same place, ઠોડની ઠોડ. In that very place, એાં ને એાં. To place, મેલવું.
 Plague, *v.* રોગ, *m.*
 Plaintiff, *n.* ફરીઆદી, *m.*
 Plait, *n.* અમુડો, *m.*; સોટલો, *m.* To plait the hair, અમુડો વાળવો, સોટલો ગુંથવો.
 Plan, *n.* મનસુખો, *m.*; નકસો, *m.*
 Plank, *n.* પાટયું, *n.*
 Plantain, *n.* કેળું, *n.* Plantain-tree, કેળ, *n.*
 Plate, *v.* (copper or brass) ધાળ or ધાળી, *f.*; (iron) તવી, *f.*
 Play, *v.i.* or *v.t.* રમણું. To play on an instrument, વજાડવું.
 Playful, *adj.* રમણુઈ. To be playful (of kids, dogs, &c.), ડાકડું પડવું.

- Please, *v.i.* ગમવું, ધાનવું, ભાવણું. Please (be pleased to), ભલાઈ કરીને.
- Pleasure, *n.* કહેણખેમ, *m.*; મઝા, *f.*
- Pledge, *v.t.* ગનણે મેલવું. Pledged (in pawn), ગનણે.
- Plot, *n.* મનસુખો, *m.*; (of ground) ક્યાડી, *f.*
- Plough, *n.* હેળ, *n.*; *v.i.* હેળ હાંકવું. Plough tax, હેળનો વરાડ, *m.* Ploughman, *n.* આળી. Plough-share, *n.* કાંઠ, *f.*
- Plunder, *n.* હુટ, *f.*; સોરીનો માલ, *m.*; *v.t.* હુટવું, હુટી ખાવું.
- Pocket, *n.* ગુચું, *n.*
- Pod, *n.* ફેળ, *f.*
- Point, *n.* આણી, *f.*
- Poison, *n.* જેર, *n.*; વખ, *n.* Poisonous, જેરી.
- Pole, *n.* ડાંડો, *m.*; વળી, *f.*
- Police-magistrate, ફાજદાર. Policeman, સીપાઈ. Police-station, યાણું, *n.*
- Polish, *v.t.* ઉટકવું, ઉટકી દડવું, મીંચવું.
- Pollute, *v.t.* વટલાવણું. To be polluted, વટલવું.
- Polygamist, *v.* ધણી આપડીવાળો.
- Pomp, *n.* ધામારોળ, *f.*; રાજતેજ, *n.*
- Pool, *n.* ડરો, *m.*
- Poor, *adj.* કંગાલ, ગંગાલ, ગરીબ, ડાળીદર. Cherisher of the poor, ગરીબરવર.
- Poppy, *n.* અમલ, *m.* Wild poppy, દુરો, *m.* Poppy-seed, ખખેહ, *f.*
- Population, *n.* વંદતી, *f.*
- Porcupine, *n.* સાહુડી, *f.*
- Portion, *n.* ભાગ, *m.*
- Possess, *v.t.* કને હોવું, પાહે હોવું (agreeing with the thing possessed).

- Possession, *n.* અવાલો or હવાલો, *m*; કબજો, *m.* Possessions, *n.* માલમતલ, *f.*
- Post (mail), *n.* ડાક, *f.*
- Pot, *n.* See Vessel.
- Potter, *n.* કુંઆર, *m.*
- Poultice, *n.* પટી, *f.*; *v.t.* પટી બાંધવી or માંદવી.
- Pound, *n.* કાસો સેર, *m.*; *v.t.* કુટવું, ઘોટવું, વાટવું.
- Pour, *v.t.* નાંખવું, રેડવું, ઢુલવું. To pour out, ઢુલી દીવું. To pour in torrents, કોંધે મારવું, જળ બંઆરકાર થાવું.
- Poverty, *n.* ગરીબાઇ, *f.*
- Powder, *n.* છુકો, *m.*; સુનસુન, *n.* Gunpowder, હોર, *m.*
- Power, *n.* જોર. *n.*; બળ, *v.* Powerful, જોરાવર, જબરૂં, બળવાન. Powerless, *adj.* લાસાર.
- Practice, *n.* (experience) આવડેત, *f.*; (habit) ટેવ, *f.*; (custom) સાલ, *m.* To practise, *v.t.* —ની ટેવ પાડવી.
- Praise, *n.* વખાણ, *n.*; *v.t.* વખાણવું, વખાણ કરવાં.
- Pray, *v.i.* વીનતી કરવી, અરજી કરવી.
- Preach, *v.i.* ગેઆન હીકવણું.
- Precious, *adj.* ધણા મોલવું.
- Predatory people, સોર લોક.
- Pregnant, *adj.* ઓદન.
- Prepare, *v.t.* તેઆર કરવું. Prepared, તેઆર.
- Presence, In the presence of, —ના મોડા આગળ.
- Present, *adj.* આજર or હાજર, સવું. At present, એવાં. Presently, એક ધડીમાં.
- Present, *n.* એલમ, *m.*; બકસીસ, *f.*; ગોઠ, *f.* (given at the *Holi* festival).
- Preserve, *v.t.* બસાવણું.

- Press, *v.t.* દાખણું, દબાવણું.
 Pressing, *adj.* તરતનું.
 Pretend, *v.t.* કદર કરવું. નોગી કરવી, ધમેજ કરવું.
 Pretty, *adj.* રૂપાળું, નમદ, હાઉ.
 Prevail, *v.i.* જીતવું.
 Previous, *adj.* મોરહું.
 Price, *n.* મોલ, *n.*; કીમત, *f.*; દામ, *m.*
 Pride, *n.* એકરાધ, *f.*; એકાર, *m.*; મોટાધ, *f.*
 Priest, *m.* (for the Bhils) બેગી; (for the weaver caste) ગરૂડો.
 Prime, *adj.* નમદ, સરીતું.
 Prince, *n.* કુએર, *m.*
 Prison, *n.* કેદ, *m.*; કેદખાનું, *n.*
 Prisoner, *n.* કેદી, *m.*
 Private, *adj.* ગેરતું, સાનું. *Privately, adv.* સાનાંસાનાં, સાનેસાને.
 Prize, *n.* એલમ, *m.*
 Probably, *adv.* કદાક, કદાસ.
 Proceed, *v.i.* મોરે હીંડવું, નીહરવું.
 Procrastinate, *v.i.* વખા કરવી.
 Produce, *n.* ઉપેજ, *f.*; પેદાસ, *f.*; *v.t.* પેદાસ કરવી.
 Profit, *n.* નફો, *m.*; લફો, *m.*; ફાયદો, *m.*; લાભ, *m.*
 Progress, *n.* હદારો or હુદારો, *m.*
 Prohibit, *v.t.* મના કરવી. *Prohibition, m.* મના, *f.*
 Promise, *n.* કોલ, *m.*; ખોલી, *f.*; અસન or વસન, *n.*; *v.i.* કોલ કરવો, વસન દીવું, ખોલી કરવી. *To promise faithfully,* ખાતરીહું વસન દીવું.
 Promotion, *n.* વદારો, *m.*
 Proof, *n.* હેલણ, *n.*; હેલાંણી, *f.*; સાહેદી, *f.*

- Prop, *n.* ટેકો, *m.*; યામલો, *m.*; *v.t.* ટેકા દીવો.
- Property, *n.* માલમતા, *f.*; ખટલો, *m.*; માલ, *m.*
- Propitiate, *v.t.* લોધ્યાન or વદામણું કરવું or સોડવું. Propitiatory offering, *v.* લોધ્યાન, *v.*; વદામણું, *n.*
- Prosecute, *v.t.* —ની ફરીઆદ કરવી, —નો દાવો કરવો.
- Prosecution, *n.* ફરીઆદ, *f.*
- Prosper, *v.i.* —નો દન હમો હોવો, ધનવતી હોવું.
- Prostrate oneself, *v.i.* પોતે લામવું.
- Protect, *v.t.* હનણી રાખવું.
- Protection, *n.* આસરો, *m.* To seek protection, આસરે પેવું, હનણી જવું. Under protection, હનણી.
- Proud, *adj.* મોટમન્યું.
- Prove, *v.t.* હેતુ આલવું, સાહેદી આલવી.
- Proverb, *n.* કેવત, *f.*
- Provide, *v.t.* પુરૂં પાડવું, આલવું.
- Provision, *n.* બંદોબસ, *m.* Provisions, ભાય, *n.*
- Provoke, *v.t.* ખીજવણું, જેર સડવણું. To be provoked, ખીજવું, રીહ સડવી (with dat. of pers.).
- Prune, *v.t.* વાડવું, વડાવણું.
- Public, *adj.* જનર. Publish, *v.t.* જનર કરવું.
- Pull, *v.t.* તાણવું.
- Pulley, *n.* ચરેડી, *f.*
- Pulse, *v.* નાડ, *f.* To feel the pulse, નાડ જોવી, જીવીની હેર જોવી; (grain) દાળ, *f.*; મઠ, *m.*
- Pulverize, *v.t.* સુનસુન કરવું.
- Pumpkin, *n.* (red) કોળું, *n.*
- Punctually, *adv.* વખતસર.
- Punish, *v.t.* સજા દીવી; (to fine) ડંડ કરવો.
- Punishment, *n.* સજા, *f.*; (fine) ડંડ, *m.*

- Pure, *adj.* સોદ, હાલિ.
 Purgative, *n.* જલાન, *m.*
 Pursue, *v.t.* વાંહે જાવું.
 Push, *v.t.* ખેલવણું, ઠેલવું.
 Put, *v.t.* મેલવું. To put down, મલી દીવું, ડાલવું. To put out, કાડવું, નીકાળવું. To put up for the night, વાહો કરવો.
 Pyre, *n.* રાગીજખવી, *f.*

Q

- Quarrel, *n.* (brawl) અભો, *m.*; (contention in words) કાજો, *m.*; જાડો, *m.*; વખેડો, *m.*; વળગણ, *f.*; વાંદો, *m.*; ટમરાટ, *f.*; (difference of opinion) ફેલ, *m.*; (fight) ટંગો, *m.*; લડાઈ, *f.* To quarrel is expressed by any of the above nouns combined with કરવું.

Quarrelsome, *adj.* ટમરાટ કરવાવાળું. To be quarrelsome, વળગવું.

Quartan (fever), *n.* કાંતો તાવ, *m.*

Quarter, *n.* પાહેરો, *m.*; (of a town) પાડા, *m.*; ફળો, *m.*

Quarry, *n.* ખાંણ, *f.*

Queen, *n.* રાણી, *f.* Queen Victoria, કુઆરી કન્યા.

Question, *n.* હવાલ, *m.*

Quickly, *adv.* ઉતાવળું, ઉચુંઉચું, જટ, જટપટ, ખાસ્ખાસ્, વેલાવેલાં, વેલું, તાકીદહું.

Quiet, *adj.* સાવું. To be quiet, સાવું રેવું.

Quilt, *n.* ગોદડું, *n.*; પાથરેલું, *n.*; વાથરેલું, *n.*; કામળું, *n.*

Quite, *adv.* તહું.

Quiver, *n.* (small) કોળી, *f.*; (large) તરમેલ, *n.*

R.

- Radish, *v.* મુળા, *m.*
- Rag, *n.* ગાબો, *m.*; સીપફં or સીફડું, *v.*
- Rain, *v.* મેહ, *m.*; વરહાત, *m.* Rain-bow, તામણતોહું, *v.*
Drop of rain, (large) ફારા, *m.*; (small) સાંટા, *m.*; *v.i.* વરહવું. To rain heavily, જળ બંબારકાર થાવું, કોંધે મારવું.
- Rainy season, *n.* સમારું or સમાહું or સોગાહું, *n.*
- Raise, *v.t.* અસકવું, અસકી લીવું, અસકાવણું, ઉચું કરવું, ઉપાડવું.
- Rake, *v.* ખોડી, *f.*; *v.t.* ખોડવું.
- Ram, *v.* ગાયરો, ગેટા, બાકરો, સાળા.
- Ramble, *v.i.* જમવું, જમતું કરવું.
- Rancid, to be, પચુજવું, પચુજી જવું.
- Rape-seed, *n.* હરખો, *m.*
- Rascal, *n.* નટખટ, કુંટણ્યો, લુસો, હરામજદી, હરામી.
- Rat, *v.* ઉદરો, *m.*
- Rate, *v.* ભાવ, *m.*
- Rattle, *v.i.* ખખડવું. *v.t.* ખખડાવણું.
- Raw, *adj.* કાચું.
- Ray (of the sun), *n.* કીરણ, *v.*
- Razor, *n.* પાસણો, *m.*
- Reach, *v.t.* હુદી પુમવું.
- Read, *v.t.* વાંસવું.
- Ready, *adj.* તેઆર. Ready money, રોકડું. To get ready, ફેડ બાંધવી or માંધવી, તેઆર કરવું.
- Real, *adj.* ખરું, ખરેખરું, હાચું.
- Reap, *v.t.* નથવું, To reap one's reward, ફળ પામણું.
- Rear, *v.i.* (as a horse) ઉચું પાવું; *v.t.* (nourish) પાળવું.

- Reason, n.** (understanding) હમબલ્ય, *f.*; (cause) કારણ, *n.*
 For what reason? કેને ઓલે? હાય? હું ઓલે?
 For that reason. વને ઓલે. વથાય.
- Receive, v.t.** પાંમણું; મળવું (with dat. of pers.).
- Recognize, v.t.** ઓળખવું.
- Reckon, v.t.** ગણવું, ગણતરી કરવી.
- Recollection, n.** સરત, *f.*; ઈયાદ, *f.*
- Recover, v.t.** પામું મળવું (with dat of pers.). *v. i.* To recover after an illness, હાઉ થાવું. To recover, after being at the point of death, ક્ષાંતરો વળવે. Recovery, after being at the point of death, ક્ષાંતરો, *m.*
- Red, adj.** રાદું.
- Redeemer, n.** છતાડનાર, તારનાર, હુક આલવાવાળો.
- Redemption, n.** મુક or હુક or હક, *n.*
- Reduce, v.t.** અદું કરવું, થોડું કરવું, કમતી કરવું.
- Reference, In reference to, વેસી or વેસે, આખત.**
- Reflect, v.t.** વસાર કરવે, હોસ કરવે. **Reflection, n.** (shadow) ઝાંખ, *f.*; (thought) વસાર, *m.*; હોસ, *m.*
- Reform, n.** હદારો or હુદારો, *m.*; *v.t.* હદારવું, હુદારવું.
- Reformed, adj.** હુદું. To be reformed, હુદરવું or હદરવું.
- Refuge, n.** આસરો, *m.* To seek refuge, આસરે પેવું, હનણી ભવું.
- Refund, v.t.** બરીને પામું આલવું.
- Refuse, v. i.** ના કેવી. *v. t.* -ની ના કેવી.
- Regarding, prep.** વેસી or વેસે, આખત.
- Regiment, n.** પલટણ, *f.*
- Regret, n.** હુગ or હોગ, *m.*

- Reign, *n.* રાજ, *n.*; *v.i.* રાજ કરવું.
- Reins, *n.* વામ, *m.*
- Reject, *v.t.* સોડી દીવું, -ની ના કેવી.
- Rejoice, *v.i.* રાજ રેવું.
- Relate, *v.t.* -ની વાત કરવી, કેવું.
- Related (closely), હગ્નું. Relationship, *n.* હગાઈ, *f.*
- Relative, *n.* હગો, *m.*; હગી, *f.* Relatives and friends, હગાંવાલાં, *n. pl.*
- Release, *n.* સુટકો, *m.*; સુટી, *f.*; *v.t.* સોડવું, સોડી દીવું, -નો સુટકો કરવો. To be released, સુટવું, સુટી જવું.
- Religion, *n.* ધરમ, *m.*; બગતી, *f.*
- Relief, *n.* આરામ, *m.*
- Remain, *v.i.* રેવું. To remain for the night, વાહો કરવો. Remaining, બાકી; Remainder, બાકી, *f.*
- Remedy, *n.* ઔષધ, *f.*
- Remember, *v.t.* હોતે રાખવું. Remembrance, સરત, *f.*; ઈયાદ, *f.*
- Remove, *v.t.* ઠી જવું, હમું કરીને ઠી જવું.
- Repair, *v.t.* હમું કરવું.
- Repay, *v.t.* બરીને પાસું આલવું.
- Repent, *v.i.* પસ્તાવું, પસ્તાવો કરવો, વસાર કરવો.
- Repentance, *n.* પસ્તાવો, *m.*
- Reply, *n.* જબાબ, *m.*; *v.t.* જબાબ આલવો, જબાબ દીવો.
- Reproof, *n.* ઠપકો, *m.*
- Reprove, *v.t.* ઠપકો દીવો.
- Request, *n.* અરજી, *f.*; વીન્ટી, *f.*; *v.t.* અરજી કરવી, વીન્ટી કરવી.
- Rescue, *n.* સુટકો, *m.*; *v.t.* તારવું, ખસાવવું, -નો સુટકો કરવો.
- Rezin, *n.* ખડા, *f.*; સોઓ, *m.*
- Resist, *v.t.* ઠામું યામું.
- Resolve, *v.i.* નકી કરવું.

- Respect,** *v.* આયકન, *n.* To show respect, આયકન રાખવું. In another respect, ખીજ વાતે. Respectful, *adj.* આયકનવાળું.
- Rest,** *n.* ઉઠાહો, *m.*; આરામ, *m.*; *v.i.* ઉઠાહો ખાવો, ધાક ખાવો, હાલ ખાવો. Resting place, વાહો, *m.*
- Restore,** *v.t.* પાસું આણવું, સતું કરવું. To be restored, સતું થવું.
- Result,** *v.* ફળ, *n.*
- Return,** *v.i.* પાસું આવણું. *v.t.* પાસું આણવું.
- Revenge,** *n.* વેર, *n.*; *v.t.* -નું વેર વાળવું.
- Revenue,** *n.* આવેત, *f.*; ઉપેજ, *f.*
- Reverse,** *v.t.* અવળું કરવું. Reversed, અવળું.
- Revive,** *v.i.* બાંન આવણું (with dat. of pers.).
- Reward,** *n.* એલમ, *m.*; ફળ, *n.*
- Rheumatism,** *n.* વાઈ, *f.*; કળતર, *n.*; વાડોળ, *f.*
- Rib,** *n.* પાંદળું, *n.*
- Rice,** *v.* સોઠા, *m.pl.*; સાવળ, *m.*; (in husk) ધાંત, *n.*; (coarse) હાળ, *n.*; (boiled) ભાત, *n.*
- Rich,** *adj.* ધનવતી, પુંજવાળું, હરવું.
- Riches,** *n.* ધન, *m.*; પુંજ, *f.*
- Ride,** *v.i.* ઘોડે બેસીને જવું.
- Ridgepole,** *n.* પાટવેલ, *f.*
- Right,** *v.* અક or હક, *m.*; *adj.* ઠીક, ખરાખર, હાઉ, હમું, હોજ; (opposed to left) જમણું. To the right, જમણે હાથ, ઉપલે હાથ. To set right, હમું કરવું, હોજ કરવું. All right! ખેર! વાર! હાકી! Right up to, ઠેક.
- Righteous,** *adj.* હાઉ. Righteousness, પુણ્ય, *n.*
- Rim,** *n.* કાનો, *m.*

- Ring, n. ઢડી, *f.* Ear-ring, મરખી, *f.*; ટોડી, *f.*; કાંચું, *n.*; ઝોળી-યાં, *n. pl.* Finger-ring, વીંટી, *f.* Nose-ring, વાળી, *f.* Toe-ring, વીરચું, *n.*; *v. i.* વાજવું; *v. t.* વળવું.
- Ring-worm, *n.* ઘાંટ, *f.*
- Ripe, *adj.* પાકું. Ripen, *v. i.* પાકવું.
- Rise, *v. i.* ઉઠવું; (to ascend) સડવું; (of the sun) ઉભવું. A general rising, રાડો, *m.*
- Risk, n. ભો, *m.*
- River, n. નર્ઠ or નદી, *f.*
- Road, n. મારગ, *m.*; વાટ, *f.*; રસતો, *m.* A made road, સડક, *f.*
- Roam, *v. i.* ભમવું or ભમવું ફરવું.
- Roar, *v. i.* (as a lion) અતુઆડી કરવી. Roaring, અતુઆડી, *f.*
- Roast, *v. t.* રાંદવું. Roasted green gram, ઝોલા, *m. pl.*
- Rob, *v. t.* છુટવું, સોરી કરવી.
- Robber, n. સોર, *m.*; છુટણો, *m.*
- Rock, n. ખોટો બાઠો.
- Roll, *v. i.* (over and over) અભેટવું. To roll up, વાળી દીવું, વીંટવું. વીંટાળવું.
- Roof, n. પડેલ, *f.*
- Room, n. ઝોપડી, *f.* Back-room, ઝોલીઉ, *n.*
- Roost, *v. i.* ઢુઈ રેવું.
- Root, n. જડ, *f.*; મુળ, *n.* To root up, ઉપેણવું.
- Rope, n. નાડો, *m.*; રાહ, *f.* Head and heel ropes for a horse, અગાડીપસાડી, *f.*
- Rose, n. શુભાળ, *m.*
- Rot, *v. i.* ઢુકાઈ જવું.

- Rough, *adj.* અખુ'. To roughen a grinding-stone, ધંટી ટાંકવી.
- Round, *adj.* ગોળ. Round about, આહેપાહે.
- Row, *v.* ઝોળ, *f.*
- Rub, *v.t.* રગડવું, મહળવું; (to smear) સોપડવું.
- Rubbish, *n.* કસરો, *m.*; બકવા, *m. pl.*; હાંજો, *m.*
- Rubble, *v.* બબડો, *m.*
- Rude, *adj.* હરામી.
- Rule, *v.* (law) કાયદો, *m.*; (dominion) રાજ, *n.*; *v. t.* રાજ કરવું.
- Rumour, *n.* ગપ, *f.* To spread a rumour, ગપ આકવી.
- Run, *v.i.* દોડવું, ધામવું, ધામવું જવું. To run away, નાહવું, નાહી જવું.

S.

- Sack, *v.* કાપલો, *m.*
- Sacred cord, *n.* પાતું, *n.*
- Sacrifice, *n.* ઉમ, *m.*; સોધ્યાન, *n.*; વદમર્ણુ or વદામર્ણુ, *n.*; *v.i.* સોધ્યાન કરવું, વદમર્ણુ or વદામર્ણુ કરવું or સોડવું.
- Sad, *adj.* દુખી. To be sad, ઉસાટમાં પડવું, દુખી થાવું, ઇક સડવી (with dat. of pers.).
- Saddle, *n.* પલાણ, *v.*; *v.t.* પલાણવું. Saddle-cloth, ડળી, *f.*
- Safe, *adj.* ઠીક. Safe and sound, હાજુંતાજું. *n.* (box) મજુ, *f.*
- Saffron, *n.* કેસર or કેહોર, *m.* Saffron-coloured, પગમું.
- Sake, For the sake of, ઝોલો, હાર.
- Sale, *n.* હરાજ, *n.* To hold a sale, હરાજ કરી દડવું. On sale, વેસાડું.
- Saliva, *n.* યુકલો, *m.*

- Salt, n. મીઠું, n.; (inferior) ખારી, f.; (coarse) લુણ or લોણ, n.; (of the best kind) વડામઠ, n.
- Salutation, Forms of, સમરામ ! સલામ ! મનરો ! જ્ઞેહાર !
- Salvation, n. હક, ડુક or સુક, n.
- Sambhar, n. હામરૂં, n.
- Same, adj. ઇવું, એજ, એવું, છવું ઉગે તીવું.
- Sample, n. નમુનો, m.
- Sand, n. વીણું, n.
- Sap, n. રેહ, m.; (resin) ખડા, f.; સોઝો, m.
- Saras (bird), n. હાહરી, f.
- Sari, n. સાડી, f.; (small) ઉનણી, f.; (spotted) ઘુનડી, f.
- Satisfy, v.t. સહ કરવું. Satisfied, ધરાણું. To be satisfied, ધરાવું.
- Saturday, n. યાવેર, m.
- Savage, adj. જંગલી; n. જંગલી મનષ્ય.
- Saucer, n. (brass) વાટકી, f.
- Save, v.t. તારવું, બસાવણું. To save form suffering, સુક or હક આણવું.
- Saviour, n. સુક or હક આણવાણો, તારવાણો.
- Saw, n. કરવત, f.; v.t. વેરવું.
- Scab, n. રૂઠ, f.
- Scabbard, n. ચેઆંન, n.
- Scald, v.t. બાળવું. To be scalded, બળવું, બળી જવું.
- Scarcity, n. કહેટ, f.; તંગાઈ, f.; તંગાસ, f. Year of scarcity, હલકું વર.
- Scarecrow, n. ઝોડો, m.
- Scarlet, adj. પતંગ્યું.
- Scatter, v.t. વેરવું. To be scattered, વેરાઈ જવું.

Scent,	n.	ખો, <i>f.</i> ; પમળ, <i>f.</i>
Scheme,	n.	ખ્યાલ, <i>m.</i> ; મનસુખો, <i>m.</i>
School,	n.	નીહાળ, <i>f.</i>
Scissors,	n.	કાતર, <i>f.</i>
Scoff,	<i>v.i.</i>	ખોમણી પાડવી. To scoff at, —ની ખોમણી પાડવી.
		Scoffing, ખોમણી, <i>f.</i>
Scold,	<i>v.t.</i>	કપકો દીવો.
Scorch,	<i>v.t.</i>	બાળવું To be scorched, બળવું.
Scorpion,	n.	વીસી, <i>f.</i>
Scowl,	<i>v.i.</i>	આંખ રૂખાડવી, ડોળા કાડવા.
Scratch,	<i>v.i.</i>	કવરવું.
Scream,	n.	સીહું, <i>f.</i> ; <i>v.i.</i> સીહું કરવી.
Screw,	n.	પેસ, <i>m.</i>
Sea,	n.	કરબો, <i>m.</i>
Search,	<i>v.t.</i>	—ની તપાહ કરવી. To search for, હેરવું, હોળવું, હોથ કાડવું.
Season,	n.	પાટ, <i>m.</i> Summer season, ઉનાળો પાટ. Rainy season, સમારું or સમાહું or સોમાહું, <i>n.</i>
Second,	<i>adj.</i>	બીજું. Second day of the moon, બીજ, <i>f.</i>
Secret,	<i>adj.</i>	સાનું. To keep secret, સાનું રાખવું; <i>n.</i> ભેદ, <i>m.</i> To find out a secret, ભેદ લીવો.
Secretly,	<i>adv.</i>	સાનાંસાનાં, સાનેસાને, હાનુંમાનું.
Secure,	<i>adj.</i>	મજબુત, કાઠું. <i>v.t.</i> કાઠું કરવું. Security, જમન or જમ-યો, <i>m.</i>
See,	<i>v.t.</i>	જોવું, દેખવું. To see off, વળાવવું.
Seed,	n.	બી or બીજ, <i>n.</i> ; (of vegetables, plants, &c.) સણી, <i>f.</i> ; (of the <i>Mowra</i> tree) ડોળ, <i>f.</i>
Seek,	<i>v.t.</i>	હેરવું, હોળવું, હોથ કાડવું.
Seem,	<i>v.i.</i>	દેખાવું, લાગવું. Seemingly, દેખીતું.
Seize,	<i>v.t.</i>	હાવું, હાધ લીવું.

- Seldom, *adv.* કણ્ણિક વાર, કણ્ણિક વેળા.
- Self, *pron.* પંડે, પંડુપંડ, પોતે. Self-willed, મતલબી.
- Selfish, to be, પંડણું કરવું, પોતાનું કરવું. Selfishness, પંડણું, *n.*
- Sell, *v.t.* વેસવું, વેસાતું આલવું. To sell by auction, દરાજ કરી દડવું.
- Send, *v.t.* મોકલવું. To send away, મોકલી દીવું. To send for, તેડવું.
- Sense, *v.* હમજથ, *f.*; હાંન, *n.*; અકલ, *f.*
- Sentence, *n.* ન્યાય, *m.* To pass sentence, ન્યાય કરવો.
- Sentinel, *n.* પોરાવાળો, *m.*
- Separate, *adj.* અલગું, જુઠું, ન્યાફું. *v.t.* જુઠું પાડવું, અલગું કરવું. Separately, જુઠ્ઠેજુઠ્ઠે.
- Separation, *n.* ખેદ, *m.*; જુઠું થવું.
- September, *n.* આદરવો-આહો, *m.* See § 62.
- Serpent, *n.* હાપ, *m.*
- Servant, *n.* નોકર, *m.*; સાકર, *m.* To engage a servant, નોકર રાખવો.
- Serve, *v.i.* સાકરી કરવી, સેવા કરવી, સેવાસાકરી કરવી. *v.t.* ની સાકરી કરવી.
- Service, *n.* સાકરી, *f.*; સેવા, *f.*; સેવાસાકરી, *f.*; નોકરી, *f.*
- Sesame, *n.* તલી, *f.*
- Set, *v.i.* (as the sun) આથમવું, યુડવું. *v.t.* મેલવું, માંડવું. To set right, હોજ કરવું.
- Settle, *v.t.* નો કાવ કરવો, નો બંદોબસ કરવો; (to decide) નો ન્યાય કરવો, નો ઢાળો કરવો. Settlement (of a dispute) ઢાળો, *m.*; રસતીખુસતી, *f.*
- Seven Sisters bird, *n.* કોગી, *v.*
- Several, *adj.* કતરાક.
- Severe, *adj.* આકરું, કડું.

- Sew, *v.t.* હીવણું. To get sewn, હીવડાવણું, હીવાડવું.
- Shade, *n.* સાંછલો. *m.*; સાળો, *m.*; ઝોડો, *m.*
- Shadow, *n.* ઝાળ, *f.*; પડસાળો, *m.*
- Shake, *v.i.* હાલવું; (as when possessed) ધુલવું; (as a tree) જખોળવું; (as the earth) ડોલવું, કંપણું; *v.t.* હલાવણું. To shake the head (to indicate denial or refusal) ડોળાવણું.
- Shame, *v.* હાજ, *f.*; હરમ, *f.* To put to shame, હરમાવણું, મોડું કાઠું કરવું. Shameful, Shameless, નકરું.
- Shampoo, *v.t.* મહળવું.
- Shape, *n.* ધાટ, *m.*; રૂપ, *n.*; *v.t.* ખોરવું.
- Share, *n.* ભાગ, *m.*; *v.t.* વાંટવું, વાંટી આલવું, વાંટી દીકું.
- Sharp, *adj.* પાયમું. To sharpen, ઉતરાવણું; (a pen or pencil) —ની આણી કાડવી.
- Shave, *v.t.* વટું કરવું. Shaving, વટું, *n.*
- Shawl (*sari*), *n.* ઉનણી, *f.*
- She, *pron.* શે. See § 14.
- Sheath, *n.* મીઆંન or મેઆંન, *n.*
- Sheep, *n.* ગાડરૂં, *n.*; ગેટું, *n.*; ગાયરી, *f.*
- Shed *v.* (for cattle) પાગેળ or ભાગેળ, *f.* To shed tears, આંસુ પાડવી. To be shed (as leaves) ખરવું, ખરી પડવું.
- Sheet, *n.* અડીવીટો, *m.*; પસેડો, *m.*
- Shelf, *v.* પાટયું, *n.*
- Shell, *n.* (arge) કોડું, *n.*; (small) કોડી, *f.*
- Shelter, *n.* (refuge) આસરો, *m.*; (shade) સાંછલો, *m.*; સાળો, *m.*; (made of leaves) ખોલું, *v.*
- Shepherd, *n.* ગાયરી, *m.*
- Shield, *n.* ઢાળ, *f.*; *v.t.* બસાવણું, આડું રેવું.

Shine,	v.i.	જળકરવું.
Ship,	n.	જાહ, n.
Shirt,	n.	પેરણ, v.
Shiver,	v.i.	કંપાવું.
Shoe,	v.	ખાંદડી, f.; ખાંદડું, n. Shoes, જોડા, m. pl. Shoemaker, મોસી.
Shoot,	v.t.	ગેાળી સોડવી, બંદુક સોડવી. Shooting pain, ઈક, f. To feel a shooting pain, ઈક પુટવી (with dat. of pers.). To shoot forth, પુટવું.
Shop,	n.	દોકાન, f.; હાટ, f. Shop-keeper, દોકાનવાળો.
Short,	adj.	હુંકું. To fall short, ખુટવું, ખુટી જવું, કમતી પડવું. To shorten, v.t. હુંકું કરવું.
Shot,	v.	ગોળી, f. Small shot, સરાં, n. pl.
Shore,	n.	કનારો, m.
Shoulder,	n.	ખભો, m. Shoulder-blade, કાંદડો, m.
Shout,	n.	ખુમ, f.; v.i. ખુમ પાડવી, હાલ દીવો.
Shove,	v.t.	ખેકવણું, ડેલવું.
Shovel,	n.	ખાવડો, m.
Show,	v.t.	બાજવું, વતાવણું.
Shower,	n.	અપોટ, f.
Shrine,	n.	યાત્રક, n.
Shut,	v.t.	ટાંકવું, ઢાંકવું, દીવું, બંદ કરવું. To shut a door, કમાડ દીવું, કડી દીવી.
Shy,	adj.	લાજવું. v.i. સમકી પડવું. Shyness, લાજ, f.
Sick,	adj.	દોમાર, માંદું. Sickness, દોમારી, f.; મંદવાડ, f.; (vomiting) ઉલેખ, f. To be sick, ઉલેખ થાવી,
Sickle,	n.	ફતડી, f.

- Side, *n.* આડ or આડી, *f.*; ગમ, *f.*; પાકતી, *f.*; પાહ, *f.*; આજી, *f.*; મેર, *f.* On this side, અણીઆડ, અણીપાહ, અણીમેર. To one side, કોર, મેર. To the other side, ખીજઆડ, ખીજ પાહ, ખીજ મેર, પેલે હેડે; (of a river) પેલે પાર. To the right side, જમણે હાથ, ઉપલે હાથ. To the left side, ડાવે હાથ, નીચલે હાથ. On the farther side, પેલી આડ, પેલે હેડે. On both sides, બે આડજામાં.
- Sieve, *n.* સાળણી, *f.*
- Sift, *v.t.* સાળવું.
- Sigh, *n.* નેહાહો, *m.*; *v.i.* નેહાહો દડવો.
- Sight, *n.* દરસણ, *n.*; નજર, *f.* To grant a sight of oneself, દરસણ દીવું.
- Sign, *n.* લેસણ, *f.*; હેલણ, *n.*; હાન્યાં, *n. pl.*; *v.i.* હાન્યાં કરવાં.
- Silent, *adj.* મોની.
- Silly, *adj.* ગાંડું.
- Silk, *n.* રેસમ, *n.*; હીર, *n.*
- Silver, *n.* (bullion) રૂપું, *n.*; (purified) સાંદી, *f.* Silver fox, ખેખી, *f.*
- Similar, *adj.* એકહરકું, બરાબર. To be similar, મળવું આવણું.
- Sin, *n.* પાપ, *n.*; ગનો or ગુનો, *m.* Sinful, પાપી, પાપેકું. Sinless, પાપવના. Sinner, *n.* પાપી મનખ, પાપેકું મનખ, હરામી.
- Sing, *v.i.* ગાવું.
- Single, *adj.* એકલું. Not a single one, એકજ નહીં.
- Sink, *v.i.* ડુબવું, ઘુડવું, ઘુડી ભવું. To sink and be drowned, ઘુડી મરવું.

Sir,	n.	સાહેબ.
Sister,	n.	બેન. Elder sister, વડી બેન, વડી બાઈ. Sister-in-law, નણદી, નેકાણી, દેરાણી, હાળી, હાળાઓડી. See § 65.
Sit,	v.i.	બેઠવું, વરાજવું (speaking to or of a superior).
Site,	n.	જગા, f.; ઠેકાણું, n.
Size,	n.	કદ, m. What size? કીવું મોટું?
Skin,	n.	(human) સાંબડી, f.; (of an animal) સાંબડું, n.; ખાલ, f.; (of fruit) સોડું, n.
Skull,	n.	કાંસલી, f.
Sky,	n.	અંગાલી, f.; આજુ, n.
Slab,	n.	સીતાળ, m.
Slack,	adj.	ઢીલું. To slacken, ઢીલું કરવું.
Slander,	n.	સાડી, f.; સુકલી, f.; v.i. સાડી કરવી, સુકલી કરવી.
Slanderer,	n.	સાડુઓ, m.
Slap,	v.	લાપટ, f.; v.t. લાપટ આણવી.
Slate,	n.	પાટી, f.
Slave,	n.	ગોલો, m.; ગોલી, f.
Slay,	v.t.	મારી દડવું.
Sleep,	n.	ઊગ, f.; v.i. ઊગવું. To sleep on one's side, પાતકન્યે હુવું. To sleep on one's face, ઉદું પડીને હુવું. To sleep on one's back, સીદું પડીને હુવું. To go to sleep, હુઈ જવું. To put to sleep, હુઆડવું.
Sleepy, to feel,		ઊગ આવણી (with dat. of pers.).
Slide,	v. i.	ખલી જવું, લપસી જવું.
Sling,	n.	ગોદણુ, f.; v. t. ગોદણુવાણું, ગોદણુન્યે દડવું.
Slipper,	v.	ખાંહડી, f.; ખાંહડું, n.

- Slope, *v.* ગોડ, *m.*; ઢાળ, *m.*
- Sloth, *n.* આળેહ, *f.* Slothful, આળેહજ્યું, નેદાર.
- Slow, *adj.* દીધુ. Slowly, હજેહજે, હાંહાંહાં, દીમેદીમે.
- Smack, the lips, મોડું મલકાવણું.
- Small, *adj.* નાનું. Very small, નાનેક. A small quantity of, લગાર લગાર, સણીસણી. Small-pox, માતલ, *f.*
- Smear, *v.t.* સોપડવું.
- Smell, *n.* ખો, *f.*; પમળ, *f.*; *v.i.* પમળવું; *v.t.* હુંગવું; ખો આવણી (with dat. of pers.).
- Smile, *v.i.* મનમાં આહવું.
- Smith, *n.* લોઆર, *m.*
- Smoke, *n.* ગડ, *m.* To smoke a pipe, ખીડી પીવી, ભાંગ પીવી.
- Smooth, *adj.* હુઆળું.
- Snake, *v.* હાપ, *m.*; (grey) કોટ, *m.*; (small) ગડહું, *n.* Snake-charmer, વાઠી, *m.*
- Snatch, *v.t.* અસકી લીવું, આસકી લીવું, હાઈ લી જવું.
- Sneeze, *v.i.* સીંકવું.
- Snore, *v.i.* ગોર કરવો. Snoring, ગોર, *m.*
- Snuff, *n.* હજેલી ભાંગ, *f.*
- So, *adv.* ઈમ, એમ, ઈવું, એવું, તીવું. Just so, ઇમજ, એમજ. So many, અતરા. So much, અતરું. So big, ઇવું મોટું. So often, અતરા ફેરા. Is it so? એમ કે? Is it not so? હે કે નહીં?
- Soak, *v.i.* પલાળવું; *v.t.* પલાળવું.
- Soap, *n.* હાપુ, *f.*; ઉભળ, *f.* A tablet of soap, હાપુની રોડી.
- Sob, *n.* હાહકું, *n.* To sob, હાહકાં ભરવાં.
- Soft, *adj.* પોહું. Softly, કજેકજે.

- Sir, *n.* સાહેબ.
- Sister, *n.* બેન. Elder sister, વડી બેન, વડી બાઈ. Sister-in-law, નણ્ડી, જોડણી, દેરાણી, હાણી, હાળાઓડી. See § 65.
- Sit, *v.i.* બેઠવું, વરાજવું (speaking to or of a superior).
- Site, *n.* જગા, *f.*; ઠેકાણું, *n.*
- Size, *n.* કદ, *m.* What size? કીવું મોટું?
- Skin, *n.* (human) સાંબડી, *f.*; (of an animal) સાંબડું, *n.*; ખાલ, *f.*; (of fruit) સોડું, *n.*
- Skull, *n.* કાંસલી, *f.*
- Sky, *n.* અંગાડી, *f.*; આકાશ, *n.*
- Slab, *n.* સીતાળ, *m.*
- Slack, *adj.* ઢીલું. To slacken, ઢીલું કરવું.
- Slander, *n.* સાડી, *f.*; સુકલી, *f.*; *v.i.* સાડી કરવી, સુકલી કરવી.
- Slanderer, *n.* સાડુઓ, *m.*
- Slap, *v.* લાપટ, *f.*; *v.t.* લાપટ આણવી.
- Slate, *n.* પાટી, *f.*
- Slave, *n.* ગોસો, *m.*; ગોલી, *f.*
- Slay, *v.t.* મારી દડવું.
- Sleep, *n.* ઉગ, *f.*; *v.i.* ઉગવું. To sleep on one's side, પાતકન્યે હુવું. To sleep on one's face, ઉડું પડીને હુવું. To sleep on one's back, સીતું પડીને હુવું. To go to sleep, હુઈ જવું. To put to sleep, હુઆડવું.
- Sleepy, to feel, ઉગ આવણી (with dat. of pers.).
- Slide, *v.i.* ખલી જવું, લપસી જવું.
- Sling, *n.* ગોદણ, *f.*; *v.t.* ગોદણાવણું, ગોદણન્યે દડવું.
- Slipper, *v.* ખાંહડી, *f.*; ખાંહડું, *n.*

- Slope, *v.* ગોડ, *m.*; ઢાળ, *m.*
- Sloth, *n.* આળેહ, *f.* Slothful, આળેહળ્યું, નેદાર.
- Slow, *adj.* ધીમુ. Slowly, હળેહળે, હાંતિહાંતિ, ધીમેધીમે.
- Smack, the lips, મોડું મહકાવણું.
- Small, *adj.* નાનું. Very small, નાનેક. A small quantity of, લગાર લગાર, સણીસણી. Small-pox, માતી, *f.*
- Smear, *v.t.* સોપડવું.
- Smell, *n.* ખો, *f.*; પમળ, *f.*; *v.i.* પમળવું; *v.t.* ડુંગવું; ખો આવણી (with dat. of pers.).
- Smile, *v. i.* મનમાં આહવું.
- Smith, *v.* સોઆર, *m.*
- Smoke, *n.* ગડ, *m.* To smoke a pipe, ખીડી પીવી, ભાંગ પીવી.
- Smooth, *adj.* હુઆળું.
- Snake, *v.* હાપ, *m.*; (grey) કોટ, *m.*; (small) ગડદું, *n.* Snake-charmer, વાઠી, *m.*
- Snatch, *v.t.* અસકી લીવું, આસકી લીવું, હાઈ લી જાવું.
- Sneeze, *v. i.* સીંકવું.
- Snore, *v. i.* ગોર કરવો. Snoring, ગોર, *m.*
- Snuff, *n.* હળેલી ભાંગ, *f.*
- So, *adv.* ઈમ, એમ, ઈવું, એવું, તીવું. Just so, ઇમજ, એમજ. So many, અતરા. So much, અતરૂં. So big, ઇવું મોડું. So often, અતરા ફેરા. Is it so? એમ કે? Is it not so? હે કે નહીં?
- Soak, *v. i.* પલળવું; *v. t.* પલાળવું.
- Soap, *n.* હાપુ, *f.*; ઉબળ, *f.* A tablet of soap, હાપુતી રોટી.
- Sob, *n.* હાહકું, *n.* To sob, હાહકાં બરવાં.
- Soft, *adj.* પોચું. Softly, કળેકળે.

- Soil, *n.* માટી, *f.*
 Soil, *v. t.* મેલું કરવું. Soiled, મેલું, મળગાણું.
 Sole, *adj.* એકલું. Solely. એકલું, ફક્ત.
 Some, *adj.* કોઈ, કણું, કંઈ, કતરોક, કતરીક, કતરૂંક. Some-
 one, કણું, કાઈ. Something, કંઈ, કાંઈ, કંઈક.
 Some one else, પરમુશી. Some how or
 other, અમતીમ કરીને, ગમે તીમ કરીને. Some-
 times, કણીક વેળા, કરે ને કરે, કરેક કરેક. At
 some time or other, ક્યાંક. Somewhat,
 કંઈક. Somewhere, કણે ઠેકણે, ક્યાંક.
 Son, *n.* દીકરો, સોરો. Adopted son, ખોળેતર સોરો.
 Son-in-law, જમાઈ.
 Song, *n.* ગાણું, *v.* The song sung at the *Dasara*
 festival, ગરબો, *m.*
 Soon, *adv.* વેલું, લગવું. Very soon, વેલાંવેલાં.
 Soothsayer, *v.* વાંચ, *m.*
 Sore, to be, દુખવું, કળવું, લવવું. A sore, સાંદી, *f.*
 Sorrow, *n.* દુખ or દુખ, *n.*; હુગ or હોગ, *m.*
 Sort, *n.* જાત, *f.* Of what sort! કીવું? હેવું?
 Soul, *n.* જીવ, *m.*
 Sound, *v.* ખોહ, *m.*; *v. i.* વાજવું; *v. t.* વજાડવું. To sound
 the war-cry, વારે પાડવી, કીકલી કરવી.
 Soup, *n.* રેહ. *m.*; રહુઓ, *m.*
 Sour, *adj.* ખાટું. ખાટુંપટ.
 South, *n.* દખલ, *f.* Southwards, દખલાણું.
 Sow, *v. t.* વાવણું. Sowing, વાવણી, *f.*
 Space, *n.* કાલી જગા, *f.*; ખાલી જગા, *f.*
 Spade, *n.* પાવડો, *m.*
 Span, *n.* વેત, *f.*

- Sparrow, *n.* સકલો, *m.*; સકલી, *f.*
- Speak, *v.i.* & *v.t.* બોલવું. To speak angrily, સડાઇની બોલી બોલવું.
- Special, *adj.* Specially, *adv.* Expressed by enclitic *જ.*
- Speech, *n.* બોલી, *f.*
- Spell, to cast a, સોટવું.
- Spend, *v.t.* ખરસ કરવો, વાપરવું. To spend time, વખત કાડવી. Spendthrift, ઉડાવસ આદમી.
- Spider, *n.* કરોળ્યો, *m.*
- Spill, *v.i.* ઢોળાઇ જવું; *v.t.* ઢોળાવું.
- Spire (of grass), *n.* ઠાંપ, *m.*
- Spirit (evil), *n.* છુત, *m.*; મળીસ, *m.*; સુડવેલ, *f.*
- Spite, *n.* વેર, *n.*; અદાવત, *f.*; ખાર, *m.*; *v.t.* —નું વેર વાળવું.
- Spleen (enlarged), *v.* ખડોળ, *f.*
- Split, *v.* ફાડ, *f.* *v.i.* ફાટવું, ફાડી જવું. *v.t.* ફાડવું.
- Spoil, *v.i.* બગાડવું or વગાડવું; *v.t.* બગાડવું or વગાડવું.
- Spontaneously, *adv.* મનહું.
- Spoon (ladle), *n.* સાટુઓ, *m.*
- Spot, *v.* (place) ડેકાણું, *n.*; જગા, *f.*; (stain) ડાગ, *m.*; પટ, *m.*; (very small) ટીપકી, *f.*
- Spotted, *adj.* ટીપકન્યાવાળું. Spotted sari, સુનડી, *f.*
- Spread, *v.i.* (as news) ફેલી જવું; *v.t.* ફેલાવણું; (as a carpet, &c.), પાથરવું, વાથરવું.
- Spring (of water), *n.* ઝેર, *m.*; હરવા, *m.*; *v.i.* તક્ષવું, ડાકડો બરવો.
- Sprinkle, *v.t.* સંટવું, હીંસવું.
- Sprout, *n.* ફાટો, *m.*; ફણુગો, *m.*; *v.i.* ઉગવું, કુટવું.
- Spy, *v.* ભેડ, *m.*; *v.i.* ભેડ લીવો. *v.t.* —નો ભેડ લીવો.
- Squander, *v.t.* ઉડાવણું.
- Square, *adj.* ચારબાજુ-નું. Square plot of ground, ચમડી, *f.*

- Squeeze, *v.t.* પસેલવું.
 Squint-eyed, *adj.* ખાંડું.
 Squirrel, *n.* ખલી, *f.*
 Stab, *v.t.* ડુલ મારવી.
 Stable, *n.* કોરાડ, *m.*
 Stag, *n.* સકારો, *m.*
 Stage (of a journey), *n.* મંજલ, *f.*
 Stagger, *v.i.* અથડાવું, અથડાતું નવું, આથડવું, આથડીઆં ખાનાં.
 Stain, *n.* ડાગ, *m.*; પટ, *m.*
 Stairs, *n.* હાકરો, *m.*
 Stake, *n.* ખુટી, *f.* Impaling stake, ડુળી, *f.*
 Stammering, *adj.* ખોખડું.
 Stand, *v.i.* ઉભું થાવું. Standing, ઉભું.
 Star, *v.* તારો, *m.* Morning Star, પરોડો, *m.*
 Stare, *v.i.* જોષ રવું.
 Start, *v.i.* ઓસડવું, ઓસડી પડવું, સમડવું. To start on a journey, નીકરવું, નીકખવું.
 Startle, *v.t.* સમકાવણું.
 Starve, *v.i.* જીખે મરવું. *v.t.* જીખે મારવું.
 State, *v.* હાલ, *f.* Native State, પટો, *m.*; રજવાડ, *f.*
 Belonging to a Native State, રજવાડી.
 Stead, Instead of, બદલે, હાટે, ઠેકાણે.
 Steal, *v.i.* સોરી કરવી. *v.t.* -ની સોરી કરવી.
 Steel, *n.* મજબેલ, *f.*
 Steep, *adj.* અલાણું.
 Step, *n.* યાકડી, *f.* Foot-step, ટગલો, *m.* Step of a well, પાટલી, *f.*; Step-son, સાવકો સોરો.
 Step-daughter, સાવકી સોરી.
 Stern, *adj.* આકડું.

Stew,	<i>n.</i>	હાંનણું, <i>m.</i>
Stick,	<i>n.</i>	લાકડી, <i>f.</i> ; ટીટકો, <i>m.</i> ; <i>v. i.</i> સોટવું; <i>v. t.</i> સોટાડવું
Stiff,	<i>adj.</i>	ઠાંડું.
Stile,	<i>n.</i>	ખોડીયાળ્યું, <i>n.</i>
Still,	<i>v.</i>	(for distilling spirits) ભાડી, <i>f.</i> ; <i>adj.</i> સાવું.
Sting,	<i>v.</i>	(of a bee) ગાળી, <i>f.</i> ; (of a scorpion) આંટકો, <i>m.</i> ; <i>v. t.</i> ગાળી ધાલવી, આંટકો મારવો.
Stir,	<i>v. i.</i>	હાલવું. <i>v. t.</i> હલાવવું. To stir up, ઉસકાવવું, સડાવવું.
Stirrup,	<i>n.</i>	પગડું, <i>v.</i>
Stomach,	<i>n.</i>	ઝોનરૂં, <i>n.</i> ; પેટ, <i>n.</i>
Stone,	<i>n.</i>	પાણી, <i>m.</i> ; (large) ભાડો, <i>m.</i>
Stool,	<i>v.</i>	પાટયું, <i>n.</i>
Stoop,	<i>v. i.</i>	અગડું પડવું.
Store,	<i>n.</i>	હંગરો, <i>m.</i> ; (granary) કોઠાર, <i>m.</i> To store up, —નો હંગરો કરવો, હમેટવું, હમેટી દડવું.
Storey (upper),	<i>n.</i>	મેકો, <i>m.</i>
Story,	<i>v.</i>	વાત, <i>f.</i>
Stop,	<i>v. i.</i>	થોભાણું. <i>v. t.</i> થોભાવણું, ઉખું રાખવું; (a thing) ઘાંટ કરવું.
Storm,	<i>n.</i>	કારણ, <i>f.</i>
Stout,	<i>adj.</i>	ભડું, મોટું.
Stove,	<i>v.</i>	હગડી, <i>f.</i>
Straight,	<i>adj.</i>	ખદરૂં, સીધું; (right) હમુતયું, હોળ. To set straight, હોળ કરવું. To come straight, વાટેવાટે આવણું.
Strain,	<i>v. t.</i>	ગાળવું, સાળવું. Strainer, <i>n.</i> સાળણી, <i>f.</i>
Strait,	<i>adj.</i>	હાંકડું. Straits, તંગાણ, <i>f.</i> ; તંગાણ, <i>f.</i> ; ચંકડ, <i>f.</i>
Strange,	<i>adj.</i>	તંગાણ જેવું. Stranger, અજાણ્યો, <i>m.</i>
Strap,	<i>n.</i>	હેડ, <i>f.</i>

- Straw, n.** પરાળ, *f.*; (of *chana*) કાદબંધ, *n.*
Stray, adj. દરાડું.
Stream, n. વાંચું, *n.*; વેણું, *n.* Stream of milk, દેહ, *f.*
Street, n. ગલી, *f.*
Strength, n. જોર, *n.*; બળ, *n.*
Stretch, v.t. તાણવું. To stretch out, તાણી લીવું.
Strike, v.t. મારવું.
String, n. દોરો, *m.*; વાંચું, *n.*; કુતળી, *f.* String of oxen for treading out corn, ડામેણ, *f.*
Strive, v.i. મેનત કરવી.
Strong, adj. જબરૂં, જોરાવર; (stiff) કાઠું.
Struggle, v.i. લથાપથી કરવી, બાધાં પડવું.
Strut about (in fine clothes), મકલાવું.
Stubble, n. કડબ, *f.*; હારવો, *m.*
Stubborn, adj. આડણી, કુટેલ.
Stumble, n. ટેપ, *f.*; *v.i.* ટેપ લાગવી.
Stupefied, adj. ખેરરવું.
Stupid, adj. ગાંડું, ડોહ, મુરખ. Stupidity, મુરખાઇ, *f.*
Stuttering, adj. ખોખડું.
Subdue, v.t. કબજામાં કરવું, તાબે કરવું.
Subjection, under, તાબે.
Subsequently, adv. પસે, તાણાપુઠે.
Submission, n. તાબેદારી, *f.* Submissive, તાબેદાર, કેળ્યાગરૂં.
Submit, v.i. કેળ્યામાં રેવું, તાબે થાવું.
Subsist, v.i. ગુજારો કરવો.
Such, adj. ઈવું, એવું, તીવું, તેવું, વીવું, વેવું.
Suck, v.t. ધાવણું. To suckle ધવાડવું.
Suddenly, adv. એકેહાતે, ઉપરપાટ.

- Suffer, *v.i.* વેઠવું.
- Sugar, *n.* ખાંડ, *f.* Sugar-candy, હાકર, *f.* Sugar-cane (dark) હાંકો, *m.*; (small and light) હીલડી, *f.*
- Suit, *v.i.* મમવું, દાવવું, ભાવણું, સાવવું. Suitable, હરકું. Suitable to, માપક.
- Sultry weather, ઉપારો, *m.*
- Summer, *n.* ઉનાળો, *m.*
- Sun, *n.* દનખાવસી, *m.*; ડુરજ, *m.*
- Sunday, *n.* દીતવાર, *m.*
- Sunrise, at, દન ઉગે, જલપ ધુડી ગીળ્યે, ઉમતી કીરણ્યાંમાં, જલપ ફાટતાં.
- Sunset, at, દન or દારે ધુડી ગીળ્યે, આથમ્યે, આથમતે.
- Sunshine, *n.* તડકો, *m.*; જલપ, *m.*; રાહેણ, *f.*
- Supercilious, *adj.* મગરૂડી.
- Superintend, *v.t.* —નો ઉપરી રેવો. Superintendent, કાવકો આદમી, ઉપરી.
- Superior, *adj.* સરીવું.
- Superstition, *n.* વેમ, *m.* Superstitious, વેમી.
- Supply, *v.t.* પુરૂં પાડવું. To supply with, આલવું, દીવું.
- Support, *v.* (maintenance) ગુજરો, *m.*; (prop) ટેકો, *m.* To maintain, ગુજરો કરવો, ધાંન દીવું. To prop up, ટેકો દીવો.
- Suppose, *v.t.* ધારવું. Suppose that, જણાવો, ધારો.
- Suppress, *v.t.* કબજામાં કરવું.
- Sure, *adj.* નકી. Surely, નકી, ખરેખરૂં, હાંસેહાંસ.
- Surety, *n.* જમન or જમ-યો, *m.*
- Surrender, *v.i.* તાબે થાવું; *v.t.* તાબે કરવું.
- Surround, *v.t.* ઘેરવું, ઘેરી લીવું.
- Suspect, *v.t.* —નો વેમ રાખવો.

Suspend,	<i>v.t.</i>	તટુલવું, તટુલવું મેલવું.
Suspicion,	<i>n.</i>	વેમ, <i>m.</i> Suspicious, વેમી.
Swallow,	<i>v.t.</i>	ગળવું, ગળી દીવું.
Sway,	<i>v.i.</i>	ફુલવું; <i>v.t.</i> ફુલાવવું.
Swear,	<i>v.i.</i>	હમ ખાવા, હોમન ખાવા. To swear falsely, ખોટા હમ ખાવા.
Sweat,	<i>n.</i>	પરવેહો or પરવેહેર, <i>m.</i> ; <i>v.i.</i> પરવેહો વળવે (with dat. of pers.).
Sweep,	<i>v.t.</i>	ખારવું, વાળવું. Sweeper, ઐળમણે, <i>m.</i>
Sweet,	<i>adj.</i>	ગળદ્યું, મીઠું. Sweetmeat, મીઠાણ, <i>f.</i> ; ઘાડુ, <i>f.</i> Sweetmeat seller, કંદોષ, <i>m.</i>
Swell,	<i>v.i.</i>	ફુલવું, Swelling, વરહોળી, <i>f.</i> ; (caused by guinea-worm) ખેદકે, <i>n.</i> ; (on the right knee) જાંતુઓ, <i>m.</i> ; (boil) કમકે, <i>n.</i>
Swim,	<i>v.i.</i>	તરવું.
Swift,	<i>adj.</i>	ઉતાવળું.
Swing,	<i>n.</i>	હીસ્થો, <i>m.</i> ; <i>v.i.</i> હીસવું. <i>v.t.</i> હીસવવું, હીસ્થો દીવેત, હીલવવું. To swing from side to side, ફુલવું,
Sword,	<i>n.</i>	તરવાર, <i>f.</i>

T.

Table,	<i>n.</i>	મેજ, <i>f.</i>
Tail,	<i>n.</i>	પુસકું, <i>n.</i> ; ડાંબો, <i>n.</i> Tailless, ખાંડું.
Tailor,	<i>n.</i>	હધ, <i>m.</i> Tailor's wife, હબેણ, <i>f.</i>
Take,	<i>v.t.</i>	હીવું, હાવું. To take away, હી જવું, હાધ હી જવું, હમું કરીને હી જવું. To take down, ઉતારવું. To take out, કાઢવું, નીકાળવું.
Tale,	<i>n.</i>	વાત, <i>f.</i> Idle tales, ગમ, <i>f.</i> Evil tales, સાડી, <i>f.</i> ; સુકલી, <i>f.</i> ; Tale-bearer, સાડુઓ.

Talk,	<i>v. i.</i>	બોલવું, વાત or વાતસીત કરવી, To talk angrily, સડાઇની બોલી બોલવું. To talk incessantly, બોલબોલ કરવું. To talk nonsense, બકવું, બકબક કરવું.
Tamarind,	<i>n.</i>	આમરી, <i>f.</i> Tamarind tree, આમલી, <i>f.</i>
Tame,	<i>adj.</i>	પાળેલું.
Tank,	<i>n.</i>	તળાવ, <i>m.</i>
Tanner,	<i>v.</i>	સમાર, <i>m.</i>
Tape,	<i>v.</i>	નાડું, <i>v.</i>
Taste,	<i>n.</i>	હવાદ, <i>m.</i> ; <i>v. t.</i> સાકવું. Tasteless, મોઠું, શીકું.
Tax,	<i>v.</i>	(import and export duties) દાંણ, <i>n.</i> ; (on the produce of land) કુલું, <i>n.</i> ; વજ, <i>f.</i> ; (on crops) વરાડ, <i>m.</i> ; (on ploughs) ઢેળવરાડ, <i>m.</i>
Teach,	<i>v. t.</i>	બણાવવું, હીકવણું.
Teak,	<i>v.</i>	હાકડો or હાગડો, <i>m.</i> ; હાગ, <i>m.</i>
Tear,	<i>v.</i>	આંસુ, <i>f.</i> To shed tears, આંસુ પાડવી.
Tear,	<i>v. t.</i>	ફાડવું.
Tease,	<i>v. t.</i>	ખીજવણું.
Teat,	<i>n.</i>	મીમી, <i>f.</i> Cow's teat, આંસોળ, <i>f.</i>
Tell,	<i>v. t.</i>	કેવું. To tell about, —ની વાત કેવી.
Temper,	<i>n.</i>	મીઝજ or મેઝજ, <i>m.</i> ; સખાવ, <i>m.</i>
Tempest,	<i>n.</i>	કોરેણુ, <i>f.</i>
Temple,	<i>n.</i>	દેરો, <i>m.</i>
Tempt,	<i>v. t.</i>	પારખવું, —ની પારખા કરવી, —ની પારખા લીધી.
Temptation,	<i>n.</i>	પારખ, <i>f.</i> ; પારખા, <i>f.</i>
Tent,	<i>n.</i>	ડેરો, <i>m.</i> ; તંખુ, <i>m.</i>
Terrace,	<i>v.</i>	ઝોટલી, <i>f.</i> ; ઝોટલો, <i>m.</i>
Terrible,	<i>adj.</i>	ખીઆમણું.
Terrify,	<i>v. t.</i>	ખીઆડવું.

- Territory, n.** પડે, *m.* Native Territory, રજવાડા, *f.*
- Test, n.** પારખ, *f.*; પારખા, *f.* *v.t.* —ની પારખા કરવી, ની પારખા લીવી, પારખવું.
- Testify, v.i.** સાહેદી આલવી. **Testimony, n.** સાહેદી, *f.*
- Tether, v.t.** બાંધવું, બાંધવું.
- Than, prep.** કરતાં. Expressed also by the Ablative of the thing compared.
- Thank, v.t.** —નો ગુણ માનવો.
- That, pron.** વી, વે. See §§ 14, 16, 17.
- Thatch, n.** સાન્નેર, *n.*; *v.t.* સેવું. Thatched house, સેવ્યું ગેર, *n.*; સાપકું, *n.*
- Theft, n.** સોરી, *f.*
- Them, pron.** વણાએ. See §§ 14, 16, 17.
- Then, adv.** તેરે. *conj.* તે, તેા, તીતી. Now and then, કેરેક કેરેક.
- Thence, adv.** તેહું, તેહાં. See § 4.
- There, adv.** ત્યાં, ત્યાં. Thereabouts, તતરાકમાં. Therefore, તણે.
- They, pron.** વા, *m.*; વી, *f.* See §§ 14, 16, 17.
- Thick, adj.** જાડું, મોટું. Thickness, જાડાઈ, *f.*
- Thief, n.** સોર,
- Thigh, n.** હાતેજ, *f.*
- Thin, adj.** પાતણું; (weak) ડુબણું. A thin man, પાતળવાળો.
- Thine, pron.** તારું.
- Thing, n.** સીજ, *f.*; વાત, *f.*; રકમ, *f.*
- Think, v.t.** વસારવું, વસાર કરવો, ધારવું. To think deeply, ઢોસ કરવો.

- Thirst, *v.* તર, *f.* To be thirsty, તર ભાગવી (with dat. of pers.).
- This, *pron.* ઇયું, એ. This very one, એજ. This year, એણ.
- Thistle, *n.* ઉટકાંટા, *m.*; (wild poppy) દુરો, *m.*
- Thither, *adv.* સાં, વ્યાં.
- Thorn, *n.* કાંટા, *m.*
- Thoroughly, *adv.* ખુબ, હારીપેટે.
- Thou, *pron.* તું. See § 14.
- Though, *conj.* જેકે, જોકે. Though...yet, [જેકે]...તેપણ; [જોકે]...તેપણ.
- Thought, *v.* વસાર, *m.*; સરત, *f.*; હોસ, *m.* Thoughtful, વસાર કરવાવાળું. Thoughtless, વસારવના.
- Thousand, *adj.* હજાર.
- Thrash, *v.t.* જેરખંદ મારવો. To thrash corn, ડામેણ ફેરવણી. Thrashing-floor, ખડું, *m.*
- Threaten, *v.t.* ધાક દીવી, ધમકી ખતાવણી, આંખ દેખાડવી. Threatening, ધમકી, *f.*; ધાક, *f.*
- Thread, *n.* દોરી, *f.*; દોરો, *m.*
- Three, *adj.* તણ. Three-cornered, તણખુણુ-યું.
- Threshold, *n.* અખરોટ, *m.*
- Throat, *n.* કોમળો, *m.*; ગળું, *v.* Throat disease, ગળજીબી, *f.*
- Throb, *v.i.* ઢડકડ ધાડું.
- Through, *prep.* માંડું.
- Throw, *v.t.* ફેડું, નાંખડું. To throw down, પાડડું, પાડી ફેડડું. To throw down violently, પટકાવણું. To throw out, કાડડું, નીકાળડું.

- Thrust into, *v.t.* ધાલવું.
- Thumb, *n.* અંગુઠો, *m.*
- Thunder, *v.i.* મેહ માળવે.
- Thursday, *v.* બરસવાર, *m.*
- Thus, *adv.* ઈમ, એમ, તીમ, તેમ.
- Thy, *pron.* તારું. Thyself, *દુ* પડે.
- Tickle, *v.i.* કલી યાવી (with dat. of pers.). *v.t.* કલી કરવી. Tickling sensation, કલી, *f.*
- Tidy, *adj.* ઠીક, હોજ. To tidy up, હોજ કરવું.
- Tie, *v.t.* બાંધવું, મઠવું. To tie a knot, મઠ વાળવી.
- Tiger, *n.* વાધ. Tigress, વાધેણી.
- Tight, *adj.* કાઠું. To tie tight, તાણીને બાંધવું. To tighten, કાઠું કરવું.
- Tile, *n.* નાળી, *f.* Large flat tile, ઢાપડો, *m.* To turn tiles, ઢાપડા ફેરવણી.
- Till, *v.t.* ખેડવું. *prep.* સમય, હુદી, જાંસમય, જાંહુદી.
- Time, *n.* વાર, *f.*; વખત, *f.*; વળા, *f.*; કાળ, *m.* To be a long time, વાર લાગવી (with dat. of pers.). To keep one a long time, વાર લગાડવી. To put off time, વળા કરવી, ખેડી કરવી. To suffer hard times, વખત વેઠવી.
- Tip (of the finger), *n.* ડીપરજી, *v.*
- Tired, *adj.* થાકું. To be tired, થાકવું, થાકી જવું.
- To, *prep.* સમય, હુદી. Also expressed by the Dative case, or by the Locative in એ, Right up to, ઠેઠ.
- Tobacco, *n.* બાંમ, *f.*; સુકો, *m.*; તમાકુ, *m.*
- To-day, *adv.* આજે, આજ.
- Toe, *n.* અંગુઠો, *m.*

- Together, *adj.*** એકઠું, એટકું, ભેગું, ભેળું. *adv.* ભેળું or ભેગું થાઇને. To put together, ભેળું કરવું, ભેગું કરવું, એકઠું કરવું, હમીટવું. To meet together, ભેગાં આવાં, ભેગાં થાવાં, એકઠાં થાવાં. Together with, હારે, હાતે.
- Tomb, *n.*** ઘોર, *m.*
- To-morrow, *adv.*** કાલે, કાલ. That which will happen to-morrow, કાલની વાત. The day after to-morrow, પરમ દાડે, પમને દાડે. To-morrow morning, હવારે.
- Tongs, *n.*** સીપીઓ, *m.*
- Tongue, *n.*** જીભ, *f.* Mother tongue, ખેડી, *f.*
- To-night, *adv.*** આજ રાતે, રાતે.
- Tonsillitis, *n.*** કાગલે, *m.*
- Tools, *n.*** અધુઆર, *m.*; રાસાં, *v. pl.*
- Tooth, *v.*** દાંત, *m.* Tooth-brush, દાંતજી, *n.* To brush the teeth, દાંતજી કરવું.
- Top (of a hill, &c.), *n.*** ડુસ, *f.*
- Torch, *v.*** મસાક, *f.*
- Torrent, *n.*** રેલ, *f.* To pour in torrents, પાણી કાંધે મારવું, જળ ખંખારકાર થાવું.
- Torture, *n.*** પીડા, *f.* *v.t.* હાથું મનાવથા કુટવું.
- Touch, *v.i.*** અડવું, લાગવું. *v.t.* અડાડવું, હાથ અડાડવે.
- Tough, *adj.*** ખાટકાહરકું (*lit.* like muscle).
- Towards, *prep.*** ગમ.
- Trace, *n.*** હેલાંણી, *f.*
- Trade, *n.*** વેપાર, *m.* Tradesman, વેપારી
- Tradition, *n.*** આગળની વાત, *f.*; કેવત, *f.*
- Traitor, *n.*** ભેદ.

- Trample down, *v.t.* કસરવું.
- Transactions, *n.* દીવુંલીલું, *n.*
- Transgress, *v.i.* પાપ કરવું. Transgression, પાપ, *n.*
- Transmigration, *n.* મનખ અપતાર, *m.*
- Transplant, *v.t.* રોપવું.
- Transport, *v.t.* કાળું પાણી ઉતારી લીવું.
- Trap, *n.* પાંજરું, *n.*
- Travel, *v.i.* સપાડું કરવું. To travel together, હાત કરવો.
Traveller, વાટમાણું.
- Tray, *n.* (large) યાળ, *f.*; (small) યાળી, *f.*
- Treachery, *n.* દગો, *m.*
- Tread down, *v.t.* કસરવું.
- Treasure, *n.* પુંજ, *f.*; માલ, *m.*
- Treat (behave towards), *v.i.* -હાતે સાલવું. To treat patients,
ઔષધ કરવી.
- Tree, *n.* રૂખડું, *n.*
- Tremble, *v.i.* કંપવું. To tremble with cold, ઠાડ સડવી
(with dat. of pers.).
- Trial, *n.* પારખ, *f.*; પારખા, *f.*
- Tribe, *n.* ઝોડેક, *f.*; જાત, *f.*
- Trickle through, *v.i.* ગળવું.
- Trinket, *n.* (gold or silver) ગણુલું or ગનલું, *n.*;
(common) ઝોખર, *m.*
- Trot, *v.i.* ઠેકવું જાવું.
- Trouble, *n.* દુખ or દુખ, *n.*; વેલા, *f.*; વપત, *f.* To give
trouble, દુખ લીવું, વપત પાડવી, હેરાન કરવું.
To give intense trouble, રાનરાન પાનપાન
કરવું. To suffer trouble, વખત વેકવી, દુખ
યાવું (with dat. of pers.). To take
trouble, મેનત કરવી. Troubled, દુખી. To
be troubled, ટવળવું, દુખી યાવું.

- True, *adj.* ખરૂં, હાસું. Truly, ખરેખરૂં, હાસેહાસ. Truth, હાસું, *n.*
- Trunk, *n.* (box) પટાહણું, *n.*; (of a tree) થેડ, *m.* Elephant's trunk, હુડ, *f.*
- Trust, *n.* બરોહો, *m.*; વીસ્વા, *m.*; ઝેમન, *n.*; *v.t.* બરોહો રાખવો, વીસ્વા રાખવો, ઝેમન રાખવું.
- Try, *v.i.* ખેપ કરવી.
- Tuesday, *n.* મંગળવાર, *m.*
- Tumour, *n.* ગાંઠ, *f.*; ડમરૂં, *n.*
- Tumult, *n.* અલો, *m.*; ઉલ્લેર, *f.*; સડાઈ, *f.* To raise a tumult, સડાઈ કરવી.
- Tune, *n.* રાગ, *m.*
- Turban, *n.* પાધડી, *f.*; (small) હાળદ્યું, *n.*
- Turmeric, *n.* અલહી, *f.*
- Turn, *n.* (a time) વારો, *m.*; *v.i.* વળવું, ફરવું. *v.t.* વાળવું, ફેરવણું. To turn out, કાઢવું. To turn out (good or bad), નીહરવું. To turn tiles, ટાપડા ફેરવણા.
- Turtle-dove, *n.* ટેલો, *m.*
- Tweezers, *n.* સીપીઓ, *m.*
- Twilight, *n.* ખલુખલુહું, *n.*; હરંબ્યાહુળણું.
- Twinkling, in a, આંખ મસતામાં.
- Twice, *adv.* બે વાર, બે ફેરા. Twice as much, બમણું.
- Twins, *n.* જોબ્યા, *m. pl.*; જોબ્યાં, *n. pl.*
- Twist, *v.t.* આમળવું, મથવું. To twist a bullock's tail, ડાંબ્યો આમળવો.
- Two, *adj.* બે. Two and a half, અડી.
- Typhoon, *n.* કોરેણ, *f.*

U.

- Ugly, *adj.* કોઠાકું, બમડા દાંત, સીથું નાક.
- Ulcer, *n.* સાંદી, *f.*
- Umbrella, *n.* સતરી, *f.*; (made of leaves) ખોલડી, *f.*
- Uncle, *n.* બાબો, કાકો, માત્રો, છુઓ, માહો. See § 65.
- Unconscious, *adj.* બેભાન.
- Undecided, *adj.* બેમનજી. To be undecided, વસાર ખાવે.
- Under, *prep.* ઓઠે, તળે, નીચું, નીચે.
- Understand, *v.t.* હમજણું; હમજણુ or હજ પડવી (with dat. of pers.). Understanding, મમ, *f.*; હમજણુ, *f.*; હજ, *f.*; *adj.* હમજણુ.
- Undertake, *v.t.* આદરવું.
- Uneven, *adj.* સડતર. Uneven ground, ખાડાકુરત્ત, *f.*
- Unexpected, *adj.* અસાહજી. Unexpectedly, અસાહ, ઉપરપાટ.
- Unfair, *adj.* ગેરવાજબી.
- Unfinished, *adj.* અડૂં, કાચું.
- Unhappy, *adj.* દુખી or દુખી.
- Uniform, *adj.* એકમત.
- Uninhabited, *adj.* ઉભડ.
- Unite, *v.t.* ભેળું or ભેણું or એકકું કરવું. United ભેળું, ભેણું, એકકું.
- Unmarried man, કુઆરો, અમન કુઆરો. Unmarried women, કુઆરી.
- Untidy, *adj.* કોઆદરીલું.
- Unoccupied, *adj.* નવરૂં; (of a house) હુજી. To be unoccupied, નવ-ખાઈ થાવી or હોર થાવી (with dat. of pers.); નવરૂં થાવું; માખાં મારવાં (*lit* to kill flies).
- Unsettled, *adj.* બેરાશ. To lead an unsettled life, રાજાંરેજાં કરવાં.

- Until, *prep.* લગણ, હુદી, જાલગણ, જાહુદી.
 Unto, *prep.* Expressed by the Dative Case.
 Untrue, *adj.* ખોટું, જુઠું.
 Unused, *adj.* કોરું.
 Unwilling, *adj.* રાજી નહીં. Unwillingly, રાજીપુસીકું નહીં.
 Unwittingly, *adv.* અણભણે.
 Up, *adv.* માથે, ઉપર. Up to, ઠેક, હુદી. Upon, માથે, ઉપર.
 Upper, *adj.* ઉપરું.
 Upright, *adj.* ઉચ્ચું; (good) હાઉ, ખરું, ઠીક.
 Uproar, *n.* ધમસી, *f.* (generally followed by ઉડવી).
 Upside down, ઉડું.
 Urgent, *adj.* તરતજું.
 Us, *pron.* અમાં, અમાંએ, આપડાંએ. See § 14.
 Use, *n.* કામ, *n.*; (demand) ખપ, *m.* To be of use, કામમાં આવણું; *v.t.* વાપરવું. To be used, ખપવું. To be used up, ખપી જવું, ધટવું. Useful, કામજું. Useless, કામ વગરજું, નકામું. To lie unused, પડી રેવું.
 Utensils, *n.* રાસાં, *n.pl.* Cooking utensils, રાંકવાનાં વાઉણ.
 Utterly, *adv.* નહું.

V.

- Vacant, *adj.* કાલું, ખાલી. Vacancy, કાલી જગા, ખાલી જગા.
 Vaccinate, *v.t.* પુલવું. Vaccinator, પુલારો.
 Vain, *adj.* કાલું, ખાલી. In vain, અમથું, કાલુંકાલું.
 Vanish, *v.i.* અલપ થાવું, જાવું રેવું, ખોવાઈ જવું. Vanished, અલપ.
 Variegated, *adj.* કાખરું.
 Various, *adj.* જુલજુલ, જુલજુલ જાતજું.
 Vegetable, *n.* બાજી, *f.*

- Vein, *n.* નેહ, *m.*
 Vengeance, *n.* વેર, *n.* To take vengeance, વેર વાળવું.
 Venom, *n.* જેર, *n.*; વખ, *n.*
 Venemous, *adj.* જેરી.
 Verandah, *n.* પડદાળ, *f.*
 Verily, *adv.* ખરેખરું, હાંસેહાંસ.
 Very, *adv.* ધણું, ખુબ.
 Vessel, *n.* (earthen) ઠાંપડું, *n.*; (for holding ghee) પાહેરા, *m.*; (copper) અદમણી, *f.*; (iron saucer) તાવડી, *f.*; (the two water-vessels carried on the head) ધાડવો, *m.* ગોળી, *f.*
 Vex, *v.t.* ખીજવણું, નારાજ કરવું. Vexed, નારાજ, ખેરાજ. To be vexed, ખીજવું, જીવ કકળવો.
 Victuals, *n.* ખાવાનું or ખાડું, *n.*; ભાથ, *n.*
 Village, *n.* ગામ, *n.* Bhil village, પાળ, *f.* Village chief, ગામેતી, મુખી. To wander from village to village, ગામેગામે ફરવું.
 Violence, *n.* જોરાવરી, *f.*; જોર, *n.*; ગજબ, *m.*
 Virgin, *n.* કુખારી.
 Visible, *adj.* દેખાડું. To be visible, દેખાડું.
 Visit, *v.t.* (a person) મળવા જવું; (an idol or a superior) દરસણું કરવું. Visitor, પાંચણો.
 Voice, *n.* હાલ, *m.*
 Void, *adj.* હાકું, ખાલી.
 Vomit, *v.t.* ઝોખાણવું.
 Vow, *n.* ખાદા, *f.*; માનતા, *f.* To vow a vow, માનતા માનવી. To perform a vow, માનતા કરવી.
 Vulture, *n.* ગરદ, *m.*

W.

- Wages, *n.* પગાર, *m.*
- Waist, *n.* કૈડ, *f.* Waist-cord, કંદોરો, *m.* Waist-band, ગમદૂત્યું, *n.*; પસાડયો, *m.*
- Wait, *v.i.* ઉચું રેવું, યોગ્યું. To lie in wait for, તાકવું. Waiting, ઉચું. To keep waiting, ઉચું રાખવું. ખોટી કરવી, વાર જાગાડવી.
- Wake, *v.i.* જાગવું. *v.t.* જાગાડવું.
- Walk, *v.i.* હીંડવું, સાલવું. To go for a walk, ફરવા જાવું.
- Wall, *n.* ધીપકું, *n.*; ભીંત, *f.*; ભીંતડો, *m.* A city wall, કોટ, *f.* A back wall, પસીત, *f.* An end wall, કરેજ્યો, *m.*
- Wallet (fakir's), *n.* જોળી, *f.*
- Wander, *v.i.* ભમવું, ભમવું ફરવું. To wander about, રવડવું, રવડવું ફરવું. To wander from village to village, ગામેગામે ફરવું.
- War, *n.* લડાઈ, *f.* War cry, ફીકલી, *f.*; વારું, *f.* To sound the war-cry, ફીકલી કરવી, વારું પાડવી.
- Ward (of a village), *n.* પાડા, *m.*; ફળો, *m.*
- Warm, *adj.* ઉંડું. *v.t.* તાપવું.
- Warn, *v.t.* સેતાવણું. To be warned, સેતવું. Warning સેતાવણી, *f.*
- Was, *v.* અતો-તી-વું.
- Wash, *v.t.* ધોવું. To wash thoroughly, ધોઈ દસવું. To wash oneself, જલવું, નાવું.
- Waste, *n.* ઉડાવણું, *n.*; *adj.* ઉભડ; *v.t.* ઉડાવણું.
- Wasteful, *adj.* ઉડાવસ. To be wasteful, ઉડાવણું કરવું, ઉડાવસ હોવું.

- Watch,** *n.* (time-piece) ધડીઆલ, *f.*; (guard) પોરો, *m.*; *v.i.* સોકી રાખવી, સોકી કરવી, પોરો કરવો, પોરો દીવો. To watch for, -ની વાટ જોવી. Watch-man, પોરાવાળો, સોકીવાળો. Watch-house, સોકી, *f.*
- Water,** *n.* જળ, *n.*; પાણી, *n.* Water-course, નીક, *f.* Water-fowl, જળકુકડું, *n.* Water-melon, કડબુજો, *m.* Water-trough, આવાડો, *m.* Water-wheel, રોટ, *f.*
- Wavering,** *n.* ખેમન, *n.*; *adj.* ખેમનવું.
- Wax,** *n.* મેથુ, *n.*
- Way,** *n.* (road) રસતો, *m.*; વાટ, *f.*; મારગ, *m.*; (method) રીત, *f.* To waylay, -હાર ઓઠામાં પેહી રેવું.
- We,** *pron.* અમાં, આપડાં. See § 14. We ourselves, અમાં પંડે, આપડાં પંડે.
- Weak,** *adj.* નબળું or નમળું, દુબળું, ડાળીદર. Weakness, નબળાઈ, *f.*
- Wealth,** *n.* ધન, *n.*; પુંજ, *f.*; માલ, *m.* Wealthy, ધનવતી, પુંજવાળું, પાછસાવાળું, માલવાળું.
- Wear,** *v.t.* પેરવું, ઓડવું. To give to wear, પેરાવણું. To wear fine clothes, મક્કાવું.
- Weary,** *adj.* થાકું.
- Weave,** *v.t.* વણવું. Weaver, વણકાર, *m.* Weaving, વણાઈ, *f.*
- Web,** *n.* (of cloth) યાન, *n.*; (spider's) જાળ, *f.*
- Wed,** *v.t.* વણવું. Wedding, લગન, *n.*; વીવા, *m.*
- Wednesday,** *n.* બુધવાર, *m.*
- Weed,** *v.t.* નીંદવું.

- Week, *n.* આઠવાડું, *n.*
- Weep, *v.i.* રોવું.
- Weevil, *n.* (that bores into wood) કીડલો, *m.*; ધીડલો, *m.*;
(that eats grain) ધનેડો, *m.*
- Weigh, *v.t.* જોખવું Weight, ભાર, *m.* Weights, કારણ, *n. pl.*
- Well, *adv.* ઠીક, હાઉ; (in health) હારીપેઠે; *interj.* ખેર!
વાર! હાર! To get well, હાઉ થાવું. Are
you well? મનમાં હો? Well-behaved,
સાલવાળું. Well done! વાહ! વાહવાહ!
- Well, *n.* કુવો, *m.*; (with steps) વાવ, *f.*
- West, *n.* આયમણો દેસ. Western, Westward, આયમણું.
- Wet, *adj.* નીહું, પલળેલું. To be wet, પલળવું; *v.t.* પલાળવું.
- What? *pron.* હું? What kind of? કીવું? or કેવું? હેવું?
What else? ખીજું હું?
- Wheat, *n.* ગઉ, *n.*
- Wheel, *n.* પાછડી, *f.*; પાછકું, *n.*
- When, *adv.* જ્યે, જણીવેળા. When...then, જ્યે...તેરે;
જણીવેળા...તણીવેળા, When? કેરે? When-
ever, જ્યેજ્યે...તેરેતેરે. Whence? કેહું? કેહાં?
- Where, *adv.* જ્યાં or જ્યાં. Where...there, જ્યાં...ત્યાં.
Wherever, જ્યાંજ્યાં...ત્યાંત્યાં, Where? ક્યાં?
- Which, *pron.* (relat.) જે. (interrog.) કયાનો-ની-નું?
- While, *conj.* અતરાકમાં. A long while, ઘણી વેળા, ઘણી વાર.
- Whip, *n.* ફેપડો, *m.*; તાજણો, *m.*; જરખંદ, *m.*; *v.t.* કોપડો
or તાજણો or જરખંદ મારવે.
- Whirlwind, *n.* જીત, *m.*
- Whisk, *v.* ખારો, *m.*; સમરો, *m.* To whisk away flies,
સમરો ટોલવો.
- Whistle, *v.* ઢુસકારી, *f.*; *v.i.* ઢુસકારી કરવી.

- Whisper, *v.i.* ફેફેલ્યાં કરવાં, સાનેસાને કાનમાં વાત કેવી.
Whispering, ફેફેલ્યાં, *n. pl.*
- White, *adj.* ધોળું.
- Whither? *adv.* ક્યાં-ની-નું?
- Who, *pron.* (rel.) જે. (interrog.) કોણ? See § 16, 18.
Whosoever, જાણ્યજ,
- Whole, *adj.* આખું, હગણું, હેણું, બધું.
- Whose, *pron.* (rel.) જણાનું, જેણું; (inter.) કોણાનું? કોણું?
- Why? *adv.* ક્યામ? or કેમ?
- Wicked, *adj.* ભુંડું, હરામી, પાપી, પાપેડું.
- Wicket-gate, *n.* ઝાંપો, *m.*
- Wide, *adj.* ધોળું. Width, પોળાઈ, *f.*; પોળખાઈ, *f.*
- Widow, *n.* રાંડી, Widower, રાંડેલો આદમી.
- Wife, *n.* બાઈડી, વહુ, ઓરત. Wife's people, પીએયં, *n.pl.*
The house of a wife's parents, પીએર, *n.*
- Wild, *adj.* જંગલી, વગડાઉ.
- Will, *n.* મન, *n.*; મરજી, *f.*; રદો, *m.* Willing, રાજી,
પ્રસી. Willingly, પ્રસીહું, રાજી પ્રસીહું.
- Win, *v.t.* જીતવું.
- Wind, *n.* વાયરો, *m.*; પોવન, *m.* Hot wind, ધુ, *f.*
- Window, *n.* ખારી, *f.*
- Wing, *n.* પાંખ, *f.* Winged, પંખાળું.
- Wink, *v.i.* આંખ મસવી, આંખ મસ્વારવી.
- Winnow, *v.t.* ઉચું ઢીલું.
- Winter, *n.* હિઆળો, *m.* Winter-solstice, ઉતરાણ, *n.*
- Wipe, *v.t.* પોસવું, છુસવું, ધુસવું. To wipe out, પોસી દડવું,
ધુસી દડવું.
- Wire, *n.* તાર, *m.*
- Wise, *adj.* અકલવાળું, હમણુ. Wisdom, અકલ, *f.*

- Wish, *n.* મન, *n.*; મરજી, *f.*; રદો, *m.*; *v.t.* સાહવું.
- Witch, *n.* ડાકેણુ. Witch-craft, ડાકેણુનું સોટવું. Witch-finder, બોપો, કુરાડ.
- With, *prep.* કને or કેને, પાહે. Along with, હારે, હાતે, હાતેહાતે.
- Wither, *v.i.* ડુકાવું, ડુકાઈ જાવું.
- Within, *prep.* માં, માંચ.
- Without, *prep.* (except) વગર, વના; (outside) બાહરું.
- Witness, *n.* ગવાહી, સાહેદી, હાકી; (testimony) સાહેદી, *f.* *v.i.* સાહેદી આપવી.
- Woe, *v.* દુખ or દુખ, *n.*; વેળા, *f.*; *interj.* અરે!
- Woman, *n.* બાઈડી, લોગાઈ. Old woman, ડોકરી, ડોસી, ડોહી. Bad woman, પટકાળ્યી, પાતર, બકતાની.
- Wonder, *n.* ગજબ, *m.*; નવાઈ, *f.*; *v.i.* નવાઈ લાગવી (with *dat.* of pers.), ઐરાન પામી રેવું.
- Wool, *n.* ઉન, *n.*
- Wood, *v.* હાકડું, *n.* Block of wood, ફીંગણ, *n.* Wood-apple, કખીયું, *n.* Wood-apple tree કખીથી, *f.*
- Word, *n.* વાત, *f.*; (promise) વસન, *n.*
- Work, *n.* કામ, *n.*; *v.i.* કામ કરવું. To work diligently જેવ કરવી. To work hard, કેડ તોડવી. To work overtime, વખત વેડવી.
- World, *n.* દુન્યા, *f.*; કળગસ, *f.*
- Worm, *n.* આળીલીકું, *n.*
- Worn out, *adj.* થાકેલું; (of clothes) ઉતરેલાં. To be worn out, થાકી જાવું.
- Worry, *n.* દુખ, *n.*; *v.i.* ટવળવું; *v.t.* ખીજવણું, દુખ કરવું.
- Worship, *n.* પુજા, *f.*; ભગતી, *f.*; ભજન, *n.*; સેવા, *f.*; *v.t.* પુજવું, -ની ભગતી કરવી, -નું ભજન કરવું.
- Worshipper, ભગત, *m.*

Worth,	<i>n.</i>	મોલ, <i>n.</i> ; કીમત, <i>f.</i> What is it worth? એનું મોલ કું હે?
Wound,	<i>n.</i>	ધા, <i>m.</i> ; જટકો, <i>m.</i> ; જોખમ, <i>m.</i> ; <i>v.t.</i> ધાયલ કરવું. Wounded, ધાયલ.
Wrap,	<i>v.t.</i>	પોયવું.
Wrath,	<i>n.</i>	રીહ, <i>f.</i> Wrathful, રીહાણું.
Wrestle,	<i>v.i.</i>	બાથાં પડવું, લથાબથી કરવી.
Wring,	<i>v.t.</i>	નસોવણું. To wring out, નસોવી હડવું.
Write,	<i>v.t.</i>	લખવું. To write a letter, કાગદ કરવો.
Wrong,	<i>adj.</i>	ખોટું, ઠીક નહીં.

Y.

Yam,	<i>n.</i>	રતાણુ, <i>m.</i>
Yawn,	<i>n.</i>	બગાહી, <i>f.</i> ; <i>v.i.</i> બગાહી હોરવી. To yawn ex- cessively, બગાહી તાણવી.
Year,	<i>n.</i>	વર, <i>n.</i> ; સાલ, <i>f.</i> A year of scarcity, હલકું વર. This year, એણુ. Last year, Next year, પોર. The year before last, The year after next, પરર.
Yellow,	<i>adj.</i>	પીળું.
Yes,	<i>adv.</i>	હા, હોવે.
Yesterday,	<i>adv.</i>	કાલ or કાલે. The day before yesterday, પરમદાડે, પમને દાડે.
Yoke,	<i>n.</i>	ઝોહરું, <i>n.</i>
Young,	<i>adj.</i>	જેવન. A young man, મોતીઆર. The young of any animal, ટેકું, <i>n.</i>

SHORT SPECIMEN SENTENCES.

How are you ?	કીમ હો ?
Are you well ?	હાઉ હો ? મનમાં હો ?
Come to me,	મય કને આવો.
Come at once,	એવાં ને એવાં આવો.
Come back again,	વળી આવજો.
Come back soon,	જલ્દે પોગે જાઓ, તલ્દે પોગે પાસો આવજો.
Come at sunset,	દન યુડી જાએ તેરે આવજો.
Are you coming ?	આવો કે ?
(You) must come back,	પાસું આવજું પડે.
Where have you come from ?	કેહા આજ્યા ?
Where are you going ?	ક્યાં જો ?
I must go,	મારે જાવું હે.
I wish to go,	મય જાવાતું મન હે.
Go and see,	જોઈને આવો.
He said he would go,	હું જાહી, ઈમ કોન્યું.
He has already gone,	વી જાઈ રેજ્યો હે.
Can you go as far as Kherwara to-day ?	ખેરવાડા કુદી આજ તય જવાય.
I shall go as far as I can,	મય જવાય તેમ જાહી.
He goes about very dirty,	ખાંસી હરકા યાઈને ફરતો હીડે.
She goes along singing,	વે ગાતી જાય.
One of the men went,	આદમ્યાંમાંહો એક ગીજ્યો.
How long ago ?	કન્યાતું ?
Ever so long ago,	કન્યાતું.

That was long ago, ...	કન્ધાનું થાજ્યું.
What do you think ?...	તય હું લાગે ?
I think the same, ...	મય ધવુંજ લાગે.
About twenty, I think,	મારી અટકેળમાં વીહેક.
Whatever you like, ...	સરતમાં આવે તી.
I like it,	મય હાઉ લાગે.
Just as you like, ...	તારી નજરમાં આવે તીમ,
Ask him,	વણાય પુસો.
Do what you are told,	કેળ્યું કામ કરો.
I want some medicine,	મારે ઓખદ લીવી હે.
I don't remember, ...	મય હોતે નહીં.
Which is the next village?	હું ગામ આવે ?
What did it cost? ...	એવું હું બેહું ?
What kind of wood is this?	ધયે લાકડી હેની હે ?
How high is it? ...	ઉસાધમાં કતરૂં હે ?
What is the meaning of this?	એ તણે હું ?
How may the loss be made good?... ..	એવું ઉખું કેહું યાય ?
Is the work finished ?	કામ યાધ રેળ્યું કે ?
The work was done by me,	મારાહું કામ થાજ્યું.
Work with all your heart,	જેરહું કામ કરો.
Help him to do the work,	અણાય કામ કરવા લાગો.
Do the work, whatever it is,	ગમે તીવું કામ વે, વી કરો.
Send whomsoever you like,	ગમે તણુય મોકલો.
However ill he may be, he may get better, .	ગમે તીવો માંદો વે, વી હાઉ યાય.
I cannot eat food, ...	મય અન્ન ખવાતું નહીં.

I cannot see anything,
Don't deceive me, ...
It has begun to be light,
If I fall, you fall, ...
He shews me kindness,
He will fine me forty
rupees,... ...

He looks very angry,...
You are mistaken, ...
You have lost your way,
You will get (it) from
the man,

May you prosper ! ...
Support him as long as
he lives,

Drink it as long as it lasts,
This is better than that,
There is nothing except
that,

You never know where
you have him. ...

Lend me five rupees for
a month,

I owe the *Bania* five
rupees,... ...

I had a pleasant journey,

મય કંઈ દેખાતું નહીં.

મયકું ડગો રખે કરો.

અજવાણું થાવા માંડ્યું.

કું પડતો તો તું પડતો.

મારે માથે વી નજર રાખે.

વી મારે માથે ખે વીહ રૂપીઆનો
ડંડ કરહે.

કાળોકાળો થાઇને વી ડોળા કાડે.

તમાં જુલ ખો.

તમાં જુલા પડળ્યા હો.

આઠમી કનેકું તય મળહે.

તમારે હાર ઠીક થાળે !

જીવે સાંમગણ્ય ધાંન આલો.

પુગે અતરા ફેરા પીઓ.

આણાકું ઇયું હાઉ હે.

વણાકું ખીજું કણું નહીં.

એમનો જાય ને તેમનો જાય.

મહીનાને કોમે પાંસ રૂપીઆ ઉસીનાં
મય આલો.

કું વાણીઆનું પાંસ રૂપીઆનું ડેવું
રાખું.

ઉનો વાયરા ન અડળ્યો તેમ આજીવે.

BHIL PROVERBS.

આજ કરવાનું કાકને માથે ન રાખવું. Put not off till to-morrow
what is to be done to-day.

આપ બહા ને જંગ બહા. If you are kind (to the world)
the world will be kind to you.

ઉપાડ્યું કુતરું તે કું આપડો કરે? How can a carried
dog hunt?

ઝોખડ મળ્યું નહીં ઉચે. No medicine can be sweet.
[Reproof is never pleasant].

કમાઉ સોરો આઈ બાપને વાસો લાગે. A son who earns money
is dear to his parents.

કામ કળેકું થાય અતરું જોરેકું નહીં થાય. More work can be
done by persuasion than by force. [Fair and
softly go far in a day].

ખાડો ખણે તી પડે. He who digs a pit falls into it.

ભાંગડતો ઉઠ પક્ષાણુવો નહીં, ગામડુતું મનખ કામ કરાવણું નહીં. Don't
load a grunting camel, don't make a grumb-
ling man work.

ગીજ્યો વખત પાસો આવતો નહીં. Time once gone does not
come back.

શુદ્ધ કરતાં સેસા વધારે. Scholars (often) go ahead of
their teachers.

જરનાં સોરાં છુપે મરે ને ઉપાધ્યો કે મય આટો. While the
children of the house are starving, the men-
dicant priest says, " Give me flour ". [Quoted to
shew the greed of the Brahmans].

એર બાળીને તીરથ કરવા જવું. To burn one's house and go on a pilgrimage. [To neglect one's own work in order to do the work of another].

જીભ જેરી તો હતો મહા વેરી, If the tongue is venomous, the whole country is hostile.

ટાટ જામ પણ ટેવ ન જાય. Dandruff may go, but habits won't go. [What is bred in the bone does not come out in the flesh].

નાગો નઈ ઉતરીને નસોવે કુ ? What has a naked man to wring out when he crosses a river ? [As poor as a church mouse]

પાણી કેળ્યું કાઢવ ન મળે. You spoke of water, there is not even mud to be got. [Said to one who has disappointed another after raising false hopes].

પાપનો વડો બસણો વી ધુડો. His cup of iniquity, being full, has burst. [Said of a man who has at last been punished after a long career of wickedness].

પારકાં ખેતરમાં જી નહોં વાવીએ. Let us not 'sow seed in the fields of others. [Don't meddle with other people's business].

પારકી એબ હગાવી નહોં. Don't expose the faults of another.

પારકું કામ કીધે જાળ બરાય પણ પેટ ન બરાય. By doing the work of another our cheeks may get filled but not our stomachs.

પારકું રૂપ દેખી દસ ન ઠગાવીએ. Do not let us deceive our hearts by the looks of others. [Don't trust appearances].

- આપણે નીકળ્યો ત્યાર હાથ ને ગેર ગીળ્યો રાડ વેત, When he is abroad he is twelve cubits high and when he is at home he is a span and a half. [Said of one who keeps up false appearances].
- બદ્ધનું કુતરું નહીં કડે, બકળ્યો બીલ નહીં મારે. A barking dog doesn't bite, a chattering Bhil doesn't strike. [Great barkers are not great biters].
- બીલનું વેર ઉદેઈ ન આપ. White ants can't eat away a Bhil's vengeance.
- શુત કરતાં જોવા વધારે. There are more ghost-layers than ghosts. [Said to a superstitious person to soothe his fears].
- મારે તેની તરવાર ને મેનત કરે તેની ખેડ. He who slays his is the sword, and he who labours his is the farm. [Every one to his trade].
- મુએલા મુદાનું કામ નહીં સફરે. A man without spirit is useless. [*lit.* The work of a dead face is not effectual].
- વસન આશતાં મોરેહો વસાર કરવો. Think before making a promise. [Look before you leap].
- વાડ વગર વીંશો નહીં સડે. A creeper can't climb without a hedge.
- હરકત તેની બરકત. As is the difficulty, so is the blessing. [No cross, no crown].
- હાપ હાંખો ને ધો પોળા, A snake is long and a bis-cobra broad. [Six of one and half a dozen of another].
- હુંસે હરખે કરે તેનું કામ સફરે, He who works energetically and willingly works effectually.

A Bhil's Prayers when presenting his offerings.

- મારી મા, હાઉ રાખને! ... O goddess-mother, keep
 me well !
- મારી મા, કહેળખેમમાં રાખને ! O goddess-mother, keep
 me in comfort !
- મારી મા, હાનેતાને રાખને ! O goddess-mother, keep
 me safe and sound !

When the Bhils make an offering to their deceased ancestors they make the following requests in front of the memorial stones, the former before the અગાર, the latter before the સોઠલી :—

- જ સડાવું તી ભોગ લીને, મારા મ'બાપ બાવસી, O honoured father,
 accept the offering which I offer !
- જ સડાવું તી ભોગ લીને, મારી મા, O mother, accept the
 offering which I offer !

A SPECIMEN BHIL BALLAD.

મા ને મુડેડી, દુરમા સૌવાંણે ર.
 આપ બેટાનો કજીઓ, દુરમા સૌવાંણે ર.
 બોણા કજીઓ લાગે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 મોટે રાજ વાળે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 હામું આંડુ રાજ વાળે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 હામું હેનો કજીઓ લાગે, દુરમા સૌવાંણે ર ?
 હાંકે જમીરે પાળીનો, દુરમા સૌવાંણે ર.
 વળે તેનો કજીઓ લાગે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 ધડેરે મહારાજ, દુરમા સૌવાંણે ર.
 રાજ હમીરે હિંગજી, દુરમા સૌવાંણે ર.
 ભારી કજીઓ લાગે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 હામું વાંદા કાણે કાડે, દુરમા સૌવાંણે ર ?
 જાવે ધડેરે મહારાજ, દુરમા સૌવાંણે ર,
 તીતે વાંદા કાડે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 કલ્મું તે નહીં માને, દુરમા સૌવાંણે ર.
 ખારવેટે નીકળ્યો, દુરમા સૌવાંણે ર.
 હામું ક્યાં કુંવર જમરે, દુરમા સૌવાંણે ર ?
 હાંકે મગરામાં હેં કારકી, દુરમા સૌવાંણે ર,
 સાં તે કુંવર જમરે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 ખારવેટે જમરે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 હાંકે સાં તે રાજ જમરે, દુરમા સૌવાંણે ર.
 પાયજે યજાવો, દુરમા સૌવાંણે ર.
 વળે પાયજે દડાવો, દુરમા સૌવાંણે ર,
 વળે ઘેડીલાં બંદાવો, દુરમા સૌવાંણે ર,
 મગરામાં હેં કારકી, દુરમા સૌવાંણે ર.
 વળે સાં તે ગડ યજાવો, દુરમા સૌવાંણે ર,

TRANSLATION OF THE BALLAD.

The towns of Mow and Mudeti, O Hurma Chawan.
 A quarrel between father and son, O Hurma Chawan.
 A petty quarrel arose, O Hurma Chawan.
 (The son) is reputed a great king, O Hurma Chawan.
 He is reputed an indomitable king, O Hurma Chawan.
 What kind of a quarrel took place? O Hurma Chawan.
 It was a quarrel about a land boundary, O Hurma Chawan.
 About that a quarrel arose, O Hurma Chawan.
 At Idar there is the Maharaja, O Hurma Chawan,
 King Hamirsingji, O Hurma Chawan.
 A serious quarrel arose, O Hurma Chawan.
 Who will settle the dispute? O Hurma Chawan.
 The king of Idar, O Hurma Chawan.
 He settles a dispute, O Hurma Chawan.
 They did not attend to what he said, O Hurma Chawan.
 (The son) went forth as an outlaw, O Hurma Chawan.
 Where does the prince go? O Hurma Chawan.
 In the hills dwell the Farki Bhils, O Hurma Chawan.
 There the prince goes, O Hurma Chawan.
 He goes as an outlaw, O Hurma Chawan.
 There the (young) king goes, O Hurma Chawan.
 He built a stable, O Hurma Chawan.
 He fixed (stakes) in the stable, O Hurma Chawan.
 And tethered the horses there, O Hurma Chawan.
 The Farki Bhils dwell in the hills, O Hurma Chawan.
 He built a fort there, O Hurma Chawan.

સ્થાર સો મહીના રે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 કુંવર આંઠી લીયે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાલાં કે તરવારાં, હુરમા સૌવાંણે રે.
 લડાઇ કરવા ઉઠતો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 પાંડવડાએ બોલાવે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે ધોડીલાં પલાણો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 વળી કાઠા તંજે ભીડો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 કુંવર લડાઇ જાયરે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે મુડેટી જઈ લાગો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 બારી કજીઓ લાગો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે રાજ મેલાં* બેઠો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 સાં તે લડાઇ થાયરે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે બારી લડાઈ થાયરે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે રાજ જલમ હોંમજી, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે તીતે ગોખડાં* બેઠો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે વજે હાયાંમાંય અંદુકે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે બારી લડાઈ થાયરે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 અંદુકાની ધામારાજો ઉડે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 બાલડીઓતો ઝરમર મેલાં* વરહે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે તરવારાંની વીજળી ઝખુકે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે અંદુકે તે સુટી, હુરમા સૌવાંણે રે.
 રાજ જલમ હોંમજી, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે રાજ ગોળી લાગી, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે આંગળી ગોળી લાગી, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે તે રાજ પસતાયરે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે કોરા કાગદ લખે, હુરમા સૌવાંણે રે.
 હાં વજે ધડેરે મહારાજ, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે સાં તે કાગદ મોકલો, હુરમા સૌવાંણે રે.
 આવે બારી ઉબરાવ વાળે, હુરમા સૌવાંણે રે.

And remains four or six months, O Hurma Chawan.
 The prince nursed his revenge, O Hurma Chawan.
 (With) shields and swords, O Hurma Chawan,
 He rose up to fight, O Hurma Chawan.
 He calls the syces, O Hurma Chawan.
 And says, "Saddle the horses", O Hurma Chawan.
 "And tighten the girths", O Hurma Chawan.
 The prince goes to war, O Hurma Chawan.
 He starts for Mudeti, O Hurma Chawan.
 (There) a great fight began, O Hurma Chawan.
 The king was sitting in his palace, O Hurma Chawan.
 There the fight takes place, O Hurma Chawan.
 A serious fight takes place, O Hurma Chawan.
 The king, Jalam Hingji, O Hurma Chawan,
 He was sitting in the window, O Hurma Chawan.
 He had a gun in his hand, O Hurma Chawan.
 A serious fight begins, O Hurma Chawan.
 A terrific sound of guns arises, O Hurma Chawan.
 A shower of arrows falls in the palace, O Hurma Chawan.
 The flashes of swords glitter, O Hurma Chawan.
 A gun is fired, O Hurma Chawan,
 (At) the king Jalam Hingji, O Hurma Chawan!
 The ball hit the king, O Hurma Chawan.
 The ball hit him in the finger, O Hurma Chawan.
 The king then gives in, O Hurma Chawan.
 He writes on a piece of blank paper, O Hurma Chawan!
 He writes to the king of Idar, O Hurma Chawan.
 And sends the letter there, O Hurma Chawan.
 (The king of Idar) is a great chief, O Hurma Chawan!

કે જુસી હે ખાંમણીયું, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે ખાંમુણુ ધાંમા દોડે, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે ધડેરે જઈ ધાગો, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે રાજ મેલાં* ખેડો, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે ખાંમણીયું જામ લાગું, દુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે ખોળે કામદ નાંખે, દુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે કામદ વાંસી જોય, દુરમા સૌવાંણે રે.
 વળે બડબડ કામદ ખોલે, દુરમા સૌવાંણે રે.
 હાંકે જો ને મુડેટી, દુરમા સૌવાંણે રે.
 વી લાં તે કજ્જો ધાગો, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે બાપ ખેટાનો કજ્જો, દુરમા સૌવાંણે રે.
 ઝાવે વાંદો કાડી આભો, દુરમા સૌવાંણે રે.

The words ઝાવે, હાંકે, હાંમું, occurring occasionally at the beginning of a line, are mere affirmations which need not be rendered in the English translation.

*મેલાં=મેલામાં; જાખડાં=જાખડામાં.

(Jalam Hingji) sends a Brahman, O Hurma Chawan.

The Brahman runs quickly, O Hurma Chawan.

He sets off to Idar, O Hurma Chawan.

The king is sitting in his palace, O Hurma Chawan,

The Brahman goes to him, O Hurma Chawan.

He puts the letter into his lap, O Hurma Chawan.

(The king) reads through the letter, O Hurma Chawan.

He reads the letter, muttering, O Hurma Chawan.

"Mow and Mutedi", O Hurma Chawan.

"There is a fight there", O Hurma Chawan.

"A fight between father and son", O Hurma Chawan.

He settled the dispute, O Hurma Chawan.

Some of the Bhil clans in Rajputana
and Gujarat.

NAME.	PLACE.	DEITY.
અરીઆત or હરીઆત,	મથુગામડા, સીતોડ,	કાલિકા માતા, <i>f.</i>
અસારી or અહારી,	બીલક,	બુલ્યો, <i>m.</i>
કટારા,	નતારા,	માલો, <i>m.</i>
કળાહુઆ,	કાગદર,	ઝેલો, <i>m.</i>
ખરાડી,	ખેરખો,	અંબાવ, <i>f.</i>
ગુમાર,	ભંસવાડા,	અંબાવ, <i>f.</i>
ગોડાડાખેર,	ધંકાવાડા,	વાળેડ, <i>f.</i>
ધોધરા,	વડા,	મસીતલો, <i>m.</i>
ડમરા.	તલુકાવાડા,	લીખેસ, <i>f.</i>
ડાબી,	ગુજરાત,	વડવેલ, <i>f.</i>
ડાખેર,	ધંકાવાડા,	કન્યાળો, <i>m.</i>
ડોણ,	થુર,	થુર, <i>f.</i>
તવળ્યાડ,	હંબાવાડા,	બેડ, <i>f.</i>
તેળેત,	સરારા,	પીપળાહેણ, <i>f.</i>
દામા,	ખેરવાડા,	થુર, <i>f.</i>
નનાંમા,	ધેખર,	થુર, <i>f.</i>
નાડા,	થુર,	થુર, <i>f.</i>
પરમાર,	સરારા,	પીપળાહેણ, <i>f.</i>
પાંડેર,	લીમડા,	પીપળાહેણ, <i>f.</i>
ફારગી,	સાવંદ,	કરહેળ, <i>f.</i>
બળાડા,	કંઠારીઆ,	થુર, <i>f.</i>
બાંમણા,	ઉપરી,	કન્યાળો, <i>m.</i>
બોડાત,	ખુરી, હામીમાલી,	કન્યાળો, <i>f.</i>
બગોરા,	બાબલવાડા,	કરહેળ, <i>f.</i>

भांडूषी,
 भेष्यात,
 भोडीआ,
 वगात,
 वीडात,
 सोणवीओ,
 डुरांत,
 डेवा,

सेहावाडा,
 नडन,
 क्षीमडा,
 अणवाडा,
 भोरी,
 धनडोर,
 ओड,
 थुर,

डडवेव, *f.*
 क्षीमेस, *f.*
 पीपणाडेव, *f.*
 थुर, *f.*
 कन्याणो, *m.*
 कन्याणो, *m.*
 चेड, *f.*
 थुर, *f.*

Districts in the Hilly Tracts.

ખડક,	Kherwara, Jawas, Pada, Chani, Thana.
ગીરવા,	The country around Udaipur.
ઝાલાવાર,	The country from Ori to Palasia.
ટેક,	The Tanka-Tunka district.
નેવસો નાકુર or નાકુર,	The Jura district.
પાંદેર or બાંદેર,	The Panarwar district.
બામર or વામર,	The country to the South of Parsad.
બાર,	The Dungarpur district, especially to the South-West.
બીલવાડ,	The country from Jura to Sirohi.
મેવાડ,	The country to the East of Udaipur.
સપન,	The Dhebar and Salumbar districts.
સોલું,	The country about Kalianpur.

WHILE the manuscript was passing through the Press the following additional equivalents for Bhili words came to hand.

Bhili words.

Equivalents.

अरेळुं	Hiring cattle for ploughing.	सु'रेल or कु'रेल.
इनली	A small <i>sāri</i> .	आदली.
अेकाडळुं	A fast for one day.	अेकाडारळुं.
आणगळो	A sweeper.	आणगळो.
कसर	A feverish cold.	M. कसर.
कड	Sound made in calling a dog.	कुरकुर.
केळुं	A small bamboo.	अपेकुं.
अथुं	Rough.	करकरं.
आडीआन्थुं	A stile.	आडीआरं.
आदो	A donkey.	आदो.
अणाम रात	About 2 A. M.	अणानी sleep.
गाअेड	A herd of cattle.	गाअेड.
घागणो	The throat.	घागणो.
जनाळुं	Bankrupt.	? जनादी.
जमारी	Lasting.	जमारी.
अारी	The bottle-bird.	अारी a goblet.
आटा	A web of cloth.	? नेटा.
टेटडी	The curlew.	टिटोडी.
दीअरुं	A certain wild fruit.	टिअरवां.
दुटयो	An arm (without a hand),	कुं.
डकुअेकुं	To grope.	? दुडुडुं.
डमरं	A boil.	दीमकुं.
डणी	Pad-cloth placed under a saddle.	डणी.
डाडवां	The jaws.	दाद.
डाडळुं	The chin.	"
नकुं	At all, wholly.	नकुं.

परमे	Beyond.	परम as in परमहंसाडे.
पात्रेण	A cattle-shed.	पायगा.
पादकुं	A kid.	पादडी.
पोथवुं	To wrap round.	पोथवुं.
अडोण	Enlarged spleen.	वरोण.
धुडुं	The bottom of anything.	धुडुं.
भोत्रं	An ornament for the forehead.	भोत्रियुं.
भगरो	A hill.	भंगरो.
भरडी	An ear-ring worn by men.	भरडीभो.
भाखुं	Measure containing 12 seers.	भाखी.
भांइधुं	An earthen drum.	M. माद्रळ.
भालवुं	To boast.	भडाववुं.
वाडी	An earthen vessel.	वडाडी.
वीर्युं	A toe-ring.	विंछवे.
डखुसो	A brick mould.	संयो.
डुसकारी	A whistle.	Word formed from the sibilant sound डस.

CORRIGENDA ET ADDENDA.

Page	3	line	8	for ગહું	read ગહ.
„	5	„	12	after not	insert <i>often</i> .
„	14	„	23	for ગેરહું	read ગેરહું.
„	16	„	16	„ <i>expression</i>	„ <i>expressions</i> .
„	24	„	13	„ § 24	„ § 25.
„	25	„	19	„ Subunctive	„ Subjunctive.
„	26	„	26	„ આમાં	„ આમાં.
„	31	„	25	„ Monosyllable	„ Monosyllabic.
„	31	„	25	„ ઇ	„ ઈ.
„	34	„	14	„ મોહલાહે	„ મોહલાહે.
„	34	„	26	„ ભઈ	„ ભાઈ.
„	36	„	11	„ It	„ If.
„	36	„	25	„ regarding	„ regarded.

The borrower must return this item on or before the last date stamped below. If another user places a recall for this item, the borrower will be notified of the need for an earlier return.

Non-receipt of overdue notices does not exempt the borrower from overdue fines.

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 617-495-2

WIDENER
CARREL STUDY
CHARGE 2/2/06
CANCELLED

Please handle with care.
Thank you for helping to preserve
library collections at Harvard.

IDEAL
BOOKSTORE
Jordan Ave.
Columbia Univ.
N. Y.

